Rethorica Diuina de Dratione domini Guilermi Parisien.

Lum ſuadere doces ꝛ pſuadere miſellos
Quo pacto valeant fundere verba deo:
Tu facis vt ſceleri ſiat Guilerme creator
Mitior: atq; reis te duce det veniam.
Hos non dicendi das Quintiliane colores:
Non hos eloquij gloria Marce dabas.
Hos nõ ille dedit quem mirabant Athene:
Sed perit eloquio rhetor vterq; ſuo.
Perdita / vana fuit / fallax ſapientia veſtra:
Judicis humani corda mouere docens.
Noſtra quidem ꝓcibus iuſtam mollirier iram
Ars veneranda docet iudicis atq; dei.
Ah quãto melius verbis placare potentem
Eternũq; patrem: q̃ dare verba iuris.
Nec modo ſupplicibus culpã penãq; remittit:
Inſup ꝛ donat premia larga deus.
Viue igit felix per ſecula longa magiſter
Tam bona q̃ nobis dogmata ſcꝑta dabas.
Cũ ꝓfib⁹ / magniſq; deis / reqeſce ſb vmbra:
Eternũq; Vale: vir venerande Vale:

Tabula

Tabula admodũ vtilis/qua continet iuxta alphabeti seriẽ/totius opis materia.

Abominatio peccatorum qualiter fit: et quãta sufficiat in penitente·ca·xxiiij·A·t ca·xj·L·
Afflictio corporalis adiuuat orationem·ca·xxviij·O·t P·
Afflictio est pars iustificationis·g multũ vtilis·tc·Ibidem O·
Afflictione animaliũ t puulorũ affliguntur t parẽtes aut possessores rerũ·Ibidem O·
Allegatio clemẽtie dei a peccatore·ca·vij·F·
Altare aureũ in Apocalipsi qd significat·t de incensis sup illo positis tc·ca·xlij·G·
Amor debet pncipaliter dec·ca·l·Y·
Amor dei quo accẽdat ex cognitiõe bñficior suorũ tã in generali q in spãli·ca·xlix·F G·
Amor dei p qd incitat in hoib·ca·l·Abt Ac·
Amor si esset venalis p qd posset emi melius d eo·ca·l·Z·
Amor nullus põt denegari deo siue sit venalis liberalis gratuit aut violent·ca·l·Z·
Angelus q stetit iuxta altare templi tc·significat christum·ca·xlj·D·
Angeli seruiũt nobis t quo·ca·l·K·
Angeli gaudiũ habẽt de cõuersiõe pctõris/t etiã spũale t celeste cõuiuiũ·ca·xij·E·
Anima·mors aĩe p pctm deterior ẽ morte corporis: t g magis lugenda·ca·xxvj·Z·
Aĩe in celo/in purgatorio/t in inferno: sunt inimici nri ppter pctã·ca·xxxviij·K·
Anim ab p nos clamantib debemus subuenire tc·ca·xxxviij·Z·
Aĩe in celo fuiũt nob deũ interpellãdo p nobis·c·l·L·
Anime peccatricis canticum qui d sit t quomodo fiat·c·xxxix·A·
Anime affectiones t passiones faciunt psalteriũ decachordũ cũ citharatc·ca·xxxix·E·
Animalia qualiter seruiũt nobis·ca·l·Q·
Aqua qũo seruit nobis·ca·l·O·
Arcus tensus t paratus a deo contra peccatores·tc·ca·lj·M·
Arc dei qualiter sup it t frangit·ca·liij·E·
Arma dei cõtra pctõres·c·xij·M·
Armatura dei ptra pctõres qualiter qdãmõ anhilatur·ca·liij·A·
Assiduitas adiuuat orationem et quomodo assidue t semper oretur·c·xxx·V·Et precipue ibidem·Z·

Bellum contra peccata est iustissimum·c·xij·Q·
Bellandum t pugnãdum ẽ cõtra peccata tanq ptra hostes hois·ca·viij·Q·
Beneficia collata a deo recognoscere/ẽ orãti necessariũ·t que sint illa·c·iiij·P·
Bñficia que de contulit/sunt ei narrãda in oratione·ca·vj·B·
Grarũ actiões debem ꝺ ipis referre·c·iiij·P
Bñficio eorũdẽ ingtitudo t abusio·ibiꝺ·Q
Beneficia pmeditata inflãmant ad amorem dei·ca·iiij·R·
Beneficia dei gratuita qualiter accendunt amorem dei·ca·xlix·H t J·
Bñficia dei generalia pmeditata accendunt amorẽ eius·ca·xlix·F t G·
Defect cognitiõis hmõi bñficior vnde eueniat t quid mali faciat Ibidem·H·
Beneficiorum dei r ecogitatio per modũ cãtici·ca·xxxix·D·
Bñficiũ icarnationis christi ac sacri eucharistie cũ gtitudie ẽ pmeditãdũ·c·iiij·T·
Bñficia dei spãlia/p creatas exhibita·c·l·K·
Bñficia dei spũalia·ca·l·T·
Bñficia toti mũdi·Ibidem·V·
Benignitas siue beniuolẽtia intelligitur per Galbanum·ca·xlij·L·
Benignitas ẽ fuãda i oroe·ibidẽ L·ppe finẽ
Bona pñtis vite qũo sunt fugitiua·vana et fallacia·ca·vj·D·

Cantus diuini abusio·c·iiij·Q·circa finem·
Cãticũ peccatricis anie qd sit t quomodo fiat·ca·xxxix·A·
Qui sunt ibi soni Ibidem·D·
Cithara spũalis·peccatricis aie qd sit t qualiter resonat·ca·xxxix·E t F·
Clamor adiuuat oronẽ·ca·xxxviij·S·
Clamare dz hõ ptra tradictores suos t alios iuocare q p eo clamẽt t q sũt isti·c·xxxviij·X
Cler ppt qd sit stitut in ecclesia·ca·xxx·Y·
Clerici debent discere t scire t debite implere officium suũ pcipue orandi·ca·liij·J·
Clerici sũt ppugnatores p pl'o dei·c·liij·H·
Clerici aliq rudit t ianit canunt ps·t alia·ca·xxxix·J·Et ca·xl·K t S·
Cogitatiões iutiles assimilant muscis t tpe

Tabula

ofonis debēt expelli a corde·ca·xxv·T·
Logitatiões vane sunt fugãde/qz expellunt spmscim·t bone sũt suscipiẽde qz faciũt christum eẽ pnitem tc·ca·xxv·X·per totum·
Lõcupisci bilia sunt gladij igniti tc·c·lj·Bc·
Lõfessio pctõz ipetrat a deo misericordiam t veniam·c·vij·G·
Lõtritio cordis qũo fiat·c·xlj·U·
Lõpũctio cordis p peccatis quomodo causetur·c·xxij·E t F·
Lõpũctionis gra qd opet in hoie·c·xlij·J·
Lõuiuiũ celeste·spũale·nuptiale t triũphale fit in cõuersiõe pniali pctõris·c·xlij·E·
Lonuersio peccatoris Jnfra peccator et iustificatio·
Lor humanum rapitur tempore orationis p inutiles cogitationes·c·xxv·T·
Lor humanum qualiter debet calefieri ex beneficijs dei·c·l·U·
Lordis contritio quomodo fiat·supra Lontritio nota bene·
Lorporis dispositio siue situs adiuuat orationem t qualis·c·xxv·S·
Lreature simul t omnes: ordinate sunt a deo vt nobis seruiant·c·l·S·
Lreature quomodo possint inflãmare cor humanum·ibidem·U t X·
Lreaturarũ obsequia considerata accendũt hominem ad amorem dei·c·iiij·S·t·c·l·K·
Lreaturarum obsequia non cognoscere t ex inde in amorem dei non accẽdi/ est magna ingratitudo Jbidem·S·
Lreatura pugnabit aduersus peccatores·c·lj·O·

DAmna proue=
nientia de peccatis·c·xlvij·B·
Datus est nobis christus ad vtilitatem nostre salutis/t ad multiplices effectus salutares·c·xix·U·
Dedit se nobis deus· quomodo et ad quid·c·xlix·J·
Data sunt ei incensa multa quomodo intelligitur·c·xlij·G·
Debitum humani generis soluit christus et pro eo satisfecit·c·xv·E·
Delectari in domino adiuuat orationem·c·xxxvj·Q·
Demones sunt contradictores nostri·c·xxxviij·T·
Demones sunt derisores nostri/propter peccata nostra tc·c·xlvij·B t L·
Demonibus assimilatur t associatur peccator·c·xxvj·L·
Detestatio peccatorum·c·xxiiij·Q·
Deus expectat peccatores/t eos miris modis reuocat·c·iij·R·
Deus quomodo tam misericorditer se tenet ad nos·c·iiij·U·
De9 quomodo sustinet peccatores·c·vj·B·
Deus rogandus est pro iusticia perfecta t penitentiali iustificatiõe peccatoris·c·viij·Ab
Deus debet misereri peccatori penitenti/ et seipsum iudicanti·nec debet ei obsistere iusticia eius·c·viij·H·
Deus multum glorificatur ex vera cõuersione t iustificatione peccatoris·c·ix·K·
Deus vult saluari multos quandoqz nolentes·rebelles ac incredulos· ergo mltoplus peccatores ad ipsuz conuersos tc·c·xij·J t K
Deus preueniens peccatores sua misericordia/merito debet eos assumere·tc·c·xij·L·
Deus vult peccatoris reuersionem siue conuersionem t penitentialem satisfactionem·c·xiiij·X Y t Z·
Deus vult omnes homines saluos fieri/quod ostendit in multis tc·c·xiij·U·
Deus accepit propter nos officium medicationis sanctificationis et sanationis tc· ibidem Ac·
Deum decet sanare peccatores infirmos·c·xv·B·
Quomodo sanauit peccatores·ibidem·B·
Deus non debet tardare ad sanandum peccatorem·ibidem·L t D·
Deus debet misereri peccatoribus/ad ipsuz se conuertentibus/propter multas causas·c·xxj·B·
Deus iure multiplici possidet hominem·c·xiij·U·
Dei filius scilicet christus satisfecit pro peccatis humani generis/et sic eius debita soluit c·xv·E·
Deus non solum satisfecit pro peccato originali/sed etiam propeccatis nostris actualibus t recidiuis/t hmõi·c·xv·F·
Deus honoratur in sanctis·c·xvij·H·
De9 dat omnia liberaliter t propter hoc creauit rationales creaturas vt eis seipsuz daret tc·c·xxxj·B·
De9 quomodo sit accusator nr·c·xxxviij.U.
Deus dedit se nobis/et quomodo/et ad qd.

Tabula

c·xlix·J·
Dei beneficia·supra beneficium·
Dei amor·s·amor·t·f·Ignis diuini amoris·
Deus oñes creaturas ordinauit vt nob̄ ser=
uiant·c·l·lk·t p̄cipue·S·ibi nō sillitudinem·
Deus dedit nobis quedam beneficia spiritu
alia que possunt accendere cor nostrum in
eius amorem tc̄·c·l·L·
Deum diligere/monet vniuersus mundus/
t ipsius dei beneficia t dona tc̄·c·l·U t y·
Deum nō diligere aliquo amore·nullo mo=
do potest homo excusari·Ibidem·Z·
Deus per suum amorem/incitauit nos ad di
ligendum ipsum·Ibidem Ab·
Deus beneficio sue incarnationis·passionis
t mortis/maxime incitat ad suam dilectio=
nem si rememoretur·Ibidem Ac·
Deus quomodo t propter quid discedit ab
homine tc̄·c·lj·F·
Deus quādoq; deserit aliquos/propter hoc
q; dona ipsis data/sibi appropriant·c·lj·J·
Quā malū sit q; deus sic deserit hominē·Ibi
dem·lk·per totum·
Deus vincitur in oratione quasi per luctam·
c·lij·O·
Deo oñino confidere debemus t non meri=
tis nostris tc̄·Ibidem·X t Y·
Deo debet ascribi victoria/que videtur obti
neri in oratione·c·lij·Z·
Deus in oñone vincit̄/capit̄/t ligat̄/et quo=
modo·c·liij·A·
Dei ira qūo frangatur·Ibidem A t G·
Dei iusticia qualiter vincit̄ tc̄·Ibidem B·
Dei iudicium quomodo vincitur per iudiciū
quod homo facit sibijpsi·Ibidem L·
Dei equitas t arcus ei⁹/qūo vincit̄·ibidē·D
Dei arcus t pharetra qualiter frangit̄ et su=
peratur Ibidem L·
Dei adiutorium petitur in inceptionibus ho
rarum siue officiorum diuinorum/et quare·
c·liij·lh·
Deus in adiutorium meū intende quare di=
catur in inceptionibus horarum canonica=
rum·Ibidem lh·
Deus quomodo ligatur vinculis charitatis·
tc̄·c·liij·lk·
Deus agnit⁹ nō potest amari·ibidē lk·i fine
Deus ligatus qūo debet teneri·ibidem L·
Qualiter fortius constringi·ibidem Ab·
Deus non debet recusare/hominem ligare
vinculis charitatis t penitentie/qui se ei of
fert voluntarie·c·liij·A·
Deuotio requirit̄ ad oñonē·c·xlij·A·
Dilectionis t charitatis vinculis ligatur de⁹
c·liij·G·
Diuitie sunt fallaces·c·vj·D·
Dolor penitētialis petēdus ē a deo·c·xxvj·lk
Dolor pro peccatis/per quid possit causari·
c·xxij·D t E·
Dolor talis sanat animā·t qualis dolor suffi=
ciat penitenti·ibidem lk·Et·c·xj·L·
Donum homini datum a deo debet cōmuni=
cari alijs t nō appropriari·c·lj·lh·
Dona sapientie q̄ñq; subtrahuntur t quare·
Ibidem J·

Elemosyna va
let ad multa·c·xxix·T·
Et·c·xlij·Ab·ppe finem·
Eiulat⁹ t clamor adiuuat oñonē·c·xxxvij·S
Erubescentia q̄·j·verecundia·
Eucharistia·j·Sacr̄m altaris·t·j·Jesus·
Execratio p t de peccatis·c·xxiiij·P·
Exordium oñonis a quo debet incipi·c·iij·R
Exordium potest incipi a gratiarumactione
c·iiij·O·

Fides adiuuat
oratione m·cuius fidei articuli ali=
qui in oratione rememorādi sunt
c·xxxij·D·
Fides assimilat̄ chorde in cithara siue in can
tico anime peccatricis·c·xxxix·D·
Fides quā virtutem habeat sociam t conne=
xam in cithara spirituali·c·xxxix·G·
Fides in oratione/spargit bonum odorem·
t insurgit aduersus scientias que sunt con=
tra deum tc̄·c·xlj·Z t A·
Fides multum deseruit in sacramento alta=
ris contradicendo sensibus exteriorib⁹·tc̄·
c·xlj·A·
Fortitudines orationis multe sunt·c·xl·Ab
Fortitudo p̄tra tediū prolixitatis·ibidē Ab·
Fortitudo contra dilationem doni quod pe=
titur Ibidem·R·
Fortitudo contra iram t ipatientiā·ibidē O
Fortitudo grauitatis contra leuitatem quā=
dam cordis·Ibidem p̄·

Galbanus quid
mystice designet·c·xlij·L·Et ibi=
dem Ab·

Tabula

Gemitus adiuuat oronem·c·xxxvij·X·
Gloria magna fit deo ex vera conuersione et iustificatione peccatoris·c·ix·R·
Gladius spūalis quo debet anima penetrari in oone vel meditatione ꝛc̄·c·lj·A·
Gladius ille qualiter fugat mortem spiritualem anime ꝛc̄·Ibidem·AB·
Gladius dei vibratus/debet terrere peccatorem inducendo ad penitentiam/ꝛ sic fugiēdo mortem spūalem·c·lj·R·
Gladius dei contra peccatores·aufertur ei p gladium pnie ꝛ discipline ꝛc̄·liij·F·
Gratiarūactio de beneficijs acceptis est agēda·c·iiij·O ꝛ P·

Heretici dicuntur animalia venenata·c·xlij·AB
Homo faciat quod in se est/ lz modicum possit·c·xiij·R·
Homo est ipsius dei/multiplici iure·c·xiij·U
Homines damnati ad aliquod supplicium sustinendum/docent peccatores petere a deo veniam ꝛ gratiā lachrymax·c·xxvj·F ꝛ G·
Homines per quid ꝛ quomodo debent accēdi ad amorem dei·c·xlix·ꝛ·l·p totum·
Homo non potest effugere q̄n aliquo amore debeat deum diligere·c·l·Z·
Homo aliquo modo coartatur ad amandum deum·ibidem Z·
Hō incitat ad amandū deū·ibidē·Ab ꝛ Ac·
Hō mortificat seipsum spūaliter· c·lj·A ꝛ B·
Hois mors spiritualis ꝛc̄· Infra Mors aie·
Homo per quid decipiatur vt cadat in mortem spiritualem·c·lj·G·
Homo donum sibi a deo datum non debet appropriare sed etiā alijs cōicare·c·lj·H·
Homo debet petere a deo vt eum captiuet et vinculet·ꝛc̄·c·liij·H·
Homo q̄nq; derelinquit a deo ꝛ q̄re·c·lj·J·
Homini/est valde nociua talis derelictio·ibidem K·
Humilitas in oratione placet deo ꝛ eū inducit ad exaudiendum ꝛc̄·c·xxxj·L·
Humilitas seruanda in oratione intelligitur per speciem aromaticam onica·c·xlij·K·
Humilitate vincitur deus in oone ꝛ fit obediens nobis·c·liij·S·

Ieiunium adiuuat orationem·c·xxviij·R·
Ieiunium est magne efficacie et virtutis·c·xxix·S·
Ignis infernalis a penitente bene premeditatus/per dei gratiam multa facit miracula in eo·c·xxvj·G·
Ignis inferni est timendus·c·lj·O. ppe pncipium ꝛ etiam finem·
Ignis spiritualis·s·ire pro peccatis/debet oferri in oratione·ꝛc̄·c·xlvij·Z A B ꝛ L·
Ignem diuini amoris accendit quidā amor preparatorius/qui etiam a deo petend⁹ est c·xlviij.D·
Ignem diuini amoris accendit sacra scriptura/ꝛ quomodo aliqui nō accēdunt ab ea ꝛc̄ c·xlviij·E·
Ignis diuini amoris accendit beneficijs dei p̄meditatis ꝛ cognitis·c·xlix. F ꝛ G.
Jesus quomodo sit placād⁹ ꝛc̄·c·xxxviij. Ac·
Jesus rogandus est in missa pro multis nob necessarijs·c·xxxij·G ꝛ H·
Jesus est salutandus in missa cū magna gratiarūactione·c·xxxij·F·
Jesus quattuor officia perficit ꝛ impleti missa·c·xxxij·E·
Jesus. miscōia ꝛ pietas ei⁹ excellit miscōiam omnium sanctorum/quod ostendit in eius passione·c·xix·L·
Incarnationis christi beneficium cum gratitudine est premeditandum·c·iij·L·
Indignatio de ꝛ pro peccatis. ꝛ quāta sufficiat penitēti.c.xxiiij.O.ꝛ.c.xj.L.
Infirmitas peccatoris quomodo curata est per christum.c.xv.B.
Ira pro pctō/liberat a iudicio dei ꝛc̄.c.xxij. K
Irasci debemus pro peccatis tanq̄ inimicis nostris pessimis ꝛc̄.c.xlvij. Z A B ꝛ L.
Ira dei qūo vincit ꝛ mitigat.c.liij. A. Et G. eodem c. De ira penitentis.c.xj.L.
Ire dei qūo resistit.ibidem.H.in medio.
Judicium extremū ē timēdū. ꝛc̄.c.lj. O ꝛ P
Judicium dei qūo vincitur per iudicium qō homo facit sibijpsi.c.liij.L.
Jure debito ꝛ mltiplici sum⁹ ipi⁹ dei.c.xiij. U
Justicia duplex scz pfecta ꝛ impfecta/que est quedam dispositio ad iusticiam.c.viij.J·
Justicia pfecta petenda est a deo.c.viij. A.
Justicia dei/nō est sepata ab eius miscōia erga peccatores.c.vij. F.
Justicia dei non debet esse contra misericordiam eius/quo ad peccatorem se conuertētem ꝛ penitētē. ꝛc̄.c.viij. H. Et.c.ix. Q. ꝛ X
Justicia dei nō debet petere vindictam ꝓra

Tabula

peccatorem seipsum vindicantem ⁊ iustificantem ⁊c̄·c·ix·Q ⁊ V·
Justicia dei nō debet multa ⁊ magna exigere a peccatore/quia modicum habet· infirm⁹ est ⁊ pauper·c·xiij·K ⁊ S.
Justicie dei magis debent placere pene penitentiales q̄z infernales ⁊c̄·c·xiij·T·
Justicia dei quō supaī·c·xliij·B·
Justificatio·iustificat seipsum peccator·quādo se coram deo accusat·reum confiteī·⁊ iudicando condemnat·c·vij·H·
Justificatio pn̄ialis·⁊ a peccatis pfecta liberatio est petenda a deo·c·viij·AB·
Justificatio multa bona facit in vere penitente/⁊ deo magnā affert gloriā·c·ix·R·
Justificare impiū magis est q̄z creare celum ⁊ terram ⁊c̄·Jbidem S ⁊ T·
Justificatio qualē facit victoriam ⁊ q̄ta mirabilia ⁊c̄·Jbidem S ⁊ T·
De iustificatione impij fit deo magna gratiarumactio·Jbidem T·

Lachryme pertende sunt a deo·p̄cipue in oratione·c·xxvj·Y·
Lachryme vnde sunt nominate ⁊ vnde prouocantur ⁊ quid efficiāt in anima·c·xxvj·L
Lachrymas de⁹ potest educere de corde hominis exemplo moysi/⁊ hoc est petendum a deo ⁊c̄·c·xxvj·D·
Lachrymarum petitio propter earum vtilitatem·Jbidem E ⁊ J·
Lachrymarum petitio ratione cuiusdam similitudinis·Jbidem F·
Lachrymarum petitio a deo propter eius p̄missiones ⁊c̄. Jbidem J ⁊ K·
Lachrymarum gratia potest impetrari intercessiōibus quorūdam sanctor̄.c.xxvij·AB·
Lachrymarum fons est tanq̄z lauatorium in claustro: ergo propter eius necessitatem debet postulari a deo·c·xxvij·M·
Lectio adiuuat orationē ⁊ ecōuerso·c·xxx·Y
Ligna qualiter nobis seruiunt·c·l.K·

Mariam debemus inuocare/vt pro nobis intercedat ad filium suū. ⁊c̄·c·xviij·O·
Maria nunq̄z denegauit alicui suam misericordiam in patrocinando·Jbidem O.
Maria ex sua misericordia debet nos iuuare cōtra peccata nostra·c·xviij·K·
Maria debet assimilari filio suo in misericordia/⁊ per eam nos iuuare ibidem S·
Maria tenetur nos adiuuare vt reconciliemur filio suo·Jbidem O.
Marie est gaudiuz/⁊ filio eius gloria/ subuenire miseris·Jbidem P·
Maria debet reconciliare peccatorē filio suo quia ipsa est mediatrix inter deum ⁊ hominem Jbidem Q·
Mariam plasphemantes non erunt impuniti·c·xxxviij·S·
Mariam honorantes honorabuntur·⁊ eam inhonorantes punientur·c·xxxviij·S·ī fine
Mariam habere propitiam ⁊ non aduersariā ēnob̄ multū necessariū ⁊c̄·c·xxxviij·Ab·
Mirrha q̄d operet ⁊ quid mystice designat·c·xlij·J·
Missa non debet nimis ꝓlongari a sacerdotibus·c·xliiij·O ⁊ P·
Quid iesus in missa pficiat·qūo sit salutand⁹ ⁊ rogandus·q̄re supra Jesus·
Misericordia dei ⁊ eius iusticia simul sunt erga peccatorem·c·vij·F·
Contra misericordiam dei non debet esse ei⁹ iusticia/quo ad peccatorem penitentem et se punientem ⁊c̄·c·viij·H·
Misericordia dei ita potens est ad miserendum/sicut iusticia eius auida ad puniendū· c.xij.G·
Misericordie dei opera erga peccatores ⁊c̄· c·xij·AB·
Misericordia dei in quos ⁊ quomodo abundauit·c·xij·O·
Misericordia dei qualiter manifestatur ⁊ p̄cipue penitentibus seipsos iudicantibus· c·xij·P·
Misericordia dei respondebit ⁊ stabit p̄ nob̄ peccatoribus·c·xv·G·
Misereri vult deus peccatoribus/eius misericordiam desiderantibus·c·xx·A·
Misereri debet deus peccatoribus ad ipsum se conuertentibus·c·xxj·B ⁊ L·
Mors spiritualis anime que sit/⁊ q̄z mala.et q̄ homo eam sibi infert ⁊c̄·c·lj·A ⁊ B·
Mors anime deterior est morte corporis/ergo magis lugenda·c·xxvj·Z·
Mors anime fugaī p verbum dei ⁊ incipit vita per oculum cordis·c·lj·L·
Mors anime vnde quandoq̄z proueniat·c· lj·E ⁊ G·
Mors aīe q̄z nociua ⁊ amara· Jbidē K ⁊ L·

Tabula

Aborsanime quomodo fugatur. Ibidē Ab.
per totum.
Abortuos corporales solemus lugere: ergo
magis spirituales/scz nosipsos in peccatis.
c.xxvj.A.
Abundus vniuersus quomodo seruit nobis
t per hoc nos accendit ad amorē dei.c.l.U

Arratio in re=
thorica diuina.c.vj.A.
Narrare debet homo in oratio=
ne culpas suas t humiliter confiteri et non
abscondere.ibidem.
Narrāda sunt etiam beneficia a deo accepta
t bonitas ipsius dei peccatoribus ostensa.
ibidem scz.c.vj.B.
Negocia per orationem expedienda que t q̄
lia sunt.c.xxxviij.D.
Nuncius fidelis ad deum missus est oratio.
c.xxxviij.A.
Nuncius agilis t non piger debet esse oratio
ibidem.B.
Nuncius spoliatus vel occisus dicitur oratio
in qua nō fit attentio tc̄.ibidem.D.
Nuncio vagabundo assimilatur oratio. Ibi=
dem K.
Nuncio qui moritur in via/oratio equipara=
tur. Ibidem L.
Nuncio excommunicato etiam assimilat ora
tio.ibidem.Ab.
Nuncio stulto assimilatur t quis sit.ibidē M.
Nuncio rauco t muto assimilatur/t quomo=
do.c.xxxviij.Af.

Odium peccati
o qualiter oritur t quātum sufficiat
in penitente.c.xxiij.L.
Orationis recōmendatio.dignitas t precel=
lentia necessitas t fructuositas.c.j.A.
Oratio quid sit/t quomodo sit peritio que=
dam.c.j.F.
Oratio principaliter dirigitur ad deum.
c.j.F t lb.
Orationis genus est rogatio.c.j.I.
Orationis descriptiones ab ipsis sanctis do=
ctoribus quomodo sunt intelligende/et q
sint laudes t declarationes ipsius oratiōis.
c.j.K.
Orationis perfectiones t ptes.c.ij.L.
Oratio spiritualis t secularis quomodo dif=
ferunt.ibidem Ab.
Oratio est subiectum rethorice diuine.c.j.E
Oratio est donum dei/t gratie eius.c.j.D.
Oratio adiuuat predicatores/iudices/t ali=
os multos tc̄.c.j.B.
Orationis mirificentia.c.vltimo.
Orādi ars t doctrina vtiliter traditur.c.j.L.
Oratio fit etiam pro temporalibus.c.j.G.
Orationis exordium.c.iij.H.
Orans debz narrare culpas suas/eas agno
scendo t confitendo tc̄. t non occultando.
c.vj.A.
Orationes magis approbate t laudate t effi
caces que sint/t in quibus libris continean
tur.c.xvj.lb.
Orationes lucidissime cōprehendentes om
nia que sunt necessaria peti et desiderari a
deo.c.xvj.J.
Orationes peccatorum etiam valent apud
deum.c.xvij.K.
Orationes sanctorum in celo existentium p
nob̄ sunt multū efficaces.c.xvij.L Ab t M
Oratio sanctorum quandoq̄ impeditur ne
a deo exaudiatur.c.xvij.M.
Orationem adiuuant multa.c.xxv.S.
Orationem adiuuat corporis dispositio t q̄=
lis.c.xxv.S.
Oratio est vngentum valens cordi humano
ad multa.c.xxv.U.
Orationis tempore excludende sunt cogita
tiones vane t inutiles assimilate muscis tc̄.
c.xxv.T t U.
Orationem adiuuant lachryme profuse.c.
xxvj.Y.
Orationem adiuuant afflictio corporalis et
tribulatio pro qua clamatur ad deum.c.xx
viij.O.
Orationem adiuuat ieiunium tc̄. Ibidē R.
Oratio debet habere duas alas.tc̄.ibidē R.
Orationis vox est desiderium impetrandi.
Ibidem O.
Oratio adiuuatur assiduitate.c.xxx.U.
Oratio quomodo sit assidua t continua.ibi=
dem.X t Z.
Orare semper quomodo fiat t fieri possit.ibi
dem.X.
Oratio t lectio se mutuo adiuuant.ibidē Y.
Orandi importunitas quid sit et quomodo
adiuuet orationem.c.xxxj.A.
Orandi importunitas/quare fuit laudata a
christo.Et q̄ in ipso non habet locum talis
importunitas.c.xxxv.P.

Tabula

Orationis exauditionem inducit humilitas ⁊c̃·c·xxxj·L·
Orationem adiuuat fides/cuius articuli aliqui rememorandi sunt·c·xxxij·D·
Oratio omni tempore et hora potest fieri ad deum·c·xxxv·P·
Orationem adiuuant delectari in domino/ ⁊ ei esse subditum·c·xxxvj·Q·
Orationem adiuuant septē alia·c·xxxvij·S·
Oratio assimilatur nuncio fideli qui mittitur ad deum·c·xxxviij·A·
Orantes parum vel modicum/assimilantur nuncio pigro·Jbidem·B·
Orantes modicum/possunt assuescere paulatim vt multum orent Jbidem B·
Orandi tarditas et pigritia vnde proueniat Jbidem L·
Oratio vbi non fit attentio/ dicitur nuncius spoliatus vel occisus·c·xxxviij·D·
Orationis negocia per ipsam expedienda q̄ ⁊ qualia sunt·Jbidem D.
Oratio quasi nuncius personaliter apparet in consistorio dei/defendens ibi eum qui misit cum adiutorio filij dei contra accusatores c·xxxviij·E·
Oratio quomodo adiuuatur a patre misericordiarum·ibidem F·
Oratio exquo est donum dei debet ab ipso postulari·ibidem F·
Oratio quomodo debeat sollicitare assistentes pro negocio sibi commisso/⁊ quales sint tales assistentes·c·xxxviij·G·
Orationi assistentes/⁊ eam adiuuātes in curia celesti/vt valeat exaudiri·Jbidem lh·
Oratio negligens inuocare ⁊ sollicitare assistentes·Jbidem J·
Ecclesia docet nos inuocare tales assistentes scz sanctos·Jbidem J·
Oratio debet esse sollicita pro negocio ⁊c̃·ibidem lk·
Oratio aliqua assimilatur nuncio vagabundo ⁊c̃·ibidem lk·
Oratio assimilatur nūcio qui mittitur in via· Jbidem L·
Orans debet petere orationem suam dirigi in via ⁊ in conspectu dei·Jbidem L·
Oratio assimilatur nuncio excommunicato· ⁊c̃·c·xxxviij·M·
Item nuncio stulto·s·qui petit non petenda Jbidem N ⁊ O·
Oratio debet volare in celum·id est·petere celestia ⁊ spiritualia·Jbidem·P·
Oratio habet multos contradictores et aduersarios·Jbidem Q·
Oratio quomodo debet contradicere cōtra dictorib⁹ ⁊ aduersarijs suis/⁊ quomodo eos mortificet ⁊ quantū debet clamare ⁊c̃·c·xxxviij·T·
Orationem non aduertentes fatue agunt· Jbidem Ad·
Oratio nō intellecta nec attenta non est contemnenda·ibidem·Ad·
Orationi attendere conueniens est ⁊c̃· Jbidem Ad·
Orationem non attendere quādoq; ridiculosum est·Jbidem Ad·
Oratio muta siue rauca que sit/⁊ quomodo noceat·c·xxxviij·Af·
Oratio quomodo sit canticum ⁊c̃·c·xxxix·Af
Oratio dicitur vitulus labiorum et quomodo·c·xl·L·
Ad quid orandus est deus·Jbidem L·
Orationi intendendum est·Jbidem L·
Orationis fortitudines multe quibus sustētatur·c·xl·Ab·
Ab oratione quidam leuiter ⁊ faciliter desistunt/in quo stulte agunt·ibidem P ⁊ Q·
Orationem faciliter relinquētes/ in multis laborant stultricijs·c·xl·P ⁊ Q·
Orant multi indeuote ⁊ negligenter ⁊ precipue clerici non attente psallentes·Jbidem R ⁊ S·
Oratio assimilatur thuri·virgule·fumi·aromatibus pulueri pigmentarij/ ⁊ similibus· c·xlj·T·
In oratione sentiūtur virtutes/ vitia/ sacra eloquia ⁊c̃·c·xlj·Y·
Oratio deuota est odoramentum suauitatis ⁊ procedit ex operatione ⁊ presentia sancti spiritus·Jbidem Y·
Oratio sanctorum/magni est odoris suauitatis ⁊ flagrantie ⁊c̃·c·xliij·Q ⁊ R·
Oratio deuota qualiter placeat deo ⁊ sanctis suis tanq̄ odor suauissimus ⁊c̃·xlj·L· Et ibidem F·
Oratio est deo patri grata per christum mediatorem·c·xlij·G ⁊ lh·
Oratio erit impetratoria per christum·Jbidem lh·
Oratione honoratur tota trinitas et christ⁹ Jbidem lh·

Tabula

Oratio aromatisans intelligitur per thimea ma ꝛc̄· Ibidem I·
Ad orationem requiritur deuotio·c·xliij·H·
Oratio debet esse breuis·quomodo ꝛ quare c·xliiij·O·
Oratione mens humana coniungitur deo· ꝛc̄· Ibidem·P·
Oratio est vngentum spirituale/ sanans et sanctificans animas ꝛc̄·c·xliiij·Q ꝛ R·
Oratio decorat animam ꝛ alia mira facit· ibi dem R·
Orationis meritum duplex est·c·xliiij·T·
In oratione quandoq; viri sancti minorem gratiam deuotionis habent q̄z peccatores ꝛc̄·c·xlv·V·
Oratio in qua non actualiṫ cogitatur de deo qūo sit meritoria·c·xlvj·X·
Oratio est sacrificium ꝛ oblatio deo accepta sanctificans etiam ipsum offerentem ꝛc̄· c· xlvij·Y·
Orationis sacrificium offerre volens/ debet habere ignem ꝛ gladium· Ibidem·Z·
Quis sit ille ignis ꝛ qualiter incendatur·ibi dem Z·
Oratio est lucta cum deo ꝛc̄·c·lij·Q·
Oratio requirit quietem ꝛ solitudinem· ibi dem Q·
In oratione colligende sunt vires ꝛc̄· Ibi dem Q·
Orando aliqui statim deficiunt/ ꝛ quare hoc c·lij· R·
Orationis prima luctatio qua vincitur deus est humiliatio· Ibidem S·
Orationis alie due lucte siue astutie· Ibidez T ꝛ V·
Oratio continuata quodām odo vincit deuz Ibidem V·
Oratione deus vincitur capitur ligatur ꝛ ira eius frangitur·c·liij·A·
Orans volens cum deo pugnare in oratiōe debet ab eo adiutorium petere/ sicut fit in di uinis officijs·c·liij·B·
Orationis mirificentia siue effectus mirabi lis et precipue in sacramentis·ꝛc̄·c·liiij·siue vltimo·O·

Paulí cõuersio

P c·xx·A·
Pax non est habenda cum pec catis·c·xlvij·A·
Pectoris tunsio vnde proueniat/ et quid ef ficiat·c·xxxvij·Z·
Peccatū multa mala infert peccatori·c·vj·E·
Peccatorum feditas ꝛ immūdicia/ debet co gnosci ab oratore·c·iij·H·
Peccatorum confessio impetrat a deo veni am·c·vij·G·
Peccata sunt inimici dei ꝛ hominis·ergo cō tra illa debet homo cū adiutorio dei pugna re·c·viij·O·
Peccatorum compunctionem ꝛ penitentri am possunt facere multa in isto libro posita· c·xxij·D ꝛ E·
Peccatorum recogitatio facit compunctio nem cordi set fugat sic illa pctā·c·xxij·F ꝛ I
Peccata fugantur per eorundem recogita tionem·ibidem·F·
Peccata quomodo sanantur· Ibidē G ꝛ H·
Peccata quia non bñ videntur placent ama toribus suis/ que si bene recogitarentur di splicerent· Ibidem I·
Peccatorum feditas q̄z abominabilis est· ibi dem I·
Peccata vt sanentur quid sit faciendum ꝛc̄· Ibidem·K·
Que sint sanantia peccatum· Ibidem·K·
Peccatum quomodo absconditur ꝛ detegi tur·c·xxiij·AB·
Peccatorum odium verecundia abomina tio·ꝛc̄·c·xxiij·L·ꝛ·c·xj·L·
Peccata sanantur fugantur ꝛ expelluntur p quasdam dispositiones nominatas aroma ta·c·xxiiij·K·per totum·
Peccata aduersantur orationibus nostris· c·xxxviij·Q·
Propter peccata multos habemus aduersa rios·ibidem·R·
Peccatorum contritio ꝛ pulueris eorū aspersio·c·xlj·U ꝛ X·
Peccatis debem⁹ irasci quia sunt inimici no stri seuissimi ꝛc̄·c·xlvij·Z A B ꝛ L·
Peccata nutriuntur ꝛc̄· ibidem A· ppe finē·
Peccata amantes/ odiunt ea persequentes Ibidem B· in principio·
Peccata debemus odire propter damna ab cis illata·ibidem B·
Peccatores exaudiuntur quando pro seip sis orant·c·ij·AB·
Peccatores deus expectat ꝛ miris modis re uocat·c·iiij·K·
Ad peccatores se deus misericorditer tenet· c·iiij·U·

Tabula

Peccatores deus benigne sustinet·c·vj·B·
Peccatores peccant/non solum contra deū sed etiā contra totā curiā celestem·c·vj·L·
Peccatores decipiunt̄ t excecantur per bona temporalia·c·vj·D t E·
Peccatoris decepti per peccata t bona temporalia querela·ibidem E·
Peccator debet se accusare t peccata confiteri/vt veniam consequatur·c·vij·G·
Peccator confitendo/t se accusando/t condemnando coram deo/iustificat seipsum·c·vij·H·
Arma contra peccatores·c·xij·R·
Peccator quia infirmus est/modicū potest/quod tñ deus despicere nō debet· c·xiij·R·
Peccatoris accusatio/q̄ nō multa debeat iusticie dei/propter infirmitatem t pauperta tem·ibidem S·
Peccator est dei multiplici iure·c·xiij·U·
Peccatoris conuersionem t penitentialē satisfactionem vult deus·c·xiiij·X·
Peccator ꝙuis bona a deo sibi cōmissa dissipauit/tamen potest pro hoc satisfacere p penitentialem conuersionem·c·xiiij·X·
Peccator non nisi cum auxilio dei potest reuerti t conuerti ad ipsum deum/quia p pccatum se indignum fecit t̄c·c·xiiij·Y·
Peccatorem vult de⁹ reuerti ad se·ibidē Z·
Peccator quomodo sanatus est per deum·c·xv·B·
Peccatorum orationes etiam valent apud deum/t quare deus debeat eas acceptare·t̄c·c·xvij·K·
Peccatori se ad deum cōuertenti debet ipse deus esse misericors t propitius propt̄ multa·c·xxj·B t L·
Peccator per multa verba huius libri potest deuenire ad veram penitentiā t cordis cōpunctionem·c·xxij·D t E·
Peccator non debet desperare propter magnitudinē peccatorum: quia si vult pōt faciliter sanari·t̄c·c·xxij·H·
Peccator debet premeditari supplicia inferni t petere a deo vt possit ea videre t cognoscere t̄c·c·xxvj·G t H·
Peccator debet petere a deo cognitionē malorum/que sibi prouenerūt ex t de peccatis c·xxvj·L·
Peccator quomodo assimilatur t associatur demonibus·ibidem·L·
Peccator debet se plangere tanq̄ mortuum c·xxxvij·U·
Peccator qūo debeat clamare in orationib⁹ t confessionibus. Et qui clamare debent p eo·c·xxxviij·X·
Peccator quomodo debeat cantare lamētādo p peccatis t se humiliādo·t̄c·c·xxxix·B·
Peccator dat deo iusticiam·ibidem L·
Peccatores quādoq̄ habent maiorem gratiam deuotionis in orationibus/q̄ viri sancti t quare hoc·c·xlv·U·
Peccatores debēt irascipctis suis·c·xlvij·Z
Non debent ea fouere nutrire nec pacem habere cum eis t̄c·ibidem A·
Peccatores debent odire peccata propt̄ dāna eorum·ibidem B·
Peccator debet timere gladium dei sup eum vibratum t per hoc inducitur ad compunctionem·c·lj·M·
Peccator debet timere penas inferni t iudicium extremum·ibidem O t P·
Pectoris percussio·c·xxxvij·Z·in fine·
Pena infernalis non est satisfactoria pro peccatis nec p se placet deo sed diabolo/tñ iuste infligitur damnatis·c·xj·B·
Penis in ifernalib⁹ apparet dei iusticia·ibidē·
A penis infernalibus nō ē liberatio·c·xij·H
Pene penitentiales sunt meliores t deo magis placite q̄ pene infernales·c·xij·F·
Pene penitentiales t non infernales debēt placere iusticie dei quia per eas satis fit ei·c·xiij·T·
Penitentia peccatoris vera multa bona facit·c·ix·R·
In conflictu penitentie·petenda est victoria a deo t ab eius iusticia·c·ix·P·
Penitentie opera placent deo t multa bona faciunt·c·xij·D·
In penitentiali cōuersione fit celeste t spūale cōuiuiū incogitabilit̄ gaudiosum·c·xij·E
Penitētie dolor petēd⁹ est a deo·c·xxvj·K·
Pnīe iusticia vincit iusticiā dei t̄c·c·liij·B·
Penitere ē duplex·s·pfectū t ipfectū·c·viij·J
Penitēs vere·iustificat seipm/t satisfecit diuine iusticie/t euadat iudiciū dei·c·viij·L·
Penitens vere·quid faciat·c·ix·Y·
Penitens non debet tantum puniri quātum demeruit.c·x·Z·
A penitente deus non requirit tantam penam quātā demeruit scz infernalem et perpetuam·c·xj·A t B·
Penitēs· quātum debet habere dolorem·ti·

morem ꝛ erubescentiam·iram ꝛ abominationem de peccato·c·xj·L·Et·c·xxij·K·
Penitens per dispositiones aliquas/que nō minantur aromata/potest ad hoc induci vt recedat a peccatis ꝛc̄·c·xxiiij·K·
In penitente/vita gratie/potest perfici auxilio dei·c·xxvj·B·
Penitens debet diligenter premeditari supplicia inferni/per hoc enim deꝰ per suā gratiam faciet mirabilia in eo·c·xxvj·G·
Penitens debet dolorem petere a deo·Ibidem·K·
Petitio est facienda·qualiter ꝛ quomodo·ꝛ quid ad eam requiratur·in quibus orationibus contineatur·c·xvj·H·
Petitionis confirmatio·c·xvij·K·
Quedam non sunt petenda a deo in oratione·c·xxxviij·B·
Pietas quomodo valeat ad omnia·ꝛ q̄ per eam quādoq̄ cultus diuinꝰ notetur·c·xxix·L·Item·c·xlij·AB·
Planctus adiuuat orationem et quomodo peccator se tanq̄ mortuum plangere debet c·xxxvij·U·
Prelatus non debet petere a deo prelationem nec desiderare eam·c·xxxviij·O·
Prelatus debet peti a deo·Ibidem·O·
Prelati permittuntur a deo preesse in penaz ipsorum·ꝛc̄·Ibidem·O·
Prelatoꝝ oratio debet esse breuis·c·xliiij·P
Psalmodia/quomodo est oratio·ꝛ qualiter fieri debeat·c·xxx·Y·
Psalmodia diligenter cantata vel audita/debet in homine incitare motus spirituales·c·xxxix·H·
Psalmodia aliquos parum mouet ad spiritualem armoniam/quia non intelligunt vel ruditer canunt ꝛc̄·Ibidem·J·
Psalmodie preciositas/et quare in ecclesia cantando et legendo frequētatur·ꝛc̄·Ibidem·K·
Pudor de peccatis·c·xxiiij·AB·
Puluis pigmentarius quid sit·c·xlj·U·ꝛ X·
Puluis peccatorum qualiter sit spargendus Ibidem·X·
Querela miserabilis·peccatoris decepti per peccata ꝛ bona temporalia·c·vj·E·

REligiosi debēt insistere dei laudibus/orationibus/ꝛ sacrificijs·c·xxx·Y·
Rethorica diuina ꝛ spiritualis/est necessaria c·j·B·
Subiectum eius est oratio·c·j·E·
Multa verba ī ista rethorica posita/possunt hominem inducere ad gratiam deuotionis gratitudinis· cōpūctionis·ꝛc̄·c·xxij·D·ꝛ E
Rugitus quid sit/et quomodo adiuuat orationem·c·xxxvij·L·

SAcramentum altaris·In eo inestimabiliter dei beneficiētia in nos perfunditur·ꝛc̄·c·xxxij·D·
In sacramento altaris·in missa scilz perficit christus quattuor officia ineffabilis pietatis·Ibidem·E·
Qualiter salutandus et rogandus est iesus in isto sacramento tempore missarum·c·xxxiij·F·
Qualiter iesus ē in isto sacramēto apud nos ꝛ qualiter in celo apud angelos illos ibi·et nos hic reficiens·c·xxxiij·J·
Quid iesus est in isto sacramento/ꝛ q̄d nob facere debeat·c·xxxiij·K·
Sacramenti altaris suauitatem quare non gustando percipimus·ꝛc̄·c·xxxiij·L·
Qualiter vitia hoc impediant·ꝛc̄·ibidē·AB·
Sacramentum altaris q̄uis ibi sit sub specie panis ꝛ vini tanq̄ signis:non minus tamen reficit spiritualiter animas nostras·Ibidem·M·
Sacramenti altaris aliqua miracula bñ notanda·c·xxxiiij·O·
Ad sacramentum altaris multum deseruit fides·c·xlj·A·
Sancti quomodo seruiunt nobis·c·l·L·
Sanctorum in celo existentium/oratio pro nobis multum est efficax·c·xvij·L AB·ꝛ M·
Sanctorum oratio quādoq̄ impeditur ne exaudiatur a deo·ꝛ quare hoc·Ibidem·M·
Sanctorum veneratio cedit ad laudem ꝛ honorem dei. Ibidem M.
Sacra sunt veneranda. c. xxix. T. in fine.
Sancti in celo quomodo ꝛ propter quid sunt aduersarij ꝛ inimici nostri. c. xxxviij. S.
Sancti inuocandi sunt vt clament pro nobis intercedendo. ꝛc̄. c. xxxviij·Y.
Sancti contra nos clamantes/qūo sint placandi. Ibidem. Z.

Tabula

Sanctis est oratio deuota/odor suauis ꝛc.c. xlj.L.Et ibidem F.
Sanctorum oratio est odorifera ꝛc.c.xliiij.S
Sancti viri/ quãdoq; minorem gratiam deuotionis habent in oratione q̃ peccatores. ꝛc.c.xlv.U.
Sapientia quãdoq; subtrahitur a sapientibus/quia eam non communicant alijs. ꝛc. c.lj.J.
Scriptura sacra potest accendere ignem diuini amoris q̃uis tamen aliqui non sic accẽdantur p eam ꝛc.c.xlviij.E.
Seruitutem vitiorum vilissimam/ debemus abijcere/ ꝛ seruituti dei nobilissime nos subijcere ꝛc.c.xxxvj.R.
Singultus quid sit/et q adiuuet orationem c.xxxvij.Z.
Sol ꝛ stelle qualiter nobis seruiunt.c.l.AB.
Stulticie multe hominum desistentium faciliter ab orationibus suis.c.xl.PQ.
Subditum esse domino adiuuat orationem. c.xxxvj.R.
Superbia est mors spiritualis a deo sepans ergo detestanda.c.lj.H.
Suspirium quid sit/ꝛ quomodo adiuuat oratione m.c.xxxvij.Y.

Erra qualiter

seruiat nobis multipliciter per ea que ex illa proueniunt.c.l.P.
Timor gehennalis supplicij faciet recedere a peccato ꝛc.c.xxij.K.
Timere debet peccator ignem inferni/ꝛ iudicium extremũ.c.lj.O.in principio ꝛ fine.
Timere debet homo penas inferni et extremum iudicium.Ibidem.P.
De timore penitentis.c.xj.L.
Tribulatio ꝛ eius clamor adiuuat orationẽ. c.xxviij.O.
Tribulatis subuenit deus Ibidem P ꝛ Q.

Enti qualiter

seruiunt nobis.c.l.R.
Verecũdia de peccatis.c.xxiiij AB.ꝛ.c.xj.L.
Vitia aduersantur nobis in orationibus.c. xxxviij.Q.
Veneranda sunt sacra.c.xxix.T.in fine.
Propter vitia multos habemus inimicos. Ibidem.R.
Vitia aliqua/qualiter dicuntur nociua ꝛ venenata.c.xlij.L.
Vitijs irasci debemus/quia sunt inimici nostri.c.xlvij.ZABꝛL.
Vitiorum seruitutem abijcere ꝛc.supra Seruitus.
Victoria in conflictu penitentie est petenda a deo.c.ix.P.
Victoria que obtinetur in oratione contra deum debet ascribi ipsi deo ꝛ non homini.c. lij.Z.
Vinculum charitatis quomodo liget et tenet deum/ꝛ artius eum possit constringere c.liij.IKLꝛAB.
Vinculari a deo debet hõ petere.ibidẽ.R.
Virtutes sentiuntur ꝛ operantur in oratione.c.xlj.YꝛZ.Itẽ ibidem.B.
Vngento assimilatur oratio.c.xliiij.QꝛR.
Virtutes connectuntur binatim ad inuicem in cithara spirituali anime.c.xxxix.F.
Vita gratie est aliqualiter in penitente/ꝛ potest adiutorio dei perfici.c.xxvj.B.
Vita gratie quomodo amittit̃ ꝛ extinguitur c.lj.AꝛB.
Et p̃cipue adulatoria laudantia ꝛ alia vitia. Ibidem.D.
Vita talis quomodo recuperatur per verbũ dei ꝛ per oculum cordis.Ibidem.L.
Vitulis labiorum assimilatur oratio.c.xl.L.
Que sunt ossa carnes pellis ꝛc.istius vituli. Ibidem.R.
Voluptas ducit hominem in mortẽ spiritualem.c.lj.G.

Christus.supra

Jesus.
Xp̃us datus est nobis propt̃ multiplices effectus salutares.c.xix.U.
Xp̃us quia aduocatus noster est debet allegare pro causa nostra patri scilicet recõciliando.Ibidem.X.
Xp̃us iterpellare debet pro peccatis nostris Ibidem.X.
Xp̃us suscepit pro nobis officium interpellãdi patrem contra peccata nostra quod officium debemus petere vt pro nobis exerceat. ꝛc.Ibidem.Y.
Xp̃us mortuus pro peccatis nostris ostenditn q̃tum odit peccata nostra.Ibidem.Z.
Xp̃us pro crucifixoribus suis rogauit. ergo et pro nobis debet rogare patrem.ꝛc. Ibidem.Z.

Tabula

Xpi pro nobis interpellatio efficax est ad nos spiritualiter viuificandum propter suã passionem. c. ix. Z.

Xpus rogandus est vt pro nobis alleget et officium interpellandi exerceat ꝛc. c. ix. X.

Xpus vult misereri iniustis et peccatoribus eius misericordiam desiderantibus. c. xx. A

Xpus debet peccatoribus se ad ipsum cõuertentib⁹ misereri propter mkta. c. xxj. B ꝛ L.

Xpus dicitur angelus magni consilij qui stetit iuxta altare habẽs thuribulum in manu sua/qui etiam dicitur templum et pontifex. ꝛc. c. xlj. D.

Xpus existens pontifex efficaciter pro nobis interpellat apud patrem misericordiarum impetrando nobis necessaria. Ibidem. E.

Per christum omnia sunt patri grata et placita ꝛc. c. xlij. G.

Per christum tanq̃ mediatorem omnia impetrantur a patre et spiritusancto et a seipso Ibidem. Ih.

Xpus cum tota trinitate honoratur per orationem. Ibidem. Ih.

Prologus

Cõmendatio prestantissimi ⁊ incompabilis doctoris magistri Guilermi parisien. actoris sequẽtis libri. qui Rethorica diuina pretitulatur.

Prologus

Guilermus episcopus parisiensis/ natione aluernus/ doctor pfundus ⁊ vnctus. ex cui⁹ schola/ velut ex vberrimo fonte sapiẽtie innumerabiles pclarissimi viri emersere: preter eximios laborũ suorũ fructus/ bibliotece ecclesiastice plurimos ⁊ pciosos librorũ thesauros adiecit. Exposuit nempe luculenter ⁊ singulari more Psalteriũ. Prouerbia Salomonis. Ecclesiasten. Cantica canticorum. et Mattheum euãgelistam. Edidit opus magnum ⁊ isigne de vniuerso/ cui⁹ sex ptes sunt Quarũ tres prime/ de vniuerso corporeo. relique vero de vniuerso incorporeo seu spirituali latissime tractant. Composuit ⁊ Rethoricam diuinam/ opus singulariter deuotum/ in cui⁹ conscriptione calamum in corde tinxit. cuius lectioni sedule se quiuis ecclesiasticus/ cui⁹ peculiare officium orare est/ dare deberet. Quis em̃ mechanicus sue vocationis et artis/ industriam nõ cõcupiscit habere. Tractatum etiã de primo pncipio/ quod deus est Tractatũ de trinitate/ ⁊ notionibus ac pdicamentis in diuinis. Tractatuz cur deus hõ. Librũ de sacramentis magnũ/ cui non est similis alter. Tractatũ de animab⁹ humanis cõmendatissimũ. Tractatũ de bono ⁊ malo. Librũ de fide ⁊ legibus. Sũmã de virtutib⁹ ⁊ moribus/ de vitijs ⁊ peccatis/ ac meritis ⁊ retributionibus. Tractatũ de opibus ac mirabilibus virtutũ. Tractatũ de laudibus patientie. Tractatũ de dono scientie. Tractatũ de. xxx. remedijs temptationũ. Tractatũ de vocatione ad beneficia ecclesiastica/ ⁊ de pluralitate bñficiorũ in vnitate psone/ in quo diuini honoris zelotissimum se fuisse declarat. Tractatũ de claustro anime/ opus multa brevi sinu continens. Declamatorios sermones exhortationũ populariũ/ ⁊ alios libros ⁊ tractatus cõplures. qui totales ac tanti sunt/ vt sanctos doctores Thomam ⁊ Bonauenturam in sapientie eminentia a plerisq; doctissimis viris/ vel equare vel antecellere iudicentur. Dum hic vir eleuate intelligẽtie/ ⁊ pfunde speculationis/ sanctimonia morum singulariter cõspicuus: ante pontificatum parisi⁹ theologiam fructu multo publice legeret/ et amicus suus magnus/ ab episcopo quodã accepisset mandatũ litteris expressum/ vt prebendam in ecclesia eius vacantem/ cõferret alicui viro bono: sibi eam obtulit. Cui statim respondit. Nõ habes o amice potestatem cõferendi pbendam nisi viro bono/ nec fines ipsius mandati excedere potes: nõ igit̃ mihi eã dare vales/ qui nõ sum vir bonus/ ⁊ hac via se euasisse magnope gloriabat̃. O virum singularem/ ⁊ ipso fenice rariorẽ magnis: vtiq; preconijs extollendum. Illo etiam tempore diuini verbi predicatione abunde fructificatas plures cõmunes mulierculas a peccatis retraxit/ quibus parisius nouã domũ filiarũ dei inchoauit. Anno dñi. M̃. cc. xxv. et harũ exemplo cepit hic ordo in alijs etiam ciuitatibus dilatari. Demũ biennio elapso/ anno videlicet dñi. M̃. cc. xxvij. mortuo epo Bertholomeo parisien. ecclesie/ cathedre pontificali dignissime prefectus est/ cui multo fructu deseruiuit tempore longo: semp lingua calamoq; deuotissimi doctoris officium adimplens.

Joh. Trithemius num. CDLXXX.

Incipiunt capitula libri sequẽtis videlicz Rethorice diuine: de oratione peculiariter tractantis.

Orationis recõmãdatio. Et q̃d sit oro. ca. j.
De pfectionibus orationis diuine. ca. ij.
De exordio orationis diuine. ca. iij.
Q; exordiũ põt incipi a gr̃arũactiõe. ca. iiij.
Conclusio precedentium ca. v.
De narratione in oratione diuina ca. vj.
Allegatio clementie dei ca. vij.
De iusticia perfecta ꝛ impfecta. ca. viij.
Petitio victorie in cõflictu penitẽtie. ca. ix.
Excusatio penitentis q; non debet tm̃ punirj q̃tũ meruit. ca. x.
Obiectio contra predicta ca. xj.
Q; deo placeant opera penitentie. ca. xij.
Q; faciat homo quod in se ẽ. licet modicum possit. ca. xiij.
Q; deus vult ad eum reuersionem ꝛ penitẽtialem satisfactionem. ca. xiiij:
Q; deus sanat perfecte egrotum vel miserẽtur peccatori. ca. xv.
De forma petitionis in oratione. ca. xvj
Confirmatio petitionis. ca. xvij.
Petitio intercessiõis btẽ marie v̄gis. ca. xviij.
Conuertat se iterum peccator ad patrocinium ihesu christi supplicãs vt alleget ꝓpo. ca. xix.
Conclusio petitionis ꝛ cõfirmatiõis. ca. xx.
Excusatio proprie infirmitatis. ca. xxj
Ad quid valeant predicta. ca. xxij.
Quid faciat recognitio peccatorũ. ca. xxiij.
De pudore ꝛ erubescẽtia ex pctõ. ca. xxiiij
De indignatione a peccatis. ca. xxiiij.
Quedam dispositiões corporis iuuãtes orare volentem. ca. xxv.
Petitio lachrymarum ex peccatorum recordatione vel spiritualis mentis. ca. xxvj.
Requirende sunt intercessiones sanctorum ad impetrationem lachrymarũ. ca. xxvij.
Q; afflictio corporalis valet ad impetrationem lachrymarum. ca. xxviij.
Quare ieiunio tãta efficatia tribuat. ca. xxix.
Assiduitas oronũ adiuuat nõbiliter. ca. xxx.
De importunitate orandi. ca. xxxj.
Q; fides adiuuat orationem. ca. xxxij.
Cum q̃sta gratiarũactione est salutand⁹ dominus ihesus in missa. ca. xxxiij.
Quedã ptinentia ad predicta. ca. xxxiiij.
Quare deus laudauit importunitatem orãtis in euangelio luce. ca. xxxv.
Q; in deo delectari ꝛ ei esse subditum adiuuat orationem. ca. xxxvj.
De alijs septẽ adiutorijs oronis. ca. xxxvij
Q; oro sit q̃si nũci⁹ ad deũ missus. ca. xxxviij
De cantico peccatricis anime. ca. xxxix.
Quid intelligat̃ per vitulos labiorũ. ca. xl.
Quare ꝓ fumũ thuris signat̃ oratio ꝛ q̃d per puluerem pigmentarij: ca. xlj.
Quid signat̃ per altare aureũ. ca. xlij.
De deuotione que requirit̃ in oratione. ca. xliij.
De breuitate orationis. ca. xliiij.
Quare viri sancti difficile habent gratiã deuotionis. ca. xlv.
De merito illius oronis in qua actu nõ cogitat quis de deo. ca. xlvj.
De igne ꝛ gladio q̃ dz eẽ ī sacrificõ oronis. c. xlvij
De igne sacrificij orationis. ca. xlviij.
Que valeant ad accendendum vel nutriendum ignem orationis p̃dictum. ca. xlix.
De memoria bñficiorũ diuinorum. ca. l.
De gladio spirituali quo debet mactari anima in oratione vel meditatione ca. lj.
De lucta anime in oratione. ca. lij.
Qñ deus ꝓ luctã orationis vincit̃. ca. liij.
De mirificẽtia ꝛ v̄tutib⁹ orationis. ca. liiij.

Capitulum I

Rethorica diuina siue ars oratoria eloquẽtie diuine edita per venerãdum patrem magistrum Guilermum parisiensem.

De oratione Capitulum I

A IN sacris ac sacrificatiuis exercitatiõibus: que t quãta sit dignitas t p̃cellentia potius oratiõis: multũ liquide apparere põt volentibus videre atq; valentibus. Et primũ eo q; oñis sacrificatio/ oñis bñdictio/ t oñe sacramẽtũ/ t oñino q̃cq̃d in cultu diuino honorifice agit̃: aut oratio est: aut oratione pagit̃/ siue pficit̃. Deinde q; oñis ecclesia sanctorũ: celesti ac diuino magisterio erudita ac instituta: tam mltiplici celebritate frequentat orationẽ: vt ei die noctuq; insistat/ t inuigilet: t eidẽ vite p̃sentis tempa/ tanq; illi cõsecrata t debita: ptiatur. Cui⁹ rei nulla alia causa vel ratio existimari vel cogitari potest: nisi oratiõis tanta necessitas: tantaq; fructuositas: que tantã frequentationis t instantie continuitatẽ exigat t requirat. Q; si dixerit quis: auctoritas aplica: p̃cepto suo quo dictũ est: Sine intermissione orate. ad hoc artat/ t cogit nõ solũ ecclesia: ꝫ etiam ipsa lex euãgelica: in qua expresse legit̃ mandatũ de oratiõe: ipso ore veritatis editũ: quo dictum est. quia oportet semp orare/ t nũq; deficere. Rñdeo in hoc quia in ipsa cause sunt t rõnes rõnabilissime atq; iustissime: propter quas mãdata hmõi t omnia alia que de oratione data sunt merito data fuerunt. Tertio ex vtuositate ipsius orationis/ mirificentijs/ t numerositate mirabili/ atq; p̃stantia vtilitatũ: quas te scire faciã in sequẽtibus. B Ex his ergo tribus manifestũ esse tibi debet: t necessariã esse/ t omnino debere esse celestem ac diuinalẽ rethoricam: siue spũalem ac saluberrimã oratoriam. que in causis animarũ atq; negocijs: allegare doceat eos qui cause hmõi patrocinium susceperunt. Et spũales oratores ꝓstituti sunt: vt in dei dulcissimi consistorio: causas allegẽt hmõi. ꝓpter qõ stipendia bñficiorũ ecclesiasticorum: eis constituta sunt ex magna parte hoc aũt dico ꝓpter officia docendi t p̃dicandi. in quib⁹ consistit residuũ milicie clericalis. de quibus nullaten⁹ tibi dubitãdũ est: q; nec recte nec laudabiliter exerceri p̃t: nisi doctores/ predicatores/ atq; iudices ecclesiasticos vtus oratiõis adiuuet/ t dirigat incessanter.

C Qsi tãta volumina: studio t labore rethorum: de oratione rethorica scripta sunt: q̃to fortius de ista sacra t sacratissima oratiõe: dignum t iustum est vt scribat̃ ars t doctrina. hec aũt ratiocinatio a ꝓportiõabilitate causarum t orationũ: vtutẽ habet atq; vigorem. si tñ nõ est compatio orationis ad orationẽ in fructu vel vtilitate: nõ erit compatio debiti t laboris pro arte t doctrina istius: ad debitum studiũ vel laborẽ illius. Quid dicã de oratiõe litteraria cui tota grãmatica iuigilat? Quid de oratione logica. cui tam studiose/ tãq; perfecte Aristotel⁹ ingeniositas insudauit? et de oratione vtiq; logica: que oñis vel ꝓpositio/ vel syllogism⁹ est: omnes libros logicales titulauit. Ut de syllogismo librũ priorũ vel analeticorũ. de demõstratione/ librũ posteriorũ. Et de Elencis librũ elenchorũ. Et de syllogismo dialetico librũ topicorũ. De interp̃tatiõe vo siue ꝓpositione/ librum perihermonias.

C Qualiter aũt possibile erit istã sacrã ac sacrificatiuã/ t modis oñibus oñi generi aliar̃ orationũ incompabiliter p̃cellentẽ orationẽ: esse oñi arte t doctrina t artificio destitutaz? Quia igit̃ nec imensitati diuine congruit h̃: neq; pfectioni: quã nõ solũ decet ꝫ etiã necesse est eã in ecclesia dei altissimi: que schola ipsius est. t cui⁹ sola doctrina/ in ea discit̃ t docetur/ assidue esse artem atq; artificium orandi necesse esse. C Amplius qõ op⁹ cuiuscũq; vtilitatis inueniri põt: qõ arte t doctrina ac artificio careat: t doctores atq; artifices sui non habeat. Que ergo causa reddi põt vt op⁹ tã nobile/ tãq; preclare vtilitatis: hucusq; neglectum atq; desertũ sit? nisi quia vel ei⁹ vtilitas ignorata: vel ipsi sacri doctores desides/ aut alijs occupati: oronẽ preterierũt. Credendũ ergo est multos de ea multa scripsisse: t cũ exemplaria orationum scripserũt: hoc sufficere oratoribus reputasse. Vel forsan quia pot⁹ orando: q̃ philosophãdo orare discimus: nõ artem vel artificiũ orandi eos: ꝫ orones scriptas autenticas oratoribus tradidisse. sicut euidenter apparet in libro psalmorum qui exquisitissimis oronib⁹ refertissim⁹ est. D Si qs aũt dixerit q; oratio donũ dñi dei est. t ꝓpter h̃ nõ ab arte vel doctrina: ꝫ magis a datore q̃renda sit: verũ vtiq; dicit. Si quis vo dixerit q; hmõi oratio nõ solum potissimũ sui. ꝫ etiaz plurimũ habet diuini muneris t gratie: et ꝓpter hoc nihil ad eã de arte t doctrina hoiuz. Rñdeo. quia iusticia que vtus est veri noĩs:

Capitulum I

nō solū p̄cipuū sui/aut pl̄imū: ꝫ etiā totū qđ ē vel habet diuini muneris ē ⁊ gr̄e· Nihilomin⁹ tm̄ pitia iuris (que scia legū ⁊ canonū ē) siliter ⁊ cognitiōe diuersarū ꝯsuetudinū: atq; exercitatione cāz ⁊ negociorū: illustrab̄/atq; dirigib̄· Sic se habet ⁊ de or̄one· Arte nāq; et doctrina· quā hic scribere intendo: plurimum ⁊ multipliciter adiuuab̄· ¶ Nec obsistit mihi in hoc ꝫmo Aristotel· quo dixit in p̄mo ethicorū quia scire vel parū vel nihil opaī ad v̄tutem· qđ nō de oīi scire vel falso intelligere potuit cū ipsemet dicat in libro eodem· quia v̄tus est oīi arte certior ⁊ melior· Tibi v̄o declaratuz est p me ⁊ in tractatu ꝺ actibus humanis· Et in tractatu de v̄tutibus ⁊ moribus· quasdam scias v̄tutes esse· sicut prudētia· ⁊ quasdā alias· Insup ⁊ omnē v̄tutē sapiam eē· qđ est dicere sapidū siue saporās sciam· ⁊ tanq̄z intimam ac p̄fundatā cognitionē· Sciam v̄o iuxta cōmunem intentionē quasi cōem intentionem scz exteriorem· res eñ oīes nō solū lucēt virtuti intellectiue/ad illuminandū eā lumīe scientie· sed etiā sapiunt ad faciendā vel inficiēdam v̄tutē motiuā· ⁊ quasi impm̄endā eam saporibus sapie· De quib⁹ ibi satis feci tibi· De ipa sapiētia quoq; tibi certissimū est· q ipa est donū dei altissimi· ⁊ ab ipso studiosissime expetenda ⁊ sperāda· nō tm̄ p̄pter hoc scholastice doctrine ⁊ disputatiōes: aut librorū sacroruz expositiōes inutiles vl̄ supuacue habēde sūt· Et si de singulis creatoris donis ⁊ de singulis v̄tutibus aut gratijs cōsiderationē in h̄ feceris· inuenies indubitanter· Unūqđq; eoruz doctrinis adiuuari multipliciter· Licet enim gressus qui p pedes ē: ex v̄tute gressibili sit· visu tm̄ ⁊ tactu adiuuab̄ ⁊ regib̄· inter dū ⁊ auditu· strepitū nāq; pedū deph̄endit gradiens ⁊ equitans vtrū sup lignū vel lapides gradiab̄· Ex hoc etiā p̄pendit discrimina vel ambulationis vel equitatiōis sue· His itaq; determinatis incipiam ipso actore duce ⁊ luce: q̄ oīm salutariū sibiq; acceptax or̄onū: ⁊ inspirator ⁊ exaudidor est· Et dicā q hui⁹ sacre ⁊ diuinalis rethorice/siue oratorie scīe: subiectū ē or̄o q̄m de ipsa in illa agib̄· eiusq; p̄fectiōes/differentie/ ⁊ p̄tes/necnō mirifice v̄tutes/ ⁊ inestimabiles fructus/siue vtilitates/adiumētaq; atq; impedimēta/quib⁹ vl̄ adiuuab̄ vel impedit̄ exaudidio illi⁹: docenb̄ in eadē ⁊ declarā tur· ¶ Cōueniēs aūt ⁊ oīnino necessariū ē: ad
F istā sciam accedētibus: vt in primis eis determineb̄· qđ est qđ dicib̄ or̄o de qua hic intendib̄

vt p̄dixi· de quo certissimū est q or̄o/nō ē nisi petitio in genere· qđ dico/quia nō oīis petitio ē or̄o· sed ea sola que dirigib̄ ad deū· vl̄ ad psonā aliquā/seu psonas p̄pter ipsum· ¶ Orare nāq; ipos scōs siue angelos tum dicimur/cū p̄ces ad eos dirigim⁹· Alie aūt petitiōes q ad hoies dirigunb̄: or̄ones minime habende sunt siue dicende· Nec eñ ad regē aliquē dicimus oro te dñe· ꝫ neq; ad familiares ipsorum regū dicere cōsueuimus: orate p nobis regē vel pontificē· ¶ Quapropter manifestū est/ q or̄ones p̄prie ⁊ habenb̄ ⁊ dicunb̄· q ad deū vl̄ ad scōs eius p̄pter ip̄m dirigunb̄· Et inde est q apud sedē aplicā vel curiā romanā: nō dicib̄ q̄s or̄ones deferre vel offerre: ꝫ petitiōes potius· Nec ip̄e etiā summ⁹ pontifex dicere consueuit petitiōarijs: offerte or̄ones vr̄as· Manifestū ḡ ē ex his q or̄o ois petitio ē: ⁊ nō ecōuerso· ⁊ quia petitio tanq̄z genus ad or̄onem se habet· or̄o v̄o tanq̄z spēs ad ipam· ¶ Q si dixerit q̄s/quia or̄o p bonis solis spūalib⁹ aut eternis obtinendis ē/ ⁊ offert deo· non recte dicit· quia etiā tpalia bona ab ipo sanctissime atq; iustissime petuntur· Siliter ⁊ liberatio a malis tpalibus· Et manifestū est multis exēplis veteris legis seu testamenti: tpalia bona petita sepe fuisse a patrib⁹: ⁊ or̄onib⁹ obtēta· Siliter ⁊ liberatiōes a malis tpalibus: tanq̄z a gladio inimicorū ⁊ pestib⁹· ¶ Quis eñ ignorat scīm Moysen: multotiens vt cessarēt plage ab egypto: suis or̄onib⁹ obtinuisse a deo altissimo· Siliter ⁊ de plagis quas de⁹ mittebat p̄ro hebreorū: vt plaga ignis: ⁊ plaga serpentum ignitorū: De q̄bus notissimū est q orationibus eiusdē p̄phete cessauit vtraq;· Notissimū etiā ē q p̄phete alteri⁹ or̄onibus: multiplicatū est oleū vidue cuidā in lechito: ⁊ farina in idria: pluuia data sup terrā est· data fertilitas· siliter or̄onib⁹ p̄phete illius/de q̄ duo bona mere tpalia eē nemo ignorare p̄t· In nouo v̄o testamēto quot sanitates corporum facte sunt p̄cibus scōrū apl̄orū ⁊ martyrū· ⁊ p vnū ex aplis ex virgis aurū factū est· ⁊ ex lapidibus gēme· ⁊ ita de alijs bonis tpalibus: que orationibus sanctorū impetrata sunt ⁊ obtēta· ⁊ iugiter impetranb̄ or̄onib⁹ sanctoruz in nouo testamēto: q̄bus enarrādis ⁊ enumerādis: vix vita hoīs vnius sufficeret· ¶ Quia igib̄ ex ipsis auditionibus ⁊ petitorū impetratiōibus manifestū est scōs talia siue p talib⁹ non insipiēter orasse vel orare· Nō relinquib̄ ex illa dubitatione: q̄n sancti deoq; acceptabilib̄

orare possint hoies ꝑ bonis tpalib⁹ obtinendis: ⁊ malis tpalib⁹ remouẽdis. Q⁊ si dixerit
b qs q⁹ ratiocinatio ista ad h̄ nos inducit· vt oro etiã ad hoies dirigat· cũ in bonis tpalib⁹ prestandis: malisq⁹ silib⁹ remouẽdis: ptãtem habeant hoies· sic dixit pylat⁹· Nescis/ q⁹ ptãtẽ habeo crucifigere te: ⁊ ptãtem habeo dimittere te· Cui ⁊ rñdit ipa ☧itas· nõ haberes inq̃ ens ptãtem in me vllã: nisi datũ eẽt tibi desup Rñdeo ꝯ in h̄/ quia oro addit sup petitionem aliqd veneratiõis: ꝑ qđ orãdo petit bonũ/ siue mali liberatio ab aliquo tanq̃ ab actore: ⁊ ꝑncipalitatẽ ptãtis/ in eo qđ petit habente· q̃ ꝑncipalitas tanq̃ ad creatorẽ deo solũ ptinet sicut creatio ꝑ se ⁊ ꝓprie fieri nõ põt nisi ad ipsum· Et ꝓpter cãm hãc ecclesia parisien· orat vt fructus terre dare ⁊ ꝓseruare digneris· te rogamus audi nos· Diuitib⁹ aũt ministeriuz vt inde in bonis tpalib⁹ datũ vel poti⁹ cõmissum ẽ: nõ aũt ꝑncipalitas ptãtis· C Igit oro ps ẽ diuini cult⁹ ⁊ honorificẽtie: cũ ꝑter veneratiõnẽ ad deũ recte ac ꝓprie dirigi nõ possit· Attestat enim huic rei cõsuetudo ecclesiastica· q̃ ad nullũ scõz dicit roga ꝑ nob: ꝫ ora tñ· Intelligẽs euidẽter orones ad deũ solũ posse fieri ⁊ debere ꝓprie· Q⁊ aũt ecclesia ad ipsum deũ loquẽs tã crebro dicit· te rogamus audi nos· cõueniẽter ⁊ ꝓprie dicit h̄· q⁹ rogatio q̃si gen⁹ ẽ ad oronẽ: sicut ⁊ petitio· Et est petitio oro vel locutio: nõ vt qbusdã videt optatiua ꝫ alicui⁹ inclinatiua· Nõ enim q̃ optat ⁊ desiderat aliqd ab ipso petit· Illud tñ multi optant siue desiderant: qđ omino habere nolũt· sicut viri ⁊ sapiẽtes: q̃ multa ☧cupiscũt ⁊ desiderãt a qb⁹ tñ se abstinẽt viriliter ⁊ auertunt· Qui aũt petit indubitãter ondit se velle obtinere qđ petit· sicut ꝯ hoc ☧bũ opto siue optãdi· sigt intelligentiã siue affectionẽ: q̃ vocat optatiuus modus· ⁊ ꝑ quã fit siue dr oro siue locutio optatiua· Sic verbũ peto siue petẽdi inclinationẽ siue affectionẽ significat: ꝑ quã ⁊ fit ⁊ dr locutio petitio siue petitiua· Sollerter autẽ cõsiderãdi tibi sunt ⁊ attendẽdi sermones sacrorũ doctor: q̃ nõ recte intelligẽtibus/ videtur eẽ diffinitiões oronis de qua h̄ agit: sic est iste ꝫmo Aug⁹· Oro ẽ pius affectus animi ad deũ aliquid ab eo obtinere intendẽtis· Cum enim piũ desideriũ/ pi⁹ affect⁹ sit animi: non tñ oro ẽ· Similiter ⁊ Joh̄is damascen⁹ quo dixit q⁹ oro est ascensus intellect⁹ ad deũ· non diffinitio oronis est· ꝫ laus aliqua ipsius· Reuera tñ q̃ orat intellectu· i· intellectualiter siue spiritualiter ascendit in deũ: ⁊ applicat se illi: atq̃ cõiungit applicatiõe familiarissima: dũ oia infirma sua/ onnes defect⁹/ ⁊ omnem pauptatem suã eidẽ reuelat· Juxta sermonẽ ꝓphete q̃ dixit· Effunde cor tuũ sicut aqua in cõspectu domini· Et alius iterũ ꝓpheta· Effundo in conspectu eius oronẽ meã ⁊ tribulationẽ meã ad ipm ꝓnuncio· Eodẽ modo sentiendũ est tibi de ꝫmone beati Hiero· quo dixit· quia veraciter orare/ ẽ amaros in cõpunctiõe gemit⁹: nõ ☧ba cõposita resonare· Manifestũ ẽ enim orationẽ nõ esse gemit⁹ vel resonantiã gemituũ ꝫ reuera adiumẽta magna/ ⁊ pulcherrima ornamenta sunt oronis hmõi: gemitus ⁊ amaritudo eorũ· Et h̄ euidẽter in sequẽtib⁹ videb· Hec aũt de sermonib⁹ scõz ⁊ sapientũ· q̃b⁹ insipientes ⁊ indocti credunt diffinisse oronem qm̃ de his in scholis theologicis rarissime corrixant vel poti⁹ cornicant tibi ꝓposui· C Q⁊ ꝯ dixit scũs iste ⁊ sapiẽs· quia veraciter orare ẽ circa ☧tutẽ vel ☧itatẽ oronis: intimitatẽ seu affectuositatẽ ipsi⁹ intellexit: qua ꝓpter ei⁹ intentio fuit· quia veraciter orare ⁊c· qđ ẽ dicere intime siue affectuose· siue ex cordis compunctione ⁊ amare atq̃ gemituose orare est· C Que ergo ad notificationẽ siue cognitionem oronis dixerũt viri sancti ⁊ sapiẽtes· laudes oronis sunt ⁊ pticulares quedã declarationes ipsius/ poti⁹ q̃ veri nomis diffinitiões· Obsecratio ☧bo nõ ẽ aliud q̃ oro vel petitio· ꝫ inde dr petitio ista obsecratio: q⁹ adiuratio ei adiũcta est· qua ꝓpter obsecratio nõ ẽ nisi adiuratiua petitio: quẽadmodũ dicit· Obsecro te ꝑ miscõiam dei: vel ꝑ effusionem sanguinis redemptoris· Inter oronẽ aũt ⁊ depcationez distinguunt interdũ sacri doctores: dicentes quia oratio est pro obtinẽdis bonis/ depcatio vero pro malis remouẽdis siue arcendis·

De pfectionibus oronis diuine· La· II

Hijs autẽ itaq̃ h̄ positis: aggrediar declarare ⁊ numerare pfectiones oronis ⁊ differentias· Deinde mirificentias ☧tutũ ipsi⁹· deinde querelas ⁊ cõfabulatiões sanctorũ cum animabus suis· Consequenter disputatiões ipsorũ cum ipso deo altissimo· ꝓpter quas dictum est a propheta· suauis erit ei disputatio mea· Nouissime vero curabo aggregare verba potentia ad depcandũ cõposita· Deqbus ab ipso dño deo dictũ ẽ in penl· Job· Nõ pcaz

Capitulum III

behemoth verbis potētibus ꝛ ad dep̄canduz cōpositis. ¶Scito igit̄ q̄ oro de q̄ hic intēdo septē habet pfectiones seu differētias. Et q̄a prima ē velut oro rethorica ꝛ intentio: habēs similitudinē oronis rethorice secularis. et ad similitudinē ꝛ ꝓportionē illi⁹ ptes: videlicet exordiū/narrationē/petitionē/ꝯfirmationē/ ꝛ informationē. Nouissimo ꝛo conclusionem

AB Differt aūt ista oro spūalis ab illa intentiōe Orator enī secularis intendit sua oronē mouere iudicē ꝛ inclinare in ptem suam. videlicz vt ꝓ pte sua iudicet aut sentētiet. Orator ꝛo spūalis: oronē quā coram deo altissimo fundit. nō intendit ipm mouere: quē scit indubitant̄ in vltimate stabilitatis īmobilissimū. ꝑ potius semetipm vel a malo in quo est/in bonū. vel a bono/in meli⁹. q̄d ē dicere/quia intēdit semet ipsum facere idoneū p oronē: vt ei concedat̄ q̄d impetrare intēdit. quia si oro eius ē pro re medijs a malis tūc intentio ei⁹ necesse habet se facere vel exhibere adeo miserabilē: vt pat̄ miscōiarū/miscōiam quā petit. ei vel nō velit vel nō valeat denegare: Et intelligo hoc. si ꝓ seipso oret. Si aūt ꝓ alijs. auferre debet in p̄mis ea a semetipso q̄ irā dei iustissimā ꝓuocāt ne dū inimic⁹ dei exīs: ꝛ placare sibijpsi illum negligit aut cōtemnit. magis eū ad irā ꝓuocet q̄ leniat. Juxta significationē beati Gregorij dicētis. Si is q̄ displicet ad interpellandum mittit̄. irati iudicis anim⁹ ad deteriora ꝓuocat̄. ꝓpter q̄d memoriter tenere debent q̄ ꝓ alijs impetrare diuina bñficia volūt: ꝛ bū q̄d legit̄ Joh. ix. Peccatores deus non exaudit. in quo subintelligendū ē ꝓ alijs. ꝓ se enīz ipsis nō est dubiū q̄n eos sepissime exaudiat/ ꝛ etiā iustificet. Sicut euidēter apparuit in beatissima illa peccatrice maria scz magdalena sicut legit̄ Luc. vij. Similiter ꝛ publicanū eiusdem. xviij. Jpa etiā tota eccl̄ia clamat ad euz pctōres te rogam⁹ audi nos. ¶Amplius qui sunt q̄ dicūt ad eū exīpi⁹ magisterio ꝛ p̄cepto Et dimitte nobis debita nr̄a: sic̄ ꝛ nos dimittimus debitoribus nr̄is: nisi q̄ debitores se esse cōfitent̄. Qui aūt sunt debitores nisi pctōres Similiter Matth. xvj. Serue nequā oīe debitū dimisi tibi q̄n rogasti me. Et q̄ nō ē necesse vt sup hoc ꝓbatiōes ampliores adducā ꝓ eodē: ꝓsequar oronē iuxta p̄missam similitudinem ꝛ ei⁹ ptes. Jn primis ipm exordium.

De exordio. Capitulum III

Exordium siqui R

Edem rethoricū ad hoc in oronē rethorica semp ꝓponit̄: vt p ipm capter̄ beniuolentia iudicis: ꝛ fauor astantium siue audientiū. Propter q̄d oratores illi ī exordijs suis p̄mittere solēt famā ꝛ iusticiā iudicis ꝛ exempla de eodem. de q̄bus eos laudari asserūt. ꝛ alia que actores ꝛ doctores artis illius studiosissime ac dissertissime docuerunt Vbi aūt videt̄ q̄ nulla via fauorabili⁹. aut ī cōspectu dei altissimi gratiosius: oriri possit orator spūalis/oronē suā: q̄ si a stupore/ cōfusione/timore ꝛ dolore iniusticie sue/siue insipientie sue incipiat/aut dicat sic. De⁹ glorie⁹ pater misc̄iaz: audeo ne apparere in conspectu sancte ac venerāde tremēdeq̄ semp maiestatis tue. Aut p̄sit ferre oculi sancti tui horrificas abominatiōes/ꝛ monstrificas feditates meas: abyssos īmūdiciarū mearū. Et q̄d est deteri⁹ īmensitatē/ingratitudinū mearū damnabilissimā/ꝛ īmensitatē iniquitatū ꝛ iusticiarū mearū nequissimā? Speciosa nāq̄ est babylon illa: terrifica compatiōe mōstruositatis mee. pulcherrim⁹ infernus: compatione deformatiōis/puersitatis ꝛ inordinatiōis mee. Vbūdissima ē cloaca oīs: compatione fetulentie mee. sordiūq̄ vitioz ac pctōz. q̄bus dimersus ac sepultus sum. si tū despicere dignaris: q̄d faciā? q̄ fugiā? cū p̄ter te nō sit refugiū pctōrib⁹. qualit̄ audiar? q̄ etiā audiri indignissim⁹ sum. Cui⁹ aspectū oīes sancti ac mūdi oculi phorrescūt. cui⁹ fetorē ꝛ sordes: oīes pure ꝛ incorrupte nares refugiūt. seq̄ ab eis cū abominatiōe ꝛ īdignatiōe auertūt. Sz ꝛ si dignaris: q̄ fronte? q̄ audacia? qua temeritate? p̄sumā aliq̄d petere a te: cui⁹ iram īmēsis ꝛ innumerabilib⁹ malis meis/totiēs ꝛ tādiu horribiliter: tāq̄ multipliciter ꝓuocare nō expaui? Nosti dñe (quia nihil ignoras. quē nihil latere pōt) q ꝛ nec cogitare/neq̄ loq̄ q̄c q̄ q̄ tibi placere debeat/corā te valeo: nisi p̄ ueneris me in bñdictionibus dulcedinis tue. Da dñe misr̄ie mihi miserrimo pctōri vilissimo: mihi oīi bono indignissimo: oīi dānatione et morte dignissimo: oronis tibi accepte exordiū. Da ꝛ ceteras ptes. q ꝛ nosti nec oronem. nec ptē ipsi⁹ nob eē/posse. nisi de multitudine misc̄ie tue. Et ne differas dare: donec illud dignis supplicationibus meruerim. alioq̄n q̄n me in pte ista respiceres. q̄n donuz istud tā necessariū mihi donares. De⁹ glie⁹

dñe miſcõie q̃ in ꝫ ipo: q̃ ꝫ in cõſpectu tuo cogito: q̃ donũ iſtud deſidero: q̃ ipm licet aride frigide tenebroſe: ⁊ tam exiliter peto: ꝓuenies me in bñdictiõib⁹ dulcedinis tue. Anteq̃ eñ rogarẽ te ꝫ mihi ꝓdonaſti: arrã ſcz exordij pie deuote ⁊ tibi placite or̃onis. Cui nõ ſoluz mãſuetorũ ⁊ humiliũ ſemp placuit dep̃catio: ſ etiã pctõres ꝓ ſeip̃is ſupplicãtes multitudie miſcõie nõ ſolũ nõ expellis: ſ etiã reuocas: et anteq̃ ab ip̃is inuoceris: ꝓdonas vt te ĩuocẽt

Q exordiũ põt ĩcipi a gr̃arũactiõe. La. IIII

Quod ſi exordi

Quod ſi exordij volueris or̃onẽ tuã a gratiarũactionib⁹ ⁊ laudib⁹ (qõ indubitanter cõuenientiſſimũ ẽ) nõ ſolũ ꝓpter qõ ſcriptum ẽ. laudãs inuocabo dñm. ſ etiã qz oĩno indign⁹ ẽ alia bona vel dona recipe a deo vel obtinere: q̃ tam decollatis atq̃ receptis gr̃as agere nõ curat. Hoc eñ ẽ tanq̃ ſpeciale ſuitium. ⁊ q̃dã cenſus ſiue cenſi caput: q̃ in cognitione dominij refuaſ a dñis ⁊ retineẽ. Quẽadmodũ igiſ in feudis ſi feudatari⁹ abſcondit ⁊ nõ reuelat atq̃ recognoſcat dño feudi totum feudũ. Jure ⁊ cõſuetudine etiã illud amittit/ ſiue ꝓtem illi⁹: illã vicz quã dño recogitare noluit ſ abſcõdit atq̃ cclauit. Sic de⁹ ⁊ dñs oĩm ſeculorũ/ in oñib⁹ donis ac datis ſuis hanc recognitionẽ ſibi retinuit. Alioq̃n de rectitudie iuſticie ſue. merito auferre põt oñib⁹ illis/ q̃ ei bona ſua nõ cõfitenſ: Juxta quã materiam hic nõ ſolũ aliqua denegare põt. ſ etiã auferreiã data. Hmõi ꝫ ꝓfeſſiõis ſeu recognitiõis hic erit mod⁹: q̃ ꝫ tũ mihi daſ ⁊ occurrit ad pzeſens. De⁹ glorie ⁊ dñe miſcõie: vnus/ ſol⁹/ et verus de⁹/ ⁊ dñs oĩm ſeculorũ tua ſunt. ⁊ tibi ſoli debenſ oĩa honor ⁊ gloria: oñis collaudatio ⁊ magnificatio: oĩs actio ⁊ bñdictio: quia opus tuũ/ donũ tuũ/ bñficiũ tuũ/ ⁊ oẽ bonum q̃cũq̃/ q̃ ꝫ tũcũq̃/ ⁊ qualecũq̃ ipm ſit. ⁊ nos dñe nõ ſum⁹ niſi fabricatiõis tue/ facture mirabiles: a te vnico creatore/ actore/ ⁊ fabricatore/ ex ſolis donis/ bñficijs et opib⁹ tuis a te vno ſolo deo vero ⁊ vno mirabiliter cõdite et ꝓſtructe. A te accepi de⁹ glie ⁊ dñe mie q̃ ſum q̃ viuo. q̃ ſentio. q̃ intelligo. A te accepi aiaz ⁊ corp⁹. ⁊ oĩa bona que in aĩa mea ſunt. A te accepi pietat[tue dona: ſingulariſ corpis mei mẽbra. ſingulorꝫ mẽbrorꝫ ptes: quarũ tu ſolus ⁊ numerũ ⁊ cõpoſitiões ⁊ colligatiões: vireſq̃ oĩm noſti. Sic ⁊ vires ipſi⁹ aie mee naturales. ⁊ nec vllus pilus ẽ in toto corpe meo: cui⁹ tu ſol⁹ nõ ſis fabricator ⁊ dator ⁊ actor. Accepi ⁊ gr̃am qua xp̃ianũ me eẽ voluiſti atq̃ feciſti. Accepi ⁊ ſanctificationẽ baptiſmalẽ cum tota numeroſitate x̃tutũ ⁊ donorũ tuorũ que neceſſe ſunt vnicuiq̃ ad recte viuendũ tibiq̃ placite tenendũ ⁊ ad ꝓmerendũ eterne felicitatis gloriã. ꝓpter quã ⁊ ad quã nos creaſti ⁊ bona hec oĩa nobis tribuiſti. Scio te dñe illuminante atq̃ reuelãte q̃ magna ſunt bona tpalia que a te accepi. Et qz nõ de meritis meis ſed de ꝓlarga bonitate tua illa accepi: Scio incompabiliter ꝓſtantioza eſſe bona gr̃e q̃ de ſupabundantiſſima mĩa tua mihi ſup ꝫ apoſita ſunt. Scio bona glorie ad quã me creaſti. ⁊ donis tuis naturalib⁹ ſic inſtituiſti. Et deinde donis tuis gratuitis/ q̃ ſunt x̃tutes ⁊ gr̃e/ quibus in ſacramẽto baptiſmi me informaſti: et ad illa ꝓparaſti. etiã incogitabiliter nobiliora atq̃ ſublimiora eẽ alijs q̃buſq̃. ꝓ zo his oĩb⁹ vt poſſum: ⁊ vt ꝓmittunt tenebroſitas/ aridi tas ⁊ frigiditas/ oñimodaq̃ pauptas cordis mei. q̃ ꝫ tũ tu das ⁊ q̃s das de multitudine miſericordie tue/ gr̃as ago tibi. bñdico te. collaudo. magnifico atq̃ glorifico. Licet longe imperiter ab ĩmẽſa largitate bñficioꝫ tuorum. ⁊ longe incompabiliter a debita deuotiõe. oẽm eñ eſtimationẽ meã. oẽm admirationẽ. oẽmq̃ cogitatũ meũ incogitabiliter excedit ĩmẽſitas largitatis ⁊ benificẽtie tue in me: ⁊ in alios infatigabili continuatione. ſemp ꝓfuſiſſima. Cõfiteor ⁊ abyſſum ingratitudinũ mearum erga te damnandã: ꝓ q̃bus nec debitas gr̃arũactiões ꝓ tanta ĩmenſitate bñficiorum tuorũ tibi vnq̃ retuli. ſ neq̃ etiã illa vnq̃ tibi nõ ſolũ. Deuota recognitione ꝓfeſſus ſum: ſ etiã neq̃ arida ⁊ nuda rememoratiõe illa recogitaui. Cõfiteor dñe mie: qz tot ⁊ in tantis ingratitudinibus meis/ intorſiões nefarias/ et abuſiones execrabiles/ donorũ ⁊ bñficiorum tuorũ: q̃ oĩa cũ ĩ honorẽ ⁊ gloriã tuã obſeq̃q̃ tibi placita ꝓ̃itere debuiſſem. in morte meaz: in iniuriã ⁊ cõtumeliã tuã: ⁊ in arma etiã impugnatiõis tue cõuertere nõ expaui. ⁊ ĩ morem q̃dẽ meã dũ bona data tua q̃ mihi vita eẽ debuerãt. ⁊ cũ q̃bus erat vita ſpũs mei. vitijs meis ⁊ pctis in memetip̃o gratuita tua extinxi. Naturalia x̃o dona tua g̃uiſ leſi ⁊ vulnerauí. ⁊ in iniuriã tuã ⁊ cõtumeliã. dũ quecũq̃ illorũ vel tibi nõ attribui. vſ mihimet falſiſſime atq̃ vaniſſime arrogaui: in q̃ furtũ ⁊ rapinaz in gehẽnali ſuſpẽdio digniſſimã me cõmiſiſſe

Capitulum

cõfiteor· Sed pluries donis tuis ac datis ī su
perbiam intumescẽs: ⁊ in elationẽ eleuatus:
odibilẽ atq; abominabilẽ me tibi ⁊ hoīb⁹ effe=
ci· In arma ẋo impugnatiõis tue mlta ex do=
nis ⁊ datis tuis multotiẽs introrsi· ꝓulchritu=
dinẽ nãq; corpalem quã dedisti mihi gladiuz
flãmeũ ad exurẽdas animas ꝑ amorẽ turpitu
dinis illã cõuerti: ⁊ ca diabolũ armaui· Dans
eã in manu id est in volũtate ⁊ ptãte illi⁹· vt in
quoscũq; ꝑmitteret transfigeret ⁊ exureret·
Adieci etiã vt gladiũ istũ exq̃sitis ornatibus
elimarẽ ⁊ exacuerẽ· vt in ipso pugnãs adũsuz
me diabol⁹: maiorẽ tuarũ stragẽ faceret aiaꝝ
Jngeniũ qđ dedisti nõ solũ in vanis ⁊ inutili=
bus atq; supuacuis: īmo etiã innoxijs ⁊ pnici
osis: illud tota studiositate exercui· Dñe mie
q̃tã ptẽ studiorũ meorũ si vendicauerũt sciẽ=
tie vanissime curiositatis: ⁊ scie falsi nois/ q̃n
ta vigilantia studebã interduz vel mala mea
vel mala aliorũ ꝑcurare· Quotiẽs totũ inge
niũ meũ tm̃ sibi vendicauerũt ⁊ occupauerũt
ea: q̃ tibi displicere ⁊ displicuisse: nũc te illumi
nante cognosco· Eloquẽtiã quã dedisti mihi:
quã totã expendisse in laudib⁹ tuis ⁊ magni=
ficationib⁹ debuerã: impugnãde ẋitati ⁊ iusti
cie/ adornãde falsitati/ ⁊ defendẽde iniquita=
ti vl̃ poti⁹ armãde totã dedi· ¶ Quis enarret
vel enũciet vicia ⁊ pctã labioꝝ meorũ· Quis
cogitare sufficiat adulatiões detractiones ⁊
mẽdacia ⁊ vaniloquia: q̃bus labia mea tu so=
lus vides eẽ polluta: Sed in ipa sacra p̃dicati
one in qua oĩa hmõi emẽdare debuerã: quis
nouit vel noscere põt p̃ter te q oĩa ad nudum
⁊ liquidũ intueris quotiens ⁊ q̃t modis pec=
cauerim in ea/ vel irreuerẽter/ vel negligent
vel quocũq; alio modo nõ recte tractauerim
verbũ ẋitatis tue· Si dedisti canẽdi vl̃ cantã=
di gr̃am aliquã mihi cõtulisti· tu scis q̃n tibi vl̃
mihi cantauerim: q̃n ad laudẽ ⁊ gloriã tuam/
q̃n aũt ad laudẽ ⁊ gloriã meã· q̃d alio peccatũ
q̃ scelus idolatrie cõmittebã· q̃n sacras can=
tiones honori ⁊ glorie tue cõsecratas· in meã
gloriã intorquebã· ⁊ ꝓpter hoc cultũ tuũ qui
creator solus es: mihi creature tue scelestissi=
me impendebã· Quis scrutari sufficiat abys=
sos delictorũ ⁊ pctõrũ meorũ/ p̃ter te/ q̃ solus
intueris abyssos/ non sufficeret totũ tps vite
mee ad cõfessionẽ vel enarrationẽ singulorũ
malorũ meorum· Nec suppetit mihi memoria
omniũ illorũ: sed nec recogitare valeo īnume
R rabilem numerositatẽ ipsorum· Cum alijs
aũt oñibus donis ⁊ datis tuis; quis cogitare
sufficiat diuitias patientie et longanimitatis
tue: quib⁹ tam ingratũ ⁊ malũ/ in tot ⁊ tantis
malis tãdiu tãbenigne/ tã misericorditer/ taz
dulciter sustines ⁊ expectas· Sz ⁊ modos et
vias miras ⁊ ineffabiles tibiq; soli notissimas
tribuis q̃bus īmẽsitas bonitatis tue ad mise=
ricordiã tuã me reuocare ⁊ reducere non ces=
sat· Cõtinuis eñ allocutiõibus tuis exterioꝝ
bus ꝑ scripturas tuas: vel p̃dicatores ⁊ docto
res tuos· sĩliter ⁊ interioribus occultis inspi=
rationib⁹ ⁊ rememoratiõib⁹ tuis me reuoca=
re ad miscdiam tuã ⁊ gratiã nõ desistis· Com
minationib⁹ tuis ab inuijs vitiorũ ⁊ pctõrum
me incessanter auocas ⁊ auertis· Magnific
ꝓmissiõibus tuis me ad spem miscdie tue eri=
gis ⁊ cõfortas· Cõtinuis bñficijs tuis ad amo
rem tuũ me ꝓuocas: q̃ tũ in te ẽ ⁊ inflammas·
Quid eñ aliud sunt bñficia: de fonte bonita=
tis tue incessanter redundantia· ⁊ de fornace
sanctissimi amoris tui absq; vlla interpellati=
one semꝑ erũpentia: nisi ignes ⁊ flãme q̃bus
me obruis ⁊ ex oñi pte circũdas ⁊ obsides ad
hoc vt amore tuo rectissimo totus ardeã ⁊ cõ
flagrer· Quid vero aliud sunt creature tue
nobis tã officiose/ sedulo/ īcessanterq; nobis
ex imperissimo bñplacito tuo seruiẽtes· q̃d in
q̃ sunt nisi innumerabilis mlt̃itudo ministro
rum: obsequa sua tam mlta/ tam magna· tam
varia/ tam salubria/ tã necessaria/ tã iucunda
nõ solũ vltro nobis offerentiũ: sed etiã ĩpor=
tune ingerentiũ ⁊ plerũq; violenter offeren=
tium· Quid aliud sunt creaturarũ tuarũ tot
⁊ tanta obsequa: nisi ingentia p̃ciosissimaq; do
na que de indeficiẽtibus thesauris p̃large bo
nitatis tue nobis offerunt̃ ⁊ p̃sentant̃ ex par=
te tua· Et ꝓpter hoc indubitanter non sunt nisi
flãme ⁊ ignes q̃bus nos ex oñi pte circũdas
⁊ obruis ad hoc vt amore tuo sanctissimo atq;
viuifico ardeam⁹· Et quẽadmodũ dicit sacra
tissima scriptura tua· qz in his oĩb⁹ insensatũ
ẽ cor meũ· Jta verissime dici põt· in oñib⁹ his
flãmis ⁊ ignibus cõgelatũ est miserrimũ cor
meũ· ⁊ hoc horrificoq; miraculo· Et qđ est in
compabiliter magis stupendũ cũ ego ipe nõ
sim nisi cõgeries ⁊ aceruus ingentiũ magnifi
corũq; bñficiorũ tuorũ frigid⁹ ⁊ gelid⁹ a calo
re mirifico amoris tui sanctissimi· Quid eniz
sum ego nisi cõgeries aggregata ex oñibus
mẽbris meis corpalib⁹ ⁊ virib⁹ ex aĩaq; ⁊ cor=
pore ⁊ oĩb⁹ ẋtutib⁹ vtriusq; oĩbusq; donis tu
is q̃bus vtrũq; pfecisti ⁊ ornasti· Hinc igitur
manifestũ incompabiliter me esse fornacem
maiorẽ: babylonia illa fornace: cui⁹ flãma de=
cem cubitis sup illã ascẽdebat· hãc fornacem

me scz miserrimũ ꝛ tu conspicis/ꝛ ego sentio frigidissimã ꝛ gelidissimã eẽ· Quis ad hꝰ dia/bolicũ terrificũqꝫ miraculũ non obstupescat· qs vel audiuit· vel cogitauit ignes vl̃ flãmas frigidas esse vel ignẽ gelasse aut congelatuz eẽ· Ecce dñe mie ex imẽsitate bñficiorũ tuoꝝ apparet euidẽter imẽsitas ingr̃titudinũ meaꝝ dãnãda· Quis etiã ãmirari vel cogitare sufficiat magnitudinẽ ꝛ multitudinẽ donorũ exẽplorũ tuoꝝ: q̃ p officiosissima creaturarũ tuarũ ministeria nobꝰ tanqꝫ p nũcios fidelissimos incessanr̃ trãsmittis atqꝫ largir̃· Et ꝓpr̃ hꝰ cõtinue deberẽt eẽ ad te deuotissime regniciationes nr̃e· Tu aũt vides miꝛatoꝛ ꝛ misericors dñe qꝫ recte ꝛ plerũqꝫ nulle sunt· Qꝫ si inr̃duz aliq̃ sũt· adeo exigue· exiles· adeo aride· adeo qꝫ tenebroꝛose sunt ꝛ fere penitus indeuote: vt nec gr̃arũ actiões debeãt cõputari· Ad vltimũ aũt in ꝓspectu dominãtissime maiestatis tue tanqꝫ cumulũ incogitabilis largitar̃ ꝛ beneficẽtie tue cõmemoꝛo illud a seculis inauditum· oñuqꝫ cogitatu carissimi ac bñdicti vnigeniti tui dei ac dñi nr̃i ihesu xp̃i: icarnatiõis ac passiõis bñficiũ: cuiꝰ nulle laudes· nulle gr̃aꝝ actiões cõdigne excogitari pñt· Addo quod nec minꝰ reputo q̃tidianũ· vicz ac iuge sacratissimi altaris tui oñi honoꝛe ꝛ veneratione dignissimũ mysteriũ· Nõ sunt mihi enumerabiles/ nõ sunt mihi x̃bis vllis explicabiles· nõ sunt mihi etiã cogitatu cõprehẽsibiles ingr̃titudines mee: qbꝰ ineffabilis illiꝰ bñficij incarnationis vicz ꝛ passionis carissimi ac bñdicti vnigeniti tui: q̃ redẽpti q̃ tibi recõciliati sumꝰ repati· ac ad gr̃am tuã reformati· ad nobilitatem gr̃e adoptiõis ꝛ filiatiõis tue ī alte ꝛ eterne felicitatis regno heredati· Dñe mie qs ad tãta magnalia pietatꝭ ꝛ dulcedinis tue/ ne dicam cõdignis vel saltẽ ꝛgruentibꝰ gr̃arũ actionib⁹ rñdere sufficiat?· Quis eoꝝ indãnabilissimas ingr̃titudines atqꝫ indeuotiões circa venerãdissimũ altaris tui sacr̃tissimi mysteriũ nec enarrare/ nec enũciare/ nec deflere/ nec dolẽ nec formidare sufficio qbꝰ me tibi abominabilẽ/ execrabilẽ ꝛ oĩ x̃trute ꝛ gr̃a tã sacri mysterij indignissimum me feciſti· Et hoc siue offerẽdo illꝺ siue suscipiẽdo siue ꝓtractando siue celebratiõi illiꝰ indeuote intẽdendo/ siue añ sacrariũ ipiꝰ existẽdo/ vel trãseũdo/ siue ipsum circũferri ad infirmos videndo· hec oĩa mala mea in ꝓspectu clemẽtie tue cõmemoꝛo ꝛ exagero· licz arido frigido tenebroso coꝛde pauprimoqꝫ p oĩa: vt attendere ꝛ intendere miserijs nr̃is tibi oĩbusqꝫ astãtibꝰ p̃clare ma-

iestati tue militiaꝝ exercitibꝰ libeat· Cuiꝰ misericoꝛdia nõ solũ miserijs nr̃is nũqꝫ se denegat· q̃n potiꝰ ī bñdictiõibꝰ dulcedis tue nos p̃uenis p̃illuminãs nos vt mala nr̃a videãꝰ· ꝛ p̃ inspirãs vt nobꝰ displiceãt· p̃donãsqꝫ vt ad tribunal clemẽtie tue cũ fiducia veniamus· Et ad ī mẽse pietatis tue vnicũ tutissimũqꝫ oĩm nr̃oꝝ refugiũ cũ spe indubitata susceptiõis/ liberatiõis ꝛ ꝓtectiõis tue fugiamꝰ· Nõ em̃ eẽ q̃ fugiamꝰ a te nisi ad teip̃m· Ab ira tua· s· ad miscoꝺiam tuã· Cñ tu dñe refugiũ factꝰ es nobꝭ q̃ fugiẽtes ad te semꝑ suscipis Tu solꝰ in q̃ tuti eẽ possumꝰ· nõ solũmodo a malis nr̃is ꝓ etiam ab vniũsis hostibus nr̃is ꝛ etiã a teip̃o· qs em̃ alius saluare vel liberare tueri ꝛ ꝓtegere nos põt ab hostibꝰ nr̃is: ꝛ a nobĩp̃is q̃ pestilẽtiores sumus hostes nobꝭ oĩbꝰ alijs· Et a teipso cuiꝰ ire nemo resistere põt nisi tu solꝰ cuius mie sinꝰ patentissimꝰ ẽ· Cuiꝰ mie supabundãtissime diuitie sunt oĩbꝰ adeũtibꝰ atqꝫ petẽtibus expositissime·

¶ Conclusio precedentium· La· V

Ex his igitur et sil̃ibꝰ x̃bis: pueniẽtissimũ vt mihi videt assumẽ potes exoꝝdiũ· Nulla em̃ expte reoꝝũ ꝛ pcõꝝ: inueniri põt materia q̃ magꝭ attẽtos/ beniuolos ꝓpitiosqꝫ ꝛ fauoꝛabiles efficẽ valeat auditoꝛes qꝫ miseriaꝝ hũilis deuota accusatrix ꝓfessio· ꝛ q̃rulosa exageratio· Cã aũt ī hꝰ ẽ imẽsitas mie clemẽtissimi iudicꝭ dei· sil̃r ꝛ pietas senatꝰ illiꝰ/ totiusqꝫ curie celestꝭ: quã ꝓstat oĩ fideli ꝛ eruditoꝛ: ī oẽs miseros/ q̃ ad deũ ꝓuti ꝛ reuti desiderãt/ ꝛ vt eis deẽ enitunr̃: pfusissimã eẽ ꝛ affluẽtissimã· Quẽadmodũ em̃ gaudiũ ẽ iusto facẽ iudiciũ· sic̃ legit̃ ꝓuerbiorũ· x· sic ꝛ mlto ãpliꝰ gaudiũ ẽ misericoꝛdi misereri seu facere misericoꝛdiam·

¶ De narratione La· VI

Quoniaꝝ vero q iuxt̃ artẽ ꝛ doctrinã rethoꝛicã: ꝺ ipsa narratiõe assumẽda ẽ sp̃ ꝓfirmatio ptis/ ipiꝰ q̃ narrat/ ꝛ ꝓfirmatio ptis aduisarij/ erit de cisdẽ materijs texẽda narratio: ex qbꝰ audiuisti sumẽdũ eẽ exoꝝdiũ· Ex facto nãqꝫ qꝺ narrat̃ oꝛit̃ ius: ꝛ inde sumẽdi sũt oẽs logici suasionũ ꝛ argumẽtationũ rethoꝛicaruz: Qꝛ igit̃ dep̃catiua ẽ ꝓstitutõ cause oĩs oꝝonis hãt ẽ/ sic̃ libr̃ꝭ art̃ꝭ illiꝰ didicisse debes: ī q̃ reꝰ culpam suam agnoscit ꝛ confitetur· nihilqꝫ defensionis affert: ꝝ sibi solũmõ postulat ignosci Phariseus enim ille euangelicus qui iustici-

as suas allegabat coram deo/ postpositus est publicano pctā sua humiliter ꝓfitēti· sic legit Luc· xviij· Descēdit iustificat⁹ publican⁹ ab illo· Et Dañ· ix· Nō em̄ in iustificatiōib⁹ nr̄is p sternim⁹ p̄ces añ faciē tuā: ꝫ in miserationib⁹ tuis multis· Causa aūt in hꝫ ē qm̄ ois orās rite ⁊ recte ⁊ vere donari sibi petit qđ orat· ⁊ ꝓpt hoc cōfitet sibi nō eē debitū illud· alioqn non orans ē: ꝫ magis cōtendēs: ⁊ allegās iusticiaz cause sue· ⁊ parat⁹ vel appellare a deo tāq̄ ab iniusto iudice: si eēt ei supior· vel p̄dicare ipm iniustū· Nō lōge aūt ē hō hmōi ab hoīc q̄ vult armis ⁊ virib⁹ cōtra deū contēdere: ⁊ iniuriā qb⁹ posset modis oīb⁹ ꝓpulsare· Sillis ē etiaz hō hmōi mēdico ⁊ elemosynas petēti: q̄ nō in opiam suā ⁊ pauptatē oñdit ⁊ p̄tendit: ꝫ poti⁹ diuitias si q̄s habet· q̄ ꝓpter nō mēdicum aut egenū se gerit: ꝫ ostentatorē diuitiarū suarū· Que aūt stulticia maior ⁊ intolerabilior cogitari pōt· q̄ꝫ mendicantē elemosynasq̄ petētē· pauptatē ⁊ inopiā suam abscondere: diuitias ostentare· Nō minor aūt nec dissilis insania ē morbidū ⁊ vulneratū: morbos suos ⁊ vulnera mēbraq̄ sua morbida ac vulnera: medico mederi volenti abscōdere· sanitatē p̄tendere sana mēbra ⁊ loca nihil lesionis habētia ostentare· Cuiusmodi insania: phariseū añ dictum nō ē dubiū laborasse· Qua ꝓpter manifestū ē miscōiam petētib⁹ saluberrimū ac necessariū esse miserias suas: nō solū oñdere: ꝫ etiā clamare in aures miseratoris largissimi dei· ⁊ exagerare eas atq̄ aggrauare· q̄ꝫtū ꝟitas ⁊ conscientia ꝑmittit ⁊ patit· Narrāda etiā sunt bñficia ipsi⁹ que iā cōtulit: tanq̄ arras quasdam ⁊ signa certissima/ ac pignora securissima bñficiorū maiorū q̄ sperare vult hoīes p ea q̄ iā acceperūt· Nec p̄tereūdū ē q̄ꝫdiu/ q̄ꝫ benigne q̄ꝫ misericorditer/ q̄ꝫ dulciter/ in tot ⁊ in tātis malis sustinet pctōres· qđ vtiq̄ facit vt det eis locū ⁊ spaciū pnīe· Et hꝫ ipm eidē dicendū ē in or̄one ꝟbis hmōi· Tu dñator ꝟtutis cum trāquillitate iudicas: ⁊ iudicās das locū pnīe in pctis/ sic legit Sapiēn· xij· Diligis em̄ oīa q̄ sunt/ ⁊ nihil odisti eorū q̄ fecisti: ⁊ misereris oīm q̄ oīa potes: dissimulans pctā hoīuz ꝓpter pnīam: sic legit in eisdē· xj· Et iterum Ezech· xviij· tuipse dixisti· Nunquid voluntatis mee mors ē impij: ⁊ nō vt cōuertat a vitijs suis et viuat· Et iterū· Reuertimini ⁊ viuite· Nō in vanū igit nob indulges spaciū vite ad penitendū ⁊ reuertendū ad te· Ne g dñe mie vanum mihi sit tps qđ indulges ad penitētiā ne careat in me fructu tam necessario· tāq̄ salutari fructu vicz pnie· Dñe miscōie tot ⁊ tanti sunt sublati de medio: ⁊ rapti ad eterna supplicia: q̄b⁹ penitēdi spaciū non dedisti· Tot sunt morte subitanea ꝓoccupati: tot sensibus suis alienati: tot acerbissimis egritudinū doloribus excruciati: ⁊ eousq̄ vexati: vt neq̄ de penitētia sua/ ⁊ reuersiōe ad te saltē cogitare potuerūt· Mihi aūt dñe cōtraria adiumēta tribuisti: ⁊ impedimēta ista a me penit⁹ auertisti Dans mihi statū tranquillū sanitatis ⁊ incolumitatis: sensus sanos ⁊ integros· nisi q̄tuz vicia mea ⁊ pctā eos aut obscurauert aut turbauerūt· Dans etiam tps pnie spaciosum atq̄ sufficiēs· ⁊ gr̄a tua me ad hꝫ adiuuit· imo qđ nō min⁹ verū ē· si gr̄e tue miser ipe nō defuero: nō vane hec tāta tā salubria/ tātaq̄ necessaria bñficia tribuisti mihi miserator ⁊ misericors dñe· Ex ignauia igit mea ē/ q̄ tpe isto nō vtor ad pnīam· q̄ illud totū nō expendo in p curanda ⁊ exq̄rēda reuersione mea ad te· Et gr̄a recōciliatiōis qua tibi reconcilior: ⁊ tu ꝓpitieris mihi dñe miscōie: nō solum grauiter ⁊ multipliciter sup oēm estimationē ⁊ āmirationem meā: atq̄ sup oēm cogitatum peccaui in te/ seu cōtra te: sed etiā cōtra curiā tuā celestē totā· Et cōtra oīa dona gr̄arū tuarꝫ oēsq̄ ꝟtutes ⁊ singulas· oīaq̄ bona opa quecūq̄ te actore ⁊ inspiratore ab hoīb⁹ fiūt· Cōtra totam inq̄ curiā tuā: cui⁹ p̄clarā societatē· nobilissimū q̄ ac beatissimū cōsortiū: nō solū nō amaui/ nō desideraui/ nō exquisiui· ꝫ etiā nō curaui· imo potius contempsi dñe miscōie ꝓ quibus ⁊ quātis aut qualibus dimisi bona illa: quibus fruūtur/ quibus incogitabilit gaudent dilecti ⁊ electi tui/ tam angeli q̄ꝫ homīes in ciuitate illa tua/ de qua glorioſa dicta sunt· que nec oculis vidit/ nec auris audiuit/ que p̄parasti o de⁹ glorie diligētibus te· ¶ Que autem hic amaui amore peruersissimo atq̄ insipientissimo· et quod est verius insanissimo· etiam si vera bona essent: fugatiua tamē sunt eousq̄ vt tanta velocitate fugiant: vt etiam ab his qui ea apprehēdere ⁊ retinere totis studijs inuigilant: totis virium suarum conatibus enituntur: nō tā fugiunt q̄ꝫ etiam euanescunt· Nec min⁹ ipi cursum rapidissimo p̄sentis mortalitatis ab ipsis fugiant· quorū si neutrum esset: ipsa tamen mors illa ab amatoribus suis violenter caperet· sicut incessanter facit· Cum his autem oībus: gaudia ista somniantiū sunt· ⁊ risus isti risus sunt freneticoꝝ

ꝛ labores atq; dolores ſpecialib⁹ laborātium
morb⁹·ſic veriſſime dic̄ vitat⁊ tue doctor egre-
gius Aug⁹·Quid ampli⁹ de hmōi loq̄r: fātaſ
mata ſunt ſomniātiū ꝛ illuſiōes mēte aliena-
torū·Vanitates ſunt/dū nec cōferunt pleni
tudinē ꝓtinēti: nec fulcimētū innitēti: nec fru
ctū laborāti in eis·Fallēdaciū ſunt: dū qđ pro-
mittūt nō ſoluūt·Promittūt eñ ſatietatē et
copiā/ꝛ maiorē ſui: eſurie atq; ſitim amatori-
bus ſuis habita ꝛ obtēta ingerūt·Quia eñ ſi
cut tu vitas: ore ſacratiſſimo dixiſti· Qui bi-
berit ex hac aqua ſitiet iterū·ꝛ potuiſſes vi-ſſi
me dixiſſe: ſitiet ampli⁹ ꝛ ardēti⁹·Tu ore tuo
vñdicto/vocaſti fallaces diuitias·ſciebas eñ
q; miſerabiliter fallāt credētes eis: ꝛ ꝓfidētes
in ipis·Sciebas q̄to errore amatorū ſuorum
diuitie noient·cū nō ſolū diuites nō faciant:
q̄n poti⁹ pauprimos ꝛ egenos/eos q̄ poſſeſſo
res earū ſe credūt/efficiūt·ſic̄ ait q̄dā ex phis
latinor·q; diuitie cogūt eſurire·ꝛ poeta·In-
opem me copia fecit·Et iterū· Creſcit amor
nūmi q̄tū ipa pecunia creſcit· Q̄ infelix q̄
inſtpiēs/īmo q̄ inſan⁹ negociator fui: q̄ tam
pnicioſo tāq; diſpendioſo cōmertio: vera illa
ſolidiſſima/ꝛ eꝛna/ p̄cioſiſſima/ iucūdiſſima-
q;: p tā vilib⁹/tā falſis/tā vanis/tāq; fugaci-
cibus: ne dicā bonis ꝑ poti⁹ bonorū fantaſma
tibus: deſerui·Quāta fuit cecitas mea: q̄ta
tenebroſitas oc̄lor cordis mei: q̄ me vidē taꝫ
execrabiles illuſiōes: tā dānabiles deceptio-
nes/nō ſinebat·q̄ tāta tāq; dolēda ſempq; lu
genda mihi detrimēta mea abſcōdebat· Q̄
ceca nox·q̄ opaca·q̄q; denſa nubes vitiorū
ꝛ pctōr meor: eouſq; opuerat oculos cordis
mei: vt nec memetip̄m/nec tāta vicina/ īmo
adherētia mihi mala aliq̄tenus agnoſcerem·
Dñe mie q̄tum obſorduerat aīa mea q̄ toni-
trua fmonū tuor: ꝛ tubas tuas ſcōs videlicꝫ
p̄dicatores/ꝛ doctores tuos: audire me non
ſinebat· Q̄ pfūda erat lethargia ſpiritualis
mea: q̄ me voce tua/q̄ vox tube eſt: ꝛ vox toni
truī magni: excitare me ꝛ euigilare phibebat
Quāta erat ꝛ q̄ dura iniq̄tas ꝛ īpietas mea·
q̄ cor meū circūdederat ꝛ opuerat: q̄n potius
armauerat eouſq; vt gladio ancipiti penetra
bilior/penetrare nō poterat·Quā longe erā
a te dñe de⁹ me⁹ ꝛ in q̄ pfunda abyſſo malo-
rum meor: q̄ tenebroſum chaos int̄ te ꝛ me
firmatū: q̄ lumē charitatis tue ſaluberrimuꝫ
ꝛ calorē viuificū bonitatis tue: vſq; ad me p-
uenire nō mittebat Vere neſciebā/tibi eram
mihi ipſi abſcondit⁹/īmo pdit⁹ erā·Ve in regi-
one vmbre mort⁊ habitabā·Ve ſedebā in tene
bris ꝛ in vmbra mortis/in cōcluſiōe horrifica
vitior q̄/ꝛ pctōr meorū vinctis ꝛ miſerabili ca
ptiuitate ꝓſtrict⁹·Fuitute neq̄ſſima/ac turpiſ
ſima depſſus·ꝛ q̄ē ſumma oīm malor meo-
rū·placebat mihi tāta miſeria mea: īmo tāta-
rū miſeriarū mearū abyſſus horrēda·Place-
bat mihi habitatio iſta teterrima: ꝛ nobilita-
te aīe tā indigna/ eē ſub ſentib⁹ iſtis delicias
cōputabā·Frigebar/vrebar cōcupiſcētiarū
mear q̄ ardorib⁹·pforabar vndiq; doloribus·la-
cerabar ꝛ dilaniabar ſollicitudinū ꝛ paſſionū
aliarū diſtractib⁹·Et miſerrim⁹ atq; inſaniſ-
ſimus ego/totꝛ tāta tormēta aīe mee/eē gau
dia ſomniabā·ꝛ pacē appellabā totꝛ tāta ma-
la mea/in inferno iſto erā in tenebris ꝛ in vm
bra mortis ſepult⁹ putreſcebā īmo ſordebaꝫ
Iſti vermes erāt epimentū meū·ꝛ iſta tinea
aſſiduarū corroſionuꝫ erat culcitra mea ſiue
ſtramētū meū·Iuxta fmonē tuū quē p Eſa-
pphetā tuū locut⁹ es·Dñe de⁹ me⁹ nō ſuf
ficio recogitare immēſitatē malor meor·Et
q̄s ad h̄ ſufficere poſſet: Tu eñ ſcis q; multo
numero annorū peccare nō ceſſaui: vel mala
cōmittēdo·vel bona omittēdo·Vel in vtriſq;
ſcz omiſſiōib⁹ ꝛ cōmiſſionib⁹ vel ptinaciter vl̄
deſidioſe cōmorādo·Et cōuerti ſiue reuerti
ad te tardādo·Dñe de⁹ me⁹ qđ ē malū cui⁹
ego reus nō ſum·vel ppetrādo illud ope: vel
volēdo illud ppetrare·Et h̄ in memetip̄o: vel
p memetip̄m: vel in alio volēdo ſcz ꝛ ꝓſentien
do·vt illud ipſe cōmitteret: vel laudādo ip̄m
malū·vel adulādo ip̄i/q̄ illud cōmiſiſſet· Vel
nō arguēdo illū cū h̄ ad me ex officio ptineret
vel nō compatiendo ipſi peccanti·vel qđ de-
terius eſt gaudendo de peccato alterius: qđ
erat mor⁹ ſpiritualis ipſius·vel oñino nō cu
rando: quod erat infidelitas erga te grauiſſi
ma·Non eñ licere mihi poterat videre vnaꝫ
ex ouibus tuis pereuntem: ꝛ a lupis infernā-
libus deuorari: ꝛ nō eripere eam de faucibus
eorum·Vel ſaltem qūo potuiſſem deuoratio
ni hmōi nō reſiſtere·In ſimili quoq; damna-
tione me eſſe cognoſco de bonis oñibus·qđ
eñ eſt bonū quod in me nō extinxi: vel ī alio
nō p̄ſecutus ſum/impediendo ne fieret: vel
detrahendo iam facto·vel odiendo ipſum p-
mittēdo extingui·vel gaudendo etiam ſi per
ibat: hoc eſt ſi extinguebatur in ipſo·Do-
mine miſericordie quot bona perierunt·vel
me procurante vt non eſſent: vel me non iu
uante vt eſſent·vel non nutriente ea: aut

abstrahente eis auxiliū meū· ¶ Peccaui etiam ꝓtra ea dñe de⁹ me⁹ vel nō ꝓgaudēdo eis vel tibi· quo actore fiebat/ gr̄as nō agendo ꝑ eis· Et vt vnū dicā· delicta mea q̄s intelligit· nisi tu cui⁹ oculis solis oia nuda ꝛ apta sunt· Lorā quo/ null⁹ ē infern⁹· ꝛ nullū ē op̄imentū ꝑditiōi· Nō em̄ sunt tenebre neq; vmbra mortis vbi se abscondāt q̄ opant iniquitatē· Abscondāt inq; ab aspectu lucidissimo oculoruz tuorū· A me siq̄dē abscondita sunt mala mea ꝑpter īmensitatē ꝛ innumerositatē suā q̄ cor meū obcecauerunt ꝛ meipsum mihi abscōderūt· vt p̄dixi· Opt⁹ em̄ erā i pietate ꝛ iiq̄tate mea· ꝛ ꝓp̄t h̄ ignot⁹ sum ꝛ abiect⁹ mihꝫ ipsi·

¶ Allegatio clementie dei· La· VII

5 His ita proposi

h tis ꝛ narratis· ꝛ ordinatā sic atq; cōpleta tanq; narratiōe facti· q̄m reuera narratio est factoꝝ· qualia facta: p̄cā ꝛ vitia/ vel esse vel dici p̄nt· Allegabo causam meā añ tribunal misericordissimi iudicis· ꝛ q̄ liter allegāda sit ꝛ iustificanda iuxta mādatū ipsi⁹ qđ ꝑ Esaiā edidit dicens· Narra si qđ habes vt iustificer⁹· ¶ Q̄ si q̄s dixerit· q̄ reo cōfesso de maleficio vel malefic̄ijs: null⁹ ē vltra locus eidem aliq̄d dicēdi: ad iustificationem cause sue· imo sola sn̄ia cōdemnatiōis ei expectanda est/ vt id iura testant· ¶ Rn̄deo in h̄ q̄ etiā in iudicijs secularib⁹/ reis cōfessis locus est clemēcie: ꝑ quā leniunt pene: ꝛ etiā venie siue miscōie ꝑ quā interdū oīno ignoscit· Nō em̄ possibile ē verā eē miscōiam q̄ iusticiā oīno mode euacuat· Nec verā iusticiā: q̄ miscōiam totaliter excludit· Miscōie nāq; ꝟtus ē iusticia· ꝛ iusticie lumē miscōia· sic dic̄ Aug⁹· Qua ꝑpter infirma ē miscōia quā iusticie ꝟtus nō firmauerat· Et tenebrosa miscōia/ quā iusticia nō illustrauerat· ¶ Propter h̄ dic̄ ꝓp̄ha Lor ripiet me iust⁹ in miscōia/ q̄m ꝛ iuste miserendum ē: ꝛ misericorditer iudicandū· Sic̄ enim culpabile ē iniuste misereri· sic ꝛ dānabile īmisericordit⁹ iudicare· p̄sertim cū ipa ꝟitas i euāgelio dicat· Estote misericordes sic̄ pater vr̄ celestis misericors ē· Et nunq; ꝓtineat in ira sua miscōias suas· sic̄ in ps· scr̄ptū ē· Btūs aūt Greg⁹· illud lucidi⁹ affirmat dicēs· q̄ zeli sc̄i districtio h̄ miscōie ꝟtute nccē ē vt ardeat ac claresc̄at· sic̄ ꝓtestat⁹ ē Cōstantin⁹ ille romanoꝝ ímpator· inq̄ens· Q̄m romani imperij dignitas de fonte nasc̄t pietat⁹· ꝓp̄t qđ ꝛ reges inunguntur cū in regni honorē ꝛ officiū sublimāt vt sciāt eē sibi regale officiū ꝑpositū/ ex diuine bonitat⁹ miꝛatiōe: ꝓp̄t defendēdos īiuste oppressos: miscōieq; eē mīstros ꝛ etiā debitores

Sciēdū aūt tibi ē q̄ ꝓfessio reatuū in seclari bus iudicijs reis obeē ꝓsueuit ad penā· Ante tribunal ꝟbo dei miꝛatoris oīm: nō solū nō obest ad penā: imo etiā ꝑdest ad veniā ¶ Dicat igit⁹ ꝓfidenter⁹ coram iudice ꝟbo/ siue p̄e miscōia siue ipi deo ac dño nr̄o iesu: q̄ fact⁹ ē nob⁹ a deo mia ꝛ iusticia· q̄ ꝓfessio oīm maloꝝ meoꝝ oīm q̄ q̄ feci ꝛ facio/ facit mihi ius obtinēdi miam apud te dñe mie· Hec em̄ ē lex ꝛ statutū curie tue quā ꝓmulgasti ꝑ os Salomonis dicens· Qui abscōdit scelera sua nō diriget⁹· q̄ ꝟbo reliq̄rit ꝛ ꝓfessus ea fuerit miam conseq̄t· Per hāc legē obtinuit in ꝓsistorio tuo rex dauid misericordiā· imo qđ pl⁹ ē ꝛ lōge mai⁹· ꝑ solū ꝓfessiōis ꝓpositū· sic ipemet testat⁹ dicēs· Dixi cōfitebor aduersuz me iniusticiā meā dño· ꝛ tu remisisti ipietatē pcti mei· Si igit⁹ h̄ potuit apd miam tuā ꝓpositū ꝓfessiōis: vt remissionē ipetraret tāto pctōr̄· q̄nto fort⁹ h̄ efficiat mihi ipsa ꝓfessio: quā coram te aduersum meipm facio

Amplius q̄d aliud ꝓfitēdo ꝛ me accusando coram te facio; q̄ ius tuū ꝛ ꝓtra meipm ꝓsequor ꝛ iniusticiā meā exequor· Accusatio em̄ ꝛ testificatio: ꝑtes iudicij sunt due· ꝛ tertia ē ꝓdēnatio· quā ꝛ ego ꝓtra meipm non ꝑtereo: dū me metipm reū mortis et̄ne coram te ꝓnūcio· Et h̄ oīa i dubitant⁹ iuste facio· i h̄ q̄ iust⁹ sum· Quapp̄t cū ita ꝓfiteor: iudiciū iustū facio de meipso· ꝛ iusticiā tuā ꝓtra memetipm exeq̄r· Just⁹ igit⁹ efficior· ꝛ ꝓp̄t h̄ iustificor sic coram te· Justo aūt nō ꝓdēnatio ꝫ absolutio poti⁹· ꝛ remuneratio debet⁹ i ꝓsistorio tuo· Sn̄iam q̄ absolutionis a te iustissimo/ mificordissimoq; iudice: nō īmerito mihi deberi dico ¶ Ampli⁹/ nōne ista tua ē quā ore aplico ꝓmulgasti: q̄ si nosmetipos diiudicarem⁹: nō vtiq; iudicaremur Tu aūt vides: q̄ memetipm diiudico: nō igitur a te diiudicabor/ id ē ꝓdēnabor· ¶ Ampli⁹ q̄lit⁹ ver⁹ erit ꝫmo ille ꝓphetic⁹· Judiciū ꝛ iusticia correctio sedis tue· nisi h̄ītellexer⁹ de iusticia hac ꝛ iudicio q̄ ꝓtra me exeq̄r· ꝛ q̄ de meipo coram te facio/ accusando meipm· testificando ꝓtra me crimia mea/ pronūciādo ꝓtra memetipm: capitali sn̄ia me eē dignissimum· ¶ Ampli⁹ si aliq̄s ali⁹ ꝓtra me sic procederet: ꝛ h̄ intentiōe pia: nūquid nō iuste ageret: nū q̄d nō illū iustū iudicares in pte ista· q̄nto igit⁹ fortius me iustū iudicare debes: q̄ ꝓtra meip-

sum tanto iustius ago·tantoqꝫ maiori zelo iu sticie mala mea in meipsum ꝓsequor: qꝫto et natura ꝛ cõsuetudo humane miserie est etiã in malis sibiꝑsi ꝓpiciã esse: sibiqꝫ ignoscere/ quẽadmodũ dixit poeta Neuius· Mihi ingꝫ ignosco· Neui⁹·siquidẽ pctã ꝛ vitia q̃bus ipe met laborabat:in alijs ꝓsequebaꝫ:nõ autẽ in seipso·Interrogãsqꝫ quã ob cãm in seipso ma la hmõi nõ persequebaꝫ:rñdit·mihi ignosco· hec est humane miserie consuetudo·quia in pte ista nõ solũ in alios iusti:ꝫ etiam seueri su mus·In nosipsos aũt iuxta modũ quẽ dixi ꝓ pitij ꝛ misericordes·Cũ ecõtrario nos habe re debeam⁹·Proꝓrijs eñ pctis nemo ꝓcere debet·ꝫ potius absqꝫ vlla miseratione illa ꝓse qui:ꝛ exterminare a se·Aliena ꝟo cũ miscõia nõ qua misereaꝫ pctis/ꝫ peccãtibus·Hoc au tem est quã reqrit infirmitas ꝓ quã ꝛ ipsa reũ correctio adiuuat·nõ que peccãti ampli⁹ ꝓbeat incentiuũ·tãto igiꝫ laudabilior ẽ iusticia qua qs ꝓꝓria mala in semetipo ꝓsequiꝫ·ea iu sticia qua illa in altero impugnat/ qꝫto diffici lius est amari/ꝛ pugnare cõtra seipsum qꝫ cõ tra alium·quantoqꝫ ꝟtuosius ẽ ꝓsecutionem sustinere in seipso:qꝫ alij irrogare· Multo er go maioris iusticie habẽdus sum:multoqꝫ ac ceptioris tibi dñe miscõie:meipsum sic iustifi cans ꝛ ꝓsequẽs corã te:qꝫ si aliũ iusto modo ꝓ sequerer·Amplius qd petebat sapientissi mus ille corã te cũ dicebat: In tua iusticia li bera me·An nõ ẽ iusticia tua illa in qua se pe tebat liberari/illa quã ego facio in memetip so·Illa nãqꝫ indubitanter donũ tuũ ẽ·ꝛ illam tu oparis in me· vt eñ eousqꝫ iniusticia mea mihi displiceat: vt eã cousqꝫ oderim·vt eã taꝫ studiose ꝓsequar:qs ignorat donũ esse misе ricordie tue: In hac igiꝫ iusticia tua libera me ab iniusticijs meis:faciens eã inualescere: qꝫ usqꝫ iniusticie mee qs ꝓ ipam pugno/ꝛ ꝓ quã illas ꝓsequor stare nõ valeãt añ illã:ꝫ fugiãt a facie ipsi⁹·Ampli⁹ ꝓ ipaꝫ iusticiã tuã pugno cõtra omnes iniusticias meas: ꝛ ꝓeã ꝓsequor illas sicut tuipse cõspicis ꝛ ego ipse te illumi nante video·Cõtraria ẽ ꝸ omnibus iniusticijs meis·Nõ pñt igiꝫ in me simul eẽ cũ illa:ꝑsertĩ si te cõfortãte ꝛ fortificante illa vt debet ꝛ de cet inualuerit·Cõfidenꝫ igiꝫ a miscõia tua peto:vt oẽs iniusticias meas ꝓ istã a me remo ueas ꝛ exterminес·Ad hꝰ eñ illã cõtuliſti mi hi:vt ꝓ eã cõtra eas pugnẽ ꝛ illas expugnem· Qꝫ si adhuc eousqꝫ puula ẽ ꝛ viribꝫ inualida vt ad exterminiũ eaꝫ nõ sufficiat·tuũ dñe est adiũgere illã ꝛ cõfortare·Nõ eñ minꝫ place at tibi ꝓficere qõ inchoasti:qꝫ qõ placuit ĩcho are·qn potiꝫ tãto amliꝫ placeat tibi ꝓficere qõ incepisti:qꝫto melior est ipa ꝓfectio operũ tuorũ:qꝫ inchoatio eorũdẽ·Ampliꝫ nunqd nõ ipsa iusticia cõtraria ẽ oibꝫ iniusticijs meis hoc est vitijs ꝛ pctis·alioqn qũo aduersеt illis:qualiter pugnarẽ ꝓ illã ꝓtra eas nisi ipa re pugnaret eisdẽ·Cũ igiꝫ ꝓtraria simul in eodẽ eẽ nõ pñt·hec aũt manifeste in me est·Jã igiꝫ abierũt te exterminãte atqꝫ delẽte vicia mea ꝛ pctã a me·Jã igiꝫ iustificatꝰ sum ꝓ misõiam tuã:dono iusticie ipsi⁹·Jure igiꝫ ꝛ merito pe tere possũ a te dñe miscõie snïam absolutiõis·

De iusticia ꝓfecta ꝛ impfecta· Ca·VIII

Quod si dixerit

q qs·quia reuera bona q̃dã disposi tio ẽ ex q̃ memetipm ita dijudicas atqꝫ ꝓseqris·ꝫ nõ ẽ iusticia nec iusticie noïe di gna·Videat ipe qualiter hoc dicat·cũ mani festũ sit:ex ipa dispositiõe esse vel ꝓcedere iu diciũ illud:vel iudiciũ ꝓ modũ q̃ ẽ iudiciũ non posse eẽ vl ꝓcedẽ nisi a veri nominis iusticia· Ampliꝰ cũ ꝓ se atqꝫ directe repugꝝ ꝛ adũsеt oĩ iniusticie atqꝫ pctõ·qũo nõ erit iusticia ꝟe rõnis ꝛ noïs·Ampliꝰ odiũ oïs ĩiusticie·nũ qd nõ iusticia q̃dã ẽ·siꝝ ꝛ amor ꝟtutũ oĩm:nũ qd nõ ꝟtꝰ aliq̃ ẽ·Verũ qñqꝫ ꝑter rem atqꝫ ꝓ positũ ẽ disputare de his·nullatenꝰ dubitãdũ ẽ hmõi dispositionẽ:quãdã iusticiã eẽ·Sic pe nitẽtia ꝓ modũ q̃ pnïa nõ ẽ dubitãdũ eẽ q̃ndã iusticiã·Siꝝ ꝛ penitẽtẽ oẽm manifestũ ẽ eẽ iu stificãtẽ seipm·ꝛ ipꝫ penitẽ nẽo iḡrat:qn sit qõ dam iustificare se· Sꝫ reuera differt penitẽ a penitere·ꝛ dicunt ꝑm magis ꝛ minꝰ·Jnue nitqꝫ penitere inchoatũ diminutũ·Jnueniꝫ qꝫ ꝓfectũ penitere atqꝫ cõpletũ·Tũc aũt ẽ ꝓ fectũ atqꝫ cõpletũ ipm penitẽ:cũ ex toto aũtit hoïem a vitijs ꝛ pctis·et ex toto ꝓ̃tit ipm ad correctionẽ·qõ ẽ dicẽ ad declinãdũ ad ipaꝫ sa tisfaciendũ ꝓ illis iuxt arbitriũ ecclie:cui deus dedit libtatẽ autoritatẽ ꝛ ptãtẽ iudicij pnïalis Jnt̃dũ aũt videꝫ aliqs aliqꝫtulũ dolere de su is vitijs ꝛ pctis:ꝛ ea int̃dũ ipis displicẽ·verũ tñ nõ q̃usqꝫ ꝛ vsqꝫq̃qꝫ q illa deserãt·ꝛ tãqꝫ inci tatiĩ morte ꝛ exterminiũ eoꝝ ad expugnõ ꝓtra ea arma pnie ꝛ disciplineorõnis/ꝛ alioꝝ ꝓsidi orũ qbꝰ ꝓtra illa pugnaꝫ assumãt·De ꝓribꝰ vero ꝛ impfecte penitentibus:atqꝫ ad gram vndecũqꝫ conãtibꝰ: intelligẽdus videt ꝑmo

beati Gregorij quo dic̃. Interim fac quicqd boni potes: vt deus illustret cor tuũ ad penitentiam. Manifestũ em̃ indubitanter est omnem illum qui penitere desiderat/ t querit lachrymis/ oratiõib⁹ vel alienis suffragijs/ aut quibuscũqz alijs modis q aliquatenus possit dici dolere atqz penitere de vitijs suis aut peccatis. verũtm̃ nõ vera atqz pfecta penitẽtia ẽ. quẽadmodũ qui dicebat. Cõcupiuit aia mea desiderare iustificatiões tuas in oñi tempore. Proculdubio desiderabat iustificationes dei: cũ desideraret desiderare eas. Cur enim desideraret desiderare eas: nisi ꝓpter ipsas. Et ꝓpter hoc multo magis desiderabat iꝑas qz desideriũ siue desiderare earũ. verũtm̃ nõ erat ei desideriũ earũ. qz tũ t quale cõcupiscebat illud habere. Ita est de quibusdã penitẽtibus. quia penitentia eorũ nõ est nisi conat⁹ quidã vel ꝓparatio ad verã pfectãqz pniam. Et est indubitanter inquisitio vere penitentie atqz cõplete status ille eorũ. Et ꝓpter hc̃ cũ pfecta penitẽtia. pfecta sit iustitia siue iustificatio: qua ꝝ penitẽs semetipsum iustificat: vt diuine iustitie districtionẽ siue districtã vltionem effugiat t euadat. Seu qõ est deo acceptius: vt iustitie diuine satisfiat. t ꝓ hoc placeat deo vera pfectaqz penitẽtia. vere pfecteqz iustificat nihil diuino iudicio vel vindicte ĩ penitente relinquẽs. Nõ em̃ deus iudicat bis in idipm̃. sicut dic̃ ꝓpheta. Neqz retractat vnqz pniale iudiciũ. cũ verũ atqz pfectũ cõpletũqz fuerit. Et hc̃ insinuauit Apls in sermone suo quo dixit/ q si nosmetipsos dijudicarem⁹: nõ vtiqz dijudicaremur. Facit ad hc̃ ipsuz sermo quẽ audiuisti in ꝓcedentibus. videlicet iustitia t iudiciũ correctio sedis tue. ꝓpter hoc iudicium/ dixit ille scũs t sapiens Job. Nunqd q nõ amat iudiciũ sanari põt/ qõ absqz dubio de iudicio isto pniali rectissime intelligit. Correctus em̃ vere pfecte iudicatus: ab alio iudicio indubitãter tutus ẽ. nec aliõ iudiciũ oportet vt timeat. ꝑsertim cũ diuine misericordie iudiciũ pniale placeat. Sic ipemet ꝓ Ezech. testificatus est dicẽs. Nolo mortẽ peccatoris sed magis vt conuertat t viuat. Quia igitur q bñ correxit: est pfecte iustificatus. Et ꝓpter hoc iam iuste t plene liberatus ab iniustitijs suis oñibus: t absolutus a vinculis eorum/ t debitis penarũ infernalium. si hoc ei innotuerit: nõ habet necessariũ petere aliquid horuz cũ iam oñia illa receperit. ꝑ potiꝰ gratias agere largitori istorũ bonorũ. Sic aũt rei istiꝰ est

L

in eo qui plene dealbatus t pfecte albus effectus est. Nõ em̃ supest ei inquirere albedinẽ vel ptem aliquã albedinis. Augmentũ vtiqz t obseruationẽ atqz cõfirmationẽ incessanter petere debet: ꝓpter imensitatem periculorũ quibus interius t exterius. t vt ad vnũ dicaz ex oñi pte patet iustitia. Sed ne ipsa iustitia in ipso/ vacet a ꝓfectu t incremento: cũ ociositas t infructuositas oñi gr̃e t ꝝtuti inimica sit. sicut docet beatus Greg⁹. dicẽs. quia dilectio vera ociosa esse nõ potest. t ꝝtus semper aut deficit aut ꝓficit. Quia igit ꝝtas t pfectio iustitie sue/ vix innotescit alicui. nulli expedit cessare ab oꝝonibus hmõi vicz/ quibus t mũdatio ab iniustitijs t liberatio petat. Verum qm̃ de impfectione penitẽtie sue plene cõstat: t liquet plerũqz vnicuiqz nostrũ. Manifestum est in eo statu neminẽ nr̃m deficere debere ab oꝝonibus añdictis. In eo em̃ statu indubitanter esurimus t sitimus iustitiã: licet t esurie t siti debilibus t impfectis. tũ quia promittit nob satietas cõtraria ipo ore sacratissime veritatis. Petenda est incessanter ista satietas instantia ac deuotione qua possumus. q vicz nob dat vt eam petam⁹. Dicenduz ergo est miseratori largissimo adiuua conat⁹ nr̃os dñe miscõie: quibus conamur ad te q scis cos nihil esse sine te: sicut cõfitebat tibi Sapiens t scũs tu⁹ Aug⁹. dicẽs. Scio dñe quia sine te nihil sunt oñes conatus mei. operi manuum tuarum porrige dexteram tuam: qua me trahas ad te: t extrahas de abysso miseriarũ mearum. Cõuerte me dñe. i. ex toto verte ad te. Jacens em̃ in lecto tot egritudinũ t languorum/ vertere me ex toto/ sine toto nõ possuz ad te. Miserere mei dñe qm̃ infirmus sum: si miserandi sunt infirmi corpe: qõto magis miserandi sunt infirmi mente. Dñe miscõie/ qd obsistit mihi vel aduersat quo minus misereaˢ mihi. Scio dñe te illuminante: quia nõ obsistit mihi ad hoc miscõia tua. Nõ em̃ obsistere põt/ vel cõtraria esse sibijpsi. Hoc aũt indubitanter esset. si opationẽ suã que est miseratio tua impediret. Absit aũt hc̃ a miscõia tua qõ nec vllo genere rerũ iueniri põt videlicet vt res aliqua sibijpsi aduerset: t opationẽ suam naturalẽ atqz debitã impediat. Aut obsistit igit mihi in hoc iustitia tua: aut vitia mea siue peccata: vl̃ forte vtrũqz. Q si iustitia tua obsistit: t mihi t miscõie tue ĩ pte ista: qõ igit nõ potiꝰ obsistit q̃ minꝰ dares mihi donũ ꝓfessionis istiꝰ? Nõ em̃ ẽ ei adaucta ꝝtus ĩ pte ista

cõtra me ex cõfessione ista: q̃n potius multo minus iuris habet contra me p illam. Quãto eñ magis meipse coz̃ te iustifico: tãto min⁹ iuris z iuste ptãtis reliquit̃ iusticie tue/ad vindicandũ in me. Si cñ ex toto atq; pfecte meipse iustificarẽ. nulle essent ptes iusticie tue: ad iustificandũ me vel ad obsistendũ mihi q̃cũq; modo. Ex ista igit̃ confessione min⁹ põt vt ita dicã/z cõtra me z cõtra miscoiam tuam iusticia tua ¶Ampli⁹ qualiter obsistit mihi iusticia tua/cũ ego ipsam adiuuem p istam confessionem meã: ĩmo poti⁹ manifestũ ẽ (quia ipsa parat etiã ꝑparatis in me miscoie tue viam dũ me dignũ z idoneum aliquatenus efficiet miseratio miscoie tue. ¶Amplius nec decet nec possibile est miscoiam tuam ociosam esse: qua ꝓpter necesse ẽ eam opari opatiões suas z maxime in eos q̃ ad eam se ꝑparant: qui ad eam fugiunt. q̃ illam quasi qd̃ a teipsis datum est querũt. Et nõne ego dñe miscoie vnus ex illis sum: q̃d eñ intendo: vel quero p omnes istas accusatiões/testificatiões/z ꝓfessiones contra me/nisi vt miserearis mihi: quid intẽdo reuelatione atq; ostensiõe vulnerũ. nisi vt medearis illis p miscoiam tuã: Similit̃ p ostẽsionem pauptatũ mearũ atq; defectuũ: quid intendo vel quero: nisi miserationũ tuarum subuentiones z bñficia: ¶Amplius. q̃d põt intendere contra me iusticia tua nisi vindictã iustissimã. Perditionẽ eñ z destructionẽ operis tui/qd̃ ego sum: nullo modo rum intendit iusticia tua. Alioq̃n cõtra teip̃m intenderet z pugnaret. Nõ intendit igit̃ destruere in me: quod tu fecisti ĩ me. Hoc eñ tu adhuc diligis ĩ me: q̃ nihil eoz̃ odisti q̃ fecisti. Qd̃ tu ãt diligis in me/iusticia tua odire nõ potest. qua ꝓpter nec psequi. nec destructionẽ illius intendere vllo modo põt. Odit igit̃ solum illd̃ in me qd̃ z tu odis in me: videlicet feditates/deformitates et depzauationes/ac turpitudines: q̃d⁹ ego depzauaui z deturpaui quod tu bonum z pulchzũ fecisti in me dñe miscoie. Hec ipemet odi/z psequor in me: z pugno cõtra ea q̃tum tu das z adiuuas. Nõ dũ siquidẽ pfecto odio odi illa. Nec vt fortis z implacabilis inimicus totis viribus z studijs pugno contra illa. q̃ñ nõ eousq; fortis sum adhuc: vt possim hoc. et cõtra ipsa pugno/licet debiliter z adhuc infirmiter cũ iusticia tua/z nõ contra eã. Iniuste igit̃ mecũ agit si ꝓtra me ẽ mihiq; obsistit. Impossibile est aũt iusticiã tuam inique agere vl̃ iniuste. quia impossibile est vt in statu isto in q̃ me posuit gr̃a tua: cõtra me sit iusticia tua; neq; igit̃ iusticia tua/nec miscoia tua ꝓtra me est. Sola igit̃ vitia mea z pctã cõtra me sunt. Quia igit̃ contra teipsum sunt. illa eñ inimici tui sunt: quos ĩplacabiliter semp odis. Adiuua ergo me/cõtra me pugnantẽ. z ante tribunal miscoie tue contra ipsa litigantẽ. Bellum eñ istud z litigiũ/cõtra inimicos tuos ẽ: Addo etiã quia ꝓpter te est. Propter hõ pugno contra ea z litigo: quia tu odisti ea. et q̃a bñplacitũ tuũ ẽ impugnatio. Sed et ꝓpter hõ dñe miscoie ea in me psequor. qñ illa sola prohibent z impediunt ne tibi placeã: z ꝓpter hõ exterminare illa a meipso enitor: vt vides. q̃bus adhuc possim conatibus vt exterminem a meipso: quecũq; tibi displicent in me: vt ipsis prorsus abrasis/z extirpatis a me: tibi placitus efficiar/z acceptus. z sic me recuperes z possideas sol⁹ totaliter: cui⁹ me eẽ recognosco iure plenissimo: iureq; singulari. ¶Bellũ ergo istud tuũ est. qñ victoria tua ẽ. q̃ scis me nõ nisi ꝛvtute tua victorẽ esse posse illorũ. La ista tua est: qñ de iure tuo. z de illo/vicz vt illud obtineas in iudicio isto/contendit̃. Scis eñ dñe p iniquissimã vsurpationẽ/z pnicio sam voluntatem meã: vitia mea/z peccatum intrare possessionem meam: ipsius q̃ tuũ ius sum totaliter absq; ꝓticipe vllo/z cõsorte. Ne sustineas vlteri⁹ istos tam odibiles mihi z tibi inimicos possidere ius tuũ: quod ego ipse sum. Scio dñe quia iustissima ẽ ista pena mea dure videlicet seruitutis: z crudelissime tirãnidis: quib⁹ me incessanter premunt z affligunt dñi isti. vicz vitia mea/z peccata q̃b⁹ me turpissime z insanissime subdi. Et si placere tibi merito põt ista tanta pena mea: quia iustissima. Displicere tibi tñ debet iniuria z contumelia tua: quã tibi faciunt in me; tam nequit̃ abutentes me dñi isti. Et p istos: etiam demones ipsi qui p ipsos in oñem iniuriam z cõtumeliam tuam abutunt̃ me. An tibi debet placere plus ista tanta pena mea iustissima: q̃ tibi displicere iniustissima dñatio dñorũ vtrorũ q̃ istorũ: q̃ nulla iniustior. nulla nequior. nulla bonitati tue intolerabilior.

¶Petitio victorie in conflictu pñe. La. IX

Ex omnib⁹ istis p

Ergo igitur colligo aggregata ratiocinatione: quia nec misericordia tua contra me est: nec iusticia tua in isto bello vel

iudicio· Peccata vero mea que proculdubio contra me sunt· ⁊ etiã contra te nõ debent p̃ualere· ne dicam cõtra te: sed etiam nec ꝓtra me/ in isto iudicio vel p̃lio: de quo euidenter ostendi põt: q̃ vtrũq; vnũ est videlicet tam p̃ lium q̃ iudiciũ· Vince igit in isto iudicio pariter ⁊ p̃lio: qui vides victoriã hic ꝓuenire non posse nisi ꝟtute tua· Ne patiaris me succũbere ⁊ vinci: ꝓpter infirmitatem ⁊ defectũ virtutis ꝓprie· sed da virtutẽ potiꝰ ad vincẽdos tam odibiles inimicos tuos: qui das lasso ꝟtutem· ⁊ his q̃ nõ habent fortitudinem ⁊ robur multiplicas· An denegasti vnq; ꝟtutẽ ⁊ fortitudinem certantibus ꝓte: siue in iudicijs siue alias vbicũq;· Ne incipias igit a me siue in me· qõ nulli vnq; hominum te fecisse: nemo fidelis ignorat· Amplius rñdere mihi o iustitia creatoris si eousq; tibi placeat vindicta/ õ me/ adeoq; auida es cruciatuũ ⁊ tormentoꝝ meorũ: Dic obserro ꝓpter quid placeat tibi ista vindicta: Scio quia nõ poteris rñdere: vel assignare nisi alteram ex istis duabꝰ causis: videlicet iustitiã vindicte/ ⁊ gloriã creatoris· Quia igit vbi maior vtraq; istarũ causarum euidenter est· ibi debet tibi maior eẽ iste amor ⁊ auiditas vindicte: ⁊ cruciatuũ meorũ Necesse ẽ vt magis sibi placeat vindicta: quã ego oip̃e creatori facere paratꝰ sum· Jam autẽ dixi: quia iustificatio qua vere ac ꝓfecte penitens semetip̃m iustificat: maioris ẽ ei glie: ea que iustificat alium· Adieci etiam quia laudabilior: ⁊ ip̃i creatori acceptior· Magis igitur placet tibi pn̄ialis vindicta: quã de meipso facere cupio· q̃ illa que p̃ tortores demones/ vl̃ p̃ quecũq; tormẽta inferri posset· Ad hãc igit necesse habes intendere ⁊ nõ alijs me tortoribus tradere· Amplius nõne maioris ẽ glorie creatori: vt ip̃e faciat sibi ministros deotissimos: q̃s habuit hostes ⁊ aduersarios: totum aũt ei hꝰ p̃ pn̄iam efficit/ qui eñ p̃ peccata ⁊ vicia inimici dei sunt/ cõuersi p̃ pn̄iam eiusdem deuotissimi serui efficiunt· Et qõ ẽ mirabilius: suiipsorũ hostes ⁊ aduersarij: ꝓpter ipsum fiunt/ simul etiã vindices ⁊ tortores· dũmodo in semetipso q̃cq; contra creatorẽ egerunt: districte vindicant: ⁊ seuere puniũt· Illos etiam diabolus sentit conuersos: hostes atrocissimos/ eiq; rebellantissimos ⁊ ad omnem voluntatẽ dei p̃ viribus promptissimos quos prius dũ essent in vitijs ⁊ peccatis habuit subditissimos· Et hec est mutatio dextre excelsi: qua diabolus nõ sine graui confusiõe: auersos a se sentit/ ⁊ conspicit· ⁊ contra se rebellantissimos amore creatoris· In quo magis tanto glorificat deus q̃to magis ⁊ mirabilius bonũ est iustificare impium: q̃ torquere/ ⁊ suscitare mortuũ in vicijs ⁊ peccatis· sanctumq; ac deuotissimũ dei seruũ efficere: q̃nto melior est ip̃a sanctitatis gr̃a: q̃ pctõꝝ vindicta· Nũquid nõ ex te dixit sanctus ⁊ sapiẽs· Augꝰ: quia maius fuit paulũ suscitare mẽte: q̃ lazarũ corpe· Quis aũt dubitat· q̃tũ glorificatus fuerat ex eo ope: q̃ lazarũ corpe suscitauit: Q̃to igit magis glorificatus fuerit ex suscitatiõe pauli: que eũ de morte vitiorum ⁊ peccatorũ suscitauit· Tanto nãq; ex mirabilioribus opibus suis/ est ei maior honor et maior gloria: q̃ ex minoribus/ q̃nto illa ⁊ mirificẽtia ⁊ magnitudine p̃cellũt minoribꝰ· Amplius nõne ⁊ illud siliter dicit idem sanctus et sapiens Augꝰ· quia maius est deo iustificare impium: q̃ creare celum ⁊ terrã· Maior eñ est ei gloria ex iustificatiõe vnius impij: q̃ ex creatione celi ⁊ terre· Et hoc indubitanter/ apud intelligentes ⁊ cognoscentes mirificẽtias magnalium ipsius· In iustificatione aũt vnius impij: est nobilissima victoria· Vincit diabolus vincit ⁊ peccator suiipsius/ a semet ipso: tam bello q̃ iudicio vt p̃ dixi· Tãta q̃ tã q̃ magnifica largitio venie est ⁊ gr̃e: vt humanus intellectus eas nõ sufficiat admirari· fit ibi innouatio ⁊ reformatio imaginis ⁊ similitudinis creatoris in anima humana· Nec minus mirifica: q̃ si de trũco arido ⁊ putrefacto oliua speciosa ⁊ vernans subito efficeret· vel de porco spurcissimo aut buffone: speciosissimus aspectuq; desiderabilissimus iuuenis efficeret· Vincitur ibi ⁊ ira tua: cui resistere nemo põt: ab ipsa miscõia tua· Q̃ si magnificentia remissionũ tuarum ⁊ largitio munerum· gratiarũ tuarũ· ⁊ vt de alijs taceã ip̃a hereditas felicitatis eterne: maior est q̃ celum ⁊ terra· Tot igit ⁊ tãta tãq; magnifica opa tua cõcurrũt simul/ in vna vnius contriti peccatoꝝ iustificatiõe: vt minora merito reputent celũ ⁊ terra: q̃ illa sint· Quis aũt cogitare sufficiat gr̃arũ actiões que tibi p̃ illa reddant· ⁊ collaudationes que tibi placuere· que ⁊ sup omnem admirationem nostram sunt: pulcherrimarum sublimiumq; miliciarum tuarum exercituum· videlicet omnium angelicorum: festinanterq; tibi ĩ celis: inde agitur gaudiũ· Tu eñ dixisti: ⁊ facta sunt celum ⁊ terra· tu mandasti ⁊ creata sunt· Nihil verbo tuo omnipo-

tenti·nihil mandato beneplaciti tui se oppo=
suit:ꝛ cõtradixit·nihil ibi quicq̃ difficultatis
adhibuit·Et ipsa etiã celum ꝛ terra:si q̃d diffi
cultatis ꝛ resistentie opponere potuissem cre=
ationi ꝛ formationi sue:nullatenus hec feciſ=
sent·q̃n potius siquid iuuaminis ad hoc adhi
bere potuissent:toto gaudio ꝛ auiditate illõ
ad ℔ adhibuissent: Nõ habes igit̃ o pulcher
rima/o sempꝛ oñino laudanda dei iusticia:p
pter quod te vel mihi opponas/vel mihi aliq̃=
tenus aduersaris siue in vindictam de me su=
mendam siue in gloriã creatoris intendens·
An nõ ego ꝛ ꝓpugnatoꝛ tuꝰ sum in prelio isto
ꝛ aduocatꝰ in iudicio isto·Quid enĩ aliõ intẽ
do vel q̃ro·nisi vt totũ me recupes:totũq̃ pos
sideas·Nõ enĩ pugno vl litigo:nisi ꝓtra capita
les inimicos tuos:vicz iniusticias meas·ꝛ nõ
potest nõ esse tuum·adiuua igit̃ ꝓpugnatoꝛẽ
tuum:ꝛ aduocatum in bello tuo iustissimo at
q̃ iudicio·Alioq̃n nõ solum mihi:sed etiã tibi
ipsi deesse merito reputandus es· Loquoꝛ
amplius vnum verbũ tibi dñe misericordie·ꝛ
dicam·quia oportet te misereri mihi: salua p
oñia iusticia tua·similiter ꝛ iuste agere mecũ
salua p oñia misericordia tua·Nõ enĩ est pos=
sibile vt alterum istoꝛuꝫ ꝓmittat bonitas tua·
videlicet vel ledi iusticiam tuã·vel ledi miseri
cordiam tuam·Utraq̃ enim bonitas c̃: neq̃
enĩ contraria sunt vllo modoꝛum·nec altera
alteri vllatenus aduersat̃·imo si phas est di=
cere:mutuo se p oñia adiuuant·Absit enĩ vt
sic vindictã iusticia expetat:vt misꝛiam om=
nino euacuet Absit similiter vt misꝛia tua sic
ignoscere intẽdat:vt iusticiam tuam prorsus
excludat·Tu igit̃ ꝓlargus miseratoꝛ es:ꝛ ni=
hilomin9 in miserando seruãs iusticiam·Et si
militer seuerus vindicatoꝛ:in vindicando tñ
illesam per oñia seruãs misꝛiam·Quia igit̃
si me per penitentiam iustificas:ꝛ salua est p
oñia iusticia tua:ꝛ salua per oñia misericoꝛ=
dia tua·Confidenter dico:q̃ necesse habes /
nõ necessitate coactionis/ sed supabundãtia
liberrime bonitatis tue:iustificare· In oñi
enĩ vere ꝛ perfecte penitente salua est p om=
nia iusticia tua/dum nihil in eo impunitũ re=
linquitur·Oñis enĩ vere ac perfecte penitẽs
pro oñibus cõmissis ꝛ omissis seipsum punit
ꝓ omnib9 nãq̃ dolet ꝛ erubescit:ꝛ sibꝫ ipsi ira=
scitur·ꝛ sicut tuipse ad nudum conspicis: etiã
cogitatiões malas/in seipso punire nõ negli=
git·Quis enĩ vere penitens est qui non dole
at pro eo:q̃ quicq̃ quod tibi displiceret cogi=

tauit·Et intendo dñe misericordie q̃ saltẽ in
vniuersali pro oñibus quibus te offendit/de
bet saltem dolere vniuersaliter:qui nullaꝫ ex
offensis tuis excipit vel ꝓterit·De singlis enĩ
singulariter dolere vel penitere:interdũ foꝛ=
san nõ est possibile alicui:sicut neq̃ singulari
ter recolere aut memoriter tenere· Delicta
enim quis intelligit·

Excusatio penitentis q̃ nõ debet tñ puni
ri q̃tum meruit· La· X

Quod si dixerit ꝛ

Q quis·quia quẽadmodũ in singu=
lis cõmissis ꝛ omissis singulariter
peccat/quicũq̃ peccat·sic ꝛ singulariter emẽ
dare singula/ꝛ pro singulis satisfacere singu/
lariter debet· Rñdeo hmõi homini:quia hoc
nõ solũ iusticie tue nõ est·sed etiaꝫ nec humа=
ne·Quotcũq̃ nãq̃ latrocinia q̃s cõmiserit:
nõ tot ei suspendia vel moꝛtes alie irrogant̃
q̃n potius hec vno suspẽdio humana iusticia
reputat:in eo oñia vindicata·ꝛ hoc q̃tuꝫ ad
ipsam humanã iusticiã ꝓtinet·que post vnam
moꝛtem coꝛpoꝛis:nõ habet amplius quid fa=
ciat in peccantem·Aliter aũt se habꝫ in veris=
sima p oĩaq̃ sp laudanda iusticia tua: q̃ vnа
moꝛte veteris hominis/oñia vitia ꝛ peccata
in anima humana moꝛtificat ꝛ extinguit·vni
caq̃ infusione iusticie seu gratie tue:oẽs soꝛ=
des spũales emũdas ꝛ abluis·quẽadmodum
infusione foꝛtissime medicine:oñem infirmi=
tatem curas·ꝛ quẽadmodũ vnica infusione
thyriace virtuosissime/venena omniũ pctõꝝ
ꝛ vitioꝛũ exterminas prorsus ꝛ diffugas·

Obiectio contra predicta· La· XI

Quod si dixeris

h Dñe misꝛie/quia nõ q̃tũ iusticia re
quirit seipsum punit/etiaꝫ penitens
quãtũcũq̃ vere ac pfecte·qm̃ pene eterne si=
ue gehennales debent̃ vnicuiq̃ peccãti moꝛ=
taliter· Pene vero pniales quãtecunq̃ sint·
nulle sunt compatione illarum· qua ꝓp̃ nul=
lus ex vere ꝛ pfecte penitẽtib9/punit se tãtis
penis pnialiter:q̃tis dign9 ẽ de dei iudicio et
iusticia· Rñdo tibi in hoc dñe misꝛie·qꝛ iusti
cia tua nõ req̃rit ℔ a pctoꝛib9·viczꝫ vt tantis ac
talibus penis seipos puniant·Infernales nã
q̃ pene:quos tenent nõ emendant aut coꝛri=
gunt· Nõ est enĩ in inferno qui confiteat̃ tibi·

Capitulum

B Amplius pene ille nō sunt cōtrarie vitijs et peccatis: cum ea nec exterminēt nec minuāt: nec eis vllatenus aduersent seu repugnēt eisdem: q̄n potius ꝑpetuo consortio coherēt eisdem. C Amplius pene hmōi nihil aliud possunt in eis in quibus sunt: nisi q̄ eos torquēt & excruciant. Hoc aūt bonitati tue nunq̄ ꝑ se placet dñe misc̄ie. Nō em̄ delectaris in ꝓditione viuentiū. Diabolice nāq̄ malignitatis est illud ꝓprium: amare penas & tormēta hoim. Scio nāq̄ te docente: quia pene malorum tā angelorū q̄ hoim placent tibi. non q̄ pene illorum sunt. sed quia iuste. & ideo bone. Et quia a teipso sunt: Diligis igit̄ in hmōi penis ordinē & pulchritudinē iusticie. Diligis in eis & gloriā tuā. Nō em̄ parū te glorificat pena malorū iustissima: que eis te actore simul & iudice irrogat̄. Claret etiā inuictissima oīm potentia tua: qua punis p̄ncipes tenebrarū: ceteroq̄ reprobos: qui bonitate tua & p̄clara beneficentia tua in iniuriam tuā & cōtumeliā abutunt̄. tuisipsis bñficijs contra te se superbiam eleuātes. dū p eam subijciunt̄ & artant̄ supplicijs / adeo impotētes effecti: vt nihil vlterius possunt nisi dolere. q̄ in rebus pessimis exultauerūt: nihil amplius q̄ cōfundi obprobrio sempiterno: & ignominia que finem non habēt. qui tam male gloriabant̄ in seculo isto nihil aliud p̄fit q̄ egere / & p̄mi eternalit̄ paupertate artissima: que est omniū bonorum irreleuabilis inopia qua diuicias spūales sapiētie vicz & vtutū / vel reiecerūt vel contempserunt. & fallaces corpales seu tempales diuitias inordinatissime eripuerunt vl̄ administrauerunt. Dico etiam q̄ pene ille eternales perpetuo auertunt a te dñe misc̄ie. Nō em̄ trahunt̄ in illis nisi quos ineternū ꝓiecisti a facie tua. & sine vlla spe miserationis & liberatiōis dereliquisti. Qua ꝓpter a penitentibus iustitia tua penas hmōi nō requirit. alioq̄n cōtraria esset & misc̄ie tue / & sibūpsi. Misc̄ie sic̄dem: dū nō soluz miseros pctōres in miserijs vitiorū suorū & pctōrū nō desereret. sed eisdē etiā miserias incompabiliter adaugeret. redireq̄ eos ad tuā misc̄iam ꝓhiberet. Si vero ipsi aduersaret̄: q̄m peccatorū iustificationez pculdubio impediret: constituens eos in eo statu in quo iustificati sumus. redire ad iustitiam nō ē eis possibile vllo modo. Penas igitur illas solas iusticia tua req̄rit a pctōribus: que ad illā reducant eosdem. & ab iniusticijs vitiorū & peccatorū illos liberent & emundēt

Hec aūt sunt sole pn̄iales. Dico igit̄ coraz te dñe misericordie: q̄ ille dolor iustitie tue sufficit in pctōrib⁹: qui eos faciat & querere medicinam misericordie tue: et subijcere se eos cure medicinali tue. Siliter & iste timor iustitie tue sufficit in eisdem peccatoribus: q̄ eos faciat fugere ad misericordiam tuam que sola est refugium vnicū miserorum. Sic & erubescentia illa & confusio: que eos faciat abscōdere: & turpitudines & feditates vitiorū suoz & peccatorum a facie tua: & ab aspectu sanctorum oculorum tuorum. que faciat eos velare siue opire oīa alia pudenda. Opimentū aūt istud & velamen vnicū est: ipsa eorundez reuelatio: & hoc nō est nisi sincera confessio illorum. sicut mos est confessionem fieri in ecclesia tua: vbi confessionē hmōi non solum sancti: sed etiā sacramentuz mire ac virtuose sanctificationis fecisti. Sic dico ex eruditiōe tua & magisterio / quia satis est iustitie tue tāta ira contra vitia sua & peccata in peccatoribus: que eos faciat armari & accingere se ad expugnanda ea: & in mortem exterminiū eorum eos accendat: quousq̄ viuere de cetero patiant̄. Et hec vtiq̄ ꝓposito & voluntate Et est ꝓpria intentio sancte ire istius: vt in vindictam tuā & suam: hoc faciant. In vindictaz quidē tuarū iniuriarū: & cōtumeliaz tuaz q̄s in seipsis tibi dño deo irrogauerant. In suam vero vindictam: hoc est ꝓprie mortis vltionem: quā p vitia sua & peccata sibūpsis intulerunt. Sic dñe misericordie dico de indignatione. quia sufficit tue iustitie vt tanta sit in peccatoribus: que eos eousq̄ erigat & eleuat: vt eis de cetero subesse vel seruire dedignetur. Eaq̄ a seipsis tāq̄ vilissima excutere oīnoq̄ conculcare: despicereq̄ illa ꝓponat. Sic dico & de odio: quia sufficit iustitie tue vt impacabiliter ꝓponant peccatores p̄liari ac decertare contra vitia & peccata: vt neq̄ fed⁹ nec amicitiam de cetero cum eis habere proponant. neq̄ fines suos intrare aut inter fines suos illa habitare vllo pacto p̄mittant. sed tā q̄ gladio & igne illa profugare atq̄ extermīare / vbicūq̄ & vndecūq̄ poterint: studiose ac viriliter intendāt. De abominatione quoq̄ quid aliud mihi dicendum est coram te: nisi quia iustitie satis est: vt in peccatoribus tāta sit vitiorum & peccatorum suorum abominatio: vt nauseam eis prouocet & vomitum eorum. Abominatio nāq̄ vsualiter dicit. quasi nauseam vel vomitum aspicientibus / aut alit

illud sentientibus faciat· Et intendo vomitum spūalem: qui est sincera ⁊ integra confessio peccatorū: qua tanq̄ humores noxij ⁊ fetulentie seu spurcitie intolerabiles ore p confessionem eijciunt seu vomunt· De alijs aūt hmōi affectiōibus ad pnialem iustificationez ptinentibus· mitto te ad tractatum de pnīa· te inquit qui legis hoc· qui tractatus est ps libri de sacramentis·

Ut deo placeant opa penitētie· Ca· XII

Nc autē re-

Nuertar ad loquēdū iuxta quod inceperam dño deo nostro q̄ est de⁹ misēdie· ⁊ repetā ei: qm̄ acerbitas ⁊ vehemētia passionum in penis pnialibus dñe de⁹ meus merito tibi placet· ex eisdem causis quib⁹ ⁊ in penis infernalibus: Multa autē habent alia bona videlicet illa magnifica opa tua q̄ p̄dixi: videlicet resuscitationē a morte spirituali· reformationem a deformitate monstrifica· quia vitia ⁊ peccata deturpāt aias humanas· Deinde victoriam mirificā ⁊ triūphum nobilissimū: qua potestates infernales vincunt ⁊ diffugant a peccatoribus· Ereptioq̄ prede de faucibus ⁊ dentibus leonum infernalium· Mirificentia quoq̄ reedificationis templi dei in manibus peccatorum: cui⁹ speciosītas atq̄ structura ex lapidibus p̄ciosis seu gēmis donorū· virtutū· ⁊ gratiarū: verbis humanis explicari nō pōt· Habent ⁊ repationē imaginis ⁊ similitudinis tue in animabus humanis: cui⁹ pulchritudinem cogitatus humanus nō attingit· Habent ⁊ resuscitationē possessionis tue: qua ⁊ tu recupans peccatores ⁊ ip̄i te· qua largitate magnificentie tue que potest esse p̄clarior: dū ⁊ veniā īmensorū tormentorū: ⁊ dona inestimabilia x̄tutū ⁊ gratiarum: ⁊ ius in hereditate celesti que est eterna felicitas: ⁊ teip̄m redonas penitentibus·

Dñe misēdie q̄s admirari sufficiat· vel etiaz cogitare studeat aut valeat illud celeste ⁊ spirituale conuiuiū: qd instauras in vniuscuiusq̄ peccatoris pniali cōuersione· in quo oīs exercitus pulcherrimarū sublimiūq̄ militiarum tuarum: nō solum splendidissime sed etiam beatissime cōuiuant· gaudioq̄ incogitabili iucundant atq̄ reficiunt· sicut tuipse ore tuo sacratissimo in euāgelio x̄itatis tue dixisti quia gaudiū est angelis dei sup vno peccatore penitentiam agente· Dñe misēdie illud est indubitāter nuptiale ac triumphale cōuiuiuz Nuptiale quia a nimā peccatricem que cum diabolo meritricata fuerat· virginitati spūali restituis ⁊ reformas· Et cum nuptiali benedictione ⁊ sanctificatione denuo recupas· propter qd dixi festiuū cōuiuiū illd nuptiale· Triumphale xo propter victoriā glorioſam ⁊ triumphum nobilem antedictū· Quare manifestum est ex oīnibus istis· penas pnīales eē incompabiliter meliores: ⁊ incompabiliter magis tibi placitas ⁊ acceptas: q̄ infernales siue gehennales· sed ⁊ maioris esse verioriſq̄ iusticie/ q̄ illas· cū iste iustificent penitētes· ille vere iniusticias nec tollant nec minuant: nec vllo modo leuant· Certū em̄ est eas aīas que hinc ad infernalia supplicia transeunt: supplicijs illis nullatenus meliorari· Alioq̄n processu tempis in īferno ⁊ innocētes ⁊ bone fierēt si supplicia illa iniusticias vitiorū ⁊ peccatorum minuerent· Nemo aūt ad modicuz intelligēs ignorat: verā iusticiam veris iniusticijs adeo contrariam esse/ ac repugnantē: vt cum illis in eodem subiecto nullatenus esse possit· Cō fidenter igit peto a te dñe misēdie qd dignum ⁊ iustū est: vicz vt pene pnīales plus tibi placeant in me q̄ infernales· Ibe em̄ et totū tollent quod tibi displicet in me· ⁊ me tibi faciāt placitum ⁊ acceptū· Ibe placabunt iustam irā tuā: qua scz iustissime īraſceris peccatoribus penitere nō curātibus· ⁊ satisfacient iusticie/ ⁊ restituent tibi ius tuū integre ⁊ plene· Jus aūt illud ego ipse sum ⁊ oīne seruitiū· omisq̄ seruitus quibus dñationi tue seruire debeo· In inferno vero tu scis/ quia nemo tibi fuit·

Dicam ⁊ amplius dñe misēdie si tam auida ē iusticia tua penaz mearū: quid igit faciet mihi misericordia tua? Nūquid eque potens est ⁊ larga atq̄ ꝓpensa ad miserendū: vt iusticia tua feruens ad puniendū? Et hoc est dicē ad tollendam vel ad leuandam miseriam: vt illa vicz iusticia ad ipsam infligendam vel adaugendam· aut sufficiat misēdie tue in eis q̄ conant ad te· quiq̄ q̄stū das ⁊ adiuuas reuerti cupiunt ⁊ enitunt ad te: ptem meritarum penarum eiusdem remittere· ⁊ tm̄ de penis eis reseruare·: ne ꝓpetuo incogitabiliter crucientur· Dñe misēdie hoc ip̄m facis cōtumacibus ⁊ rebellibus· Ip̄amq̄ iusticiam tuā nō timentibus/ dulcissimam misēdiam tuā nec querentibus/ nec etiā curantibus· An dignū ⁊ iustū est ante te: vt nō melioris conditionis sint q̄ q̄stū tu adiuuas enitunt redire ad te· ⁊ place-

re tibi·q̄ illi qui oīno se auerterūt a te·t eo-
usq̄ contemnant: te vt nec querāt nec curēt
te· Multo magis igit̄ t absq̄ vlla compatiōe
ppensiorem decet esse·q̄n potius oportet bo-
nitatem tuā in illos q̄ in istos·in quo aut erit
ppensior nisi ipos ex toto saluos trahas ad te
h atq̄ recupes· Amplius dulcissime misera-
tor nū quid nō infernus locus damnatiōis ē/
atq̄ pditionis eterne· Manifestū est igit̄ om
nibus illis: quos flāmis ceterisq̄ tormētis in
fernalibus tradis: nihil esse salutis aut libera
tionis: sicut nec demonibus· Nisi forte q̄s di-
cat: quia meritorū ac debitorū suppliciorum:
alijs plus/alijs minus detrahit̄ atq̄ remittit̄
Sed hoc q̄ parū est ad īmensitatē miserie: et
q̄ longe distans ab illo· Hoc est etiam dñe p q̄
nemo vnq̄ inuocauit te: t q̄ nemo vnq̄ a pre
larga misericordia tua petisse credit̄· Quis eñ vir
q̄ cogitauit orare te: vt ptem dāmatiōis eter-
ne eidem remitteres: t dimidiā ei salutem da
res: vel etiā q̄ cūq̄ salutis: An nō verū dicit
ille sanctus t sapiens veritatis tue p̄co Amb-
dicens· Nephas esse a te qui sūme misericors
es: dimidiā sperare veniam· Multo fortius t
dimidiā petere gloriā· Quod etiā inde mani
festum ē: quia oīes quicūq̄ ab initio mundi
misericordiam tuam exorauerunt: tanq̄ nefariam
J hmōi petitionē declinauerunt· Ampli⁹ dñe
misericordie te docente ac reuelante iam nouim⁹:
t innumerabiles saluare/qui saluari oīno nō
volunt nec curant· Sicut manifestum est de
puulis quos sacro vl̄ viuifico fonte baptisma
tis regeneras· Mōnullos etiam incredulos t
rebelles in ipsa rebellione t incredulitate vi-
sitas t suscitas de tanto pfundo mortis et te
nebrarum· Sicut ip̄m sanctissimū ap̄lm tuum
paulum: qui totis studijs t viribus pugnauit
contra te: tantaq̄ malignitate psequebat̄ te:
sicut tu ore tuo sacratissimo ad eū locutus es
dicens· O saule saule quid me persequeris·
Q̄to igit̄ maiori largitate dignū ē ac decētis
simum misericordiam tuā in eos effundi qui pacez
tuam qui veniā qui gratiam tuaz vt p̄nt et tu
adiuuas atq̄ das a te obtinere nitunt̄· Non
dico dñe misericordie quia meritis eorū debeātur
venia t gratia tua de suorū iusticia vl̄ iure me
ritoz· Sed dico hoc decere īmēsitatē misericor
die tue: vt te inuocantes qualiter possunt et a p̄-
ueniente eos gratia tua recipiūt· non cōfun/
dant̄· sicut docuisti eos p̄ pphetā tuū loquē/
tem ad te t dicētē· Mō cōfundar q̄n inuocaui
te· Et per aliū dixisti· q̄s inuocauit dñm et de
spexit eū? Cōfundant̄ aūt pculdubio qui q̄
petūt non obtinēt: t deprisciūtur· quorū p̄ces
nō audiunt̄/dñe misericordie· Isti fmōes quos lo
quor coram te: nō ex me vel mei sunt: sed ex te
t tui sunt· si non placent tibi/quia mei sunt: ſ
dono tuo placere tibi debēt· quia t dona tua
t tui sunt· Quō eñ fmōes hmōi loq̄rer: nisi
tu ponēs in ore meo? nisi tu dares eos/ t digi
to tuo id ē spūsco scriberes eos ī corde meo?
p̄pter hoc igit̄ debent tibi esse placiti t acce-
pti· q̄ vt dixi tui sunt· ex dono tuo sunt· Neq̄
eñ mercurius ille: qui nō tā falsissime q̄ etiā im
pijssime deus eloquentie apud pditissimos t
deceptissimos homines/t dictus t habit⁹ est
oīni artificio rethorico hos sermones cogita-
re potuisset· Dico confidenter dñe misericordie/ k
q̄ sicut dignū t iustū est: nec vacuā nec ocio-
sam esse iusticiā tuā·q̄n potius necesse est vt
exeat in largissimas ac p̄fundissimas misera-
tiones: p̄sertim in eos quos p̄uenit ipsa tā ma
gnis tāq̄ salutaribus donis: vt iam cupiant t
vt possunt querant· Neq̄ eñ vt p̄dixi possibi
le est: sic dimidiare misericordias tuas: aut ini
micari in eos potissimum qui nō p̄tes misera
tionum querūt aut petunt a te: sed plenā p̄fe
ctāq̄ veniā t gratiā tuā: vt sepe dixi q̄ tū das
t adiuuas a te petūt· Illud aūt denegare nul
lus p̄ōt: vnā (saltē salua iusticia tua p̄ oia sal-
uoq̄ iure tuo in oīnibus) vt p̄stes p̄fectam ple
namq̄ gratiā t veniam· que sunt in vita ista
misericordie tue plenitudo· Et quidem in do
mibus religiosis te actore constitutū t ordi-
tum vt qui inde abierunt vel exeunt recipian
antur· vel saltē vsq̄ ad te salua tñi ordinis di-
sciplina· Quia igit̄ misericordie tue nec numerus
nec mensura cū ab ordine sanctissimo tuo: et
regula sanctissima christianitatis totiens ab-
errauerim: t exiuerim p̄ōt denegari mihi: q̄n
ad illā reuersus recipiar: saluo tñi ordinis chri
stiana disciplina· Hoc aūt est nisi p̄nia tua q̄ ī
ecclia tua t iniuugi t agi cōsueuit· Ampli⁹ q̄ l
nō deseruisti me deuiū t aberrantē: quō non
assumes reuertentē atq̄ correptū?· Non de-
seruisti in q̄q̄ quē nec reuocare cessasti· nec ad-
huc cessas· Unde eñ mihi sunt desideria ista
quibus te reconciliari desidero: q̄bus ad pacē
t gratiā redire cupio· Unde iste accusatiōes
quibus contra memetip̄m p̄pter iniusticias
meas litigo/nisi a te/qui donis istis tanq̄ bñ-
dictionibus dulcedinis tue preuenis me· nec
in aliquo lesa est iusticia tua: per hāc tam piā
tāq̄ indebitā p̄uentionē misericordie tue· Q̄n er-

go fortius nõ ledet: nisi ista dona mihi cõpleueris atq; pfeceris. Magis eñ indignus erã ista ptentiõe miscõie tue: anteq; ea me preuenires. nũc si insit preuent⁹ pfectione iustificationis et sanctificatiõis tue. Et longe minus indignus nũc sum: vt ista tua dona mihi compleas atq; pficias: q; eraz donis istis añq; illis me ꝑuenires. aliquatenus eñ me ꝑparãt ad iustificationis et gratie tue plenitudinẽ. neq; dubitãdũ ẽ vllo modozũ quin multo longius sint a miscõia tua qui eã nec querãt nec curãt q; qui eã cupiunt atq; desiderãt licet exiliter t minus q; deberẽt hoc faciãt. Amplius que sũt opa magnificẽcie miscõie tue ꝑpria ac ꝑclara. Certũ est mihi dñe quia lenire miseriam. tollere eã/ignoscere/liberare/saluare t preuenire. etiam nõ valentis venire ad te/in benedictionib⁹ dulcedinis tue q̃bus aliq̃tenus cognoscãt te/et beneficia tua q̃ receprũt a te deinde mala sua t que reddiderũt benificẽcie tue/t mala in quib⁹ sunt. atq; ea q̃ meruerũt: et a quibus non est ei/refugiuz. vel liberatio siue saluatio nisi per penitentiã tuam. Et cuz his ꝑdonas eis etiã vt displiceãt sibimetipsis in omnibus. sempq; displicent tibi. cupiãtq; t desidrant et enitantur licet infirmiter exire de malis suis t redire ad te qui es sal⁹ et vita eoz. Sic dico et de timore tuo qui est t initiũ sapientie et expellit pctm̃. qm̃ qui sine timore ẽ: nõ potest iustificari. qm̃ de ꝑclaris t ꝑpriis operibus miscõie et ꝑsertim in peccatorib⁹ q̃ illos ꝑuenis: et fugere facis q̃si a facie colubri pctã. fugere inq; ad te: qui sic fugientes benignissime semp̃ suscipis: et etiam cũ gaudio et congratulatione iucũdissima et applausu. Si ergo nõ obsistit iusticia tua: q̃n ista operetur miscõia tua in pctõribus: non obsistit eo inq; tempore q̃ vt ita dicatur fortior ẽ et magis armata contra peccatores. Q̃to minus igitur obsistet postq; arma sua fortiora: t allegationes suas validiores ꝓtra eos amiserit. Arma siq̃dẽ fortissima iusticie tue: et allegatiões validissime/contra peccatores sunt/supbia eorum. contumatia/duritia/iniuria salutis eorum. et impugnatio ipius gratie: qualis erat in paulo apostolo cum christum dominũ persequebatur. Qualis est et in illis qui etiã verbum dei repellunt a se. et auertunt aures suas ne legem tuam audiant: ꝓpter quod eoz oratio execrabilis est coram te Arma ista omnia amisit/iã iusticia cõtra me. Nihil eñ hoz est in me. ipo te actore et datore contraria. q̃bus si phas est dicere fortior est effecta. et tã q; armata misericordia tua: ad pugnandum pro me. et ad resistenduz ire tue cui⁹ sola opitulatione illi resistitur. sicut dixit sapientissimus et sanctissimus et a teipso in hoc edoct⁹ Gregorius dicens. Ire dei tunc resistitur. cũ ipse qui irascitur opitulatur. te ergo per istaz preuentionẽ misericordie tue sic opitulante mihi. ire tue adeo fortiter resisto: vt supabũdantia miscõie tue vel aufferre vel minuere vl retardare. de cetero mihi nõ debeat Amplius quis laudat aut superabũdare dicat misericordiam tuam in eos: quos eterne mortis t damnationis supplicijs perpetuo deputas.

Amplius propheta a te solo edoctus: et ecclesia tua tota magisterio tuo solo instituta et erudita: a te petit incessanter. auerte iram tuam ab eis. tu solus es huius potestatis. Non est igitur ab eis hoc requirendum: rerum eñ natura impossibilium nulla est obligatio: apõ eos quibus impossibiles sunt. Abunda igitur tuipse misericordia eousq; quo auertis iram tuam: sicut te docente et dictante dixit propheta tuus Dauid dicens. Et abundauit vt auerteret iram suam. Abundauit vtiq; misericordia qua prouidit toti generi humano: sacrificium irrecuperabilis placationis: ipsum videlicet deum ac dominum nostrum iesum christum: qui est propitiatio pro totius mũdi pctis sufficiẽs. Sic t abũdãtia in me eo usq; ẽ tãta largitate tue miscõie: vt dares coz ꝓtritũ mihi: q̃ nunq; despic(t spm̃ ꝓtribulãtẽ q̃ ẽ tibi sacrificium sufficientis / et gratissime placationis. Abundauit itaq; misericordia pater misericordiarum: dum ipe sibi preuidit charissimum ac benedictum vnigenitum suum victimam holocausti. Cuius obligatiõis placate mundo placaretur. abundauit et ipse vnigenitus eius benedicta misericordia. qui de seipso hoc fecit scilicet victimam holocausti. offerens seipsum tanq; agnum immaculatum in odorem suauitatis/in ara crucis quo sacrificio et placatus est pater misericordiarum mundo: t mundus ei reconciliatus ẽ: sic̃ apl's scripsit illũ q̃ nõ nouerat pctm̃ ꝓ nob fecerat pctm̃ q̃ ẽ dicere hostiã ꝓ pctis. Et iterũ. de⁹ erat in xpo mundũ sibi recõciliãs. De vtroq; igit: pre miscõiaz. vicz/t bñdicto vnigenito ei⁹/rectissic ītelligo q̃ ẽ dcm̃ ꝓ ꝓpriaz Abũdauit vt auerteret irã suã. Abũdare igit te decz mia sup iusticiã: qz mia tua superaltet iudiciũ. an decz p largã bonitatẽ tuã vt ira tua

ſupabundet miſcõie tue: ſi eñ hoc eẽt ira tua
contineres miſcõias tuas. Amplius nonne
P oñipotentiã tuã pcendo maxime ⁊ miſeran=
do manifeſtas: Quid aũt eſt manifeſtatio oĩ
potentie ⁊ bonitatis tue: niſi glorificatio tua:
maxime igiť glorificaris pcendo ⁊ miſerando
Hoc aũt te decet maxime miſereri ⁊ parcere.
Maxime aũt digni ſunt quibus pcis ⁊ miſe=
rearis ſcz q̃ propter te ſibi nec pcunt nec miſe
rentur. ſed potius ſeuere ſeipſos iudicant. Il
lis ergo nullo modo denegenda eſt miſericor
dia tua: hmõi hoĩes quid aliud agunt dum in
ſemetipſos iuſticiã pn̄ialẽ exercent: niſi q̃vi=
ces iuſticie ſue agunt: ⁊ executores eiſdem ſe
gerũt: tanq̃ quidã tortores et ſatellites tui:
Si igiť cum illis pacem nõ habet iuſticia: qui
miniſtri eiuſdem ſunt ocioſiſſimi atq̃ fideliſſi
mi: ſed in illos cõdemnationẽ ⁊ mortẽ intẽdit
iuſticia tua: quis ſibi ſperare poteſt pacez ab
Q illa. Amplius bellũ qđ contra iniuſticias me
as ſuſcepi: bellũ cõmune ẽ mihi / ⁊ iuſticie tue
⁊ bellum vtiq̃ iuſtiſſimũ. Impoſſibile igiť eſt
vt iuſticia tua contra me ſit in bello iſto. Alio=
q̃n cum inimicis meis erit. ⁊ hoc in bello iniu
ſtiſſimo. Bello eñ iuſto nunq̃ pugnat iniuſti
cia. Juſtiſſimũ ſiquidem bellum meũ contra
iniuſticias meas. Ipſarũ vero contra me / nõ
põt eſſe bellum niſi iniuſtum. Quẽadmoduz
bellum ſpiritus aduerſus carnem. ipm iuſtiſ=
ſimum eſſe neceſſe eſt. Bellũ vero carnis ad
uerſus ſpm̃: nunq̃ poſſibile ẽ eſſe niſi iniuſtiſſi
mum. Manifeſtũ aũt eſt bellum illud contra
iniuſticias meas: bellum eſſe ſpiritus adũſus
carnem: ⁊ aduerſus omnes alias iniuſticias.
quia iuſtiſſimum eſſe illud neceſſe eſt. Et pro
pter hoc iuſticie bellum nõ potes ergo oppo=
nere te. O dei iuſticia mihi in hoc bello. alio=
q̃n ſtares p iniuſticijs meis: ⁊ cõtra te: quod
manifeſtũ eſt eſſe nõ poſſe.

Q faciat homo quod in ſe eſt licet modi=
cum poſſit. La. XIII

QVod ſi dixeris

R Q mihi. quia infirmiter pugnas p me /
⁊ inualide ſil'r allegas p me. Rñdeo
tibi in hoc / quia nõ eſt mirũ ſi infirmus ĩfirmi
ter ſeruio tibi. nec ſi inualidus allego p te in=
ualide. Ab infirmo aũt ſeruiente quis: ingra
tum habeat vel moleſtũ infirmum ſeruitium
Similiter ⁊ ſe habet de filio egrotante: q2 pa=
tri nõ eſt minus gratũ infirmantis filij ſeruiti
um / ⁊ interdũ magis gratũ / q̃to ipi filio ꝓpr
infirmitatem magis oneroſum ⁊ laborioſum
pſertim cũ dixerit Amb. veritatis tue doctor
⁊ pco. quia deus nõ reſpicit vel attendit q̃tũ
ſed ex q̃to. quid mirum ſi modicũ eſt qđ impẽ
do tibi: ex tam modico qđ adhuc habeo. gra=
tum igiť tibi eſſe illud modicũ infirmũ ⁊ iua=
lidum debet qđ ex eo modico me infirmo ⁊ in
ualido tibi impendo. pſertim cum ꝓ qualita=
te vel quãtitate donorũ / reddenda ſunt iuſti=
cia pro eis. ⁊ merito ꝓportionalia ſunt dona
⁊ ſeruicia que ꝓ eis debenť. Quis eñ ex mo=
dico feudo: magnũ velit habere ſeruiciũ. Nõ
debes igiť ex iſtis modicis que adhuc ſola ha
beo: a me exigere magna. qua ꝓpter contẽta
debes eſſe ex modicis iſtis. que ex modicis do
nis tibi offero vel impendo. Modicũ eñ lu=
men adhuc in me ſalutaris ſcientie / modic⁹ ti
mor dei. modicus amor. modicus morborum
⁊ vulnerũ meor ꝓ dolor. ⁊ ita de alijs donis dei
Ex modicis autem nõ eſt tuum o iuſticia: vt
magna requiras a me. Contenta igiť debes
eſſe de modicis iſtis. Q si dixeris mihi: q2
culpa mea eſt / q tam modica ſunt mihi dona
ta. ⁊ ꝓpter hoc modicitas eorũ nõ debet mi=
hi ꝓcurare nec excuſare ius quo min⁹ magna
debeam. Reſpondeo tibi in hoc. q si q̃s debi=
tor alieni cenſus / ad oñimodã pauptatẽ ad=
uenerit: ita videlicet vt ſoluere illum nõ poſ=
ſet. Nemo requirit ab eo vt tempe tãte paup
tatis debitũ hmõi ſoluat. nemine nãq̃ req̃riť
qđ ei impoſſibile eſſe ſcitur. pſertim ſi impoſſi
bilitas eiuſdem volũtaria nõ ſit ⁊ placita. Tu
aũt vides quia mihi non placeat iſta modici=
tas vel pauptas: que me non ſinit tanta ac ta
lia facere in pte iſta que merito eſſent placita
tibi ⁊ accepta. Ad hoc eñ intendo ⁊ vt poſſim
enitor: vt augeat mihi miſerator largiſſimus
deus: dona ſua quibus ad ipſum redeaz: eiq̃
placeam. Si quis etiam in egritudinem vł
infirmitatem licet ꝓpria culpa incidet in illã.
Nemo tñ ab eo requirit vt agat fortia / ⁊ pfe=
rat dura. Nemo requirit ab eo actus pugiluz
vel agoniſtarũ. Non debes igiť exigere a me
tam magna ⁊ fortia tempe infirmitatis. q̃to
merito ⁊ iure poſſes tempore ſanitatis et for
titudinis. Q si tanta a me iudicas req̃renda
quãtorum debitor eſſem tempore ſanitatis.
Non debes igitur impedire vel obſiſtere mi=
hi. quo minus ſaner vel fortificer. Nemo eñ
qui ſolutionem creditoris querit: et habere
vult. impedit debitorẽ ſuũ quo min⁹ ſoluẽdo

soluendo efficiat· nisi forte qui magis vult penam debitoris q̄z solutionē debitorū suorum· hoc aūt est malignitas diabolica que proculdubio nō vult peccatores diuites fieri: ne soluant debita peccatorū suorū: quorum solutio pn̄ialis satisfactio vel emendatio est· Et similiter nequitia hec est in quibusdam tabernarijs vel potius cauponibus: qui malunt p malignitate voluntaris sue verberare ribaldos: q̄z solui sibi cōpotū suum· Nō debes igit̄ mihi obsistere quo minus diues efficiar: ad soluenda debita in quibus teneor tibi· Hec aūt sunt pn̄iales emende· Ista tñi obsistentia in p̄iudicium tuū est t detrimentū· Amplius p hāc viam impedis/ ne ego iustus efficiar· Justus aūt est solus ille q̄z plena possidet iusticia· Impedis ergo temetipsum p hanc viā· t obsistis quo minus tu meipsa recupes atq; possides: Et quod videt̄ deterius tueris t conseruas inimicos tuos capitales: in possessione iuris tui/ qđ ego ipe sum· Amplius rñde mihi obsecro o pulcherrima dei iusticia· aut placēt tibi sole pene infernales t ppetue: aut placēt tibi alie· Q; si ille sole placent tibi: non placet igit̄ tibi de pctōribus nisi mors ipsorū ppetua atq; damnatio Hoc aūt est in quo euident̄ cōcordes cum demonibus· Hoc eñ ipi semp super oīa volunt de pctōribus· Preterea placitum illud non est bonitatis: sed malignitatis· Tu aūt bonitas verissima t purissima es· Si vero alie pene placent tibi cuz nulle alie sint: nisi que faciunt ad emendationē t correctionem peccatorum· Illis eñ satisfit de vindicta gloriosa/ de exterminio t expugnatiōe inimicorū tuorū/ quos maxime odisti/ vicz iniusticiarū que sunt vitia t pctā· Et isdē etiaz satisfit tibi de iure tuo: q; tibi p illas plene t meliorative restituit̄: vel saltem ad restituendū p̄paratur: dum ad expulsionē iniustorū detentor p eas litigat̄ pariter t pugnat̄· Absit ergo a te vt opprimas me opus tuū t consiliū impiorum adiuues· Placent igit̄ nō imerito pene penitētiales quas t ego mihi ppter te amore tuo irrogo: t ad hoc vt possim intendo· vt tante t tales sint p quas de vindicta tibi p tuo bñplacito satisfiat· Sola ergo peccata mea cū ipsis demonibus obsistunt/ mihiq; aduersant̄· t q̄niam excōicata sunt atq; a cōione creatoris t omniū sanctorū anathematisata: hoc ē separata· Propter hoc ego enitor cuitare ea/ t fugere ab eis· Quāto igit̄ forti⁹ tua sanctissima sp q; bñdicenda iusticia nō cōicas eis: qui omnium penarū atq; tormentorū instrumētis impugnas ea· Et de templo sancto tuo tanq; excōicata eijcere nō cessas· In hoc eñ dñationi tue oīa tormentorū t penarū genera deseruiunt· Et nihil timore tuo nihil etiā punitiōe illa vel debilitant vel cōpescūt vel prorsus expellunt· Et hec attendens dñe misc̄ie / memorabor iusticie tue solius· In his que dicturus sum in p̄sentia coram te: t allegabo iusticiam tuam solam p me: qui ppriam meā iusticiam t debitā conspicis nō habere· Dicam g̃ q; ius tuū in oīnibus t p oīa ego sum· t hoc iure t debito creationis tue· Creasti me dñe iesu christe/ deus meus/ vnus ver⁹ ac sol⁹· Justum ego sum hereditarium: te eñ constitu/ it deus pater heredē vniuersorū/ p quē fecit t secula· Sicut tuipse p os ap̄li tui testificat⁹ es in ep̄la eiusdem· ad Heb· Tuus sum iure amicitie t amoris ei⁹ qui te diligit deus pater p̄ per hanc eñ tantā tāq; sincerā t pfectā amicitiam: necesse sunt oīa que patris sunt tua esse· Omniū eñ amicorū vere pfecteq; amātium/ necesse est esse cōmunia· Tuus etiam sum iure t titulo emptionis· sicut p eundem Ap̄lm testificatus es dicentem· Empti estis p̄cio magno· Et iterū· Qui dedit seip̄m redēptionē p nobis p eundem· Tu⁹ etiā sum iure mercedis t retributiōis/ p magnifico acceptissimoq; obsequio: quod deo patri in sacratissima p̄sona tua impendisti/ tibi ab eodē p̄misso sicut ipsemet testatus est p Esaiā dicēte p̄ro eo q; tradidit in mortē animā suam· t cū impijs deputatus ē: videbit semen longeuuz t fortiū diuidit spolia· Tuus etiā sum bello iustissimo tibi acquisitus· illo vicz p̄lio de quo ipse testificatus es dicēs ad patrē· Vel ecclesia tua loquēs ad eundē· Obumbrasti sup caput meū in die belli· Et tibi nāq; t ecclesie tue rectissime congruit intellectus p̄monis isti⁹· sup caput tuū/ t etiā sup totū corpus tuū· obumbrauit deus pater in die belli· qui fuit dies victoriosissime passionis: qua potestates aereas debellasti· palam triumphans p̄ncipat⁹ t potestates in teipso· Hoc fuit p̄lium magnū q̄ tu verus michael p̄liatus es/ ibi cū dracone scz antiquo serpēte: quo bello proiect⁹ ē de celo eccl̄ie tue· Tu⁹ etiā sum iure sanctissime adiudicatiōis: q̄ tibi adiudicat⁹ suz i iudicio illo: i q̄ tuipe ore tuo sactissimo dixisti· Nūc iudicium est mundi: In ipa nāq; sacratissima inuictorioſissima passione tua/ cām tuā imo meaz scz t aliorū credentiū allegabas: t orando et

temetipm offerendo pro nobis· ppter qđ iudicio sanctissimo dei patris adiudicati fuim⁹ diabolo· Et ideo abiectus est foras de possessione qua nos possidebat· adiudicati sum⁹ tibi· qua ppter intrasti possessionē nostri per sacramentū regenerationis plene obtinēs possessionem nostri· Jus tuū etiam sum iure donationis: qua donatus dono tibi sum ad ipam petitionē tuam qua dixisti ad patrem orans: nō pro mundo rogo sed pro his qui credituri sunt p verbū eorū in me· De his ego sum per gratiam tuā vn⁹· ego eñ credo in te· qñ fidetendo in te/ꝛ puenire enitor vt possim ad te ꝛ in te/ vicꝫ vt totus sim in te/ sicut palmes in vite: sicut arbor plantata in terra bñdicta/ vt totus viuam ex te· duabus· ſ· quasi radicibus cordis mei radicitus infixus in te: vbi ex toto insugam vitale nutrimentū aie mee: exquor viuam ꝛ tibi fructificem· quod est dicere fructus feram tibi delectabiles ꝛ placitos: ꝛ qui nō pereant sed maneant/ qua ppter qđ tuuꝫ est ꝛ ad te iure ꝛ ex debito ptinet: id multiplici iure plenissimeqꝫ / liberare de manib⁹ inimicorum tuorū/ saluare atqꝫ defendere ꝛ tueri ab eis debes· Si eñ aliena iura eis quib⁹ auferant iustissime restituis eis quorum iure sunt· q̄to fortius hoc tibiꝫpsi debes· Te nāqꝫ plurimi qui iniuriam patiunt confidenter requirunt: vt iusticiam facias eis de inimicis suis iniuste: quiqꝫ iniuste ab eis sunt ablata restituens spoliatis· Hoc inq̄ petunt a te tanq̄ iuris debitū petentibus· Q̄to fort⁹ igit̄ h̄ tibi ipsi debes vicꝫ ee tibi in iure tuo ppit⁹· q̄liter eñ alij sperare poterūt a te: qđ tibiꝫpsi facere noluerunt·

Q̄ deus vult ad cum reuersionem ꝛ pnialem satisfactionem· Ca· XIIII

Quod si dixeris

q mihi qr indignissimū me feci dñatiōe tua ac seruitute nobilissima/ ꝛ ipsam possessionem quā in custodiendam/ quā mihi excolendam: modisqꝫ oñibus meliorandā cōmiseras: ego dissipaui: ꝛ eousqꝫ ꝺterior aui: vt pene iutilem eam tibi reddiderim· imo qđ verissimū ē: noxiā atqꝫ pnitiosam· cū de illa et p illā bellū tibi faciant vel fccerint tibi inimici tui/ ꝛ mei vsqꝫmō· Uerū vtiqꝫ dicis dñe de⁹ vitatis· Ego eñ rñdeo· licet tibi nō possuꝫ respōdere vnū p mille: nisi dñatiōis tue dignatio fuit recuparе me· hoc eñ facto: quecunqꝫ dissipata sunt a me· in meipo plene restituentur· ꝛ integre salua erūt tibi/ p bñplacito etiā tuo erit tibi satisfactū ꝛ emendatū quicq̄d cōtra te peccaui· Nō debes igit̄ causare dissipationem bonorū que mihi cōmisisti· neqꝫ alia q̄ pretendebas aduersum me· Nihil eñ a me iure poteris petere: nisi plenā restitutionē/ ꝛ ꝑtam satisfactionē· Hec aūt duo plene indubitanter tibi fient si pnialem iustificationem mihi pstiteris· Hec eñ cōtinet indubitāter pnialis cōuersio siue reuersio ad te Amplius dñe miscḋie ihesu christe: neminē possibile est venire ad te· ꝛ nemini possibile est moueri a te: nisi a te/ quicūqꝫ eñ mouet̄ ad te: necesse est vt hoc ei det̄ a te· Quia igit̄ tibi soli hoc possibile est/ a nullo alio debet̄· Si igit̄ ab aliquo debetur a te solo debet̄· ꝛ ppter hoc a te solo requirendum est· Q̄ si dixeris· quia ipsi peccatores auertunt se a te rumpentes funiculos caritatis quibus a te trahebant̄· verū vtiqꝫ dicis quia veritas es· Retentio tñ peccatorū in te ꝛ reuocatio eorū ad te nō est possibilis nisi tibi· Et sicut ppriū est illis infirmitas ꝛ corruptio atqꝫ malignitas: q̄bus recedūt a te· Sic incogitabiliter ampli⁹ est tua fortitudo/ ꝛ benignitas: quibus eos retineas in te et reuoces ad te· Multo igit̄ fort⁹ decet fortitudinē tuam ꝛ benignitatem tuā: retentio eorum et reuocatio· q̄ infirmitatē ꝛ malignitatem eoꝝ recessio a te· Amplius dñe miscḋie: q̄ moueor licet exiliter ꝛ infirmiter a te: nō moueor sic nisi a te vtiqꝫ tractus a te· Uis ꝙ vtcūqꝫ me redire ad te· Uolo ꝛ ego: vl̄ vt veri⁹ loquar vellem· Infirmū eñ est velle meum ꝛ impfectuꝫ ꝛ tanq̄ iacens· Sꝫ tuū velle q̄ vis me venire ad te: est vsqꝫquaqꝫ forte atqꝫ completū· Uoluntati eñ tue q̄s resistit: Uelle meū dñe misericordie tale est de redeundo ad te: q̄le est ꝛ velle tuū de reuersiōe mea ad te· Si igit̄ vis pfectū esse velle meū· in hoc pfice ꝛ tuū in eodem· Ego nāqꝫ velle meum in pte ista nec pficere/ nec adaugere possum: Tibi aūt pst̄o est pfectū/ atqꝫ imperiosissimū velle tuum ad te· Jgit̄ incipe pfectionē hui⁹· ꝛ tūc erit mihi vel le pfectū ꝛ cōpleta iustificatio· Nec loquar sic de velle tuo dñe de⁹ vitatis: tanq̄ locū apō te habeat aliq̄d pfectiōis ꝛ vllo modoꝝ· de h̄ eñ p gr̄am tuā plene edoctus sum a te· Uelle nāqꝫ qđ in me ē: ꝛ qđ tu es: nihil possibile est habere defectus vel īperfectiōis· Tu aūt nosti qualiter dixisti velle: vt pctōr puertat̄ ꝛ viuat Et qualiter dixit Paulus· quia tu vis oēs ho

Capitulm XV

mines saluos fieri· proculdubio ad modū volentis· hoc est in multis signis ⁊ opationibus te habens ⁊ nobis exhibens· ¶ Dñe ieſu xp̃e nōne tu veniſti saluos facere pctōres: nonne tu veniſti querere/ ⁊ saluū facere quod perierat: ℚ Queris igit̄ me: ⁊ ego quero te· ¶ Vis igitur inuenire me/ ⁊ inueniri a me· ℚ Occurrere igit̄ debes mihi/ qui scis viam qua venias ad me· ⁊ qua eundū ē mihi ad te: vt inueniam te dñe ieſu chriſte· ¶ Nōne tu medicus es ⁊ sanitatis atq; salutis auctor ⁊ largitor largiſſimus: videāt oculi sancti tui: vtrū iſtoꝝ decentius sit: te videlicet venire atq; deſcēdere ad me egrū ⁊ adeo infirmū: vt nec ambulare possim ad te: nec etiam vertere me· ℚ An me aſcēdere ad te· ℑneffabili largitate pietatis ⁊ dulcedinis tue ſuſcepiſti iſtud salutiferū officiuꝫ ſcz medicationis· qua ꝓpter debitor es euidēter ſanatiōis: potiſſimū in illos qui ſanari cupiunt ⁊ querunt· nōne ꝓpter hoc confitenter petebat a te Dauid: ℚ Miſerere mei dñe quoniam infirm⁹ sum· ſana me dñe· ¶ Et alibi· Sana aīam meā quia peccaui tibi· ſimiliter Hieremias· Sana me dñe ⁊ ſanabor· ℚ Quis em̄ ē a q̄ nō iure ⁊ tanq̄ ex debito peti nō poſſit: vt exequat̄ ⁊ impleat ſuſceptū officium· quia debitor in hoc ipo ſanctificationis ⁊ conſecrationis effectus es oīnibus: qui ſanctificari vel conſecrari cupiunt ⁊ querunt·

ℚ Q̄ dominus ꝓfecte ſanat egrotum vel miſeretur peccatori· La· XV

ℚ Quod ſi reſpon

deris mihi: quia exiliter et infirmiter/ ⁊ ꝓ oīnem modū indigne cupio ⁊ quero ſanctificari ⁊ ſacrari a te· ℜ Rñdeo q̄ hoc nō est niſi ex grauitate infirmitatis: q̄ tāto maior est/ proculdubio tanto maior ē indigentia atq; neceſſitas mihi medicinalis auxilij: ⁊ ꝓpter hoc magis accelerandum remedium· nō igit̄ ꝓpter hoc est mihi denegandū· ¶ Amplius q̄s ex medicis corpalibus audeat obijcere egro/ petenti medicinale auxiliū· indigentiam vel neceſſitatem illius: quis denegare deniq; audiat: ꝓpter hoc infirmanti cuicūq; medicinale auxiliū: q̄tū valet ad corporis egritudinez: ℚ Tanto igit̄ amplius longe debet eſſe a te: imo ⁊ est: vt nō ꝓpter maiorē neceſſitatem vel indigentiam ſalutaris auxilij: deneges mihi vel retardes ſalutis auxiliū ℚ Quis em̄ ex medicis corpalib⁹ ſilem opaꝫ de-

dit humanis corpibus curandis: q̄ tu impendiſti curandis aīabus noſtris: qui ⁊ p̄cioſiſſimum ſanguinē tuū ſyrupū feciſti: ad curādas febres vitiorū ⁊ peccatorū: ad extinguendos ardores cōcupiſcētiarū ⁊ aliarū peſtilentium paſſionū· Ipſam q̄ carnē viuificā tuam: thyriacam nobis efficere dignatus es: ad effugāda venena mortifera vitiorū· ¶ Et vt ad veruꝫ dicam ipa: vulnera tua medicamēta ſaluberrima feciſti vulnerū noſtrorū· ⁊ ipam mortez tuam curationē eſſe ſalutarem omniū egritudinum ſpiritualiū noſtrarū· ℚ Manifeſtū autē est q̄ nullus ex medicis corpalibus/ adeo habet cordis parū vt cū ſanitatē vel ſalutem ſuſcepit curandam: q̄ magnitudo morbi retardat ab impendendo medicamentū: qđ requirit infirmitas patientis· ¶ Cū igit̄ apud oīnipotentiſſimam virtutē tuā: nō referat vel differat q̄ grauis vel leuis ſit morbus meus ſpūalis: q̄n eadem facilitate ſanas ⁊ maximas mediocres/ ⁊ minimas· ¶ Nullo ergo modo vl̄ neceſſariū vel decens est te differre ſanationem meā· p̄ſertim cū manifeſtū ſit te ſuſcepiſſe curam ſaluationis· ⁊ mei ⁊ aliorū/ qui a te cupiunt ⁊ querunt ſanari· Tu em̄ es qui ſanas cōtritos corde ⁊ alligas contritiones eorū· ¶ Et ꝓpter hoc p os ꝓphete tui Eſaie dixiſti· Precipitabit dñs in monte iſto faciē vinculi colligati: ſup oīnes populos: ⁊ telam quā orditus es ſup vniuerſas nationes p̄cipitabit mortē i ſempiternū· ¶ Et iterū in die qua alligabit dñs vulnus populi ſui: ⁊ p̄cuſſuram plage eius ſanauit· ℚ Q̄ ſi dixeris· quia ſi me totū tibi traderem: ⁊ iterū me cure tue cōmitterē ſtatim me ſaluum faceres· ℜ Reſpondeo tibi domine miſericordie: quia ſi hoc expectaueris nun q̄ me ſanabis· Hoc em̄ quādiu infirmus ſum ꝓ culdubio facere non poſſum· ſi tñ hoc facerez quis dubitet q̄n ſanatus eſſem· ℚ Manifeſtū est igitur te non debere expectare hoc a me: ℭ qđ mihi ſcis nō eſſe poſſibile· totum me trahe ad te: ⁊ eripe me mihi ipſi· totū quidem ſuſcipe ſi totū me ſanare est pietatis tue b̄ſplacitū Si em̄ meipſum mihi dimiſeris· cado· totuſq; deficio· ¶ Ampli⁹ nōne ſic̄ gaudiū ē iuſto facere iudiciū· ſic ⁊ mlto ampli⁹ gaudiū ē miſericordi facere miam: ℚ Quia igit̄ iuſtiſſim⁹· non minus· imo multo amplius placet bonitati tue facere miam: q̄ facē iudiciū· Sic̄ igit̄ nō decet iuſtū differre iudiciū in g̃uamē aut iudiciū petentis illud· Sic multo min⁹ decet te differre miam petēti illā: maxie i detrimētū ⁊ diſpēdiū

meũ· Tu aũt vides: quia oñia ad nudũ ꝛ liq̃ dum intueris· quia ipsa dilatio ꝑ quam viuifi candus ꝛ sanandus sum: ꝓtelatio est mihi et ꝓlongatio egritudinis ꝛ mortis mee· Tãdiu eñ mortuus ꝛ sepultus in vitijs meis ꝛ pctõ iaceo: q̃z diu viuificationẽ meã differs dñe mi= sericordie· quo iure petebat dauid· Accelera vt eruas me· Et iterũ: ad adiuuandũ me fe= stina· Et alibi velociter exaudi me· Et qꝛ tu= ipse mandatũ dedisti ꝑ Salomonẽ dicẽs· Ne ꝓtrahas datũ angustiati· Et iterũ· Ne dicas amico tuo cras dabo: cum statim possis· De/ bes seruare legẽ quã ipe statuisti· Sicut ꝛ ipe Dauid petebat a te dicens· Exurge dñe de⁹ meus in p̃cepto quod mãdasti· quod indubi= tanter est p̃ceptũ de dilectiõe· Et ꝓpter hoc idem est: ac si tibi diceret· dilectionẽ p̃cor im= pende ꝛ ostende/ sicut ꝛ fecisti· Nonne nos ꝑ ores dilexim⁹ te: ꝑ tu ꝓior dilexisti nos: q̃m nemo maiorem habet/ nobis exhibuisti ꝛ ostẽ disti: mortẽ crucis ꝓferens a more nr̃i· Dñe miscõie magna ꝛ multa habes contra me· et mlta ꝛ magna potes excipe ꝓtra me: ꝛ obji= re mihi quo min⁹ debeas magnificare ꝛ miri ficare miscõiam tuã mecũ· Et in p̃mis grauis simas ꝛ pene innumerabiles offensas quib⁹ offendi· ¶ Ego aut̃ replico contra offensas peccatorũ meorũ sacrificiũ qõ obtulisti in ara crucis ꝓ peccatis nostris ꝛ aliorũ: vbi fuisti ꝑ pitiatio sufficiens ꝓ toti⁹ mũdi peccatis· q̃ ꝓ= pter sicut ꝓpitiatio illa incogitabilis gratiosi= tas: euacuauit pctã ꝛ offensas meas et alioꝝ sic replicatio elidit sufficienter ac validissime exceptionẽ: quaz contra me ꝓponis de ipsis· Qꝛ si excipis contra me: de grauissimis et in= numerabilibus debitis meis· replico contra hoc exceptionẽ ꝛ pugnamentũ/ qõ in ipsa vi= ctoriosissima passiõe tua fecisti ꝓ me ꝛ alijs de bitoribus· De hoc pugnamento tuipse dixisti que nõ rapui tũc exoluebaz· ꝓpter ꝟ cãtat de te oñis ecclesia sanctorũ· qui ꝓ nobis eterno patri ade debitũ soluit· Et quia nõ pro adam solum pijssime mortis illius supplicitũ ptulisti: imo etiam ꝓ oñibus/ q̃ sibi illud prodesse vo luerint/ atq̃ curauerint· necnõ ꝓ ꝓuulis oñi bus: qui sacramento regeneratiõis et reno= uationis sufficienti: decesserunt vel decedẽt in posterũ in etate illa· ¶ Tu aũt dñe miscõie scis quia ego vn⁹ sum de numero illorũ: q̃ pas sionem tuã ꝛ mortẽ tuã prodesse sibi cupiunt ꝛ querũt sibi· Igit̃ debita mea tu soluisti· Ua lida igit̃ est ꝛ sufficiens replicatio ista: solutio nis ꝛ pugnamenti quod in cruce fecisti· con= tra exceptionem debitorũ ꝓpositam· ¶ Qꝛ si dixeris cõtra me: quia mortẽ merui: nõ solũ tempalem ꝫ eternalem· etiã ꝛ hoc modo iusti ciandus sum· Replico ꝛ cõtra hoc: quia iusti= ficatus sum supplicio mortis/ qõ ꝓ me et alijs peccatorib⁹ ptulisti: ꝛ mortuus morte illa/ sic testatus est Aplus tuus dicẽs· Si vnus ꝓ om nibus mortuus est· ꝫ oñes mortui sunt· qua ꝓpter ꝛ de iustificatione ꝛ de morte/ quarum debitor eram satis fecisti tuipse morte ipatua ꝛ iustificatiõe quas dixisti· nõ potes igit̃ de ce tero mihi obijcere illa: cũ iam sim mortu⁹ ꝛ iu stificatus sim iam in te· quẽadmodũ in vno ꝓ pugnatore vincit totus vn⁹ exercit⁹: aut vin= citur cum pro illo pugnet in exercitu· sic in te christe dñe te vincẽte ꝓ nob te reuera pugna tore nr̃o oñes vincimus ꝛ triũpham⁹· Prin cipates ꝛ ptãtes in p̃lio illo vt eos tu palã triũ phasti in temetipo· Addo qõ in te fideiussore ꝛ sponsore pro oñibus nobis: q̃tum ad oñia in q̃bus tenebamur vltra oñem sufficientiã satisfactũ est: incompabiliter sup oñem esti= mationẽ ꝛ cogitatũ plus es tu q̃ omnia illa q̃ peti seu exigi poterãt: a nobis oñibus· ¶ Tu aũt dedisti temetipsum redemptorẽ pro nob ꝛ oñibus debitis nr̃is ꝛ ꝓpitiationũ pro oñi bus peccatis nr̃is· Tradisti etiã temetipsum iustificandũ pro nobis oñib⁹· ꝛ iniusticijs no stris: atq̃ suspendendũ pro oñibus latroci= nijs nostris· Nihil igit̃ restat de oñibus quo= rum debitores eramus: vel que a nobis de iu re peti poterant· Qꝛ si forte dicere volueris quia de his solis q̃bus obligati eram⁹ satisfe= ci vel satisfactum est ꝑ te· Rñdeo in hoc q̃ in= compabiliter maiora exoluisti: q̃z etiã oñia il= la quibus añ baptismalẽ satisfactionem tene= bamur· ꝛ q̃z oñia recidiua incompabiliter ꝛ i cogitabiliter: quia etiam pro illis satisfactum ẽ ꝑ te ꝛ a te· de illis ꝫ nihil de cetero petere po tes a me: neq̃z ꝓ illis· ¶ Sed si forte illõ obji= cere volueris· quia adhuc reus sum omnium illorũ ꝛ debitor· Cũ eñ sanctitatẽ baptismalẽ habeam: nec vere ac pfecte penitentiã: verũ vtiq̃z dicis: sed hoc nõ debet mihi obesse: cum nõ sit potestatis ac virturis mee: vere atq̃ ꝑ= fecte penitere· manifestũ eñ est/ quia ꝟ op⁹ est oñi potentissime ꝟtutis tue: ꝛ ꝓpter hoc a te nõ petendũ est· nõ aũt tibi a me requirẽ= dum· a me eñ nõ est requirendũ vllo modoꝝ qõ nõ possum· ꝑsertim cũ hoc ipm q̃ penite= tiã verã atq̃ pfectã mihi salutarẽ ac necessa=

riam esse cognoscam: q̄ tam cupio ꝛ tam peto a te: q̄ ad eam vtcūq; enitor: donū misc̄die tue magne sit. ¶ Quod si ꝛ illud mihi obijcere volueris: videlicz q̄ solutiones/ siue pagamenta/ ꝛ satisfactiōes omnes. q̄s p me ꝛ alijs pc̄tōribus feci sti ego irritaui et inutiles mihi penitus/ imo occasionaliter noxias reddidi. Uerū vtiq; dices. ꝟ p hac ipsa irritatiōe/ ꝛ p alijs oīnibus si longe plures essent: ista pagamēta ꝛ satisfactiōes sufficiūt: quēadmodū dixi ꝛ de recidiuis pc̄tis. Ut aūt ad vnū dicā ad oia antedicta et ad alia omnia que mihi obijcere potes p iusticiā. dico q̄ p me debet respōdere misc̄dia tua. Uoce eī misc̄die tue dixisti Euz qui venit ad me nō eijciā foras. et tu dñe misc̄die scis indubitant: qz ego venio ad te: p ea quattuoz q̄ p̄nominaui tibi qm̄ si vere ac p fecte penitēs eēm. p culdubio iā pueniss̄ ad te. ꝛ nō solū tecum/ ꝟ etiā in te eēm. nec sufficit h̄ dicē imensitati misc̄die tue: imo decet eā facere atq; pficere: vt ad te pueniat. ꝛ ad te intret quicūq; venit ad te. ꝛ etiā trahi in funiculis Adam/ et in vinclis charitatis. sicut dixisti ꝛ p̄misisti p̄ pphetā tuū Osee. xj. c. ¶ Ampli⁹ cū tot et tanta p̄ponat iusticia tua cōtra me/ et cōtra alios pc̄tōres. nunq̄d tacebit misc̄dia tua. vt non loquat̄ pro pc̄tōribus: p me scz et alijs? Ipsa vtiq; respōdebit p̄ me ꝛ alijs: que hec sola facere scit ꝛ potest. voce nāq; illi⁹ dixisti. Ego sum q̄ deleo iniquitates tuas propter me. Et alibi deleui vt nubē pc̄tā tua ꝛ q̄si nebulā iniq̄tates tuas. Et p̄pter h̄ de te dixit ali⁹ pphēta. deponet oēs iniq̄tates nostras: ꝛ p̄icietis in p̄fundū mar̄ oīa pc̄tā nr̄a. ¶ Quia igit̄ nec minoris sapiētie/ nec minoris eloquētie/ nec min⁹ armata rationib⁹ et allegationibus: est misc̄dia tua: que sola ē spes pc̄tōrū: q̄ iusticia tua. Ipsa q̄ ē que sola sp ꝛ stat p̄ pc̄tōribus/ in illo sublimi diuinoq; cōsistorio. nō ē mihi dubitādum: quin ipsa illic stat et alleget p̄ pc̄tōrib⁹: ꝛ q̄n semp obtineat p̄ quibuscūq; allegare voluerit. p̄sertim cuz oīnes allegationes eius irrefragabiliter valide stāt apud misericordissimū iudicē. Manifestū nāq; ē misericordissimū iudicē a misc̄dia sua nūq̄s dissidere vel discordare posse. Cū etiā adeo in ptāte sua est habere et solū p̄ his p̄ quib⁹ allegādū vel interueniēdū duxerit iudicare. Incōparabiliter n̄ q̄s min⁹ ē: et incogitabiliter absolutionē c/ eis obtinē: quā vt ipe iudex misericordissimus nō solū patrocinium eoz eē: iudiciū piter q̄s supplicium debitū eis suscipiat: et etiā absoluat. que omnino eū feciss̄ interpellatiōe misericordie tue soli⁹: nullus fideliū ignorat.

¶ De forma petitionis. La. XVI

POst hec autez p̄ cōsequens est petitionē formare/ misericordissimoq; iudici porrige re. allegationes nāq; quas p̄misi de forma petitionis/ vel oratonis: inter alia ad duo potissimum putiles sunt: videlicet ad faciendum fidem/ de impetrādo quod petit. Et ad firmādam fiduciam obtinendi. Sic eī docuit nos Jacobus ap̄lus dicens. Postulet. aūt in fide nihil hesitās. Petentibus eī oīnibus debet eē ꝛ fides oīnino nō dubia: de supabundātissimis diuitijs pietatis/ ꝛ dulcedinis oīnipotentis dei. Similiter ꝛ fiducia nō hesitans fixa et firma impetrandi: q̄ ipse pie ac deuote petētibus esse salutare cognouerat. ¶ Quid autem petendū sit ipe misericors ꝛ bñdictus saluator: ore suo sanctissimo in euangelio Joh. euidenter edocuit. dicens. Petite ꝛ accipietis/ vt gaudium vestrū plenū sit. Similiter et sermōe illo quo dixit. Primū querite regnuz dei ꝛ iusticiā eius. Similiter ꝛ in oratiōe quā apostolus ipsemet docuit: septē nobis esse petenda manifeste expressit. De quibus modo nō est dicendū p̄ singula. Ipse etiā publican⁹ cui⁹ orationē ipse laudat. Nō parū orare volētes instruxit: a longe stans ꝛ p̄cutiens pectus suum caput oculosq; nō audens ad celum leuare dicebat. Deus p̄pitius esto mihi pc̄tōri. Oratio quoq; illa Aristotel. quā in lib. de essentia pure bonitatis: ꝛ in fine illius libri fecisse ꝛ posuisse dicit. Hunc inueni te o causa causarum: fac me tibi acceptabilem. Sic eī dixisse dicit. ꝛ p̄culdubio oīni fideli iugiter facienda est. Ipse xo sapiens ꝛ sanctissimus Aug⁹. ita exorabat in libro confessionū suarū dicēs. Dñe da q̄d iubes. ꝛ iube quod vis. In lib. xo psalmoz oīones optimas indubitāter docet ꝛ p̄cipue in tribus illis psalmis vicz. Miserere mei deus ꝟm magnā misc̄diam tuā. ꝛc. Ad te dñe leuaui aīam meā. ꝛc. Inclina dñe aurē tuam ꝛ exaudi me. Nec dubium in sacris eloquijs etiā ad modicū exercitatis: sacris ꝛ efficacissimis oīonibus libroū psalmoroū esse refertissimum. In alijs etiam sacris libris inueniūtur oīones prophetarū. ꝛ quoruūdam sapientum necnō ꝛ aliarum sanctarū mulierū: de q̄bus euidenter est videre intelligentib⁹: q̄ spi

Capitulum

rituſancto dictante·ꝛ edite ꝛ ſcripte ſunt·

¶ Cõuenientiſſimũ igit̃ eſt celeſtẽ ac diuinalem oratorẽ ꝛ aduocatum: p̃nominatos pſalmos ꝛ p̃dictas oc̃ones tenere mẽoriter· Tulius nãq; latinorũ oratoꝛ ac rethoꝛ egregi⁹: nõ erubuit duas nobiliſſimas oc̃oes rethoricas demoſthenis ꝛ eſchini: ꝛ laudare ꝛ tranſferre de greco ſermone in latinũ· Jam quidem ſibi difficilem latinitati vero putilem euident̃ aſſeruit· Hanc vtilitatẽ indubitãter oratoribus ꝛ rethoribus intendens/ vel ſolis vel maxie·

¶ Qto igit̃ magis oratores ſpũales ac diuinales: oc̃ones viroꝝ ſapientiſſimorũ atq; ſanctiſſimorũ: quas de ipſo fonte ſpũſſancti hauſerunt/ nobis exquirende ad imitandũ ſunt·

J ¶ Clerũ qm̃ profundiſſime ſunt ꝛ interdũ difficilis intellectus· ponã tibi breues ac lucidiſſimas om̃iq; oranti intelligẽtiſſimas oc̃ones· ꝛ dicam ſic dño miſcoie· fac me tibi ſeruum in om̃ibus acceptabilem· ſeruũ tibi p om̃ia placentem· aufer a me radicitus ꝛ ex toto q̃cũq; bonitati tue diſplicẽt in me· ꝛ largiri mihi dona gratiarũ tuarũ/ atq; virtutũ: quibus tibi ꝛ totus ꝛ tecũ viuam· videlicet ad regulã rectiſſime optimeq; bonitatis tue· Auerte faciẽ tuam ꝛ oculos ſanctiſſimos tuos/ a tot ꝛ tantis vitijs meis ꝛ pctis· Reſpice in me ſoluꝫ id qđ tuũ eſt: vicꝫ in me qđ tu ſolus feciſti/ ꝛ non reſpexeris ad ea q̃ ego in me feci· qm̃ qđ in me tu ſolus pulchrũ et bonũ feceras: deformaui horribiliter· deturpaui abominabiliter· inq̃naui execrabiliter· puerti iniurioſe ꝛ cõtumelioſe: vltra q̃q; cogitare ſufficiã· Et h̃ adũſuꝫ te largire obſecro mihi tãto pctõri veniam oĩuꝫ culparũ quas cõmiſi· oĩmq; penarũ quas merui/ da gratie tue eã mihi itegritatẽ ꝛ plenitudinẽ: p quã tibi p om̃ia acceptabiliter ꝛ placite viuã: hinc et poſt hãc vitã· erept⁹ p te de oĩbus anguſtijs ꝛ preſſuris· liberat⁹ ab om̃i ſeruitue corruptõis· btũs ꝛ glorioſus tecũ phenniter cũ electis et dilectis tuis regnẽ·

¶ Contere ꝛ p̃tribula in me ꝛ prorſus extermĩa a me q̃cq̃d vel originali occupatione/ vl̃ ex ab vſu donorũ et beneficiorũ tuorũ mihi turpiter et male apoſui· Subuerte fundit⁹ quicq̃d ĩ me mali edificatũ cõſpicis· auelle a me omnẽ plãtationẽ diabolicã· oẽ qđ ex originali corruptione/ vel malicia in me ſuccreuit· laua ꝛ mũda me totaliter ab omnib⁹ inq̃namẽtis carnis ꝛ ſpirit⁹· reforma in me imaginẽ ꝛ ſimilitudinẽ tuã· reſtitue me etiam naturali pulchritudini et rectitudini· redde etiã gratioſitatẽ ꝛ ſpecioſitatẽ q̃ me iuſtificatiõe baptiſmali decoraſti· redde mihi etiã ꝛ p̃mã ſtolã veſtẽ polimitã ſpiritualẽ: ex om̃ib⁹ videlicet virtutũ et gratiaꝝ pulcherrima varietate cõtextã: q̃ ibi me veſtiſti et ornaſti ad inſtar ſpõſe p̃parate ꝛ ornate· tanto ac tali ſponſo· quãtus et qualis tu es videlicet rex regũ ꝛ dñs dñantiũ· Ille fuit cult⁹ ꝛ ornat⁹ regius: q̃ me preparaſti in ipa vnctione/ cõſecratiõe/ et coronatiõe mea: q̃ facte ſunt mihi in ipa ſanctificatiõe baptiſmali· Ibi eñ me filiuꝫ adoptionis ꝛ gratie tue feciſti· ꝛ propter hoc regem ꝛ heredẽ regni· Ibi me in regẽ vnxiſti ac coronaſti· Hac p̃clara hereditate ſpreta: hoc p̃claro regno ꝓtempto h̃ tanto tanq; ꝺſiderabili honore abiecto: inſtar viliſſimi rabidi tã p̃cioſis/ tanq; ſpecioſis veſtimẽtis ꝛ ornamẽtis nudat⁹ poſt diabolũ nud⁹ ad infernale patibulũ currere nõ expaui· ipe ſiquidẽ dux eſt ꝛ rex hm̃oi ribaldorũ· Et ꝓp̃ hoc viliſſim⁹ ꝛ abiectiſſim⁹ factus ſum· Reſtitue me obſecro ad hãc tam ſublimẽ gratiã ad optiõis ꝛ filiatiõis tue· ꝛ ad inſtar nobilis hereditatis tue: atq; ad honorẽ iſtũ regiũ· reſtitue me nobiliſſime ſeruituti tue: vt tota vita mea· tota ꝓuerſatio mea: ſit ſolũ ſeruitiũ tuũ totũ mevẽdica tibi: totũ me recupa ꝛ poſſide ſolus· ſicut totus tuus ſuꝫ iure pleniſſimo/ ac ſingulariſſimo· omni cogitatu de te· omni memoria bonitatis tue· omni auditu cuiuſcũq; · ex ſanctiſſimis noĩationib⁹ tuis: totus ſemp̃ iradier: tot⁹ ſemp̃ viuificer· totus ſemp̃ inflamer· amore tuo ſanctiſſimo atq; viuifico· tot⁹ ſemp̃ rapiar ad te· tot⁹ ſp̃ abſtrahar ab oĩbus alijs: tot⁹ ferar in te· conglutiner tibi ꝛ vniar vnitiõe puriſſimi/ rectiſſimi/ tibiq; placidiſſimi amoris· nomẽ tuũ ſacratiſſimũ· nomẽ tuũ bñdictũ· nomẽ tuũ glorioſum· ſit ſemp̃ oleum effuſum in corde meo· me totũ ſemper penetrãs· ſemp̃ pungens· ſemp̃ ſanans· totũ me ſanctificãs· totũ me rapiẽs in te· ꝛ in te· Illuminoſitate viuifica ſapiẽtie tue me totũ ꝓſtitue ꝛ inceſſanter cõſerua: ad cognoſcẽdum ꝛ recognoſcendũ te vnũ verũ deũ ac dñm oĩuꝫ ſeculorũ· vnũ ſolũ ac verũ auctorẽ· vnũ ſoluꝫ ac verũ effectorẽ· vnũ ſolũ ac veruꝫ largitorẽ largiſſimũ ac benigniſſimũ oĩm bonorũ· Et ad cog̃ſcendũ ꝛ recog̃ſcendũ dignis bñdictiõib⁹ dignis gratiarũactionib⁹· dignis collaudationib⁹· dignis glorificatiõib⁹: ꝛ ĩmẽſitate incogitabilis largitatis ꝛ benificẽtie tue: infatigabili cõtinuatiõe: in me licet taꝫ ingratũ tanq; malũ ſemp̃ ꝓfuſiſſimã· necnõ ad cognoſcẽda

atq; recogitãda mala mea: que semp reddidi tot ⁊ tantis diuitijs bonitatis tue· tot et tãtis magnalib⁹ pietatis ⁊ dulcedinis tue· Et qđ ẽ maiorꝛis insanie/ reddere nõ dñi ex toto cesso/ cognoscere inq; ⁊ recgnoscere tot ⁊ tanta mala mea que facio/ que feci· que merui· et que me expectãt nisi me oipotẽtissima benignissima dulcissimaq; miscõia tua liberauerit atq; sanauerit· ¶ Da inq; largissime mihi ꝛ ista cognoscere ⁊ recognoscere mihi debite penitudinis doloꝛib⁹· da mihi bñdicte dñe gratiaꝫ vere ac tibi placite cõpunctiõis: p quã displiceam mihi· in cũctis ingratitudinib⁹/ abominationib⁹/ iniq̃tatib⁹ ⁊ iniustijs meis· ¶ Eru bescã atq; confundar in cõspectu sancte ⁊ venerãde maiestatis tue/ confusione adducẽte mihi gratiã tuã ⁊ gloriã: da mihi gratiã inter/ ne acvere penitudinis: p quã ex totis intimis meis/ recedã ab oñibus que displicẽt bonitati tue: ⁊ reuertar ad te dñm deũ meũ· adhereãq; tibi dño deo meo ex totis intimis meis cui adherere: ẽ vita mea/ sal⁹ mea/ gaudium meũ totũ: et solũ bonũ meũ ¶ Da mihi incon spectu sancte ⁊ glorioſe maiestatis tue semp apparere· semp loqui tibi· ⁊ semp cogitare de te· in timoꝛe ⁊ tremoꝛe: in doloꝛe ⁊ pudoꝛe· in ira magna et indignatione aduersus memet ipm: semp cũctis ingratudinib⁹/ ⁊ alijs vitijs meis ⁊ pctis· in fide tua saluberrima ĩcessant me illumĩa/ viuifica/ scifica/ roboꝛa ⁊ adauge timoꝛe tuo sanctissimo atq; purissimo/ me incessanter sanctifica purifica/ custodi ⁊ conserua· Et longe fac ab oñibus inquinamentis carnis ⁊ spiritus· Fac me declinare per ipsuꝫ semp ⁊ fugere oñia contagia diabolica: ⁊ omnino oñia que displicẽt bonitati tue/ spe tua saluberrima ac iucundissima/ me incessanter cõforta: ⁊ consolare me· incessanter erige et subleua ad te· incessanter letifica de te me· incessanter firma in te faciens me inniti totaliꝫ ⁊ singulariter miscõie tue magne· totaliter ⁊ singulariter· Da mihi de te semp lucifluos cogitatus: ac flãmeos· totum me semper splendificantes· totum in te exhilarantes· totuꝫ in te rapientes: totum me conglutinãtes ⁊ vnientes tibi vnione purissimi rectissimi tibiq; placidissimi amoꝛis· Desiderabilissimum ac glorioſissimum aduentum tuum: in quo omnis iniquitas opilabit os suum/ palam ac lucidissime omniũ oculis apparentem· oñipotentissime dñationis tue gloriam magnificẽtissimam ac supeminentissimam· Justissimũ ac tremendum iudicium tuum: in quo euidẽter videbitur iusticie tue admirabilis ac iucũdissima pulchꝛitudo· p vindictas iustissimas/ quas daturus es in contumaces ⁊ rebelles q̃ charitatem ☧ vitatis tue recipe noluerunt: nec nõ ⁊ in oñes nõ contumaces ꝓbos magnificas pꝛomissiones tuas· que oñe desiderium supant ⁊ incogitabilis felicitatis tue gaudia/ ⁊ p̃mia: que daturus es dilectis ⁊ electis tuis Hec inq; omnia fac me expectare expectatione secura/ firma/ ⁊ iucunda· spem meaꝫ toti⁹ vite mee anchoꝛã: figere in misericoꝛdia tua magna· fixione firmissima· ita vt nulla ꝓcella temptationis mee vnq; inde ãmoueat· vl' abrumpat me totũ fac pendere ad reditũ tuũ· sicut dixisti per pꝛopheram· quia populus meus pendebat ad reditum tuum· Omnia desideria mea dirige· erige ⁊ collige ad te totum: coꝛ meũ/ aggregat constitue in sanctitate iusticie tue· totũ coꝛ meum abstrahe ⁊ abrũpe/ ab oñibus que displicent bonitati tue· Totũ aggrega ad te/ a dispersione sua rape ad te/ totũ fige in te fixione incoꝛruptibili· ¶ Et vt ad vnum dicam da mihi plenam veniam ⁊ integram omniũ culparũ mearũ atq; penarũ: que mihi pꝛo his iustissimo semp laudãdo iudicio tuo reddi merito p̃t· Da mihi ⁊ gratiã tuam/ ⁊ conserua eam mihi: vt in illa me inueniat dies ⁊ hoꝛa exitus mei ex hoc mundo: p quã gratus ⁊ acceptus tibi p oñia in conspectu glorie tue gaudens veniam ⁊ secur⁹· Da mihi tunc salutem cum dilectis ⁊ electis tuis a te pꝛomissam ⁊ pꝛeparatam·

¶ Confirmatio petitionis· Ca· XVII

POst hec aggre ℞

Vo diar confirmationem p̃tis ipsius oꝛantis: ⁊ dicam ea per que confirmetur vis exauditionis eidem in petitionibus quas pꝛedixi· Dicam igitur dñe misericoꝛdie· non est alicui fidelium tuoꝛum dubiũ· q̃n placeant tibi oꝛationes et deprecationes humilium ⁊ mansuetoꝛum· sic docuisti sanctã illam mulierem Judith que loquens ad te dicebat· Dñe inquiens/ tibi semp mansuetoꝛũ ⁊ humilium placuit oꝛatio ⁊ deprecatio· Sed etiam in peccatoꝛibus exoꝛari voluisti· q̃ oblationes ⁊ sacrificia eisdem pꝛo peccatis imposuisti· Illa etiam oꝛatio in qua tu docuisti vt diceretur tibi· Dimitte nobis debita nostra ⁊c· Qui sunt qui petũt sibi dimitti debita

sua/nisi debitores? Et qui sunt debitores: nisi peccatores· cum peccata debita eē: dubitari nō possint· Amplius ille qui clamabat ad te sicut tuipse narrasti p lucam euangelistam dicens· Deus ꝓpiti⁹ esto mihi peccatori: ꝙd erat nisi peccator· Et p hanc orationē teipso teste descendit iustificatus in domum suam· ¶ Amplius in euangelio· Matthei tuipe dixisti· Serue neꝯ omne debitum dimisi tibi qm̄ rogasti me ¶ Valēt igitur orationes peccatorꝝ apud misc̄iam tuā· alioqn non soluz illusorie sed etiā pernitiose precepisses eis vt orarent te· ¶ Amplius si summus ille pontifex precepisset alicui dicens· hoc pete a me/ & dicta rem ei petitionem suam· ipse preciperet ei dicens: hanc porrige mihi· si porrectam exaudire nollet: Nūquid non illusor & deceptor a petente merito reputari posset· Quia aūt tu veritas es/ in qua in vltimate elongationis longe ē nō solum oīs illusio atqꝯ deceptio: sed etiaz quicqd falsitatis est atqꝯ mendacij· Tu inqꝯ dñe ore tuo sacratissimo docuisti nos: ꝙ petere⁹ in oīone illa tua bñdicta que incipit pater noster· tu dictasti & formasti nobis petitionem illam seu orationem: tuipse p̄cepisti· vtinam porrigeremus tibi vel patri cui⁹ tu vnigenitus es· Nō em̄ refert an/ tibi vel illi porrigatur· necesse igitur habes exaudire offerentes eam tibi· Alioqn nō solum illusorie vt predixi: sed etiam pniciose hoc p̄cepisses· ¶ Amplius nunquid hec est voluntas tua de me vt conuertar & viuam· & ego ħ accepto a te: Igitur peto idipsum quod est voluntas tua qūo potes mihi hoc denegare: quod ipsemet vis vt fiat· ¶ Amplius totū quod hic peto sanctificatio mea est· & hec est voluntas dei sanctificatio nostra· vt tuipse dixisti p apostolū tuuz ad Thessal· iiij· An potes hoc denegare mihi vicz vt voluntatem dei in me & de me nō faciās· ¶ Amplius tuipsemet dixisti p Salomonem in prouerbijs· Delicie mee eē cum filijs hominum· Et ego hoc solum peto a te: vt sis mecū p societatem perfectam: a te igitur peto idipsum quod tu dicis delicias tuas esse· ¶ Amplius a te peto quod te prestare maxime delectat· Nihil em̄ placet magis tibi facere in nob: qꝯ ipa sanctificatio· qō inde euidenter apparet/ quia ipsa passio & mors tua tibi placuit ꝓpter sanctificationem nostrā· Qua ꝓpter magis tibi placet ipsa sanctificatio nr̄a· placuit autez tibi passio & mors tua eousqꝯ vt dies passionis & mortis tue; dies leticie cordis tui/ in ipsa sacra scriptura tua/ vocat⁹ sit· In die inꝯ desponsatiōis eius: & in die leticie cordis eius· ¶ Amplius placuit tibi creatio & formatio mea· & nō placuit tibi nisi quia bona· qz ergo incompabiliter maior est ista reformatio mea que nō est nisi iustificatio & sanctificatio mea incompabiliter tibi magis placet reformatio ista sanctificationis mee/ qꝯ placuerit tibi ipsa formatio· Qz igit̄ illam nō rogat⁹ fecisti: gratuita sola bonitate tua· fac & istā reformationem tuam supabundantissima pietate bonitate & dulcedine tua· Tu em̄ scis domine misc̄ie/ quia in malum meum nat⁹ suz & istam formationē nō fecisti: nisi ꝓpter istam reformationē· Ista igit̄ sunt que confirmant ptem meā coram te· & que firmāt spem meaz in te· Addo aūt ad cōfirmationē cause mee & ptis· preces & supplicationes omnium ciuiū celestium & singulorum: de quibus certum ē vnicuiqꝯ fidelium: ꝙ nullus eorū vnqꝯ apud te repulsam patit̄/ sed & mihi certum est: quia preces & eorū supplicationes paratissime sunt in adiutorium meū apud te· Quod inde mihi certissimum est: quia ego qui vix stillam p̄ modicā pietatis habeo: nulli possum denegare p̄ces meas apō misc̄iam tuam: cui scirem illas ꝓfuturas· Qto magis igit̄ vnusquisqꝯ eorū qui tanta charitate tua ardentes tanta pietate toti defluunt: mihi denegare p̄ces suas & supplicationes nō poterunt· qui vident tātas miserias meas & pauptates· Et q̄ ignorare nō possunt q̄n exaudiant̄· & q̄n mihi veniam gr̄am/ & gloriaz/ etiam impetrēt· Quia igit̄ oīes & singulos inuoco: omnibus & singulis supplico: vt pro me intercedant apō misericordiam tuā· qua ꝓpter omnes & singuli: misericordiam tuaz orant pro me· Quia igit̄ nō decet gloriam magnificentie tue: tot & tātorū preces repellere· tot inqꝯ & tātas tāqꝯ venerabiles/ tāqꝯ tibi caros intercessores repellere· Necesse est te miserere mihi & tribuere/ quod mecū ipsi petunt ꝓ me· alioqn q̄s vnqꝯ p̄sumere deberet orare te? Quis sperare deberet a te gratiam exauditionis? si tot & tanti oratores apud te gratiā nō inuenirēt· ¶ Amplius p ora ꝓphetarum tuorū: multotiēs annunciatū ē alijs peccatoribus· Clamauerūt iusti & dñs exaudiuit eos· Et iterū· Oīones iustorum exaudiet dñs & multa alia hmōi· Ciues aūt oīes ciuitatis tue celestis nō solum iusti sed etiam iustissimi sunt· Impossibile est igit̄ oīones eorꝝ apud te nō exaudiri· ¶ Qz si

fortasse mihi dicere volueris quia pro seipis petentes: semp exaudiunt iusti: non aũt pro alijs. hoc veritas tua dñe miscõie nõ patitur: qui ad preces moysi dimisisti peccatum idolatrie populo israel. Dixisti eñ ipsi moysi oranti pro populo illo. Ecce dimisi eis iuxta vbum tuum. Ipsos etiam sacerdotes veteris legis ad placandũ te/ et orandũ pro pplo illo constituisti. In nouo etiam testamento vbi te perpensiorẽ atq profusiorem incompabiliter tribuisti et ostendisti: tam crebro nos orare et docuisti et pcepisti. nõ solum p amicis et bñfactoribus: sed etiam pro inimicis et persequẽtib⁹. Quod nec frustra facere voluisti: frustra aũt oraremus p illis q̃tũ ad ipsos/ si nos exaudire non velles pro eisdem. Amplius aut oro
B est alicui⁹ gratie et meriti apud te: aut nõ. est vtiq incogitabilis et gratie et meriti apud te. Et quia nec meritoria nec gratiosa vnq̃ est apud te: nisi ppter gratiositatem et meritum radicis ex qua est: videlicet charitatis et pietatis. Quia igit ex eadem charitate et pietate fiunt orationes ad te. a quibuscũq iustis fiant p se et alijs: necesse est vt eiusdem gratie et meriti sint apud te. Eque ergo digni sunt viri sancti exaudiri apud te pro alijs vt pro se. Sicut igit pro se preces eorũ apud te impossibile est eẽ vacuas: sic et pces eorum pro alijs Quare et pro me/ potuerunt ne esse vacue a fructu exauditionis pces incliti martyris stephani: quas fundebat coram te p lapidantibus seipsuz. Absit hoc ab imensitate miscõie tue: vt tante pietatis et charitatis pces repuleris: et vacuas esse pmiseris. Quod procul dubio te reuelante cognouit sanctus confessor tuus et pontifex Aug⁹. qui Paulum precibus illius cõuersum fuisse testat. et a te tã magnifice visitatũ. Scio dñe miscõie mltos ex peccatorib⁹ impedire et q̃tũ ad se orones sanctorum euacuare. quod est dicere eas impedire quo minus eis prosint. et hoc cõtumacia et rebellione: qua rebelles sunt tuo lumini. q̃ ppter interdũ phibes sanctos tuos orare p talibus. sicut q̃ndã Hieremiã phibuisti dicẽs ad eum. Noli orare p pplo hoc. Nec assumes pro eis laudem et oronẽ: qm̃ nõ exaudiam te. Dehis mihi videt esse non imerito q̃ scõs ipsos plequunt. aspernant: et orones ipsoruz despiciunt: auxiliumq tuum. nec sperãt/ nec querunt/ nec curãt/ nec etiã volunt/ vel vellent vt pro eis pcaret. Et isti sunt qui peccãt in spm̃scm̃. et spũs blasphemie eousq subuertit eos atq puertit: vt etiam ipsam gratiã tuam/ et oñe auxilium: quod eis impetrari vel pcurari posset oderunt et detestant. Ego aũt dñe miscõie p gratiam tuã longe fact⁹ suz a tantis tãq execrabilibus impietatib⁹. diligo eñ et veneror sanctos tuos. et bñ sentio atq confido de meritis et pcibus eorũ/ apd misericordiam tuã. desidero eñ et peto adiuuari/ meritis et pcibus ipsorũ apud miscõiam tuam. Et hec oñia magne benedictiones dulcedinis tue sunt: in quibus preueniisti me in debita largitiõe dulcedinis tue gratie. Et ppter hoc nõ imerito spero de suffragijs. Scio eñ q̃ honorari tibi placet in ipsis. Et quia diligis veneratioñ eorum atq remuneras. Quid eñ dignius est remuneratione magnificentie tue: q̃ veneratio sanctorũ et electorũ et dilectorum tuorũ. Quicqd eñ eis obsequij vel honoris ppter te impendit: nõ min⁹ tibi impendit q̃ ipsis. Qua ppter obsequiũ tuũ et honor/ est oñis honor et obsequiũ ipsorum. Qua ppter a te et remuneratione dignissimũ Merito igit confidendũ est/ et electos et dilectos tuos delectari de veneratiõe et remuneratione hmõi. quia ergo nõ parum eos honorant qui eos inuocant in auxilium tuum apd miscõiam tuã. Necesse est vt inuocatio hmõi prosit eis apud illam magnifice. Hãq de gloria eorum sentiunt: qui eos tante gratie apd te esse credunt/ q̃ suffragari peccatorib⁹ possint. Amplius que vel quãta vel qualis eẽt miscõia tua: si electi et dilecti tui et peccatoruz reconciliationẽ/ et reorũ atq damnandorum absolutionẽ apud illaz impetrare nõ possent. Quis eñ tyrãnus in hoĩbus est adeo seuus: vt hec amici eius apud ipm nõ possint. Nõdũ eñ audita ẽ adhuc ea seuicia in crudelissimis hoĩbus/ quã amicorũ gratia et interpellatio i aliquã ptem clementie flectere non potuerit Q̃ magnifice igit/ q̃q supabundanter sentiẽdũ ẽ atq sperãdũ de imẽsitate miscõie tue pctõribus. Et de gratia vel de gratiositate dilectorum et electorũ tuorũ coram te siue apd te. vt nihil oñino vnq̃ eis deneges/ qd tibi dare deceat. Et ex hoc siliter arguo. q̃ et ipsi pcibus peccatorũ supplicantiũ eis: aures miseri cordie sue nunq̃ claudunt. Alioqn longe minor eẽt et charitas et pietas eorũ. Insup eminentia illa et gloria patrie q̃ eẽt (ne dicã scõrũ et iustorum in via presentis miserie) imo etiã q̃ seuissimorum tyrannorum q̃tũcunq modica benignitas.

Capitulum XVIII

Petitio intercessionis beate Marie virginis. La. XVIII

Adibo te imo

A etiam conueniã gloriosissima dei genitrix: quã matrem misericordie ⁊ reginam pietatis vocat/ īmo clamitat oñis ecclesia sanctorum. An poteris denegare peccatoribus interpellatiõis tue gratiam: apud benedictum ac semper ⁊ vbiq; benedicendum deum ac dominum nostrum iesum christum filium tuum. Tu inq; cui⁹ gratiositas nunq; repulsam patitur. Cuius misericordia nulli vnq; defuit. Cuius benignissima humilitas nullũ vnq; deprecantem q̃tũcũq; peccatorem despexit. Uerissime nanq; de te dixit deuotissimus ille: ⁊ laudum tuarum preco mirabilis sanctus Bern̄. Clareuallẽsis inquiens. Si leat misericordiam tuam ẏgo beata: si quis est qui inuocatam te vnq; in necessitatibus suis meminerit defuisse. Totum sicq; dem quod habes gratie: totum quod habes glorie: ⁊ etiã hoc ipsum q; es mater dei: si phas est dicere: peccatoribus debes. Oñia enim hec ꝓp̄t peccatores tibi collata sunt. Cui igit̄ dubiũ eẽ potest per hoc: q̃n preces tuas q̃tecũq; necessarie eẽ p̄nt: peccatoribus illis debeas. Nõ denegabis ergo mihi: quod debes. q̃n potius supaddes. maiora mihi impendẽs q̃ debeas. Et intendo maiori instantia ac deuotione orabis pro me: q̃ ego auderem petere: ⁊ maiora etiam impetrabis mihi q̃ petere presumã. An posset hoc pati pietas illa/ ⁊ dulcedo tua/ que nulli vnq; defuit: vt denegares mihi in tanta nc̃itate auxilium. Et tã misera bili tãq; periclitanti cause mec: misericordie tue patrocinium? An falset inaniter vocat te oñis ecclesia sanctorum: aduocatam suam/ ⁊ miserorum refugium? Absit ergo a mẽ fe dei que fontẽ pietatis toti mundo pepit: vt cuiq; miserorũ sue misericordie subuentionẽ vnq; deneget. Innumeris exemplis magnificorũ operꝫ misericordie tue que opata es erga peccatores miserrimos: docuisti nos ⁊ persuasisti de tua misericordia cõfidere. de tua pietate sperare ⁊ in oñibus necessitatibus nostris sub alis tue ꝓtectionis fiducialiter confugere. An est misericordie tue onerosa multitudo ad te clamantium? an est aliquatenus difficilis gratiositati tue impetratio: vl̄ venie vl̄ gratie q̃tecũq;. Scio dña miscõie quia nihil horũ est apud te. q̃n pot⁹ gaudiũ est tibi suffragari miseris ⁊ reuocare gratiosissimis/ ac semp efficacissimis precibus tuis periclitantes/ ⁊ etiã periclitatos a perditione ⁊ perditionis periculis. Tu eñ dulcissima dei mater sup oñes angelos ⁊ hoies: nosti q̃tum placeat bñdicto filio tuo salus nostra: q̃ ꝓna q̃q; prompta sit miscõia eius/ ad saluandũ nos. Nosti etiã q̃ta gloria sit ei saluare pditos. hec eñ est gloria sup oñes alias. Inde est illi collaudatio bñdictio/ ⁊ gratiarum actio atq; collaudatio sup oñia alia bona que facit vel fecit vel facturus est. Nec mirũ: cuꝫ miscõia ei⁹ sup oñia opa eius sit. Ex his eñ opibus maxime innotescit/ p̃larga ac magnificentissima bonitas ipsius. Quia ergo sup oñes hoies ⁊ angelos diligis gloriã bñdicti filij tui: q̃ indubitanter maxima est/ ei ex saluatione pditoꝝ maxime placet tibi ꝓcurare illã. Hoc aũt tẽ impetrare peccantibus gr̃am ip̃ius: his q̃ vitijs ⁊ peccatis suis offensi sunt illi. Quare reconciliatio peccatorũ est maxime grata ⁊ placita. Dum ergo te exoro/ vt me misericordissimo filio tuo reconcilies: hoc procul dubio a te peto/ q̃ maxime gratum atq; placitũ tibi certissime scio. Nõ potes igit̄ mihi denegare quod peto. Si eñ denegares q̃ tibi placitissimum atq; gratissimum est/ quid posset sperari vnq; a te? vel sup quo vnq; exoranda eẽs domina mea dulcissima? Amplius quia displicẽt vitia mea ⁊ pcta. que sunt offensiones mee grauissime: q̃b⁹ offendi charissimũ ac bñdictũ filium tuũ. placet igit̄ tibi ꝓtrariũ earũ. i. exterminatio. Quis aũt dubitet recõciliationẽ meã ad ip̃m: ꝓtrariã eẽ offensionib⁹ meis q̃b⁹ illuꝫ offendi. Et etiã exterminationẽ esse atq; destructionẽ illaꝝ. Placet igit̄ tibi recõciliatio mea ad bñdictũ filiũ tuũ. ꝓcura igit̄ illã ⁊ impetra. Ampli⁹ oĩs eccl̄ia scõa vocat te me/ diatricẽ hoĩuꝫ ad deũ: ⁊ h̄ nec false nec vane. Officiũ q̃ tuũ ẽ mediã te inꝑponere int̄ ip̄m ⁊ hoies/ nõ mediã q̃dẽ diuisiõis: ꝫ pot⁹ recõciliationis. Quid aũt iust⁹ a te peti põt: q̃ vt impleas officiũ tuũ. Quid denicq; mr̄i digni⁹ q̃ gl̄iam filij adaugere. ⁊ ad id ip̄m ꝓpter q̃d mat̄ dei es totis studijs ac virib⁹ intẽdere. q̃ igit̄ in h̄ ⁊ ad h̄ mr̄ dei effecta es: in q̃ ẽ illd̄ ad q̃d ipe ver⁹ de⁹ ⁊ hõ ⁊ fili⁹ tu⁹ effect⁹ ẽ. h̄ autẽ nõ nisi ꝓp̄t recõciliationẽ mũdi ad ip̄m: sicq; dẽ deus erat in christo mũdum sibi reconciliãs. Et vt ad vnũ dicat̄. venit filius hominis q̃rere/ ⁊ saluũ facere q̃d perierat. Sicut ipsemet

P

dixit· Et item apostol⁹· Fidelis sermo ⁊ oñi acceptiõe dignus: quia venit iesus christ⁹ in hunc mũdum saluos facere pctõres· Justissimũ igitur et dignissimũ ẽ vt tu dulcissima dei mater in hoc ipm studiose ac vigilãter intendas· vndeꝛ ppter quod tibi tantus honoꝛ accreuit ⁊ gloria: vt dei mater sis reginaq; mundi ⁊ dña· Hoc aũt null⁹ fideliũ ignoꝛat eẽ recõciliationẽ ⁊ salutẽ pctõꝝ· In hoc igit intẽdat pietas ⁊ dulcedo tua deuotissimis/ gratiosissimis ⁊ semp efficacissimis p̃cibus: ⁊ supplicationib⁹ tuis· Frustra nãq; clamabim⁹ ad ipm/ te tacẽte· qm̃ voces nostre nulle erũt coꝛaz eo/ vel apud ipm: si tue nobis defuerint: imo si tuis adiute nõ fuerint· Aboueat ergo te gloriosa dei mater benignissima: miscoꝛdia tua q̃ maioꝛ incogitabilioꝛ est oñib⁹ vitijs meis ⁊ peccatis· Absit a te dulcissima dei mater: vt plus possint apud te cõtra me vitia mea ⁊ pctã: q̃ possit miscoꝛdia tua ꝑ me· Absit vt clamoꝛ eoꝝ que implacabiliter semp odisti: preualeat clamoꝛi meoꝛ obstruat aures miscoꝛdie tue· Absit vt oñia mala mea licet tot ⁊ tãta sint possint obstruere os sacratissimũ tuum· ⁊ labia tua i quibus tanta gratia infusa est: cõpescere vel ꝓhibere ne loquaꝛ ꝓ me· Absit vt possit suspendere te a tam salubꝛi officio pietatis tue quoꝛ aduocata es ⁊ mediatrix hoim· post filium tuũ spes vnica/ ⁊ refugiũ tutissimũ miseroꝛum· Et ne allegaueris iniusticiã qua indignissimum me confiteoꝛ oñi auxilio pietatis tue: ⁊ oñi respectione miscoꝛdie tue· Hõ enim phas est vt allegas ꝑ iusticia cõtra me vel cõtra quẽcũq; aliũ· hoc eñ eẽt stare te ꝓ iusticia/ cõtra miscoꝛdiam· cui certissimũ est ⁊ totuz quo polles gratie/ ⁊ totuz quo fulges gloꝛie: vt illud p̃cellentissimũ omniũ videlicet/ q̃ es mater dei te debere misereri· Absit a te igit pijssima dei mater vt vl'in modico vel stes vl' alleges· nõ eñ hoc debes iusticie: vt vllo modoꝛum obsistas vel miscoꝛie b̃dicti filij tui: ex qua sunt tibi quibuscũq; predita es bona: vl' miscoꝛie ꝑprie tue/ videlicet que sup oñia bona tua alia glorificat· Hec eñ est: ꝑ quã maxime matrem dei te esse demonstras: ⁊ potissimum peccatoꝛibus ⁊ miseris: quiꝑ veniaz ⁊ gloꝛiam quas eis impetras: incessanter matrem dei te eẽ cognoscunt euidenter· Nulla eñ creatura ⁊ tot ⁊ tanta ⁊ talia ipetrare posset/ apud b̃dictum filium tuũ miseris· quãta tu apud ipsum impetras eisdez· In quo ꝑculdubio nõ tanq; ancillã suã: que indubitanter es: sed tanq; matrẽ verissimã te honoꝛat·

Amplius alijs matribus assimilari debẽt filij· te aũt gloꝛiosa dña decet assimilari benedicto filio tuo: ⁊ potissimũ in ea virtute ꝑ quam se fecit filiuz tuũ: ⁊ te matrẽ suã· Hec aũt ẽ misericoꝛdia ꝑ ppter hoc in miscoꝛdia es eidem sissima Accẽ igit est vt totã te possideat miscoꝛdia· ⁊ ꝑ pter hoc nihil potes contra illã etiam de iusticia· ne steteris igit ꝓ iusticia contra illã· Et ppter hoc ne allegaueris illam cõtra me: qui soli miscoꝛdie tue post filium tuuz innitoꝛ: spẽq; meã post illum totaliter in ipsa posui atq; fixi Ne allegaueris dulcissima dei mater/ peccata mea cõtra me/ qui miscoꝛdiam tuã allego cõtra ea· Absit vt stent in iudicio peccata mea cõtra miscoꝛdiam tuã: que oñibus vitijs ⁊ peccatis sup oñem cogitatũ/ foꝛtioꝛ est atq; potentioꝛ· Absit vt reminiscaris ipsoꝛũ: de qua seruus tuus ille deuotissimus scz bcat⁹ Aug⁹ de te loquens dixit· Quia quotiens de pctis agit nullam inquit prorsus de itemerata dei genitrice volo fieri mentionez· Absit vt pctã vel alia audaciã habeant apud te· que ad hoc ⁊ propter hoc mater dei effecta es: vt pctã tollerent ⁊ extermiarent· Auerte igit aures misericoꝛdie tue a clamoꝛe ipsoꝛũ: ⁊ inclina eas ad clamoꝛẽ meum· Absit a peccatis meis ista potestas/ vicz vt aures miscoꝛdie tue auertere possint a clamoꝛe meo· vel obstruere eas contra illum· Absit ab eis vt eousq; possint officium miscoꝛdie tue: quod est misereri: ꝓhibere cõtra me: vel aliquatenus retardare· Absit vt officium filio tuo placitũ: ⁊ toti mundo saz salutare: tã nccariũ/ suspẽdẽ vllo mõ possint·

Cõuertat se iterũ peccatoꝛ ad patrociniũ iesu xp̃i supplicãs vt alleget ꝑ ipso· Ca· XIX

Quissime ad te ⁊

In refugio ⁊ recurro dñe mi iesu christe q̃ primus es ⁊ p̃ oñibus primatuz tenens/ in benignitate ⁊ miscoꝛdia· Prim⁹ inq; ⁊ maxim⁹ incõpabiliter ⁊ incogitabilit'/ sup oẽs q̃ in circũitu tuo sunt· sup oẽs vicz exercitus pulcherrimaꝝ/ sublimiũq; miliciaꝝ tuaruz: ⁊ sup oia scõꝝ milia· q̃q; eñ ⁊ charitate inestimabiliter oẽs ardeãt: ⁊ pietate incogitabilit' defluãt: nec scintilla tñ ẽ oim illoꝝ charitatis ardoꝛ/ ad caminũ seu foꝛnacẽ imense charitatis qua tu ardes in nos· nec stilla ꝑm odica ad abyssalem illã pietatis tue dulcedin ẽ: quã ostẽdis ⁊ exhibes ꝑtẽtib⁹ ⁊ reuertẽtib⁹ a d te

Capitulum

Quis eñ admirari vel etiã cogitare sufficiat ímensitatem miscõie tue qua hõ ꝑ peccatoribus fact⁹ es: moriq; ꝑ eis: ac ꝑ latrocinijs eorum suspendi dignatus es. Et vt ad vnũ dicam. seruus ꝓ oñia miscõie factus es/ ꝛ vena le mancipiũ. vt eñ vulgo dicit cũ plenam ꝯs dñationẽ in aliquo vult ostendere: dicit indubitanter meus est ad suspendendũ/ ad dilacerandum/ ꝛ ad vendendũ. Sic dñe misericordie: miscõia tua dñatione plenissima te possedit. ꝛ adhuc possidet. Ulsa est nãq; hac seruitute/ tua nobilissima ꝛ hac dñatiõe sua plenissima inte. Et hoc in ipsa pijssima sacratissima q; passione ꝛ morte tua. Hec eñ est que in cruce suspendit te ꝛ illi patibulo te affixit. que est ptãs que tibi mortẽ intulit: nisi miscõia tua: Si eñ totus mũdus ferrũ esset ꝛ inde cathene ꝛ vincula fabricate essent minimũ capillũ capitis tui vel pilum aliũ ligare vel tenere nõ posset. Cui igit̃ tanta ỽtus tantaq; potentia/ vicz ligandi/ tenẽdi/ crucifigendi/ occidendi/ attribuenda est: nisi benignissime miscõie tue ꝓ quã solã hec oñia pati ꝓ nobis dignat⁹ es: ꝛ charitati illi ꝓ quã nimiam vocat Apl's. que sic te nobis alligauerat ꝛ astrinxerat: vt h̃ omnia pati ꝓ nobis potius velles: q; nos infernali patibulo/ ꝛ morti eterne: gehẽnalibusq; tormentis iustissime cruciandos derelinquere. ꝓ Per istos igit̃ vsus: manifestus est miscõiam tuam in possessione esse oñimode seruitutis Et qñ iure suo ꝯs iniuste priuari nõ põt: a te dico. qñ adhuc plenissime possidet te. Et propter hoc eisdẽ modis ꝛ ad eadez liceret ei vti adhuc te si opus esset. Uerũtñ mors tua vnica sufficientissima fuit ꝓ totius mũdi peccatj ꝓpitiatio. ꝛ etiã incogitabiliter supabundãs: sicut me tuipse docuisti: ꝓ gr̃am tuã ꝛ ministerio meo multos alios. Hoc eñ testificatus est apl'us tu⁹ ꝓ Paulus ex te ꝛ ꝓ te in epl'a ad Hebr. x. Una oblatiõe cõsummauit in sempiternũ sanctificator. Et qñ quecũq; pietas possidet pauperũ ac miserorũ sunt: Necesse est etiam ex hac causa te eẽ nostrũ. Amplius nunqd nõ dixit Esa. ix. ex te ꝛ ꝓ te/ de teipso. ꝓ Paruulus natus est nobis. Et apl's tu⁹ ꝓ Paulus ad Roma. viij. Qui ꝓ ꝓprio filio suo non pepcit. ꝙ ꝓ nobis oñibus tradidit illum. qñ nõ etiaz cum illo nobis oñia donauit. Datus igit̃ es nob. ꝛ qñ dare est suũ accipientis facere. Noster. i. ius nostrũ ꝛ possessio factus es. ꝓ Propt̃ hoc ꝓ spñ tuũ dicebat Dauid. Bñdicat nos deus deus noster. hoc ius ꝛ hanc possessionez

U

insinuando addidit repetitionẽ hui⁹ nomis deus ꝓ ꝓnomen possessiuũ: qd̃ est noster. Ff aũt factus es: ad oñem vsum ꝛ vtilitatez nr̃e salutis. Datus eñ es nobis in anthidotũ nostre saluationis: in pabulũ nostre refectionis in sacrificiũ nostre reconciliationis. in sacramentũ nostre sanctificationis. in pugnatorẽ nostre defensiõis. in aduocatũ nostre allegationis. sicut tuipse testatus es ꝓ Esaiã dicẽs. Ego sum qui loquor iusticiam/ ꝛ ꝓpugnator sum ad saluandũ. loquendo iusticiam in iudicio qd̃ de nobis agit̃. iusticiam inquã non nostram sed tuã. Aduocatus noster es/ ꝛ ꝓpugnator es/ ad saluandũ. fuisti nobis vbi palã triumphasti in temetipso p̃ncipatus ꝛ potestates in agone videlicet victoriossime passionis tue vbi fortem diabolum vicisti atq; ligasti. Datus es nobis ꝛ in sponsum nostre fecundationis. tuis eñ mundissimis ac castissimis amplexibus. tuoq; sacratissimo poculo q̃ ad oñe bonũ steriles eram⁹: ad oñem prolez gratiarũ donorũ ꝛ ỽtutũ atq; ad oẽm fructuz bonorũ operũ fecundamur. Datus es nobis ꝛ in p̃ciũ nostre redemptionis sicut dixisti per os tui ꝓphete. Redemptionẽ misit dñs ꝓp'o suo. Datus es ꝛ in scutũ nostre ꝓtectionis: sicut promisisti ꝓ os ipsius dauid dicẽs. Scuto circũdabit te veritas eius. Tu eñ dñe in circũitu populi tui: ex hoc nũc ꝛ vsq; in seculum Datus es nobis in coronã glorie: ꝛ sertum exultationis ꝓp'o suo. ꝛ hoc quidẽ finaliter. Et ĩ nouissimo datus es ꝛ in magistrũ nostre eruditionis: sicut tuipsemet dixisti in euangelio. Unus est magister vester christus. Dat⁹ es nobis ꝛ in iudicẽ nostre remuneratiõis. sicut dixit Esa. ex psona patris clementissimi. Dedi eum ducẽ ac p̃ceptorẽ gentibus. Datus es nobis ꝛ in lucẽ spũalis ac salutaris illuminationis: sicut dictũ est ꝓ eundẽ Esa. ab ipo patre miscõiarũ. Dedi te in lucẽ gentiũ. Datus es nobis ꝛ in regẽ nostre gubernatiõis. sicut tuipse dixisti per os Dauid de teipso. Ego autẽ constitutus sum rex ab eo sup syon montem sanctũ eius. Datus es nobis ꝛ in sacerdotem siue in pontificẽ. sicut dictũ est ad te ab ipo patre miscõiarũ. Tu es sacerdos in eternũ ſm ordinẽ melchisedech. vt sis nobis oñibus et singulis in his que sunt ad deũ: vt patet in oibus sacerdotalibus officijs ꝛ pontificalibus. Datus es nobis ꝛ in custodẽ: contra oñes offensiones. insidias ceteraq; vniuersa pericula. Datus es nobis ꝛ in saluatorez oñimode

saluationis: sicut ꝓmisit de⁹ pater ꝑ prophetam. Clamabũt ad dñm de facie tribulantis· mittet eis saluatorẽ ⁊c· Recordare dñe misericordie quia in tot et tantis tanqꝫ salutares vsus datus es nobis ⁊ ad omnes illos noster effectus· Et ꝓpter hoc cõfidenter peto vt in oñibus istis vsibus/ vtar te in salutẽ meã· Et vt oñia officia ista adimpleas ⁊ exequaris ꝓ me· Adimple igitur officiũ aduocati pro me/ ⁊ allega causam meã· Aperi igitur os sacratissimũ tuum/ os bñdictũ/ os gratiarũ/ ⁊ allega cũ thimiamate ineffabilis suauitatis· i· gratiosissima interpellatiõe tua: tota sanctispiritus apotheca semꝑ flagrãtissima· Allega istõ incogitabilis flagrãtie incensum· deprecare pro me· te nanqꝫ aperiente os illud bñdictum tuum pro me: obmutescẽt oñes accusatores ⁊ aduersarij· te prestante patrocinium cause mee que cõsurgit ex aduerso· te/ stante ꝓ me quis stabit aduersum te· dante vocẽ gratissimam ⁊ gratiosissimã in cõspectu patris misericordiarum: vocem inqꝫ illam incompabilẽ eloquijs angelorũ· An prebebit pater misericordiarum aures suas accusatoribus ⁊ aduersarijs meis· ⁊ auertit illas ab incogitabili placore ⁊ suauitate vocis tue· Absit hoc ⁊ ab ĩmẽsitate misericordie ipsius/ atqꝫ amoris inestimabilis quo diligit te· sed ⁊ q̃ vides iuges offensas meas quib⁹ iugiter offendi patrẽ misericordiarũ· Placa eum mihi iugi illo placabilissimo eiqꝫ semper acceptissimo: preciosissimi viuificiqꝫ corpis ⁊ sanguinis tui sacrificio: quo placasti eũ mundo in ara crucis: agnus ĩmaculatus: agn⁹ dei qui tollis peccata mũdi: offerens temetipsum eidem in odorẽ suauitatis pro nobis: vbi pacificasti ꝓ sanguinem crucis tue: siue q̃ in celis siue que in terris sunt· Dñe misericordie quãta deuotione q̃stis gr̃arũ actiõibus: q̃stis piarũ lachrymarũ ꝓ fluuijs: rememoranda semꝑqꝫ recogitãda sunt tã stupẽda tanqꝫ longe a meritis nr̃is bñficia· Ego ãt miserrim⁹ atqꝫ vilissimus: arido et frigido tenebrosissimoqꝫ corde atqꝫ per oñia pauperrimo hec in ꝓspectu misericordie tue/ vtrũqꝫ tñ recogito dulcissime redẽptor atqꝫ misericordissime· saluatorqꝫ benignissime: dñeqꝫ deus mi iesu christe qui nõ solũ cause nostre patrocinium: sed etiã dãnationis nostre iudiciũ: pariterqꝫ supplicium: stupẽda ⁊ largitate incogitabili pietatis ⁊ dulcedinis tue suscepisti· Allega eaꝫ incessanter: qui vides accusatores nostros ⁊ aduersarios nõ cessare ab accusationibus nostris die ⁊ nocte

Qui vides q̃tam materiã accusationum eis dedimus· Et ego in plures atqꝫ grauiores innumerabilib⁹ alijs in tot ⁊ tantis vitijs ⁊ peccatis cecidi ⁊ quod fere deterius ẽ: hec oñia stupido ⁊ intensibili· ac ꝓ oñia temerato corde ⁊ audiuim⁹ ⁊ cogitauim⁹· Dñe misericordie pro istis ipsis delictis interpella: ne prestẽt impedimentũ miserationis quã peto· dñe misericordie allega causam meã iusticia ⁊ sanctitate tua: q̃ vides meas nullas eẽ/ qui vides aperte mea mihi obesse: quod allegari possit· dñe misericordie hec potest malignitas aduersariorũ meorũ: vt nõ cessent die ac nocte ab accusationibus meis· Possit igitur hoc misericordissima benignitas tua apud te pro me: vt non cesses a patrocinijs et suffragationibus meis· Dñe misericordie allega causaꝫ meam sapiẽtia tua: qui vides insipiẽtias ⁊ ignorãtias meas· ⁊ in orã do ⁊ in oñibus alijs: que ego dñe misericordie allega eam gratiositate tua: que ꝓ semetipaꝫ solã sufficit impetrare mihi ⁊ oñibus alijs· omnez veniam· oñez gtatiã· omnẽ gloriam· ⁊ omne bonum aliud· Ultraqꝫ istas diuicias dñe misericordie fac me sentire· ita videlicet vt hec omnia/ ⁊ tu mihi impetres· ⁊ eadem ipse largiaris· Dñe misericordie non possint omnia mala mea vitia ⁊ peccata· eouisqꝫ cõtra me· ⁊ ꝓptea exequaris officium/ quod ĩcogitabili pietate suscepisti: hoc est aũt officiũ patroni et aduocati· Nõ possint dñe misericordissime eouisqꝫ: vt vel ad punctũ horę cessare te faciant ab interpellãdo pro me: ⁊ ab allegatiõie cause mee· alioqn ⁊ incessanter ⁊ irreuocabiliter in perditionez ⁊ mortẽ eternã totus dilabor· Absit vt pl⁹ possint cõtra me oñia mala mea apud te: q̃ misericordia tua ꝓ me· absit vt pl⁹ possint obstruere os bñdictum/ ⁊ sanctissimũ tuum: quo min⁹ loqueris ꝓ me· absit vt possint suspẽdere a patronali officio quod ꝓ pctõrib⁹ suscepisti: ⁊ causã illorũ allegãdã ⁊ agendã coram pr̃e misericordiarũ suscepisti· absit vt possint te suspẽdere a sacerdotali vl̃ põtificali officio: quo ⁊ temetipm obtulisti: hostiã in odorẽ suauitatis ⁊ interpellare nõ cesses/ sicut apostolus tuus de te loquẽs dixit· Qui paret vultui dei ꝓ nobis· Et iterũ· semꝑ inueniem⁹ interpellãdũ pro nobis· Dñe misericordie tuipse scis et testis es/ q̃ ex modica illa scintilla dilectiõis quã habeo ad te ⁊ ad oñes hoies: ⁊ ꝓ modica illa scĩtilla pietatis quã dedisti ĩ corde meo q̃tacũqꝫ essent vitia ⁊ pctã cuiuscũqꝫ: qui peteret a me vt orarẽ ꝓ illo/ vt possent obstrue-

re os meũ in pte illa nec suspendere organuz vocis mee: qn orarem pro eo miscoiam tuam Absit igit hoc vt possint pctã mea contra me apud te: cui⁹ pietatis t dulcedinis nec numerus ẽ nec mensura. Amplius non poterunt oñia vitia t pctã mea prohibere vel auertere quo minus in mortem te traderes pro eis ꝑ pitiandis. Quo igit poterũt pctã: vt nec etiam apies os tuum sacratissimũ ꝑ me dñe misericordie. Qꝫ tũ oderis pctã nostra: euident ostendisti fidelibus tuis / in ipso crucis tue victoriosissimo mysterio: dum ea morte ipa tua mortificari voluisti / vt ea morerent. mori dignatus es / qꝫto facilius est tibi dicere pat mi sericordiarũ dimitte huic pctori. Ampli⁹ an sum ego magis offensus tibi qꝫ ipsi crucifixores tui eẽnt. dum te crucifigebant. ꝑ ipis dñe orasti cum hoc ipi non peterent a te t dixisti. Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciũt Quo igit denegabis mihi: imo vt euidenti⁹ loquar: quo continebit se multitudo viscerum tuorũ sup me: Aut qualiter cõtinebis os bñdictum tuum: t nõ apies illud ꝑ me: qui nõ te crucifigo: sed venero ꝑ gratiã tuã. qm te oro t adoro. t a te vt possum t tu adiuuas. hoc expposco dñe miscoie iam nõ opus est vt moriar iterũ pro me t alijs peccatoribus. Satis ẽ nobis ad viuificationẽ nostrã pijssima interpellatio tua / t oratio gratiosissima quam expelli t oñino nõ exaudiri a patre miscoiarũ impossibile est. Addc illi pijssime passioni tue t morti: gratiosissimã interpellationẽ pro me t alijs pctoribus te inuocantibus. Alioqn nõ solum te inutiliter sed etiam supra modũ noxie crucem t mortẽ pro nobis sustinuisti. Et viuifica illa / saluberrimaqꝫ mors tua: in pniciẽ morti feram nobis vertit. Dñe miscoie nõ sit: nõ tm vacua a fructu nostre salutis: sacratissima illa mors tua: sed etiam nõ ꝑmittas: vt sit nobis in augmentũ mortis t pditionis. Dñe misericordie nõ est opus vt fundas iterũ precio sum viuificum sanguinem tuum: in absolutionem t sanctificationẽ nostraz. sufficit nobis vt fundas ꝑces flagrãtissime suauitatis t irreparabilis gratiositatis in conspectu patris miscoiarũ pro nobis. An denegabis nobis ꝑces rogatus q sanguinẽ proprium etiã nõ rogatus tribuisti. Dñe miscoie ne patiaris frustra te tot t tanta fecisse nobis / t ptulisse ꝑ nobis t ne sustineas vllo mõ vacua eẽ tam magnifica opa miscoie tue. Ne dimiseris impfectũ salutis nostre tam gratũ tãqꝫ sibi sumptuosum negociũ: cui hoc solum deest ad pfectum consũmationẽ siue cõsũmatã pfectionẽ: vt aperi as os gratiarũ / coram patre miscoiarũ ꝑ me t alijs redire vtcũqꝫ conantibus. Quod si forte dixeris mihi. quia illa beneficia tua ego met mihi irrita feci t vacua. t isup prouocaui iustissimã iram tuam contra me. verũ indubitanter dicis Et qz prouocaui iram: miscoiam peto. vt tu eaz auertas qui solus potes. qꝫ tũ tu das t adiuuas exoro. tu eñ es os t pax nostra t ppiciatio pro oñibus peccatis nostris sufficiẽtissima: t supabũdãtissima. tu sol⁹ potes nobis placare patrẽ miscoiarũ: t teipsuz t spñsanctũ. qui solus per temetipm accedis ad patrẽ miscoiarũ: cui in te solo bñdicto placuit. qui in oñibus semp exaudiris ab ipo ꝑ tua reuerentia.

Cõclusio petitiõis t ꝓfirmatiõis. La. XX

POst hec autez ꝑ concludam. i. cõclusionem huius orationis faciã. Et dicam interrogans te an velis misereri vel non. Qđ si vis misereri. vtiqꝫ non posses nisi volẽs. inutilis imo nulla miscoia tua. cũ miscoia eẽ non possit nisi voluntas miserẽdi. Qđ si vis misereri sicut reuera non solũ euidẽs sed etiã necessarium est. Interroga te dñe quibus t qualib⁹. Si eñ nõ vis misereri nisi iustis t intẽdo. s. iã iustificatis. confidẽter dico qz illud non patit veritas tua. illis eñ q iam iustificati sunt: añqꝫ iusti eẽnt misertus es: faciens eis hãc misericordiã videlicet vt eos iustificares. anteqꝫ aũt iustificarent iusti nõ erant. Vnde igitur eis iusticia: nisi de multudine miscoie tue preueniẽtis eos et ꝑdonãtis eis iusticiã. Manifestuz igitur ẽ qz proculdubio t misereri vis non iustis: et miserer eis potissimũ in hoc: qꝫ absqꝫ meritis prestas eis vt iusti sint / cuz hoc apud te non meruerũt: Interduz aũt et illis supabundãtissime miserer. qui maxime iram tuã prouocãt. quẽadmodũ miser⁹ es Paulo apostolo tuo: non solũ miscoiam tuã nõ querenti / vel etiã curanti. sed etiã iram tuã iustissimã implacabiliter puocãti. Dũ eñ te persequeret totis studijs t virib⁹: enitẽs extingere nomẽ tuũ / t fidẽ: dũ eẽt spirãs minarũ t cedis in discipulos tuos. magnificẽtissime eum vocasti plenissime auertens eũ ab iniusticijs suis. pfecteqꝫ conuertẽs eũ ad te / totaliterqꝫ iustificans. Quia igitur proculdubio vis

Capitulum XXI

orari a pctōribus postulātib⁹ miscōiam tuaz qua indigent: hoc aūt maxime ex gratia iusti ficationis. Vis igit vt pctōres a te petāt istā miscōiam. Et hoc ip̄m tu inspiras eis: t prerogas: vicz vt petant a te miscōiam: qua liberē tur atq; mūdent a miserijs vitiorū suorum t peccatorū. Qua ppter manifestū est te velle peccatoribus misereri: t potissimū illis q̄bus hoc p̄rogas/t p̄largiris: videlicet vt hoc desi derent querāt t petant a te. Quia igit de illis ego sū vn⁹: miser vis t mihi: miser igit.

Excusatio proprie infirmitatis. La. XXI

Quod si dixeris

B q mihi: quia illis misereri vis/qui toto corde hoc exposcūt a te. mihi xo/t si milibus meis quorū tam exigue/ tam exiles tam aride/tam frigide/tam tenebrose sunt p̄ ces: nō vis misereri: hoc est miscōiam impen dere/ quā sic petimus: Rñdeo tibi in hoc dñe miscōie: quia nemo orat te ex toto corde: nisi cui⁹ totum cor iam occupasti t repleuisti: t p pter hoc totū cor illius iam possides. totūq; traxisti ad te. Qua ppter totū ip̄m liberasti: a peccatis t vitijs: qua ppter totū iustificasti totū tua iusticia repleuisti. Amplius q̄ to to corde orat te: toto corde concupiscit/t de siderat te. qua ppter toto corō amat t diligit te. Qualiter em̄ totū cor ei⁹ inflāmares cōcu piscentijs tuis t desiderijs: nisi in illud iā mi sisses ignē spūssancti: quē venisti mittere in terrā. Et de quo dixisti. q̄d volo nisi vt accen datur. Amplius si ppter hoc nō velles mi sereri qm̄ exiguū t exiliter/ aridecq; t frigide exorāris vt miscrearis. Si hāc causam dignā t iustā iudicas/ phibitiōis tue miscōie: q̄ iu stificas quos vis. Nō igit vis misereri. quoni am ista causa nec amoueri/nec auerti potest p ipsos pctōres. pfectio em̄ orōnis: quod est dicere p quaz tibi merito placeat oro eousq; vt eam exaudias: donū inestimabile ē miseri cordie tue. Qua ppter inde solūmō nō exau dis hmōi debiles t īualidas orōnes: quia de sunt eis pfectiōes: que sunt dona magnifica soli⁹ miscōie tue. Cū igit ñ p̄donas/ vt sic ex oreris: pculdubio nō vis misereri: quēadmo dum exposceris. Et intendo/ non vis largiri q̄ postularis: qua ppter vex ē q̄ p̄dixi: q̄ p culdubio nō vis misereri peccātibus q̄b⁹ non das vt toto corde te p̄cenit: t ppter hoc non vis misereri pctōrib⁹: cū nunq; pctōrib⁹ hoc largiris: vt te ex toto corde orent. Nō em̄ pos sibile est cor pctōris totaliter exorare te: t si mul esse cor pctōris: quēadmodū nō ē possibi le vt totū sit plenū gr̄a deuotionis t orōnis t ex pte pctis t vitijs occupatū. Qua ppt manifestū est. quia vis orari a pctōrib⁹: t vis of ferri tibi orōnes eorū. Nō aūt vis offerri tibi eas frustra vel in vacuū: vis eas igit exaudi re. Amplius qua confidentia petit ois ec clesia scōx t dicit. Cōuerte nos deus salutar noster: t auerte irā tuā a nobis. Nō em̄ quer sus est: qui conuerti petit: neq; ab offensa est: q̄ irā suā a se auerti p̄cat. Hec aūt est orō/ quā ab ip̄o spiritu scō tuo edocta ē ecclesia tua / et facere t offerre tibi. Nō aūt orat te sic eccl̄ia tua insipienter. neq; ita vt tibi displiceat ista eius orō. Orari igit a pctōrib⁹ vt eos conuer tas: t ab infestis: vt ab eis irā tuaz auertis in dubitanter placet tibi. Quicq̄d aūt placet ti bi vt petat a te: proculdubio placet t tibi: vt t id largiaris petenti: p̄sertim si ip̄m largiri ti bi cedat ad gloriā t honorē: petenti xo expe diat ad salutem. Nihil aūt teip̄o teste: ad ma iorem: cedit tibi gloriā. Nihil petentibus ma gis ad salutē: q̄ querti ad te. expedit t auerti irā tuam ab eis. Hec ē igit cōfirmatio cause mee cor̄ te. hec firmitas p̄tis mee/ vicz beni gnitas miscōie tue: qua nō dubito te velle mi sereri pctōrib⁹/ miscōiam tuā petentib⁹/ atq; desiderātibus: vt eis des/ eosq; adiuues que rentib⁹. Est t hec alia firmitas t confirma tio p̄tis mee. q̄ tuipse aduocatus es t ppitia tio: qui es t iudex me⁹. Et ppter h̄/ nō ē pos sibile vt patiaris cām meā p̄clitari/ in manī bus tuis. Apud hoies em̄ nō ē possibile vt ad uocat⁹ fidelis t iust⁹: p̄mittat p̄clitari causaz cui⁹ patrocinīū susc̄epit. Et ē tertia firmi tas/ t p̄firmatio cause mee. q̄ scio te nec vel le vinci/ nec posse. Nec ē possibile te succūbe re in iudicio. q̄ ppter nō ē possibile: vt ego ca dam a cā mea te p̄stante ei patrocinīū: t alle gāti illā. nec t tuip̄e (q̄d etiā cogitatu nephas ē) vinci videaris. Et est q̄rta firmitas t cō firmatio p̄tis mee: q̄ ip̄a allegatio tua sufficiē tissima: p orō ē vrgentissima: q̄ omnimode ir refragabilis p̄suasio ad obtinendā sententiā absolutiōis/ t liberationis mee. Absit em̄ ab abyssali illa sapiētia tua/ t gratiositate incogi tabili: vt allegatiōi tue resistat ab accusatori bus t adūsarijs meis. vel vt p̄tra eū p̄nūciet vel a teip̄o vel alio iudice iustissimo. Et inten do vel a te. vel a p̄fe miscōiax. Et q̄nta fir

mitas ⁊ cõfirmatio ptis mee: q ipa allegatio tua iustificatio est cause mee. In eo eñ ipo q eam allegas iustificas illã ⁊ iustã efficis. Et b̃ est qñ iusticie tue: q̃cq̃d pctis meis debeatur debeť sup snĩa quã allegatiõe tua obtinere intendis. ¶ Et est sexta firmitas ⁊ cõfirmatio ptis mee atq̃ cause: ipsa gratiositas tua: qua eousq̃ patri miscoiarũ in te solo placuit: vt in oñibus semp exaudiaris apud illũ. semp pro ipo placore tuo atq̃ reuerentia. Qua ꝓpter q̃tũcũq̃ odibilis/ detestabilis/ ⁊ execrabilis sit causa mea: nihilomin⁹ in ore tuo b̃ndicto. in ore tuo sacratissimo/ ⁊ in labijs tuis q̃b⁹tã ta gr̃a diffusa est: est fauorabilis. ¶ Et ẽ septima firmitas ⁊ cõfirmatio ptis ⁊ cause mee: ipsa vereranda ⁊ reuercnda sanctitas tua: ad quã necesse habet respicere pater miscoiarũ: ꝓpter qo ab ipsa ecclesia tua exorať ⁊ dicitur eidẽ/ ab ipa. Respice in faciẽ christi tui: quam vicz opponit sanctissimis oculis tuis. ⁊ inꝑponit horrificis atq̃ monstrificis fediratibus/ ⁊ abominationib⁹ nostris: ⁊ vultui clementissimi patris: tanq̃ opiens eas ⁊ abscondens. ne illas intueať. sicut legiť in libro sapiẽtie. Dexptera tua teget eos. Nõ eñ sol⁹ filius sic nos tegit ⁊ opit. imo pater ꝑ ipm opiens iniquitatem/ ⁊ abscondẽs sanctitate sua: quã respicicns pater miscoiarũ necesse est vt placať⁹ respiciat. Nõ eñ possibile ẽ vt in eam respiciat: nisi vultui sereno/ ꝓpitio/ ⁊ iucũdo. qo ⁊ ipse obsecro vicz vt faciẽ plenã gr̃az charissimi ac b̃ndicti vnigeniti tui respicias: ⁊ a pctis meis illam prorsus auertas. Abundi eñ sunt oculi tui sancti dñe: vt nõ videas mala. ⁊ respicere ad iniquitatẽ nisi cũ ira ⁊ indignatione nõ poteris. Nõ igiť respexeris abominatiões/ execrationes horrificas/ ⁊ seditates/ q̃ misereri potius eligis q̃ irasci. Sicut dicit ecclesia tua orans te. Respice igiť in faciẽ christi tui. cui⁹ placore ab ira tua mihi placeris: me vicz qo ĩ me feciśti: qoq̃ iure tuo pleniśimo tuũ est: in me placido sereno/ iucũdo ac ꝓpitio vultu intuearis atq̃ suscipias/ gr̃a imo gratiositate ⁊ meritis illis: que nõ solum reconciliatiõe totius mundi sufficiunt imo etiam in infinitum supabundant ⁊ sup oñem cogitatum.

¶ Ad quid valeant predicta. Ca. XXII

DAnimaduerte a solerter ⁊ studiose: q̃ oĩa x̃ba hec que hic aggregaui tibi atq̃ congessi: de verbis petentibus sunt ⁊ ad deꝑ candũ composita. que ⁊ si nõ sit possibile ꝑ ea moueri imobilẽ ꝑ oñia q̃ innumerabilẽ deũ potentia tñ mihi videnť esse ⁊ validissima ad mouendũ ipsum recitantẽ vel meditantẽ illa Ad mouendũ inq̃ ⁊ ꝑparandum: vtcũq̃ ad gratiã deuotionis/ ⁊ gratitudinis/ ⁊ largitatis/ ⁊ benificẽtie incogitabilis dei. Similiť ad gratiã cõpunctionis: dũ vitia ⁊ pctã ꝑ eaz sic sugillanť ⁊ aggeranť ⁊ agrauanť. Ipaq̃ bñficia creatoris ⁊ declaranť ⁊ magnifice extollũtur: ⁊ quatenus possibile est numeranť. Validita tñ mihi videnť: ad gr̃az interne ac ṽe penitudinis ꝓuocandã ⁊ ꝓcurandã. Dũ eñ ṽtus illi⁹ ⁊ placor/ apud deũ tam euidẽter ꝑ ipsa ostendiť. nõ est possibile vt ab agnoscentibus ipam nõ desidereť vel querať. Quis eñ videre vel cognoscere possit gr̃am istã: esse/ liberationẽ a carcere ⁊ vinculis horrificis vitiorũ/ ⁊ pctõꝝ/ ⁊ nõ cõcupiscere vl̃ nõ desiderare eam: Quis deniq̃ illam viuificationẽ ⁊ resuscitationẽ a morte pessima hmõi eã vel leuiter opinari possit ⁊ nõ amare ⁊ q̃rere. Amplius/ qñ nihil magis ingerit dolorẽ: q̃ ipsa mala/ ipsaq̃ detrimenta atq̃ dispẽdia q̃ passi sumus vel patimur. ⁊ hoc qñ videnť vel cogitanť. tu aũt vides euidenter q vba ista añ oculos cordis tui: mala oñia tua tibi ponunt ⁊ etiã in ipsos oculos tue mẽtis ingerũt ⁊ impingunt. Insensatũ igiť ⁊ insensibile põt esse cor tuum: si dolorẽ tibi tot ⁊ tãta mala tua nõ ingerunt. ¶ Amplius cũ oñia vitia ⁊ peccata instar telorũ cuspidis ex altera pte vel obtusa vel blanda sint. ex altera vero acuta durecq̃ ac dire vulnerãtia atq̃ transuerberãtia ꝓpter quod cũ trajciunť ⁊ infigunť: sine dolore vtiq̃ ⁊ intrant ⁊ admittunť. Cũ ṽo recogitanť mala eorũ: que hic vicz irrogant. sicut mors spũalis culpe/ ⁊ mors gehennalis pene ceteraq̃ tormẽta que inferunt patientibus. tunc cuspides eorũ vertunť in aĩas nr̃as. q̃ ꝓpter si viuax ⁊ fortis fuit recogitatio eox: pungunt eas profunde/ ⁊ cũ dolore saluberrimo cõpũgunt eas. Et inde nomiata ẽ cõpũctio. tanq̃ vicz a cuspide ⁊ aculeis vitiox ⁊ peccatorũ ex oñi pte ꝓfunda punctio. Et he sunt pũcture/ q̃ diabolũ imo omnes cateruas demonũ: de aĩabus humanis exilire: totaq̃ velocitate diffugere cõpellũt. Quẽadmodum eñ pũcture iste saluberrime: aĩas resilire faciunt/ ⁊ effugere a vicijs ⁊ peccatis. Sic ⁊ demones ab aĩab⁹. hec eñ est natura ⁊ consuetudo

vitiorũ ꝛ demonũ: vt semp fugiãt / fugiẽtes se vt dicit sapiens in ecclĩastico ·xxj· Quasi a facie colubri fuge pctã· ꝛ si accesseris ad illa suscipient te· sequunt eñ sequẽtes se / ꝛ fugiũt ab eis qui ea fugerint· eosq; suscipiunt: qui a seipsis eadem nõ repellunt· Vide igit ꝟ mirabilia dei· qui de veneno mortifero vitiorũ ꝛ pctõrũ: euidenter p hanc viã saluberrimaz nobis ꝛ vitalem efficit medicinã· Et vt vulgo dicit de bufone facit nobis salutare anthidotum· ꝛ de serpente saluberrimã tyriacã· Jux verbũ poete quo dixit· Vulnus achilleo que q̃ndã ferat hosti· Vulneris auxiliũ pelias hasta tulit· Apparet aũt euidẽter ex his tibi: q̃z p pe est salus ꝛ sanitas spũalis pctõrib⁹: cũ ipsi morbi vulneraq; vitiorũ ꝛ pctõrum: paratissimi sunt fieri anthidota cõtra semetipsa· Et ꝟ eis dũtaxat qui adiutorio dei: cuspides eorũ ꝛ aculeos in se vertere / seq; inde repercutere volunt· Et qđ est mirabilius: ipsiq; deo saluatori nr̃o glorioslius· quia maiores morbi / maioraq; vulnera / in mai⁹ auxilium salutis potẽtes sunt· Q̃m sicut maiores habent cuspides ꝛ aculeos ad pcutiendum aias nr̃as: sic magis efficaces sunt ad eas cõpungendas: ꝛ ad cõpunctionis gr̃am p̃curandã· Nolli igit desperare o peccator p̃ magnitudine ꝛ multitudine vitiorũ ꝛ pctõrũ· sed inuoca omnipotentissimum / misericordissimũ / atq; promptissimum adiutorẽ deũ: qui nõ solum medicus ẽ animarũ nostrarũ: sed etiã medicina / ꝛ salus vt ipe opet ꝛ mirificet miscordiam suã in te· Faciatq; illa mirabilia: que soli ei possibilia sunt· vicz vt de morte tua reuiuiscas· ꝛ vt de ipsis morbis tuis atq; vulneribus tibi salutem ꝛ sanitatem eliciat· tantaq; ꝛ tot venena vitiorũ ꝛ pctõrũ: in tyriacã saluberrimam conuertat Et de tantis spinis ꝛ tribulis vuas: ex qb⁹ vinum cõp̃ctionis exprimas tibi colligere largiat· Et de rubis istis spinat ſ ꝛ aculeosissimis vuas hmõi vindemiare te faciat· Quod ĩdubitanter faciet: si vitia tua ꝛ pctã: coram te sp fuerint: si ea iugiter mediteris· Nõ eñ poterit tibi nõ displicere: nec tu tibiipsi in illis: si ea iugiter recogites· Per hoc nãq; solum q̃ nõ bene aut plene vident: placent amatorib⁹ suis· Cũ eñ nõ sit turpitudo aut deformitas / aut seditas aut fetulẽtia adeo abominabil· adeo horrifica: vt vitiũ vel pctũ· ꝑculdubio manifestum est eam nõ posse nõ displicere intuenti illam ꝛ clare videnti· Qua ꝓpter de illa rectissime verissimeq; dictũ est· qui viderit te re-

siliet a te· Reminiscere aũt debes: quicũq; cupis de vulneribus ꝛ morbis vitiorũ tuorum ꝛ pctõrũ haurire sanitatẽ· iuxta illud qđ dictũ ẽ ꝑ apl'm· de pctõ damnauit pctm̃· quia de ipsis cum adiutorio diuine gr̃e eliciunt aromata mire virtutis decem vel plura: ex quib⁹ cõficitur ꝛ condit ista tyriaca salutifere cõpunctionis· Quorũ primũ est timor gehennalis supplicij: quẽadmodũ fur furtũ suũ inspicies· ꝛ ꝙincendum se de illo certissime sciens: nõ potest nõ timere suspendiũ· cuz de iusticia iudicis / atq; potentia nulla sit ei dubitatio· Sic ꝛ pctõr omis clare ac studiose peccata sua ꝛ vitia sua intuens: nõ põt nõ timere gehennale supplicium· cum certissimũ sit eidem se nõ posse latere: nec abscõdi ab oculis iudicis / cũcta cernẽtis· Et ignorare non possit eã esse iusticiam illius· q̃ in die vltionis nõ acquiescet cuiusq; p̃cibus· Nec accipiet ꝓ redemptione dona plurima· ꝓpter quod dixi: quia necesse habet timere in primis· Et ob hanc cãm dicit timor initiũ sapientie· Elicit aũt ab ipso pctõ vel vitio: p hoc qđ est penale siue puniendu ꝓ iusticiam dei: timor imminentis· Similiter p hoc q̃ turpe elicit pudor / eodem modo q̃ ipsum est iniuria: nobis vel a diabolo vel a nob ipsis irrogata· Elicitur ex hoc ira: que fm philosophum est inquisitor victorie: fm quosdã inquisitor vltionis· ꝓpter quod ꝛ dicta est ira aliqñ appetitus vltionis· Hec ẽ igit ira p quaz sibiipsi irascit penitens: volens cõtra seipsuz vlcisci iniuriam siue contumeliam creatoris: ꝛ mortẽ ꝓpriã· In quo manifestũ eũ executorem quẽdã esse ꝛ ministrũ diuine iusticie: contra semetip̃m· ꝓpter quod certũ est / ex ipius apli testimonio: ip̃m penitentẽ liberũ ꝛ imunem fieri ab ipso iudicio diuine vltionis· Jta nãq; dicit aplus· Q̃ si nosmetipsos diiudicaremus: nõ vtiq; diiudicaremur· si eñ vlciscemur in nobis dei iniurias ꝛ cõtumelias: q̃s cidẽ irrogauim⁹· Siliter ꝛ mortes ꝓprias animarũ nr̃arũ: nihil supeẽt vel restaret diuĩe iusticie in nob vlteri⁹ vlciscendũ p eandẽ viam q̃ oñe vitiũ ꝛ pctm̃ vuln⁹ spũale ẽ siue morbus· Elicit ex eo dolor· vel ꝓpt ꝟ q̃ m̃ dãnificũ ẽ siue dãnosum: eo q̃ p ip̃m ꝛ ꝓpt ip̃m ꝛ gr̃am ꝛ gloriã amittim⁹: Elicit etiã ex eo dolor alterius generis ꝛ modi alteri⁹· Nõ eñ eiusdem generis sunt dolor ex vulnere: ꝛ dolor ex damno· Bene aũt est penitẽti si ex vtroq; genere dolore doleat· sic tñ ꝛ quousq;· ꝛ quẽadmodũ ꝑdixi vt sanitatẽ animi dolor hmõi / querere

vrgeat: cureq3 medicinali ip̄m subijci faciat· Sic ꝛ se habet de dolore q̄ ee debet ei ex amissione tantoꝝ bonoꝝ gr̄e vicz ꝛ glorie· quem ad hoc sufficere arbitror: vt vere pn̄ialis dicē dus sit: si ip̄m penitentē ad recupationē ip̄oꝝ tanto ꝓposito incitet: vt ꝑm consiliū ecclesie ꝓ eoz ꝛ recupatiōe laborare velit atq3 ꝓponat

¶ Quid facit recognitio pctoꝝ· Ca· XXIII

L Vrta hūc modum: elicit ex ipo peccato/ horror tanq3 ex mortifero: iuxta testimonium q3 audiuisti in p̄cedentibus quo dictuz ē· Quasi a facie colubri fuge pctm̄· Venenata em̄ vel venena potius/ sunt omnia vitia et peccata· ꝛ ꝓpter hoc qui ea attenti⁹ intuetur: resilit ab eis/ quasi a mortiferis ꝛ venenatis Sic ꝛ odium ex ipsis vitijs ꝛ pctis elicit· cum q3 inimica sint q3q3 noxia peccātibus: studiose considerat· Et in alijs quidē hostib⁹: ad cōcitandū cōtra eos in nobis odiū: sufficit aspectus eoꝝ: cū credulitate/ qua credunt inimici nobis: vel hostes eē· Et est intentio odij nocere· Odium aūt istud nō quiescit vel cessat in q̄libet lesione vel nocumento: q3 ex peccato irrogat· ꝫ in solo exterminio ꝛ morte ipo Qua ꝓpter cū eousq3 inualuerit in penitente odiū hmōi: vt bellum contra pctā ꝛ vitia suscipiat: vel suscipe velit tanq3 iuratus in mortem ꝛ exterminium ip̄oꝝ: pfecto odio indubitant odit illa: pfecto in q3/ pfectione pn̄alis sufficientie· Nō em̄ maius odiū req̄rit de⁹ in penitente/ cōtra vitia ꝛ pctā: neq3 maius bellum q3 q3 exti mīare illa ꝛ mortificare sufficiat

¶ De pudore ꝛ erubescentia ex peccato· Capitulum XXIIII

Ab Vrta hūc modum:: ex aspectu vel inspectu potius vitioꝝ ꝛ peccatoꝝ: elicit ab eis pudor ꝛ verecūdia ꝑ hoc q3 turpissima sūt vel q3 est verius/ turpitudines vltra moduz erubescēde· ꝓpter q3 increpat ip̄e dn̄s deus aīam peccatricē: ꝛ potius peccatorē: qui peccare diu ꝛ multipliciter in oculis dei ꝛ hominum nō erubescit· ꝓpter quod dicit ad eam p Ihieremiā ꝓphetā· Frons mulieris meritricis facta ē tibi: ꝛ erubescere nesciuisti· Hic autem est pudor tunc sufficiens penitenti q3tuz capio: cū ad hoc ip̄m induxerit vt vitia sua et oīa pcta abscondere ab oculis dei ꝛ hominum: ꝓ consilio ecclesie sit paratus· Vel illis q3 pctm̄ suū q̄si zodoma p̄dicauerunt nec abscōderunt· Vbi sciendū est tibi· q3 trib⁹ mōis abscondit ignominia vitioꝝ ꝛ pctoꝝz· Primo discooperiēdo in cōfessione coram sacerdote Est igit cooptoriū ipsius: ipa discooptio eiusdem p confessionē· Si em̄ nos ꝑ confessionez sincerā sacerdotibus illa detegimus ꝛ reuelamus: illa deus ꝑ virtutem sacramēti confessionis abscondit ab oculis suis· Et q3to studiosius illa detegimus ꝛ discoopimus· tanto studiosius ille ea coopit ꝛ abscondit· Et de h̄ dictum est· Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates: ꝛ quoꝝ tecta sunt peccata· Q3to aūt illa vel magis abscondimus vel negligentius in sacramento confessionis detegimus: tāto deus illa ꝛ manifestius/ ꝛ in maiorē confusionē abscondētiū/ illa nouissime reuelabit· Per eundē modū ex vitijs ꝛ pctis/ ꝓpter spurcitiam ꝛ fetulentiam ipsoꝝ: elicit abominatio: q̄ est fastidiū/ siue appetitus vomendi· Hanc āt abominationē tūc sufficientē in penitentib⁹ opinor eē: cum spūalem nauseā in his eousq3 ꝓuocat: vt vomere ea velint atq3 ꝓponant· hic aūt vomitus/ ipa eoꝝ cōfessio est· Spūaliter nāq3 ea tanq3 ore vomunt: cū p oris confessionē foras ꝛ in manifesto coram sacerdote illa ponant· nec magis humores noxij vel sordes: quecūq3 ore vomentiū ejiciunt/ a vētre vel stomacho: q3 vitia ꝛ pcta vomitu confessionis ejiciunt a corde· Et h̄ cū confessio integra sinceraq3 fuerit: ꝛ virtute sacerdotalī clauiuz consecrata·

¶ De indignatione a peccatis· Ca· XXIIII

L Vrta hūc modum: elicit ꝛ indignatio ab ipsis peccatis ꝛ vitijs ꝑ ipsoꝝ vtilitatem· nihil em̄ vilius cogitari potest īmo nulla ē vtilitas nisi hec· ꝛ nihil oīno vilescit nisi vitium ꝛ pctm̄· Quia igit vile nō solū est: sed parū vl nihil valet: īmo multo fortius deualet: vt ita dicat· hoc est dicere q3 nocet ꝛ minuit valorē habentis· Manifestū igit est vitiū vel pctm̄ nō solū vilissimū eē: ꝫ etiā longe deterius ipsa vtilitate· Attendens igit ipa anima humana nobilitatem ꝛ dignitatē suā: attendēsq3 ipam vilitatē vitioꝝ suoꝝ ꝛ pctoꝝ: nō pōt nō indignari ꝛ sibi ꝛ illis: cū videat ea tā indigna dignitate sua Et nō solum īmensurabiliter lon

ge esse a nobilitate sua: sed etiã contraria illi
& corrumpentia illã. Qua ppter abijcit illa a
se confestim: & fugit ab illis. Quẽadmodum &
regina inclita & magnifici cordis/ fugeret a lu
panari: tanq3 a loco regali dignitate indignis
simo. fugeret inq3 cũ aspernatiõe & despectu
Et hec est indignatio quã btũs Hieronymus
vocauit sanctã supbiam. quẽadmodum si hõ
magnifici cordis proijciat a se vincula/ vel cõ
pedes quib9 serui alligari solẽt/ aut opa ipsa
seruilia facere dedigneť. ¶ Scire tñ debes q
indignatio interdũ ira quedã est: & põt ꝓce
dere ex supbia/ & magnificentia cordis/ q̃ in
terdum sancta est. & sancta supbia nõ imerito
nominat. Ex hac igit erigit se & eleuat deo ad
iutore: imo eleuante mens humana sup vitia
& peccata: conculcat ea spũaliter. aspernatio
ne forti. Illud em̃ corde & quasi pedibus cor
dis calcamus seu cõculcamus: qđ despicim9.
Et indignatio ista sufficiens est ad pnialẽ iu
stificationẽ: cũ de imo subiectionis & seruitutis
vitiorũ & peccatorũ eousq3 erigit & exaltat pe
nitentẽ: vt sub pedibus cordis vitia habeat &
pctã: forti aspernatiõe. s. cõculcans ea. ¶ Per
viam eandem elicit artificio & virtute gratie
dei a vitijs & pctis: ipsa execratio eorũ. p quã
tanq3 ꝓphana/ vel potius tanq3 sanitati con
traria: oñimodeq3 ei aduersantia & repugnã
tia: longe eijciunt & proijciunt. Ita q̃ cor exe
cratione hmõi p̃ditũ: oñem attactum eorum
tanq3 sacrilegiũ repellat a se. Et attactũ vo
co: nõ solum desideriũ ipsorũ/ vel dilectionem
in ipsis. sed etiã cogitatũ vel delectationẽ ip
sorum. Illa nãq3 execramus: que tanq3 iniq̃ &
adeo contumelioſa a nobis repellimus. Iuxt
qđ dictũ ẽ. Execratio aũt pctõrũ cultura dei.
tanq3 em̃ sacrilegã & tanq3 nefariã eã a se re
pellunt: & ab ea tanq3 impietate fugiũt. Hec
aũt execratio ad pnialem iustificationẽ/ tunc
sufficiens est: cum ad hoc penitentẽ induxit:
vt a vitijs & peccatis se longe facere velit: tã
q3 ab his quibus nõ solum grauissime offendi
tur: sed etiã ab his qui ea faciunt: largissime
sepaŕ atq3 repellit. ¶ Nouissime vero p eandẽ
viam: elicit a vitijs & peccatis detestatio eorũ
p quam resilit ab eis quasi a maledicto & ana
themate. Et tanq3 ab his quib9 appropinq̃ns
oñis: in dei maledictionẽ incidit & anathema
id est sepationẽ ab ipso. & qb9 oñimõ cõicare
separi sit a deo. Cõicat aũt vitijs & pctis q̃ ea
diligit: vel in seipso recipit/ vel sustinet/ vl̃ eti
am cũ in alio sustinet. De oñi em̃ templo dei
expellẽda sunt vitia & pctã: tanq3 maledictio
anathematisata. Et ppter hoc nec in se ea su
stinere debet quis: vel in alio. Cũ ipse & quili
bet christianus templũ dei factũ sit. Hec igit
sunt decem aromata que nominaui: ex q̃bus
tyriaca sancte ac salutaris penitudinis confi
citur & condit. Et de ipsis vitijs & peccatis ad
iutorio diuino eliciunt seu colligunt. Iuxt qđ
dicit aplus. quia mittens deus filiũ suum in si
militudinem carnis peccati: de pctõ damna
uit peccatum. De ipso em̃ peccato in vere pe
nitẽtib9 elicit damnationẽ peccati. Elicit em̃
de illis vnũqđq3 p̃nominatorũ aromatũ. per
quorũ vnũqđq3/ oñis vere penitens dãnat
ppriũ in se pctũ. propter quod & sapientissi
mus ille/ & sanctus Dauid dicebat. Peccatũ
meũ contra me est semp. Facilimũ em̃ ẽ oñi
peccatori/ semp habenti vitia sua & pctã con
tra se: elicere inde ista aromata. Oñe em̃ vi
tiũ & pctũ: psemetip̃m & p sua vicz que ei ad
herent: vel q̃ ex eo sequunt: semetipsuz damp
nat & destruit. & per hec oñia vt non diligat:
& vt ab eo recedatur: magnis vocibus clamat
de ipso peccato/ testimonio veritatis arguit
spiritussanctus mundũ. eliciens ex ipso pctõ
decem conclusiones istas: quibus & peccato
ri simul cõcludit & pctõ. ¶ Pctũ igit est ipsi spi
spirituscõ locus quasi dialecticus. vñ inferẽs
istas sententias siue cõclusiones p occasionẽ
quãdã elicit. & pctis simul & pctõrib9 ꝓcludit.
Et pctũ mediũ ẽ spũiscõ: ad oñes conclusio
nes istas inferendas. Bñ aũt agit tecũ o pec
cator: qui p istas cõclusiones eousq3 artaris.
& eousq3 tibi concludit: vt ad x̄itatẽ vite redi
re cõpelleris: qui reditus seu reuersio non est
nisi penitudo ipa. & sequela penitudinis: que
pnia nominat. Verum scire debes qđ dixi de
cõclusionib9 istis: q̃ p similitudinẽ h̃ intelligo ad
ꝓclones disputatorias. Cõclusus em̃ dicit q̃s
vel ꝓclusum esse illi/ in disputationibus hmõi
q̃ finibus x̄itatis vt ait Aug9 ita circũclusus
ẽ: vt nullũ ei pateat a x̄itate refugiũ/ vel eua
sio. q̃n potius quocũq3 se vertat: nc̃ce habet ĩ
illud incidere. Sic se habet & de ipis vitijs et
pctis. quia solerter ac diligenter intuentẽ ea
pctõrẽ: ex oñi pte sic artant atq3 diffugãt: vt
necesse habeat ab eis recedere: vel fugere: &
in p̃nominatã x̄itatẽ incidere. Quapropter
mãifestũ ẽ: necessariũ eẽ ac saluberrimũ pctõ
rib9 pctã sua & vitia corã oclis suis h̃re sp. inde
cũ adiutorio diuĩe gr̃e tot medicamẽta salut
hauriri p̃it: tot aromata spũalia; q̃t nomĩaui

Capitulum XXV

tibi· Et cum vnūqȝq eorū attenderis studi=
osius ac intimius: inuenies nullū eē quod nō
aliquatenus ledat ac vulneret vitia ⁊ pecca=
ta/ interdū aūt etiam mortificet illa· Timor
eñ cum fortis fuerit/ expellit pctm̄· sicut dicit
Eccs· Nec solum expellit ipam opationē pcti
phibens eam eē in opatione: vel opante: sed
etiā ipam voluntatem opandi mortificat ⁊ ex
tinguit· Sic se habet ⁊ de ira/ ⁊ de pudore/ et
alijs p̄nominatis aromatibus· quia cū inua=
luerunt: aut ipa vitia aut pctā debilitant: aut
prorsus extinguunt· interdū etiā ipas cogita
tiones a cordibus humanis ꝓhibeāt· Ita eti
am vt nec cogitare nec peccare velit· Nec re
putandū est tibi leue vel modicū: si motus et
opationes pctōrū ⁊ vitiorū cessant: ꝓpter de
cem p̄nominatas dispositiones· Multum eñ
debilitatū est vitiū: cum ad hoc redactum est
vt mouere nō possit peccatorem: nō solū ad
op⁹ peccati: sed nec etiā ad voluntatē vel co=
gitationem ipsius· Manifestū est igit tibi
ex oñibus his qm̄ decē iste dispositiones attri=
tiue sunt vel etiam attritiones quedā veter⁹
hois· Ex quibus si eous inualuerint: sequit
contritio eiusdem: que ē mortificatio ⁊ anul=
latio ipsius siue victoria· Juxta consuetudi=
nem scripture que dixit· Cōtritos hostes po=
puli dei: cū ab ipo victi sunt· Qua ꝓpt summo=
pe intendendū/ vigilandū/ ⁊ modis oñi
bus pudendū/ ⁊ laborandū ē: vt iste dispos=
tiones: que ꝓculdubio dei dona p̄ciosa atq;
magnifica saluberrimaq; sunt: ab ipo ipetren
tur: qȝ indubitanter fict p iugem inspectionē
assiduāq; recogitationē impietatis atq; per=
nitiositatis/ feditatis/ ⁊ turpitudinis/ cetero
rumq; malorū: que vel ipsa vitia ⁊ pctā sunt·
vel p iustissimū dei iudiciū irrogāda sunt ipis
peccatoribus: ab eisdē recedere negligētib⁹·

¶ Quedam dispositiones corpis iuuantes
orare volentem· La· XXV

SQoniam autē
q multa sunt que oroni adminiculā
tur ⁊ validū etiā eidem p̄stent ad
iutoriū leuiaq; ipa sibi· Cōueniēs ē vt ea tibi
nominē ⁊ numerē· Dico igit q; vnū ex his est
positio seu dispositio corpis: qualis ē pstratio
ip⁹ corpis· genuflectio eiusdē· expāsio manu=
um· ⁊ eleuatio eorundē· siliter erectio oculoꝝ
ad celū· Jhis eñ nō ē dubiū· ⁊ vnoquoq; eorū
orationē adiuuari: vt deuotior ⁊ obnixior sit·
ꝓpter qȝ ⁊ ecclesia dei statuit ⁊ obseruat: vt
missarū celebrationibus sacerdotes expāsis
manibus orent· Presertim ab ea hora q̄ sur=
sum corda canit· Fit aūt in rememorationez
dei ac dñi nr̄i iesu christi q̄ expansis manibus
⁊ semetip̄m ⁊ orationē suā/ in ara crucis obtu
lit: hui⁹ sacrificij ⁊ oronis rememoratio ⁊ est/
⁊ fit in missa· ¶ Qrtū ego aūt video: illa dispo
sitio corpis vnicuiq; in orone sua ⁊ habenda
⁊ cōseruanda est: ꝓ quaz adiuuari se maxime
sentit· Scio nāq; genuflectionē quibusdam
eē impedimētū oroni· Similiter ⁊ crebras genu
flectiones/ laborioſe nāq; sunt· ⁊ ꝓpter h̄ de
cogitationib⁹ nō nihil in se rapiūt· Et ob hāc
cām cor humanū ad deū totaliter colligi nō
sinunt· ꝓpter qȝ omniū dispositionū corpo=
ris mihi cōuenientior videt esse accubitus· q̄
incūbit sub podiaculo alicui maxime ex parte
sinistra· magis eñ quietat corpus magisq; li=
berū p̄mittit eē cor in cubitu hmōi Quinimo
expedire mihi videt orantibus: vt quieto cor
pore ab oñi molestia: et libero corde ab oñi
mala distractione: seu solicitudine sint in ora
tione· sicut scriptū ē de iosophat· q̄ timore p=
territus: totū se cōtulit ad orandū dñm· Da=
uid aūt prudentissime intelligens: quia cogi
tationes cor humanum rapiunt: interdū q̄si
violentia quadā· Interdū aūt ⁊ furant ipsuz
etiam sibijpsi· tanq̄ eñ sibijpsi pdit: si cogita=
tione aliqua auertit ab ipa intētione ⁊ atten=
tione oronis: ⁊ nescit vbi sit aut quo deuene=
rit· ꝓpter quod dixi furant cogitationes hmōi
cor humanū· Furant inq; ⁊ surripiunt sibijp̄i
ita vt illa hora ⁊ vbi sit ignorat: ⁊ q̄ male· q̄q;
indecenter se habeat: oñino nō videat· Et p
pter hoc dixit· Hunc inuenit scru⁹ tuus cor su
um vt oraret te oronе hac· Jnuenit inq; tāq;
pditum prius· Quid eñ aīe rōnali indecenti
us: q̄q; ab ope cui summope insistendum est
eidem morsu muscę vel pulicis rapiatur· ⁊ vt
ab ipso deo cui ex totis intimis suis adheren=
dum est: etiam tactu pedis vnius muscule ab
rumpitur· Quid eñ turpius q̄q; neglecto tam
necessario/ tanq̄ salutari opere: videlicz oro
nis tam arduo tanq̄ discriminoso negocio:
causa videlicet qua de vita eius agitur: vt de
morte· ſ· effugiat: ⁊ recedat ad vitam: sequi
musculas cogitationum huiusmodi: eisq; cir
cūferri ita vt de eis ludere videamur· Jhe sūt
aues quas Abraam abigebat a sacrificio· nec
ignotum tibi eē debet oronē eē sacrificiū iuxt
modū quē doceber⁹ i sequētib⁹· Jhe sūt muscę

Capitulum XXVI

morientes·que teste Salomone in eccleſia=
ſte·c·vj·Perdunt ſuauitatē vngenti·quod·ſ·
vngentū eſt oro·Eſt em oro vngentū·ſic fa=
ciam te ſcire in ſequētibus oēs dolores cor
dis mitigans·oēs morbos eiuſdē vulnera
ſanans/mira t incredibili ſuauitate pfundēs
illud atq letificans·ſup oīa etiā aromata/
flagrantia·ſuauitas redolens t ſpirās·hmōi
aūt ſuauitatē nō dico meritū vel ſubſtantiaz
pdunt muſcule antedicte·Nō em patiuntur
cor antedicta ſuauitate pfundi·Nec ipaz ora
tionē eē delectabilē aut iucundā·Et de his fa
ciam tibi certitudinem in his que ſequuntur
poſt hec·Tu igit erubeſce/abominare/t ab=
horre nō ſolū in ſacrificio oronis ſed etiam in
oīni alio ope/muſcarū hmōi agmina in corde
tuo ſedere vel volitare·Ne tibi dici poſſit: q
beelzebub es·qđ interptat vir muſcaz·Auer
te cor tuū a muſcis hmōi·t ne exponas illud
comedendū t inqnandū eiſdem·ſicut qbuſ=
dam moris eſt: qui tanta deſidia atq ignauia
pigreſcunt·vt exmuſcare ſe·t muſcas hmōi
a cordibus ſuis abigere vel nō valeant vl nō
velint·¶ Protegendū igit eſt cor t operien=
dum qđdiu in egypto pſentiū tenebrarū atq
mortis viuimus a muſcis hmōi·Egypt nāq
iſta muſca grauiſſima diuerſi generis ſupabū
dat·Qua ppter quēadmodū decaluatis hoi
bus muſce lr̄ales infeſte ſunt: t plurimū mo=
leſte·Sic nudis a ſanctis cogitationibus t af
fectionibus aīabus: bellum cōtinuū indixere
muſce iſte ſpūales·Aut igit ex muſcatorio at
tentiſſime atq cōtinue diſcipline: neceſſe ha=
bes muſcas iſtas inceſſanter abijcere: t te ab
impulſationibus earum defendere·Aut ca=
put tuū ptegere atq ſemp tenere ſcā aliqua
t forti occupatione·Sola em corda ocioſa pa
tenter expoſita ſunt inqnamēt t aculeis mu
ſcarū hmōi·Reminiſcere autē quia ſpūſſcūs
abominat t effugit cor muſcoſum·i·plenum
ſeu occupatū muſcis hmōi·ppter qđ ſcriptū
eſt in libro Sapiē·qr ſpūſſcūs diſcipline au=
feret ſe a cogitationibus que ſunt ſine intel=
lectu·Manifeſtū etiā eſt tibi·oīni homini di=
ſplicere in habitaculo ſuo muſcarū multitudi
nem atq frequētiam·q̄to magis ſpirituiſcō
diſplicet abominanda iſta muſcoſitas in cor=
de humano·quod eſt indubitāter habitaculū
ſpūſſancti baptiſmali/ſcificatiōe ſacratū·Re
miſci etiā debes ſermonis quē dixit de ſeipſa
ſapiētia eterna: que ē chriſtus dns·Ego inq̄
ſapiētia/habito in cōſilio/t eruditis interſuz
cogitationibus·Aberito etiaz totis ſtudijs t
viribus vacandū t inſiſtendū ē eruditis cogi
tationibus vnicuiq fideliū: vt pſentem habe
at in corde ſuo chriſtū dnm: qua pſentia quid
ſalubrius? quid iucūdius? quid beatius cogi=
tari pōt aie humane/illā vel modicū ſentiēti·

¶ Petitio lachrymaz ex peccatorū recorda
tione vel ſpiritualis mentis· La· XXVI

Et aliud adiu
e torium validiſſimū: t inexpugna
bile oronis lachrymoſitas vel la=
chrymarū pfluuium·Dicit em expoſitor lib·
thobie·q oro deū lenit·lachryme vero cogūt
ipſum miſereri·Lachrymoſa igit oro: nō ſo=
lum placita ſeu placida eſt deo: imo etiā vio=
lenta in ipm·cum ei cedere vel ſuccūbere ne=
ceſſe habeat: inuincibilis vſq̄q̄q̄ oīnipoten/
tiſſima creatoris virtus·Qua ppter tota dili
gentia/totiſq̄ conatib⁹ exq̄rēde ſunt lachry
me orantibus·Et intendo q ſunt exq̄rende
duobus modis·vicz t petēde ab ipo actore et
largitore largiſſimo bonorū omniū deo·t mo
dis quos tibi hic exponā procurande·Peten
de ſiquidē vt donū gratuitū diuine bonitatis
Quēadmodū em gaudiū in ſpūſcō: ē vnum
de donis t fructibus ſpūſſancti·Sic t donum
luctus ſiue lachrymarū piarū: nullatenus du
bitandum eſt eē donum dei·Quēadmodum
igitur ſicut audiuiſti in p̄cedentibus ex vbis
beati Greg·quia ire dei tunc reſiſtit: cum ip=
ſe qui irascit opitulatur·Sic t ab eodem pe=
tendum eſt oīne adiutorium: per quod ire re
ſiſtatur eiuſdem: t exp̄ſſe ac confidenter·Di=
cendum eſt ei·Dne muſcōie qui miſereri pori
us eligis q̄ irasci: t cui sp magis placet pcere
q̄ vlciſci·qui vis nō ſolum vt reſiſtat ire tue:
ſed etiam teneri vis t teneri te facis ab eis q̄=
bus das vt miſericordiam tuam obnixe deuo
teq̄ dep̄centur·Da mihi illud validiſſimū cō
tra iram tuam adiutoriū·ſ·piarū lachrymaz
profluuium·Impigua ſacrificium orationis
mee·t irriga piarum lachrymarum aſperſio
nib⁹: cui cogi etiā ad miſerandū ſp placitiſſi=
mū ē·Da hāc vtutēr fortitudinē oroni mee q̄
te teneat/t auertat ab ira tua q̄ te placitet et
cogat etiā miſereri·Da piarum t ſanctarum
lachrymarū copiā: q̄ t extīguat ire tue ic̄ēdiū
t ardores ſempit̄nos·q̄s vitijs t pctis merui
t ipos ardores ꝯcupiſcētiarū t aliarum peſti
um cordis mei·Dne muſcōie: cui nūq̄ p ſe pla

Capitulum

cent vel hi vel illi ardores· ⁊ cui semp placet eorũ extinctio· da capiti meo aquas· ⁊ oculis meis fontem lachrymarũ: quibus extinguãtur ardores isti· sic petebat hieremias· Domine misericordie q̃ percussisti petras in deserto ⁊ fluxerunt aque· torrentes inundauerunt· pcute cor meũ qđ ⁊ aruit· qđ ⁊ obduruit in petrã durissimã· pcute inq̃ gladio verbi tui penetrabiliori omni gladio ancipiti· pcute inq̃ ⁊ transfige in intima· ⁊ trãsuerbera in profundissima sua: vt medullitus ⁊ ex toris intimis suis doleat· tunc eñ erũpent torrẽtes piarũ lachrymarũ ac sanctarũ· Dñe misereie expandi manus meas ad te· qm̃ aia mea sic̃ terra sine aqua tibi/ sitiẽs scz imbrẽ lachrymarũ: ⁊ exitus aquarũ deducere p seipsaz totã hoc est p oñes ptes vite sue: ⁊ per omnes etates scz gradus ⁊ officia: in quibus non custodiuit
Z sacratissimã ac saluberrimã legẽ tuã· Dñe misereie quot ⁊ quãris caris meis hoibus impendi istud humanitatis officium: vicz vt de morte eorũ dolerẽ inconsolabiliter· ⁊ vt mortuos ipos lugerez lachrymabiliter· Da obsecro vt mihi istud impendã corã te/ vt vicz de ipsa morte mea spũali que incõpabiliter moribus illis carorũ meorũ est deterior: magisq̃ lugẽda· Doleã p magnitudine illius· ⁊ luctu acerbissimo meipsum / morte ista turpissima mortuũ/ lugeam corã te· Dñe misereie q̃ turpe· q̃q̃ indecens est ⁊ q̃ mihi pnitiosaz mortem meã cogitare corã te/ ⁊ me mortuum cõspicere· aiam meã scz in feretro seu sepulchro corpis mei iacentem mortuã conspicere· et h̃ corde tepido ⁊ nullo dolore tacto· atq̃ siccis oculis· qđ est dicere nullis inde lachrymis p fluentibus· Dñe misereie/ tãta duricia tãtaq̃ aridítate oculoꝝ/ nõ possem intueri cadauer alicui⁹ ex caris meis· Unde igit̃ ista insensibilitas atq̃ peruersitas cordis mei: vt cadauer anime mee mortuũ absq̃ dolore acerbissimo ⁊ luctu conspiciam· Et quod est ad cumulum malorum meorũ: tanto mihi magis dolendũ esset de morte anime mee: q̃to min⁹ de ea doleo: tanto nãq̃ longius sum a vita ⁊ salute ipsius: q̃to minus mortẽ ⁊ vulnera eius sentio Et ego miserrimus tanto minus inde doleo: ⁊ inde minus vel potius minime· cũ inde maxime dolẽdũ esset· Dñe misereie· scio qz mortu⁹: nec semetip̃m vicz mortuũ: nec aliũ mor-
A tuum lugere vnq̃ potest· Uiuorũ eñ solorũ semp est lugere mortuos· quoruz mortẽ siue ipsos mortuos: vel vident vel audiunt mortuos esse· Et hoc vtiq̃ operatur in eis ipa naturalis attinentia siue propinquitas· In hoc igitur manifeste cognoscere deberẽ me mortuum esse· q̃ mortem meam non lugeam· Incompabiliter enim plus sum mihi: q̃ aliquis alius: qua ppter incompabiliter acerbius ipsum lugerem ex morte ppria si in hoc permitterer· Lugerem inq̃ ex affectu vel affectione gratie: q̃ quẽcũq̃ ex caris meis affectiõe vel propinquitate nature· Da dñe misericordie etiam dona gratie tue: vtcũq̃ video ⁊ mortẽ meam: vtcũq̃ de illa doleaz· sed dolore adeo exili adeoq̃ exiguo: vt non ex illo me viuum vel viuere p̃sumere audeam· Certissimum tñ est mihi non vsq̃quaq̃ extinctam esse gratie tue vitam in me· sic enim videre: ⁊ sic dolere procul dubio vite est: licet exigue ⁊ exilis/ ⁊ viuentis vicz exigue ⁊ exiliter/ ad vitam plene gratie atq̃ perfecte· Jam igitur cepisti intantũ ⁊ totetenꝰ viuificare me· ꝑfice obsecro domine misericordie tante pietatis atq̃ mihi necessarium inceptũ: ne permittas in ipso cepto istiꝰ vite initio me suffocare· ⁊ in mortem pristinam recidere· Uides in me aliquẽ habitum iam tue inspirationis· Inspira vlterius in me spiraculz vite tue· Insuffla in me largius spiritum sanctum tuum· donec fiat in animam perfecte viuentem vita gratie tue·
L ꝑfice in me dolorem interiorem quo sentiam tot ⁊ tanta mea mala: que medullitus ⁊ ex toris intimis meis in conspectu misericordie tue doleam· tunc enim erũpent ex corde meo lachryme salutares/ veri nominis videlicet de laceratione mentis mee· Inde enim lachryme nominate sunt: quia de anima lacerata te percutiente scz ⁊ lacerante profluunt Tu enim es domine qui sic vulneras ⁊ sic mederis sic percutis· et manus tue sanant· Uulneras vtiq̃ gladio acutissimo verbi tui mentem humanam: lacerans dolore penitudinis ⁊ lachrymis sanãs· ℭ Domine misericordie dolore isto et lachrymis satisfaciens iusticie tue: vindicta nobilissima qua meipsum torem ⁊ lictorem meum atrocissimum efficias· Ita non frustra lacerem: quin potius totum me comminuam ⁊ conteram· Nihil integrum quod in omnibus que displicent bonitati tue permittas esse vel viuere in me: sicut Dauid dixit· Et comminuam eos vt puluerem ante faciem venti· Hoc tãtum est gratia tua: ⁊ hoc est gratie tue virtus que gratia dicit̃· Szt cum deder⁊ mihi lachrymaz hmõi

piarũ ꝑfluuiũ·vt lutũ platearũ delebo inimi
cos illos·i·totam cateruã opationum/ locuti
onum/affectionũ/ꝛ cogitationũ·q̃ in me mi=
litabãt aduersus aiaz meã·Quẽadmodũ eñ
inundatio pluuialis lutũ de plateis emũdat
ꝛ diluit ab illis·Sic inundatio lachrymarum
mearũ totã fetulentiã vitiorũ ꝛ pctõrũ meoꝝ
diluet/ꝛ delebit omnesqꝫ feditates vite mee·
Oñes grad⁹ ꝛ officia que illis inq̃nata erãt
emundabit·Renouabis in me miraculũ ꝑ fi=
guram iucũdissimã ꝛ admirabilẽ·vicz sb̃mer=
sionis Pharaonis:ꝛ totius exercitus illi⁹ sb̃=
mergens in mari rubro·i·in aquis amarissi=
mis lachrymarũ mearũ·oñem istam milicĩã
diabolicã que militauerat aduersus animã·ꝛ
oñem istum exercitũ scz egyptiũ·hoc ẽ tene=
brarum ꝛ mortis reducens sup eos aq̃s ma=
ris·i·lachrymas copiosas ꝛ inundantes ama
D rissime penitudinis· Dñe miscȯie q̃ oĩa ad
nutũ ꝛ liquidũ intueris·an possum ego dedu
cere aquã de petra aridissima atqꝫ durissima
cordis mei:Hoc eñ ipe Moyses ꝓposuit fi=
lijs israel dicens·Audite rebelles ꝛ incredu=
li·nunq̃d de petra ista poterimus vobis edu=
cere aquas·Educere poterat vtiqꝫ/ꝛ potuit
nõ ꝑ se neqꝫ virtute sua·sed potuit ꝛ fecit per
te dñe miscȯie ꝛ ꝑ oñipotentissimã ẋtutẽ tuã
Sicut igit̃ affuisti Moysi seruo tuo/ ꝛ fecisti
in eo ꝛ ꝑ ipm grande illud miraculum/q̃ edu
xisti aquã de petra/ꝛ abierunt in sicco flumia
Sic adesto mihi ꝛ opare ꝑ me ꝛ in meipso vir
tutem·cui⁹ illud miraculũ figura pulcherria
fuit·ꝑcute igit̃ dulcissime miserator meus pe
tram istam aridissimã ꝛ durissimã:ꝛ fac in sic=
co isto cordis mei abundanter abire flumina
lachrymarũ·Ne ꝑcas obsecro a dira ꝛ dura ꝑ
cussione petre isti:que nõ solũ ꝑcuti digna est
sed etiã cõfringi atqꝫ cõminui·CEffunde do
mine miscȯie fluenta lachrymaꝝ sup aridam
mentẽ meã·Sic̃ ꝓmisisti ꝑ Esa·ꝓphetã tuuz:
fac etiã eam terrã irriguã quã cõspicis mise=
rabiliter arentem·Da mihi irriguũ istũ/ imo
da mihi vtrũqꝫ irriguũ sup⁹ vicz ꝛ inferius·
vt nõ solum ab inferiori·i·ab inferno ꝛ doleã
ꝛ fleam ꝑ eo scz q̃ me expectant tormenta in
fernalia·imo etiã ꝑ amissione supnorũ gaudi
orum·i·celestiũ·Fac eam obsecro sicut ortuz
irriguum cui⁹ aque nõ deficiunt:ne deficiant
cordi meo· Dñe miscȯie riui piaꝝ ac saluber
rimarum lachrymarũ tãdiu mihi sint saluta=
res q̃z diu mihi prodesse pñt·q̃z diu tanta ẽ vir
tus earum ꝛ gratia/ne reserues obsecro gra

tias eterni fletus:qui nulli prodesse poterũt·
De quo fletu dixisti· Ubi erit fletus ꝛ stridor
dentium·Da mihi fletũ q̃ nõ solũ mihi saluta=
ris est:tibiqꝫ placitus:ꝛ irã tuã placans/ licet
iustissimam·sed etiam beatitudo est·sicut tu:
ipse testatus es dicens·Beati qui nũc fletis
qm̃ ridebitis·Da mihi lachrymas que semĩa
sunt phenniũ gaudiorũ:in quibus qui nũc se
minant:in exultatione metẽt·Da mihi luctũ
ꝑ quo daturus es gaudiũ·Da mihi spm̃ me=
roris:ꝑ quo daturus es pallium laudis·Dñe
miscȯie da mihi sic ꝓuidere infernũ vt ꝓuisio
eius gratiã compunctionis mihi prouocet·h̃
eñ dixit de te doctus doctor magnus Greg⁹
Dñe miscȯie magnifica ꝛ mirifica simul me= 5
cum miscȯiam tuam dulcissimã:iuxta moduz
quo eum magnificas ꝛ mirificas:cum latro=
nibus ꝛ alijs sceleratis:qui cum vident se iu=
xta modũ delicti sui· sibi paratũ incendiũ vel
aliud patibulum·ꝓcidunt ad pedes iudicis/
seu ꝓfecti clamantes ad ipm̃ pre vehementia
timoris pariter ꝛ doloris de ĩminẽti sibi mor=
tis supplicio·Clamantes inq̃z nõ solũ obnixe·
sed etiã supra modum diserte:flagitantes mi
sereri sibi iudicẽ·CDñe miscȯie nullũ habẽt
ibi doctorem:qui eos supplicare doceat ꝛ pre=
cari·nõ habent librũ quem inspicientes/acci
piant inde dissertitudinem illam dep̃catiõis·
Nõ est ibi fons vel puteus vel aliud vñ aquã
hauriant lachrymarũ:solum patibulũ quod
lignum aridum ẽ aspiciunt·solũ incendiũ vel
aliud sibi paratum attendunt supplicĩũ·Inde
accipiunt desiderabilissimã mihi ꝛ similibus
mihi peccatorib⁹ dep̃candi dissertitudinem·
Inde hauriunt vbertatẽ largissimam lachry
marum·Inde placãt iudices suos·Inde dat̃
eis plerũqꝫ venia/ꝛ ignoscit̃ eis merite mor=
tis supplicĩũ·Fac mecũ similem obsecro mise
ricordiam:vt de infernali patibulo:ꝛ de gehẽ 6
nali incendio:silĩem dissertitudinem accipiam
ꝛ similem copiam lachrymarum procidẽs co=
ram te supplicansqꝫ/et ex totis p̃cordijs meis
poscẽs a te domine iesu christe: qui iudex me
us es:imo omnium viuorum iustissimus pa=
riter ꝛ clementissimus·Poscẽs inq̃z/vt igno
scas mihi ꝛ culpas quas cõmisi:ꝛ penas om=
nes quas merui·mirifica mecum magnificaz
misericordiam tuam in hoc· vt de ipso tam
arido infernali patibulo colligam dignos fru
ctus penitentie /de eternis flammis et tene
bris·aquas frigidissimas lachrymarum/que
omnes ardores concupiscentiarum mearũ/

Capitulum

irarum/ odiorum/ꝛ aliarũ peſtiũ quib⁹ tam damnabiliter arſi: totuſq; vaſtat⁹ ſum: extinguere preualeãt· Da mihi de morte iſta eterna ꝛ infernali viuiſcere p timorem ipſi⁹ ꝛ dolorem: qui mihi eẽ debet p eo q eam tã multipliciter tãq; execrabiliter merui· Da mihi igne infernali extinguere ipſius incendia·

Hec enim ſunt glorioſa miracula omnipotentiſſime virtutis ꝛ miſericordie tue: quib⁹ de tanta tãq; horrifica morte eternali vitã elicis penitentibus vt de tantis tãq; formidandis incendijs ſaluberrimũ refrigerium preſtent ſibijpſi: mortẽ eternam conuertens eis in eterne vite anthidotũ: p gratiaꝫ penitudinis· ꝛ ipſum ignem eternũ in refrigerium et extinctionem eiuſdem· ſalutarem inde eis efficiens medicinã· Sic dñe miſcõie mirificas miſericordias tuas in eos: quos p gratiã penitudinis reuocas· reducis ꝛ conuertis ad te

h e ſunt miſcõie mirificentie miſcõiarũ tuaꝫ quas petebat ſapientiſſimus et illuminatus a te ſcũs Dauid cum dicebat· Mirifica miſericordias tuas qui ſaluos facis ſperantes in te· Quid eñ mirificentius cogitari poteſt: q̃ mortuorũ ſeu morientium virtus adiutoriũ: vt ipſa ſeipſam vincat· Nõ eñ refert an dicat mors ipſa ſe vincere/ an penitentes mortem ipſam morte mederi· Igit dñe miſcõie p ipſam mortem infernalem: p ea moriturũ: et ipſo igne eterno: extinguis illum penitentibus

h Iſta dñe miſcõie tanta glorie tue tãq; ſtupenda miracula atq; magnalia· Placeat tibi operari in me· Aperi igit oculos cordis mei: ꝛ illumina eos: vt parata mihi iuſtiſſimo ſpq; ac p oñia laudando iudicio tuo ſupplicia videam ꝛ intuear: cum debito timore pariter ꝛ dolore· tũc eñ verteret mihi in medicamenta ſalutis· tunc mors illa eterna erit mihi in vitaꝫ ꝛ incendia in refrigerium· ꝛ ignis ille inextinguibilis in aquã frigidiſſimam· Dñe miſcõie ſatis apparere poteſt mihi quia velata facie: ꝛ velatis oculis ad infernale ducor ſuſpendiuꝫ ſi tam ꝓpe poſitus illi patibulo: illud videre nõ valeo· Si eñ illõ videre: qũo nõ oia hmõi bona mihi p illud occaſionaliter fierẽt te adiuuante· qui latronibus ꝛ alijs ſceleratis fiũt p inſpectionẽ lꝛalis patibuli· Dñe miſcõie eleua oculos meos vt reuelata facie intueri poſſim paratum mihi eternale ſuppliciũ· vt inde colligam ſaluberrima illa medicamẽta q̃ dixi Propter hoc eñ ꝛ tuipſe rex ſolus ꝛ dñs ſanctorum· tu laus ꝛ decus omniũ: velari faciem tuam ꝛ oculos tuos inſtar latronis paſſus es vt nos ſpũaliter ꝛ interi⁹ ſic velatos ꝛ ad eternale patibulũ ſic ductos reuelares· ꝛ reuelata facie eterna ſupplicia ad q̃ ducebamur videremus vt reuelata facie mirabilia· De lege tua conſideraremus: ꝛ gloriã tuã reuelata facie contemplaremur· De via illa ſcz qua ducebamur ad infernale patibulũ ꝓ nr̃is latrocinijs alijſq; ſceleribus ſubijſti· Illumina obſecro dñe miſcõie oculos cordis mei: vt videre tot ꝛ tanta mala culparũ· ſ· ꝛ penarũ mearum preualeam· Qui eñ videtes tot ꝛ tanta mala cuiuſcũq; alteri⁹ nõ dolere ꝛ nõ luge re poſſunt: q̃to fortius mea ꝓpria abſq; dolore ꝛ luctu acerbiſſimo videre non potero·

Dñe miſcõie tu p̃cepiſti p ꝓphetam tuũ dicens vnicuiq; peccatorum qui reuerti cupiat ad te· planctũ fac vnigeniti· Hoc igit qõ iubes me facere· ꝛ ſcis me non poſſe facere: niſi munere magnifico miſcõie tue p̃large· Da vt faciam ſicut dicebat ſanctus ꝛ doctus a te beatiſſimus Aug⁹· dicens· Dñe da quod iubes ꝛ iube quod vis· Tu dñe miſcõie p̃cepiſti ſimiliter· Plange quaſi virgo ſup ſpõſum puber tatis tue· Scio dñe te docente· quia ꝛ incomparabiliter longe acerbior ꝛ planctus ꝛ luct⁹ cõgruit miſerie mee tu eñ es dñe ſponſus infantie mee: qui aiam meã in ſacramento baptiſmi deſponſaſti· ꝛ illaꝫ regali matrimonio honoraſti/ ꝛ exaltaſti illam vtiq; pauperrimã viliſſimã/ miſerrimã/ omniq; bono tunc indigniſſimam/ cui⁹ matrimonij tam incliti tã nobilis: fidem nõ ſeruauit anima mea oñi damnatiõe digniſſima· Rupit tibi fedus tam ſnblimis matrimonij· amiſit te incogitabilis glorie ſponſum· adulterata poſt diabolum qui ẽ mors· ꝛ q̃ tãta tam ſacrilegi adulterij impietate nõ meruerim· quis illam expiare ſufficiat: que ſupplicia excogitari poſſunt: quib⁹ illa ídigna nõ ſint· Tu ergo dñe miſcõie cui adeo placite ſunt lachryme penitẽtiũ· tui adeo acceptus eſt luctus eorum: cui dolores interne ac vere penitudinis: p peccatis ꝛ delictis eorum ſatiſfaciunt· Cui⁹ iram iuſtiſſimam extinguunt ꝛ placant lachryme cõpunctiõis eorũdem· Da mihi obſecro dolores iſtos· da luctũ iſtum ꝛ lachrymas qui ſcis te nõ poſſe placari mihi· ꝛ me nõ poſſe placare tibi: niſi donis gratuit⁹ miſcõie tue· Nec poſſe redire ad ampliſſimum copioſiſſimum dulciſſimumq; ſinũ miſcõie tue: niſi p hec mihi tam ſalubria/ tam mihi neceſſaria/ tãq; placita dona pietatis et

dulcedinis tue· Absit a te dñe miscõie vt do-
lores istos mihi deneges: qui eterna gaudia
mihi promittis: ⁊ offers· Absit vt lachrymas
istas saluberrimas petens: repulsam patiar:
qui aquã vite/ ⁊ torrentẽ phennis voluptat⁊
mihi promittis· ⁊ ad illam me ⁊ p prophetas
⁊ p temetipm inuitare nõ cessas· Tu eñ dixi
sti p prophetã tuũ Esa· Oñes sitientes veni
te ad aquas ⁊c· Ad aquas íncp doctrinarum
gratiarũ ⁊ lachrymarũ· Uñ ore tuo sacratis-
simo in euãgelio Joh̃is dixisti· Qui sitit veni
at ad me/ ⁊ bibat aquã vite gratis· Dñe mise
ricordie si dolores istos denegas mihi: q̃ fron
te vel audacia sperabo a te eterne felicitatis
gaudia?· Si lachrymas amarissimas mihi p-
stare nõ dignaris: quales sperare potero vel
audebo a te dulcissimas aquas torrentis vo-
luptatis tue· Dñe miscõie istam sitim pnialiũ
lachrymarũ tu dedisti mihi in corde meo· hãc
esuriem panis similiter· Da igit ⁊ mihi satura
ri ex ipsis· Iste nãq luctus quo esurio ⁊ sitio·
iusticia tua est: qua nõ solũ iusticias sed etiam
iustificas penitentes· Dñe miscõie tu pmisi-
sti ore tuo sacratissimo in euãgelio tuo esuriẽ
tibus ⁊ sitiẽtibus iusticiã: qm ipi saturabunt·
Adimple in me pmissionẽ tuã: qui p̃donasti
mihi istã esuriem ⁊ sitim istã· Dñe miscõie· la-
chryme iste sunt vinũ cõpunctionis: hoc vino
pota me: hoc pane lachrymarũ pasce me· Tu
eñ es qui das escam esurientib⁹ ⁊ nõ minus
potum sitientibus· Tu eñ p̃cepisti vnicuiq
pasce esurientẽ: pota sitientẽ· Exurge dñe de
us meus in hoc p̃cepto quod mandasti: ⁊ ad-
imple illud in me· Fac mihi lachrymas istas
panes die ac nocte· sicut fecisti Dauid ppter
qõ ipe dicebat· Fuer̃t mihi lachryme mee pa
nes die ac nocte: qõ est dicere refectiones· Li
ba me pane lachrymarũ/ ⁊ potum da mihi in
lachrymis ⁊ in mẽsura magna vtiq ⁊ larga· ⁊
magna quippe ariditas mentis mee/ magnã
irrigationẽ requirit/ ⁊ magnis sordibus ablu
endus· magna copia lixiuij ẽ opus/ ⁊ magno
rum incendiorũ extinctio· Nõ nisi magnaru
aquarũ supeffusionibus effici põt· Uel da do
mine miscõie mihi potũ in lachrymis: in men
sura quacũ q̃ siue q̃tacũq̃ bñplaciti tui· Ui-
deo me grauiter deliquisse ⁊ peccasse: cuz de-
negas mihi potus in lachrymis in mensura·
quẽadmodũ fieri mos est in monasterijs vbi
grauiter peccãtibus monachis subtrahit mẽ
sura vini que vulgo dicit iusta· Dira ⁊ dura ẽ
ista vindicta: qua tam grauiter infirmanti· tã
periculose egrotanti subtrahis vel denegas
hanc medicinam salutis/ ⁊ panem suauissimi
odoris· Dñe miscõie si placẽt tibi dolores isti
interne ⁊ ve penitudinis: ⁊ si reputes eos vin
dictam iustã· Da eos mihi q̃tũ acerbos volu
eris· Da eos pfundissimos ⁊ intimos: ita vt
si placeat tibi totus imoriar doloribus hmõi:
totus dissoluar ⁊ abeã totus in lachrymas· ⁊
hoc fit mihi consolatio de imensitate pietatis
⁊ dulcedinis tue/ vt affligens me dolorib⁹ ist⁊
nõ p̃cas mihi vsq ad mortẽ corpis mei· Dñe
miscõie nõ fuit a seculis pctõr adeo scelerat⁹
adeo execrabilis· adeo bonitati tue odibilis:
q̃n vna morte corpis sui si eam cum amore et
honore tuo sustineret: eãq tibi offerret: om-
nia scelera sua atq facinora non expiaret/ et
iram tuã iustissimã quãtacũq aduersus eam
excãdesceret: nõ extingueret ⁊ placeret· Do
mine miscõie hanc mortẽ nõ audeo mihi in-
ferre nec manus mihi injcere: verũtñ deside
rio est mihi: si esset bñplacitũ tuũ in gladio vbi
bi tui/ totus confossus corde/ totusq vulne-
ratus doloribus istis: viuificis pnialibus· s· p
acerbitate eorũ corpe morerer ⁊ corpus meũ
morte hmõi morere ⁊· Accidit plerũq domie
miscõie vt moriant hoies morte corpis· p do-
loribus ⁊ tristicijs seculi hui⁹· Utinam ⁊ mihi
dare ⁊ a te vt ĩmorerer doloribus istis pniali-
bus tam tibi placitis/ tam mihi salutaribus ⁊
necessarijs· Dñe miscõie mihi tam gratũ fuit
ppter bonitatẽ tuã desiderare mori/ etiam p
te morte corpis: que p̃secutorũ gladijs infer-
retur: quãto igit gratior tibi esse debet ⁊ ẽ in-
dubitanter mors ista: quã desidero mihi infer
ri gladio vbi tui: cruciatusq ⁊ dolores isti pe-
nitudinales· Et si igit nõ est bñplacitum mi-
sericordie tue vt vsq in mortẽ corpis doleam
doloribus istis: placeat obsecro pietati tue vt
doleant vsq ad effusionem largissimã lachry
marum: ⁊ eousq vt exitus aquarũ deducant
oculi mei· quia nõ custodierunt legem tuam·

Dñe miscõie da mihi sic cognoscere· sicq iu-
giter intueri tot ⁊ tanta mala mea/ detrimẽ-
ta sc ip̃arũ/ viriũ naturaliũ mearũ: que abusi
onibus ope ⁊ ita lese ⁊ vulnerate sunt· Detri
menta gratiarũ tuarum que pilla amisi ⁊ ex-
tinxi in me· etiam detrimẽta glorie eterne he
reditatis ac felicitatis: quibus me exheredi-
taui· quibus me priuaui atq totaliter spolia-
ui· Et ecce nudus/ ligatis velatisq oculis in-
star ribaldi vilissimi ⁊ latronis sceleratissimi:
duc⁹ ad infernale patibulũ· qui rex corona-

tus fueraz in sacramēto baptismi ad regnum tuū celestē/ q̄ lugubze spectaclm facio de me ipo oīb⁹ viris miscdie·imo etiā cunctis in q̄ rum cozdibus vel modicam stillā tue pietatis dedisti: q̄t t q̄tis derisiōib⁹ demonuz pareo· q̄tis t q̄ asperis insultatiōib⁹ eoz expositus sum: Insultare mihi nāq̄ merito t veracissime possunt: mihi inq̄ miserrimo atq̄ vilissimo dicētes· Ecce iste factus est sicut vnus ex nobis· In hoc vtiq̄/ q̄ tam vilissim⁹ apostota flāmis eternalib⁹ t tenebzis cū ipis adiudicatus sum· Et qui dānabiliter associaui me ipsis in culpa apostasie·i·recessiōis a te/ozdine rectissimo associari eis debeo in pena dānationis eterne· Hoc aūt pl⁹ habz apostasia mea culpe: q̄ de sublimi gratie adoptiōis qua filiū me adoptaueras: t de altitudīe regni tui celestis cui⁹ heredē me feceras: tam viliter tanq̄ turpiter deiect⁹/ imo spōte cadēs in extremā istam ignominiam t pauptatē deueni· Quis ista mala mea tot t tanta videre posset: absq̄ dolore compassionis/ t lachzymis: nisi ipsi q̄ bus me associaui demones· vel qui ex pte eorum per simulem associationem effecti sunt·

¶ Requirende sunt intercessiones sanctoz ad impetrationē lachzymarum· La·XXVII

Consiliū aūt necessariū ac saluberrimū est: vt cuz vides p temetipm solum impetrare nō posse/ donū luctus t gram lachzymarū hoc impetrare studeas sanctozuz suffragijs· Et potissime suffragijs gloziose marie Magdalene· necnō t beatissime illius marie egyptiace: que istis donis tam magnifice· tanq̄ largiter dotate fuerunt· Hoc factū est tempe meo/ vbi quidam magnus/ cum doleret t cō quereret de ariditate cozdis sui: eo q̄ aruisset in eo fons lachzymarū: incidit cozdi eius consilium istud: vicz vt iret ad sepulchzum gloziose dñe marie magdalene· Cūq̄ ibi p̄careť vt fontē ei lachzymarū suis suffragijs impetraret· quod p eam obtinuisse suis familiaribus referebat· Debes etiā reminisci q̄ donū luctus siue fons lachzymarum: lauatozium ē in claustro spirituali: in q̄ sanctitatis regula obseruať· Intolerabilis aūt est defectus in oīm claustro: defectus lauatozij· Qua ppter obsecrandus est tibi deus/ qui solus edificatoz est claustri illius/ vt ipse in claustro tuo quod tu ipse esse debes/ vel coz tuuz: nō p̄mittat de eē tam necessariam officinā· Et quod ipe eaz in eodem edificet: p̄sertim cū ipse sit puritatis t mundicie zelantissimus amatoz: que nisi per lauatozium hmōi p̄seruari in isto claustro nō possunt· Obsecrandus ē etiā q̄tū pōt t q̄tuz ipe dignatiōe sue pietatis t dulcedinis te adiuuare voluerit: vt ipe tibi largiať in eo copiosas t indeficientes aquas· Reminisci etiam debes de pena regulariū: cui⁹ tibi feci/ in p̄cedentibus mentionē: quibus auferť mensura vini q̄ dicit iusta: nō tñ auferť aqua q̄tūcūq̄ deliquerit· nec dať eis panis nec cibus vllus absq̄ potu saltem aque· Obsecra igiť ipsum ne in te hunc intolerabilem rigozē sue seueritatis exerceat· qui t claustralem disciplinam t duriciam humanā excedat· Obsecrandus est etiā vt in alijs penis si vindicta ei de te placeat· vindicet in te quecūq̄ vindicare voluerit: q̄ illis que longe te faciunt ab illo t impediunt/ quo minus appropinques ad ipm· presertim cum ipe iubeat dicens· Appropinquate deo t appropinquabit vobis· Hec aūt aridi tas ab aquis vicz lachzymarū: phibet euidēter appropinquare teipsi· sic aque lachzymaz appropinquare te faciunt ad ipm t ipm ad te·

¶ Q̄ afflictio cozporalis valet ad impetrationem lachzymarum· La· XXVIII

Est aliud adiu toziū orationi: grāde atq̄ fortissimum: ipsa afflictio seu tribulatio/ de qua t ppter quā clamať ad deū: ppter q̄ ab ipso spūsancto edocti patres affligebāt se cum oratiōibus suis impetrare vellent aliq̄d magnū a dño· quod adhuc seruat oīs ecclesia scōzū: affligēs se ieunijs/ cilitijs/ labozib⁹ t flagellozuz etiam disciplinis: t alijs modis/ quos iustificatiōis gratia docere t fugere cō sueuit· Et tribulatio p qua vel contra quam scz vt auertať clamatur ad dñm: in primis adiuuat oratiōnē: q̄ facit vt eidem clametur obnixius/ sicut dicit beat⁹ Aug⁹· videlicet q̄ in tribulatione obnixi⁹ clamatur· Causa aūt in hoc ē q̄m ipsa sua acerbitate incitat et incēdit desiderium liberationis ab ea· Et ppt̄ h/ q̄to maioz/ acerbioz ve fuerit: tanto magis incendit vel incitat desiderium hominū· Desiderium aūt impetrandi quod petiť· vox ē oīonis t ppter hoc muta est t sine voce oīo: q̄ desideriū nō habet hmōi· Et ideo tacet in oīone q̄ loq̄ videť multotiēs· Cū aūt vehemēs fuerit

Capitulum XXIX

hmõi desideriũ erit clamor· qua ꝓpter verus ē sermo beatissimi Aug⁹· qui dixit· quia in tribulatione clamat obnixius· Obhanc causaz dixit alibi· Idem btũs Aug⁹· quia ꝓpter hoc ĩmittit deus tribulatiões: vt tribulati clamẽt ad ipm: clamãtes exaudiat: exaudiri liberent liberati glorificent misericordissimũ liberatorem deum· Qua ꝓpter dixit idem sup euãgelium Matth· quia tempestatem fecit oriri in mari: vt nauicula iactaret fluctibus: vt metu tempestatis territi discipuli excitarẽt dñm iesum christũ dormientẽ: ⁊ clamarẽt ad ipsum a facie tempestatis: exauditiq; ⁊ liberati glorificarent ipm· sicut ⁊ ibi factũ est· Scõo adiuuat oronẽ afflictio· qm̃ afflictio miseria ē· Miseria vero/ ꝓuocatrix est miserationis apud misericordissimũ· ꝓpter qõ ⁊ misericordia dicit q̃ miseria cordis de alieno malo· qõ ꝓprie compassio noiat quasi alienũ cõsortiũ passionis· Que q̃dẽ ⁊ si in deo locũ nõ habeat/ q̃tuz ad effectum· quãtũ tm̃ ad effectũ subuentiõis cõpetit eidem quaten⁹ phas est· Subueniens em̃ miserator deus tribulatis· Hoc facit ipis qõ socius tribulatiõis faceret si posset eisdem vicz liberans eos/ vel tribulationẽ mitigans aut leniens ipis· Quia igit afflictio ꝓpria in eis: qui aliũde tribulãt: addit ad miseriã iporum: addit ⁊ ad ꝓuocationẽ vt ꝓdixi miserationis· Et ꝓpter hoc addit adiutoriũ exauditionis ipsius oronis ꝑ quã miseratio intendit impetrari· Tertio qm̃ ipsa afflictio propria: quedã ps est iustificationis: Necesse est vt ꝑpter illã detrahat miserator deus siue minuat de vindicta: quã irrogaturus erat/ si ista afflictio nõ esset· Nõ quidẽ minuit aut detrahit ꝑ quãtitate afflictionis hmõi sed ꝑ largitate sua/ ꝑm largitatẽ ⁊ ĩmensitatẽ miõie sue· Interdũ etiã totã detrahit initio afflictõis hmõi ⁊ sententiã dãnatiõis ĩminentis totam reuocat: totãq; penã mínatã ignoscit· sicut manifestum est fecisse niniuitis/ cũ agerẽt penitentiam ad ꝓdicationem Jone ꝓphete· Manifestũ igit ẽ tibi ꝑ hoc: q̃tũ ⁊ qualiter afflictio ꝓpria adiuuat ad oronẽ adipetrandũ miserationẽ· Juxta hoc dixit Bern· Clareuallen· Jõ affligere se debet orans coram dño: vt parcat saltem flagellato: q nõ ꝑcit iustificato· ac si diceret: vt ipa flagellatio miõiam ꝓuocet quã iustitia (quia nulla est) ꝓuocare nõ põt· Si quis aũt querat de mugitib⁹ boum: ⁊ eiulatibus puuloruũ: ⁊ de afflictionib⁹ animaliuz q̃s passa sunt apud niniuitas: in q vel ꝓpter qõ adiuuabant oones niniuitarũ· Rñdeo in ꝟ quia afflictiões erant hoim quoruũ erãt puuli ⁊ quoruũ erant aialia· Causa aũt in hoc ẽ qm̃ in filijs ⁊ in ialibus suis ac rebus alijs: manifestum ẽ affligi patres ⁊ matres ⁊ rerũ hmõi possessores· De ieiunio vero q̃tuz adiuuet oronẽ: expressit beat⁹ Aug⁹ vbi dixit· q si vis orationẽ volare ad deũ: fac ei duas alas: ieiunium /⁊ elemosynã: quarũ igit altera alarũ: adiuuet volucrem ad volandũ tm̃· simili mõ adiuuet ieiuniũ oronẽ ad volandũ ad deum· volatus aũt hmõi exauditio est· nõ em̃ ascendere dicuntur oones: nisi quas exaudit de⁹·

Quare ieiunio tanta efficacia tribuatur· Capitulum XXIX

Habet aũt questionem ⁊ ãmirationẽ nõ leuem ꝑpter quod sapientissimus ⁊ sanct⁹ Aug⁹· Jeiunio tantã efficaciã ⁊ virtutẽ hic attribuit: vt eã elemosyne parificare videatur· Alle em̃ due paris virturis sunt/ ⁊ equalis per om̃ia in om̃ibus volatilib⁹: ⁊ equale prestant eis adiutoriũ ad volandũ· nec potior ẽ in hoc ala dextera q̃ sinistra· nec ecõuerso· Cũ econuerso se habeat in maiori pte hominũ Nõ em̃ equalis ꝟturis aut fortitudinis sunt dextera manus ⁊ sinistra in hominibus: ĩmo in pluribus dextera sinistram excedit· In solis ꝟo illis q̃ vocant ambodextri qualis fuit hayoth ⁊ gabaonite ⁊ ꝑ om̃ia eiusdẽ fortitudinis sunt: ⁊ ad opandũ eiusdẽ adiutorij· Aplus aũt dixit· j· ad Timoth· iiij· quia pietas ad om̃ia valet· exercitatio aũt ad modicũ valet· Jeiuniũ vero vna est de exercitationibus corpalibus quare nulla est compatio ieiunij ad pietatem quẽ ad modũ nulla est eius quod est modicuz ad om̃ia· Rñdeo in hoc ⁊ dico verũ esse· Hoc est veri noís ⁊ rõnis ieiuniũ· oblatio ⁊ sacrificium est ꝓprij corporis: sicut euidenter testatur aplus ad rhomanos· xij· dicens· Obsecro vos ꝑ misõiam dei exhibeatis corpa vestra hostiã viuentẽ/ sanctam/ deo placentẽ· preser tim cũ nõ auaricie: sed misõie iciunat· Hoc aũt est· cum ea que detrahunt corporibus de alementis: in christi paupez alemoniã/ vel in alios vsus pios erogant· Hec videt esse veri noís: quo nõ ⁊ aia ⁊ corpus affligit· Hec modica ẽ afflictio anie humane/ fames ⁊ sitis· qõ inde manifestũ ẽ: q cũ vehementer inualuerint: cogũt hoiem comedere man⁹ suas / vel

alia de carnibus suis: que rape de ipso corpore suo poterint. Similiter ꝛ de vehemētia sitis bibere eñ ppriū sanguinē/ vel vrinas cōpelluñt. Afflictiones vo corpis eē ipm ieiuniū: attenuatio eiusdē corpis: que p pauca ꝛ moderata ieiunia fit/ euidēter ostendit. Hoc aūt nō p pterea dico quia ita ieiunādū: vt in hmōi rabiem sitis esuriens inualescat. Sed potius vt manifestū tibi fiat: quia veri nois ꝛ rōnis: ieiunium ꝛ sacrificiū ē vt dixi: ꝛ iustificatio q̄dā tā aīe q̄ corpis. Et ppter hoc efficax non mediocriter ad placādū iram iustissimā dei. ꝛ ad minuendū penas meritas seu debitas. Quoto eñ quis vehemēti⁹ se affligit pro suis vitijs ꝛ peccatis: tāto min⁹ in se ipo relinquit diuine iustitie puniendū. Quapropter cū semetipsum sufficienter iustificat: non ē adeo vlteri⁹ iustificand⁹. Sicut docet apostol⁹. j. Corinth. xj. dicēs. q̄ si nosmetipos diiudicarem⁹: non vtiq̄ diiudicaremur. Jam igit̄ declaratū ē tibi per hoc: quaten⁹ ꝛ qualiter ala altera orationis ē ieiuniū: vicz ad impetrationē remissionis pene merite seu vindicte. Adiuuat etiā orationē ad volandū in sublime/ diuine mīsationis qm̄ miserabilez efficit ieiunantē. xm qđ dicit apostol⁹. q̄ exercitatio corpis ad modicū valet. Intelligendū ē/ vt ē exercitatio. ꝛ hoc est dicere p se. valet nanq̄ per se ad frangendū vires carnis: ꝛ ad reprimendos/ ꝛ interdū extinguendos ardores cōcupiscentiarū carnaliū. Et ad hoc efficax est valde ieiunium/ quēadmodū subtractio lignoꝝ adextinguēdū incēdiū. Sic dr. detrahe ligna foco si vis extīguere flāmas. Et carnis mot⁹ ocia/ vina/ dapes. Nec intelligas hic exercitationē corpis: nisi macerationē carnis: q̄ fit non solū ieiunijs. sed etiā laboribus. ꝛ oñibus sanctis occupatiōib⁹. p se igit̄ inq̄tū exercitatio corpis: ꝛ p hoc q̄ ē exercitatio: ad hoc valet qđ

T pdixi. quod reuera modicū est cōpatione vtilitatū pietatis. Pietas eñ. i. misericordia ꝛ ad illud valet: ꝛ ad oñia alia que salutis sunt siue pertineāt ad salutē. Nihil eñ est/ vel venie/ vel gratie/ vel glorie/ quod pietas nō impetret. sicut exp̄sse legit̄. Thobie. qm̄ elemosina ab oñi peccato et a morte liberat. ꝛ non patitur animā ire in tenebras. Et iterū. Nō auertas faciē tuam a paupere: Ita eñ fiet vt nec a te vertet̄ facies dñi. Elemosina nanq̄ non solū potest vl̄ valet p eum in quo est/ vel facit illam: sed etiā p eos quibus fit. valet etiam p semetipsaz. Elemosyna eñ p illd qđ elemosyna est: habet fructus ꝛ vtilitates mirabiles ꝛ mirificas. sicut est euidenter colligere ex testimonijs scripturarū. Quid vero p sophisticas calūnias: que in scolasticis disputationibus nō tam fructuose q̄ tumultuose audiuntur: pietatem intellexerunt in sermōe p̄missō Apli illa que theosebia noīat. ꝛ hoc indubitanter cultus deo debit⁹ ꝛ accept⁹ noīat q̄ rectissime veneratio scōy. i. rey scāy/ i qb⁹ p̄matū ꝛ principatū supeminētissimū obtinet creator benedictus: tanq̄ in p̄mis ꝛ maxime venerandus. Deinde beatissima ꝛ gloriosissima dei genitrix. post hoc vnusquisq̄ sanctoy ac sanctarū in ordine suo. Nec dement̄ sacramenta sacramentalia sacraq̄ bona sua. et sacra vasa atq̄ ornamenta. Et generaliter oīa quecūq̄ bñdictionibus pontificalibus sacrātur vel sanctificātur. Omnia nanq̄ hmōi tāq̄ sacra veneranda sunt.

Assiduitas oronū adiuuat nōbilit. La. XXX

Et aliud fortissimum oronis adiutorium. s. assiduitas: sicut testat Jacobus vltimo. c. epl'e sue dicens. quia multum valet deprecatio iusti assidua. Et apls. j. ad Thessal. Sine intermissione orate. Et ipa veritas in euāgelio luce. qm̄ oportet semp orare/ ꝛ non deficere. Qualiter aūt orabimus semp. Impossibile eñ manifestū est semp aliquē orare/ qualiter possibile est dormientem orare cum dormit. Credo aūt te hic audiuisse verba hominū: de quibus fuerunt qui dixerunt vitam oēm sanctorū/ orationē esse. ppter auctoritatem que dicit. Justus nō desinit orare: nisi cū desijt iustus eē. Hoc aūt nō est dictum nisi p tropiā: quo due res que idem vel equalia efficiunt: solent dici vnū eē. iuxta fmonē apli. j. ad Corinth. iij. Qui plantat ꝛ qui rigat vnū sunt. Et intelligit vnū in efficacia seu intellectu. Sic se habet de oro one iustorum/ ꝛ de vita eorū. In effectu nāq̄ impetratiōis apud deū vnū ꝛ idem sunt. Eadem eñ impetrāt apud ip̄m vita sanctoy: ꝛ oro eorundē. Utraq̄ eñ impetrat ꝛ veniā ꝛ gloriā ꝛ gratiā. ꝛ oñe alid bonū qđ ip̄is largitione diuina tribuit. Quidam q̄ ex sanctis p̄rib⁹/ dixit se incessant orare/ pro eo q̄ vel ip̄e orabat in persona sua: vel paupes quos labore manuū suarū sustētabat Dicit igitur se orare cū pro ipso orabat. Uel non est opus vt in explanatiōibus troporū ꝛ

figuraꝝ hmõi detineam te vlteri⁹. Ad illud igitur veniẽdum ẽ qũo oportet semp orare: ⁊ qua de causa. Dico igiť q ꝙdiu ferruꝫ ardet ⁊ incendiũ: tamdiu clamãdũ est contra ignẽ pro aqua. Et hoc euidẽter vides in incẽdijs istis lr̃alibus. ꝙdiu eñ ardet ignis/ q̃ domus aliqua comburiť: tãdiu continuaťclamor eorum qui ad liberationem domus ⁊ extinctionem incendij laborant/ vel alias sataguntꝫ vbi est ergo in tota ecclesia dei domus ĩ qua ignis vel ire vel luxurie vel alterius pestium hmõi nõ incessanter grassať. Nõ dubitas q̃n rarissime paucissimeq; sint quibus deus pcat ab his doloribus: vel quas ab eis potius tuc atur. Qua ꝓpter si vel leuiter vel ad modicũ aperueris oculos: ⁊ inspexeris in ciuitatem dei: videbis fere eam vbiq; varijs vastari incendijs hmõi. iuxta cõminationẽ dñi p Esaiã dicentez. Relinqueť filia syon sic ciuitas que vastať tot ⁊ tantis incendijs. Deniq; tamdiu pugna cõmittitur: ꝙdiu durat preliũ: an nõ resonandũ est tubis cõtra hostes? Clãgores aũ t turbarũ nõne sunt clamores orationum

¶ Amplius temptatio ẽ vita hominis super terram. et alia littera habet militia. Hoc aũt nõ nisi bellũ. Si igiť toto bello. i. toto tempe duratiõis belli: vociferandũ ẽ ⁊ tubis resonãdum: nulla ꝓte vite hui⁹/ vel grandis vel modica: cessare licet nobis ab oratione. ¶ Q̃ si quis fortasse dixerit. q̃ clerici ⁊ sacerdotes. ⁊ inter hos potissimum claustrales: debitores sunt instantie istius: ⁊ continuationis orationum. cum eis ab alijs opationibus adeo parcatur: vt nihil aliud eis impositum sit. Et ipe lhiero. expresse dicit. q̃ monachi officiũ ẽ sua ⁊ alioꝝ peccata deflere. Et generaliter ad hõ/ ⁊ propter hoc totus clerus cõstitut⁹ sit: vt mediator sit inter populm et deum. sicut et iuxta litteram. inter populum ⁊ altare loco medio stat in ecclesia. Ad hoc videlicet vt laudibus/ oronibus/ ⁊ sacrificijs: nõ solum iram dei placare studeant erga populũ: sed etiam gr̃am ⁊ gloriam eidem impetrare. Rñdeo in hoc. q̃a reuera instandũ est oroni/ ⁊ q̃stũ pmittit ipsa (qua oñes pmimur ⁊ circũdamur) ifirmitas similiter et quantum alia officia permittunt: que nec minoris glorie sunt creatori. nec populo minus necessaria sunt. sicut officium predicationis/ sacramentationis. Officiũ interdum iudicationis ⁊ pacificatiõis inter discordes. Sunt ⁊ ꝓter hec officiũ disputandi cõtra errores/ officium cõquirendi ⁊ fabricandi arma spũalia cõtra hostes ecclie dei. Officiũ q̃ texendi retia. hoc est componẽdi ⁊ scribendi sermones/ ad piscandum in mari magno et spatioso mundi hui⁹: pro quibus vani homines ⁊ imperiti telas aranearũ texũt pro eis: nõ solum inaniter sed etiã damnabiliter. Ipsisq; auditoribus pniciose seipsos euiscerant dum ea vel docent vel p̃dicant/ quibus nõ solum nõ capiunť: sed etiam inflãmanť. interdumq; fatiganť. Et quod est ad malorũ omnium cumulũ: ipa aromata sacrorũ eloquioꝝ fastidiunt ⁊ abominanť. eosq; vt aures suas ab eis prorsus auertant. ¶ Orat eñ sine ĩtermissione qui alia sibi officia imposita/ nec ꝓpter orationẽ intermittit aut negligit: nec ꝓpter alia ab oratione desistit. Orat igiť semper ⁊ nõ deficit: qui iuxta q̃ ei ab alijs officijs pmittit/ oroni insistit. Propter q̃ ⁊ circũspecte adiecit veritas. oportet orare semp ⁊ non deficere. Sic eñ abundandũ est nobis in oratione: ne alijs officijs deficiam⁹. nec cogimur p exempla illa que de pugna ⁊ incendijs h̃ ad ducta sunt. in oñi momẽto tpis instare oroni cũ alia ñ min⁹ nc̃ria vel salutaria vl̃ salubria cũ vacare⁹ oroni ꝓtinue. nõ sufficienť ĩplerẽť

Generaliter eñ cõstitutus est clerus: vt custodiat iustificatiões dei ⁊ mandata eius exq̃rat. sicut legiť in p̃s. Et. ij. Paralipo. iij. p̃cepit rex ezechias populo habitanti in hierlm vt darẽt partes sacerdotibus ⁊ leuitis: vt posſent vacare legi dñi. ⁊ subintelliges intelligẽde/ meditande/ implende/ ⁊ docende. sicut ⁊ p̃s. legitur. dedit regiones gentiũ/ ⁊ labores populorum possiderunt: vt custodiant iustificationes/ ⁊ legẽ eius exquirant. De claustralibus vero siue regularibus/ quos communiter religiosos dicimus: non est dubitandũ q̃n summa cura debeat eis esse de dei laudibus/ orationibus/ ⁊ sacrificijs. His eñ tribus oñia officia religiosorum inseruiunt principaliter

¶ Disciplina nãq; claustralis: que in capitulo exercetur: custos quidem est triũ istorum. Siliter ⁊ sobrietas ciborum ⁊ potuũ: que religiosis vindicta est: ⁊ in refectorijs eorũ regulariter seruať: nõ modicũ nec leue adiumẽtũ ꝓstat trib⁹ illis a ñ dictis. Vex lectionẽ ab oratione distinguere: non multuꝫ curo. cũ adeo sibi inuicem cõnexe sunt: vt lectio oronẽ impugnet: ⁊ lectionem oratio illuminet. ¶ Q̃a ꝓpter arida ⁊ modice vel nullius refectio-

nis est oratio: quam lectio nō impugnet· ⁊ pa
rum luminosa lectio: quaz oratio nō illustrat·
Ceterum lectio psalmoruz: sacratissima atq;
ꝓfundissima: pene tota oro est· Unde sic nec
veraciter psallit: qui psallendo nō orat: ⁊ intē
do cui⁹ psallere nō est orare· sic nec veraciter
legit psalmos· cui⁹ legere orare nō est· Lon=
ge em̄ differūt ab inuicem psalmoꝝ recitatio
⁊ ipsorū vera lectio· Medullata nāq; debet
eē psalmodia/ nudat ianis a ꝺuotiōe psalmo
rum recitatio: tumultus tm̄ ēt strepitus la=
biorū· ꝓpter quod dixit dn̄s Amos· v· Au=
fer a me tumultum carminū tuorum: ⁊ cātica
lire tue non exaudiam· Et putauerunt se ha
bere vasa cantici· sicut Dauid· Et iā dixi quia
vox orationis desideriū/ internū ē· Et ꝓpter
hoc dicebat Dauid ad dn̄m/ desideriū cordis
eorum audiuit auris tua· Ex omnibus istis ℊ
colligitur· q; officiū orandi non solū sed maxi
me impositū ē clero: siue seculari siue regl'ari·
Et ꝓpter hoc nec est necesse vt isti officio to=
taliter ⁊ singulariter se impendant· Assidui=
tas igitur orationis inculpabiliter seruatur:
cum tempe suo ⁊ loco/ saluisq; alijs officijs ei
dem ꝓut decet insistit· Et intendo prout de=
cet· vt pinguis sit ⁊ medullata/ ꝓut doceberꝫ
insequētibus· Semper igitur orat ⁊ non defi
cit: qui sic orat· quēadmoduz quis semp dicit
ieiunare/ qui omni die vnica refectione con=
tentus ē· Q; si quis arguere velit semper
ieiunat igitur etiam cū cōmedit· concedi po=
test cōclusio· qr indubitanter dum cōmedit·
contentus ē refectione vna in die: ⁊ abstinet
a pluribus refectiōibus· Sic semp orat iste/
⁊ nō deficit ab oro ne: qui statutis horis: hoc ē
ad orandum deputatis: oronē facit· Non em̄
deficit a quocūq; bono ope nec in defectum ē
opis illi⁹ qui eam suo tempe ⁊ loco exercet·

De importunitate orandi· La· XXXI

VErum quoniā
AV laudauit veritas in euāgelio im=
probitatem/ in oratione et impor
tunitatem tanq; fortissima oratio
nis adiutoria· Sciendū est tibi q; improbitas
in rogando: nō est nisi instantia tediosa siue
molesta ei/ qui rogat· ⁊ hoc ꝓpter plixitatem
suā vel vehemētiam· Quidam em̄ sunt/ qui
p̄ces suas nō solū offerunt eis quos p̄cantur·
sed etiā illas ipsis ingerunt ⁊ impingunt: qua
si pugnantes contra duriciē vel difficultatem
exauditionis: ⁊ tandē ipam impugnātes atq;
vincentes ⁊ gr̄am seu bn̄ficium exauditionis
tedio interpellationis/ tanq; ab inimicis ex=
torquētes· Sicut in exemplo de vidua· cuius
petitionē exaudiuit iudex nō quia deū time=
ret ipe/ vel homines vereret ipe: sed quia mo
lesta eidem erat vidua· sicut legit Luc· xviij·
Importunitas vero simul molestia est siue te
diositas in interpellando siue rogando· Qui
importunus dicit quasi inoportunus qui i ro
gando nec loci nec tempis oportunitatē ser=
uat· ⁊ vbicūq; potest p̄ces ingerit ⁊ impingit
ei quē rogat vbicūq; illū inueniat· vicz in mē=
sa siue in cubili/ siue in publico siue in secreto·
vel dicit importunus quasi in portu/ vel i por
ta ita vt arceri inde nisi valde difficile potest:
Et a ianitoribus impulsiones multas ⁊ verbe
ra sustinet: vt accedat vel appropinquet ei q;
rogare intendit· Tu autem scis· quia omnia
ista molesta sunt valde magnatibus· Longe
aūt sūt he ⁊ oēs alie molestie a pacatissima
⁊ tranquillissima gloria creatoris· sed nec est
ab eo aliq̄d: tanq; eo inuito extorqueri· Om
nia quipe largit̄ p̄larga bonitas eius: nō so=
lum liberaliter sed etiam libēter· Voluit igit̄
in exemplo illo de vidua antedicta· ⁊ in exem
plo de amico ⁊ tribus panib⁹ quod legit Lu=
ce· xj· nos animare ad oronis instantiā· Nihil
em̄ ei gratius offerri pōt a nobis: q; pfecta ex
oībus modis suis oro· Causa aūt in hoc est
abundantissima largitas bonitat̄ ipsi⁹ p quā
querit in nobis occasiones miserēdi semper
nobis/ ac bn̄faciendi· Adeo nāq; placet eidē
dare: vt ꝓpter hoc omnia creaucrit· volebat
em̄ habere/ ⁊ quibus daret· Angelos autem
⁊ hoīes in hoc specialiter creauit: vt daret eis
semetip̄m· ꝓpter quod ⁊ tales eos creauit· q;
ipsius capaces essent: nisi vitijs ⁊ peccatis co
usq; seipsos minorassent ⁊ coangustiassent·
vt diuine īmen sitatis oīno irreceptibiles ⁊
īcapibiles essent: sic ⁊ offensis cōtumeliarum
⁊ iniuriarū innumerabiliū ⁊ inestimabiliū irā
eius iustissimam adeo cōtra seipos ꝓuocauc
runt: vt iustissime semp̄q; ac p oīa laudādo
iudicio eius: reddenda sunt eis eterna suppli
cia· Presertim atq; potissimū illis q; culpis su
is originalibus ⁊ actualib⁹: cōtumaciā obsti=
nationis ⁊ incorrigibilitatis ꝑtinaciā addide

rũt·Apparet igiť tibi si tĩ videre vis/ꝛ vales ꝙtus sit placor ꝙtaꝙ gr̃a piarũ ac deuotarũ orationũ coram deo/vel apud eum·dum per eas eidem p̃stať occasio id faciendi: ꝓpter qđ ei placuit ei oĩa facere·ꝛ hoc est largiri quo nihil eo gratius esse potest·Et ob hanc cãm gratiosissima est in conspectu eius humilitas Ipa eñ semꝑ quereloſa est·semper mendica semꝑ egena·dum hic viuiť·semꝑ saccum suũ vacuum eidem ostendens/ꝛ porrigens·sem perꝙ indigentẽ ac pauperrimã se ac clamãs miseriasꝙ suas ĩmẽsas ꝛ innumerabiles oculis pietatis ipsius inger ens·nõ tam ostentãs ꝙvehementi improbitati ꝛ importunitati im pingens·iuť consuetudines trutanorũ: q̃ sca bies suas ꝛ vlcera/mẽbrorũꝙ suoꝝ corrosio nes/nuditatẽ/ceteraſqꝙ miserias suas: tanta studiositate oculis spectantium ingerunt/et intueri illas eos cogunt·vt si nullo miseratio nis affectu in eo moueanť·necesse tĩ habent aliquo bn̄ficio oculos suos ab aspectu tã hor rificarum miseriarũ redimere·Et habet ad huc aliud gr̃e singularis humilitas eius/vicꝫ q saccus eius nec hic impleri põt donis largi tatis: nec pauptas eiusdem ditari·Causa aũt in hoc est qñ quãto maiora ampliorꝙ dona recipit: tanto amplius ipa crescit·Et ꝓpter h̄ tanto amplius vacuã ꝛ paupem se proclamat Ipsa igitur quasi contendit cum ĩmensitate diuiciarũ/ꝛ benificentie creatoris/ꝛ dicit au denter·imple saccum pauptatis ꝛ vacuitatis mee: si potes dñe deus meus·Propter h̄ igiť vt p̃dixi/gratiosissima est humilitas in cõspe ctu creatoris: qñ occasiões ei semꝑ ministrat largiendi simul ꝛ ministrandi/donandi pari ter ꝛ p̃donandi·sicut cñ gaudiũ est iusto face re iudicium·vt legiť Prouerb̃·viij·Ita gau dium est largissimo ignoscere ꝛ largiri·qr igiť sup oĩem cogitatum est largitas creatoris· Ita sup oĩem estimationem nostram est bo nitati eius placitum largiri·Propter hoc igi tur merito tam placite sunt ei occasiones lar giendi: quas ei humilitas subministrat·

¶ Q fides adiuuat orationem·La·XXXII

Manifestũ tibi eẽ facile potest: rememoratio nem fidei/nõ solum adiumentum esse oratio ni·sed ꝛ oratiõis gratiam ex ea ꝛ per eam mi ra affluentia redundare·Rememorandi igiť sunt orare intendentibus atꝙ volentibus il li articuli fidei: qui maxime gratiam gratitu dinis ꝛ deuotionis in nobis excitant ꝛ incen dunt·Hi autem sunt de mysterio incarnatio nis/passionis ꝛ mortis/ necnon victoriosissi me resurrectionis eiusdem/atꝙ in celos glo riose ascensionis·Similiter ꝛ sacramenti al taris·in quo incogitabiliter larga atꝙ profu sa est in nos benificentia ipsius·ꝛ inestimabi liter admiranda dignatio magnifice glorie ip sius·qui quotidie nõ solum multotiens/sed vicibus innumerabilibus/descendit de sum mo celorum: de altissimo solio glorie sue: ĩ ma nus sacerdotum/mysterium illud altaris ri te celebrantium/descendit inꝙ ad inuocatio nes ecclesie sue que per ora sacerdotum fiũt in sacramento illo· Rememoranda igitur sunt officia ineffabilis pietatis charissimi et benedicti vnigeniti patris dei·propter illud venerandum sacramentum instituit/et que in eodem in omnibus missarum solennijs ad implet et perficit·¶ Quorũ primum est offi cium medicationis: quo medetur ecclesie san cte sue tyriaca viuifica sacratissime carnis sue et syrupo saluberrimo precioſissimi sangui nis·¶ Secundum officium est sacramentati onis siue sanctificationis: q̃ officio nos emun dat ab omnibus inquinamentis carnis ꝛ spi ritus: ꝛ replet omni sanctitate et gratia· ¶ Tertium officium est recõciliationis quo per sacrificium corporis et sanguinis sui/pla cat nobis in mysterio illo patrem misericordi arum/ꝛ reconciliat nos eidem·¶ Quartum officium est refectionis spiritualis: quo tam nobili/tanteꝙ suauitatis cibo et potu nos re ficit ꝛ satiat·extinguens in nobis famem et sitim mortiferas/carnalium et secularium de sideriorum·

¶ Cum quanta gratiarumactione est salutã dus dominus ieſus in missa· La· XXXIII

D

¶ Via vero fides q fons est orationis·sicut dixit san ctus ꝛ sapientissimus Augustin⁹·

E

Et ista quattu or in omni missa ab ipso/ tota de uotione·toto fletu cordis ab eo=

Capitulum

dem exposcēda sunt·ita vt in ipa hora eleuationis dñici corpis ꝓcidat coram eo cū grārūactione deuotissima ⁊ laudib⁹·Et dicat bñuenerꝫ tu bñdicte saluator·⁊ bñdicat tibi ꝗcquid tibi bñdicē põt: ꝓ tot ⁊ tāt⁹ maglib⁹ pietatꝫ ⁊ dulcedinis tue· ꝓ tot ⁊ tāris dignitatib⁹ magnificētie glie tue: ꝓ tot ⁊ tāt⁹ tāq; magnificꝫ donis/ icogitabil'largitatꝫ tue ⁊ bñficētie·Ecce oculi tui sactissimi vidēt ariditatē/ frigiditatē/ tenebrositatē/ vacuitatē oīmodā/ ⁊ pauptatē cordiū nrōꝝ·Ecce nō sufficim⁹ ad grāꝝ actiões/ ⁊ bñdictiões ⁊ collaudatiões/ ⁊ glificationes tuas·q̄n poti⁹ ꝑ oīa deficim⁹ a debitꝫ ꝺuotiõe ⁊ gratitudine etiam ꝓ vnico aduentu tuo de celis·pro vnica ascensione tua·sed nec totus mundus regratiari tibi pro vna eius descensione ⁊ aduentu sufficeret/ ꝗto minus igitur ꝓ quotidianis assiduisq; ⁊ īdubitāter in numerabilibus·Nemo tibi satis gratus· satisq; deuotus esse potest Tu ergo ne attenderis ⁊ ne respexeris ad tantos defectus nostros· tātāq; pauptatē·ꝫ respice poti⁹ ad supabundantissimas diuitias pietatꝫ ⁊ dulcedinis tue que te huc adduxerunt ⁊ de supeminentissimo glorie tue solio huc descendere te fecerūt in manibus hui⁹ ꝑsentis sacerdotis: qui tam venerandū tāq; sacrū ministerium/ in nomine tuo celebrat: posuerūt·tanq; oblationem patri miscordiarū gratissimā ⁊ acceptissimā: vbi offerris ꝑ manus illius ꝓ tota tua ecclesia/ et ex pte ipsius·Inde obsecro / page ⁊ admitte officia ista īmense miscdie tue·Inde opare in nobis quattuor istas virtutes sacratissimi hⁱ⁹ mysterij·Inde medere aiarū nostrarū vulneribus atq; languoribus·Inde fac nobis istaz vitalē viuificāq; ꝑciosissimi corpis tyriacā viuificiq; sanguinis tui/ in medicinā/ in vitā/ et salutem mentis ⁊ corpis·Placa nobis patrē miscdiarū hoc placabilissimo/ eiq; acceptissimo sacrificio: quo placasti eū nobis in ara crucis agnus īmaculatus· Agnus dei qui tollis peccata mūdi: offerens temetipm eidē hostiam in odorē suauitatis pro nobis·Ubi pacificasti ꝑ sanguinem crucis tue: sive que in celis sive que in terris sūt· Dñe miscdie ꝗta deuotione/ quātis piarū lachrymaꝝ ꝓfluuijs/ rememoranda ac iugiter recogitanda essent nob/ tam indebita nostris miserijs·tam stupenda tāq; excedentia oēm admirationē ⁊ oēm cogitatum bficia: Tu igit q̄ vides/ ꝗ longe nos fecimus nostris vitijs ⁊ peccatis: a tam necessarijs/ tam salutaribus/ tam desiderabilibus nobis tanq; bonitati tue gratis ⁊ acceptꝫ donis·Adiuua insup impfectū nostrum·⁊ supple tam miserabiles defectus nostros·tāq; moritiferam pauptatem/ supabundantissimis diuitijs gratiositatis tue/ vicz grārūactionib⁹ tuis·Emunda nos ab oīnibus inquinamentis carnis ⁊ spiritus: ⁊ reple nos oīni sanctitate ⁊ gratia/ ⁊ omnibus donis et virtutibus: q̄ bus tibi placet·seruitur ⁊ viuitur: ad placendum/ seruiendum/ totaliterq; viuendum maiestati tue cum patre misericordiarum ⁊ spiritusancto·Hoc inq; fac ꝑ virtutē venerandi/ tāq; ineffabilis sacramenti·quod ⁊ ꝓpter hoc tuipe instituisti: ⁊ celebrandū ecclesie tue sancte tradidisti et precepisti·In quo mirificentissima ꝟtus tua semper operatur·quod nulla virtus nature·nulla potentia / preter singularem illam ⁊ omnibus dominantissimam ac supereminentissimam tuam operari põt· vt panis ille materialis ⁊ vinum visibile: in sacratissimum corpus tuum/ et viuificum sanguinem tuum conuertatur/ quātā mirificam operationem tuam/ soliq; omnipotentissime virtuti tue possibilem: ⁊ te ductore et actore te ispirāte magnifico munere gratie tue dimus ⁊ tenemus: que fides inter mirabilia siue miracula tua/ mire virtutis ⁊ gratie tue donum ē·Refice nos·satia ⁊ firma hoc pane vite·id est·viuo ⁊ vero·hoc pane vite·id ē· de te ipo/ qui de celo descendisti: panis viuus ac verus qui das vitam mundo· et extingue nobis omnem famem carnalium ac secularium desideriorum·Pota nos ⁊ inebria hoc pane viuifico ac saluberrimo teipso·⁊ extingue in nobis omnem ebrietatem vel potius insaniam vitiorum ⁊ peccatorum·Hoc inq; opera re in nobis de teipso·per ipsum viuificum corpus tuum ⁊ sanguinem tuum prec̄iosissimum·Tu es enim domine misericordie/ in temetipso/ et per temetipsum·quod est dicere·inquātū deus es/ inquātū verbum summi ⁊ eterni patris·cibus ⁊ potus ⁊ refectio vitalis saluberrima/ ⁊ super omnem cogitatum suauissima animarum nostrarū· Placet autem tibi vt in sacramento isto ineffabili sacratissimi corpis/ ⁊ viuifici sanguinis tui / quos pro nobis suscepisti·ꝑstes nobis istam sacratissimam/ viuificamq; refectionem quām suauitate ineffabili/ absq; signo ⁊ figura sacramenti·Ipsa pritia tue ꝟitatis nuda ⁊ lucidis-

sima angelis sanctis/ac beatis aiab⁹ in celo/ in templo·s·sublimissimo/habitaculo glie tue largiris aũt ꝺ mirabiliter/ꝛ misericordissime consulis puerilitati ꝛ infantie aiarũ nostrarũ p signa ista sacramẽtalia· Nõ eñ capaces sũt imensitatis vitatis tue/ vt ipa est ꝛ se exhibet ad plenã fruitionẽ/ ciuib⁹ supne illius ac supcelestis hierusalẽ· Adeo nãq; strictũ est· adeo modicũ ꝛ angustũ/ os anime humane: qꝺ est itellectus ipius: in ista morte pntis miserie: vt in illud p semetipm nuda ac lucidissima intrare nõ possit· Et ppter hoc/ non est aie humane in puulitate vt ꝓdixi/ p semetipam gustabilis sic est de palato ipsius ꝛ ventre/ quia nõ est in hac puulitate ꝛ angustia imensitatis suauitatis ꝛ refectiõis/ qua p temetipm ciues supnos reficꝭ· Et ppter hoc sub signis istis sacramentalibus/ ꝛ p ipa intrat quoquo modo veritas viua/ ꝛ viuificans oñia· veritas incogitabilis suauitatis· veritas abundantissime satietatis ꝛ plenitudinis/ in aias nras· Dilatabis aũt ꝛ ora animarũ nostrarum· fauces ꝛ ventres· ꝛ pfundabis ad sanctissimor̃ equalitatem/ ꝛ beatissimorũ angelorũ· Siliter ꝛ reficies ꝛ satiabis/ ita vt non esuriam⁹ nec sitiamus amplius· hoc aũt erit cũ nuda ablatis oĩbus signorũ ꝛ figurarum velamentis· incogitabili claritate manifestã se ꝓbebit oñib⁹ electis ꝛ dilectis tuis gloria tua sicut intellexit ꝓpheta tuus Dauid cũ dixit· Satiabor cũ apparuerit gloria tua· Tũc eñ dilatato ore plenis faucibus ꝛ ventre/ comedem⁹ te integrũ ꝛ illesum p oñia: ꝙ comestioni spũali totus sp ꝛ integer comederis· Ihic igit dñe miserie· da nobis aliquatenus licet p speculũ ꝛ in enigmate ꝓuidere desiderabilissimã virtutẽ tuã· ꝛ vtcũq; ꝓgustare bonitat} tue viuificã ac reficientissimam suauitatẽ: vt amore sanctissimo ac viuifico· cõcupiscentiaq; castissima exardescamus in pulchritudine/ ꝛ esurie ꝛ siti inextinguibili· totis faucibus cordis inhiemus in istam totius sotietatis ꝛ plenitudinis dulcissimam viuificãq; refectionẽ· Ihec ẽ eñ beatissima fames/ ꝛ sitis desiderabilissima: que nõ solum nõ minuit aut vllo modor̃ ledit animas sic esurientes· ꝺn potius ipas hic sanat atq; viuificat vita gr̃e tue· ꝛ ad vite eterne gloriã eas nõ solũ compat: ꝫ etiã a morb⁹ ꝛ vulneri b⁹ peccatorũ ꝛ vitiorũ/ eas liberans: ipas ad illã incogitabili velocitate facit ꝛ currere ꝛ volare· Dñe miserie mi ieſu christe· Nõne tu vita es/ ꝛ fons vite iudeficientissimus atq; redundantissimus? Nõne tu panis vite es/ ꝛ panis viuus qui de celo descendisti ꝛ das vitam mundo? nõ stet igit añ te mors aiarũ nrarum· Fugiat quicqd mortiferũ in nobis est de facie tua: ꝛ a pntia glorie tue/ p ꝙ tutẽ tã venerandam mysterij tui· Intra penetralia cordium nr̃orũ/ ꝛ pfundissima aiarũ nostrarum/ ibi habitare nobiscũ· ꝛ psta vt ĩ te adhream⁹ tibi totaliter singulariter ac insepabiliter in p petuũ· Ibi sentiamus te vitam nostrã· te sanctificationẽ inq; eousq; vt oñia que displicẽt bonitati tue nobis displiceant· vt ab oñibus vitijs ꝛ peccat} nostris/ totos nos abstrahas ꝛ abrumpas: totos nos trahas ad te/ imo totos rapias: in te ꝓglutineq;/ ꝛ vnias tibi vni one purissimi scissimi tibiq; placitissimi amoris· Dñe mie ieſu christe/ dñe misꝺie· nõne tu panis es oñe delectamentũ ꝛ omnem suauitatem saporum in te habens· sicut legit in libro Sapientie tue· Quãta igitur est corruptio palati cordis mei: quãtus error virtutis mee: appetituum interiorum? quãta peruersitas gustus mei? qui in te nihil suauitatis inuenio nihil huius saporositatis sentio ex te· Oꝫ magna est multitudo dulcedinis tue domine sicut clamat cum admiratione propheta tu⁹ Dauid· Et addit sapientissimus Aug⁹ qui ei soli sapit ꝙ palatũ cordis non perdidit/ de febre iniquitatis· Ihec febris mi dñe ieſu christe abstulit mihi palatum cordis/ ꝛ sensum ꝓdulcis saporis tui· quo incogitabiliter bene sapis oñibus illis/ quos ab ista febre tam mortifera tãq; piculosa liberas· Sana me dñe/ qm̃ infirm⁹ sum· Et hoc est mihi indiciũ certissimũ ifirmitatis istius mee tam profunde: ꝙ tu nõ sapis mihi: qui non solũ es in vltimate suauitatis sapidus ꝛ saporus: sed etiam fons abyssalis omnium delitiarum seu delectamentorum spiritualium· Domine mi ieſu christe / ꝙ in extremis vestigiorum tuorum vestigijs· id est· odoribus scz ꝛ saporibus/ pulchritudinibus/ ceterisq; rerum sensibilium dispositionibus/ inueniat misera anima mea tãtos sapores tanta sq; suauitates vt in vnaquaq; earum totaliter se immergat: ꝛ eousq;/ vt inde euacuare nõ valeat· In te vero abyssali fonte suauitatis: nec stillam vnam suauis saporis inuenio· Accidit ergo mihi infaustitatis ꝛ infortunij ridiculum/ valde ꝛ stupende peruersitatis malum: quod exprobratur interdum aliquibus hominibus/ et dicitur eis; eorum scz vnicuiq;· adeo infaust⁹ ꝛ infortunat⁹

es vt in toto mari stillam vnã aque inuenire
ñ posset nec ō toto mari stillã modicã haurire
Dñe mi iesu christe q̄ pnitiosum/ q̄ stupen-
dum/ q̄ q̄ pfunduz ẽ chaos illud atq̄ mozti-
ferũ: qō firmaui inter me et te. Hoc est chaos
vitiozũ ꝛ pcozũ meoꝝ: quod diuidit inter me
ꝛ te/ ꝛ odozem suauitatis tue venire non sint
ad nares spũales cozdis mei. Hec est nubes
densissima atq̄ deterrima: quã opposuisti inꝰ
me ꝛ te. Ne transeat a fonte pietatis ꝛ dulce
dinis tue oꝝo ad me. Et bñ obsistit nubes ista
maledicta iustissimo iudicio tuo/ hoc patiẽte
me/ nisi largiris gratiam oꝝonis p quã impe
trem a te/ qui es dulcissimus ꝛ plargus mise-
rator veniã ꝛ gratiã quã desidero. Dele igiꝰ
tuverus sol iusticie ꝛ intelligentie/ nubẽ istã/
tam tibi odibilem/ tam mihi noxiaz. Dissipet
illam atq̄ diffugiat lux speciosissima/ atq̄ dul
cissima miserationũ tuaꝝ: que lumen clarita
tis tue penetrare nõ sinit intima cozdis mei.
Auser dñe miscõie mortiferam istã diuisionẽ
inter me ꝛ te: vt sentiã odozem suauitatis tue
q̄ ꝓcupiscẽtias in me generet eternas: sic fec̄
in Johe euãgelista dilecto tuo. vt curram in
odoze vngentozũ tuozũ. Currã inq̄ ad te/ et
pcurrã viam mandatozũ tuozũ/ que ducit ad
te veritatẽ ꝛ viam veritatis: in qua nõ est of-
fendiculũ errozis aut fallacie: ī qua nemo la-
bitur. in qua sola tutissime ꝛ absq̄ oñi piculo
ambulaꝰ. Hanc mẽsam sacratissimam/ bene-
dictam/ venerabilissimam/ ꝛ oñibus sanctis
adozandã. Hãc mẽsaz/ opulentissimãq̄ refe/
ctionem/ ita vt in fortitudine illius ambulem
tota quadragena vite istius/ donec pueniaz
ad montem dei. hoc est ad eminentissimã sub
limitatem beatitudinis ꝛ glozie: quã prepara
sti ꝛ promisisti dilectis ꝛ electis tuis. His et
hmõi verbis veteris de consilio meo quotiens
interes missarũ solennijs. Solerter aũt attẽ-
de/ q̄ sub specie panis ꝛ vini tanq̄ sub signis
ꝛ p designationẽ vitatis veri panis ꝛ veri po-
tus qui indubitanter christus est/ ab aĩabus
nostris. vt p̄dixi tibi pro modo puulitatis in-
fantie animarũ nostraruz atq̄ tenebrositate
p̄sentis noctis/ vtcũq̄ capiꝰ ꝛ ad effectũ spi-
ritualis refectionis pcipiꝰ: q̄ in nuditate sua/
tanq̄ īmensitate glozie sue atq̄ suauitat} ab
animabus nostris/ hic capi nõ posset. Intro-
ducunt igiꝰ eã signa illa ꝛ species ille visibiles
panis ꝛ vini/ cõuenientissima designatione:
cum p se ipam ꝛ iuisibilis ꝛ insensibilis sit ani-
mabus nostris. Nihilominꝰ tñ p̄sentia sua at
q̄ vtute opaꝰ refectionẽ spũalẽ animarũ no-
strarũ. ꝛ hoc p ipam vitatem cozpis ꝛ sangui-
nis dñi nri iesu christi. q̄bus ꝛ esse voluit ꝛ de-
dit hanc vtn tẽ: vicz vt p ipa refectio ista spiri
tualis pficereꝰ. Et quia de isto sacramẽto taz
venerãdo tanq̄ ineffabili: tibi in libzo de sa-
cramẽtis (put decuit ꝛ possibile fuit mihi) la-
te diffuseq̄ tibi satisfactum est: Cõsulo q̄ten⁹
tractatũ illũ diligenter solerterq̄ inspicias:
vt plenaz fidẽ de illo habeas. nãq̄ illic ẽ fons
indubitanter deuotissimarum ozationum et
obnixarum supplicationum.

Quedã ptinẽtia ad supdicta. Ca. XXXIIII

Vtinam autem ꝛ noscas ꝛ memoziter teneas mi-
rabilia: que placuit deo ac saluato
ri nostro ostendere de isto sacramento. Qui
dam nãq̄ cõuersus ozdinis Cistercien. in ab-
bacia Abiensi: eiusdẽ ozdinis quotiens sacra
tissimam eucharistiam accipiebat: tanto gau
dio in eius acceptione pfundebaꝰ/ q̄ in aera
rapiebaꝰ spatio duozũ pedũ a terra: ibiq̄ sta-
bat spatio circiter dimidie hoze/ nõ alio fulci-
mento sustentatus q̄ gaudio añdicto. Quid
ergo mirũ si rapiendi sumus obuiã iam chri-
sto dño in aera/ reuelata facie eius glozias in-
tendentes: qñ iste tam modico lumine p̄sen-
tie dei ac saluatozis nri irradiatus: vtcũq̄ ra
piebaꝰ ab ipso in aera/ ꝛ tenebaꝰ inibi ab eo-
dem. Fuit ꝛ alius tempoze meo eiusdem oz-
dinis monachus mihi notus/ ꝛ familiariꝰ mi-
hi dilectus: qui tãte suauitatis odozẽ ex pisci-
de in qua venerabilissima ac sacratissima eu-
charistia reponebatur/ ꝛ seruabatur sentie-
bat: vt famen adeo vehementem de ipa pisci-
de cõmedendi in eo excitauerat ardoz hui⁹:
q̄ ipsam piscidem eum comedere compulit.
Operabatur ꝛ idem venerabilissimum sa
cramentum in eodem monacho / aliud me-
moria dignissimum miraculum. quãtocunq̄
enim spatiosa esset ecclesia/ ꝛ quicũq̄ habe-
ret abdita receptacula: non poterat tamẽ ei
abscondi benedictus saluatoz in sacramento
isto. q̄cito nãq̄ ītrabat ecclesiã sentiebat odo
ris illius fla grantiam. quo odoze perfusus ꝛ
attractus accurrebat illuc cum festinatione/
vbi illum esse tam stupendo odozum iudicio.
presentiebat. Fiebat ꝛ aliud eidem: vt si
quis eum intellige dominum creatozem et
saluatozem transferre vellet/ et ab ipso loco

Capitulū XXXV XXXVI

vbi odor suauitatis eius illū esse indicauerat ad locum alium·hoc prefatū monachū latere nō poterat statim eñ dicebat· Hinc recedebat dñs meus ac trāsit: illuc iuit tanq̄ via ista trāsitu siue trāslatione ip̄i⁹ aromatisans effecta eēt·qđ t reuera fiebat·hāc tñ suauitatem odorū illi soli monacho sentire datum erat·

Quare deus laudauit importunitatē orātis in euangelio luce La· XXXV

Arabitur autē m fortassis aliquis: quam ob causam ipsa veritas laudauit importunitatē t improbitatē orantis in euangelio: cum in oratiōe locū habere nō possit·Est eñ dei tranquillitas inultimate quietis pacatissima/t inultimate īmutabilitat⁊ ip̄turbatissima: q̄ ppter ad ip̄m nullo modo attīgere p̄t molestia vlla vel tediositas· Nec min⁹ facile nec iucundū est ei orare hac nocte incessant· q̄ orare hora vna vel vicesīliter q̄ orari a multis/q̄ ab vno· Nō eñ laborabat vllo modo intendens oř ōnibus nostris/vt fatiget eū· aut vllo tedio afficiat oř onis q̄ tūcūq̄ instantia· Nec vna hora magis oportuna est ad orādu ip̄i/q̄ alia·sicut accidit in regibus t alijs magnatibns/q̄ hoīes tñ sunt·qui vel occupatiōnibus vel tribulatiōib⁹ interdu exorabiles interdū vero difficiles ad exaudiendū rogantibus inueniunt·Propter hoc t quedā mulier sancta t inclusa nō audebat se dare in orationem·donec videret ei q̄ ordo Cistercien· exiuisset·ad laborē·qualiter inquiebat attenderet vel intenderet oř oni misere vni⁹ mulercule: tanta multitudine sanctorū magnorumq̄ virorū ad ip̄m clamāte qualiter tot/et tāntis ip̄i loquētibus/intenderet voci mee? Credebat igit mulier istū ordinē Cistercien· vacare ab oř one dum essent in labore: q̄diu aūt in claustro vel monasterio essent: oř onibus t collocutionibus occupari·Errauit igitur indubitanter/t modicū valde apprehendit adhuc v̄tutē oīnipotentissimam creatoris Dico igit q̄ illis exemplis duobus p̄nominatis/de vidua videlicet t amico/voluit nos inducere misericordissimus saluator ad amoris studiū t instantiā oř onis·Et p hoc sc̄z validissimum argumentū·Si eñ instantia p̄cū vincit duriciā iudicis/vt viduā exaudiret·Et si improbitas amici h̄ potuit/vt media nocte dormientem vicinū excitaret t surgere faceret: t ab eo quotquot panes habebat necessarios obtineret: q̄to facilius a magnificētissimo et misericordissimo deo obtineri ī speranda sunt oīnia bona data·oīnia salutaria/oīnia necessaria/pie obnixeq̄ petentibus· Judice nāq̄ illo obsistebat duricia cordis eius/vidue p̄cibus·In amico somnolentia ꝓpria/t puerorū ipsius obsistere poterat: vt ip̄e sumpt⁹ siue expensas panum p̄sertim si vel auarus erat/vel nō eousq̄ abundans panibus·Apud pre largum aūt t p̄diuitē deū t sup omnē cogitatum nihil horum obsistit/vel aduersat̄ petentibus·solū hoc ad exauditionē eorum requiritur: vt qua possunt instantia atq̄ deuotiōe p̄cent̄·Nec p̄tereunda est hic astronomorum confutatio atq̄ confusio: qui cū eligēdas horas/adeundos p̄ncipes/t porrigendas eis p̄ces vel petitiones/t docuerint t scripserint· Nō ausi tñ fuerūt vl docere vel scribere q̄ alia hora infausta vel infortunata esset ad p̄candum deū/vel ad quodcūq̄ seruitium impendendū eidem· Et cū de hoc cum q̄busdā modernis astronomis sermonē cōferrem: h̄ ipsum contexerunt/vicz q̄ oīnis hora infausta t fortunata esset ad seruiendum deo altissimo/t ad exorandum t ad dep̄candum illū· Et quia nec celi nec luminaria nec stelle de talibus intromittunt se·quod si adiecissent ꝓmoni suo/quia dei seruitium est sup virtutem celorum lunarium t stellarum/t verissime hoc dixissent: quod inde apparet euidenter q̄ dei seruitium/ipsos dei seruitores/adeo exaltat t potentes efficit/vt eis celestia illa subdita sint t obediant·Quod euidenter ostensuz ē Josue·x·c·vbi p̄cipiente Josue seruo dei t dicente·Sol contra gabaon ne mouearis et luna contra vallem haylon·t consequenter sb iungit·steteruntq̄ sol t luna t̄·Hoc aūt ignorare non poterunt astronomi cum duplicata sit dies sole stante super terram spatio duorū dierum·

Q̄ in deo delectari t ei esse subditum adiuuat orationem· La· XXXVI

Hanc pret̄ hec n alia duo adiuuamenta fortissima orationis subiungam: que spiritussanctus in p̄s·docuit euidenter/dicēs per os Dauid·Delectare in dño t dabit tibi petitiones cordis tui·Alterū vero quod sequit̄ ē subditus esto dño/t ora eum· Ubi sciendū ē

Capitulum XXVII

tibi/ꝙ nullo leuiori siue faciliori ꝑcio obtineri pōt exauditio petitionum cordis nostri/a mi ratore deo/q̄ ꝑ hoc quod dicit hic delectan do se in dño. delectari nāq; in dño iam nō fa cilimum est: sed etiā iucundissimū ⁊ magis ꝑ mium q̄ meritū. nec labor est vllo modo: imo quies valde suauitatis/⁊ retributio supabū dantissima molestiarū quas hic dilecti ⁊ elec ti dei ꝓpter deum patiunt: vtinā aūt ⁊ hō do cuisset spūsanctus vel hic vel alibi delectari i dño. Hoc aūt nō est possibile cuiq̄/nisi q̄ pala tum cordis sanum ⁊ curatū habuerit a febre iniquitatis/que sanitas ⁊ puritas nō est vtu tis ⁊ elaborationis humane opus: sed omni potentis virtutis creatoris ꝑcios issimū donū ⁊ merces sanctorū. In patria em̄ sic dic̄ Boe tius in libro de trinitate. delectatio erit cibus compatio vero laus ꝓpetua conditoris. Hoc quod dicit mihi ꝑtereundū est/quia grandis sermo ad illud explicandum requirit. Nec ad hoc mihi dicēdū occurrit/nisi q egritudo ista spūalis interior/qua eousq̄ palatum cordis in nobis corruptum vel infectum est: vt ipsuz fontem suauitatis/deum in nobis sape prohi beat/desipere vel potius amarū sape cōpel lat. ¶ Cognoscenda ⁊ recognoscenda est eti am sanitas contraria: q̄tū dns adiuuare di gnabit obnixius exposcenda. Sentiebat em̄ dauid cū dicebat ad dnm/miserere mei deus q̄m infirmus sum. ac si medico pissimo satis esset infirmitatē pandere: camq̄ cora ipso al legare. Idem dicendum ē et in alio adiuto R rio/quo dicit subditus esto dño. Nec em̄ nr̄e virtutis aut possibilitatis est frangere supbiā cordiū nostrorū. Nec abjcere iugum seruitu tis vitiorum: quo q̄diu p̄mimur: quod est di cere cui q̄diu subiecti sumus: deo subditi esse nō possumus. Nemo em̄ pōt duobus domis seruire. sicut dicit ipa veritas Matth. vj. De ꝑcandus igit est/modis quib⁹ possum⁹/ oim miserator deus largissimus: vt ipe a seruitute vitiorū turpissima/vilissima/nequissima/nos liberet: ⁊ seruituti nobilissime sue nos totali ter subjciat/totaliterq̄ possideat. sicut sui su mus iure plenissimo ⁊ singulariss imo. Hec au tez duo adiutoria in potestate nostra sunt: vt ea vicz nobis ꝑstent̄/⁊ illa habeamus/licet ex nobis illa elicere per nosipsos nō possumus. ꝑsto nanq̄ est nobis gratia dei/⁊ nō solum of fertur: imo nobis repugnātib⁹ pene ingerit̄/ peneq̄ violenter impingitur. ⁊ de hoc multa audiuisti in precedentibus.

De alijs septē adiutorijs ofois Ca. XXXVII

Sunt et alia sep= tem adiutoria oronis/ qb⁹ vox acuit̄ ⁊ ipa quodāmodo conditur Primū illorum est clamor. secundū eiulatus qui est vox puulorū ad patres et matres. vt possunt vociferantium/vel pro absentia cox vel ꝓ defectu alementi. Jta ⁊ faciendum ē no bis pro sepatione dei a nobis/vel potius no stri ab ipso. Similiter ⁊ pro defectu vitalis ac spūalis alementi seu cuiuscūq̄ alterius q̄ su stentatio vite nostre spiritualis indigeat. a fa cie interdum cuiuscūq̄ rei terribilis/vel por ci vel canis/vel bestie alterius eiulare cōsue uerunt puuli. Sic ⁊ nobis faciēdū est a facie peccati/tanq̄ a facie colubri/a facie leonis/⁊ a facie rumphee bis acute. sicut legit̄ Ecci. xj. quasi bis acuta oīnis iniquitas. Et dctes ei⁹ dentes leonis interficiētes animas hominū. T

Tertium est rugitus quasi a damno grauis simo. sicut legitur de Esau q̄ supplantat⁹ a fra tre hereditatē patris amisit q̄re irruguit cla more magno. Et ipse Dauid. rugiebam a ge mitu cordis mei. Debes aūt scire q̄ rugit⁹ ꝓ pria vox turturis est ⁊ columbe. Qua ꝓpter quia nullum damnum compabile est amissio ne vite/gratie/⁊ hereditatis eterne. Nullus rugitus compabilis est rugitui/qui est vel eē debet penitentium. Et hoc ostendit Job̄ se ipso dicens. quasi inundantis aque rugit⁹ me us. xxx. c. Nō quia tempalem eousq̄ doleret amisisse substantiam: sed de amissione spiritu aliū ita rugiebat Quartū vero istor⁹ adiuto U riorum planctus est. hic ꝓprie ꝓ morte vel ꝓ mortuis fieri solet. Peccator igitur q̄ se mor tuum in peccatis videt: habet mortuū quem plangat. semetip̄m videlicet Plangat igitur inq̄ planctu nulli compabili. Philomin⁹ em̄ ⁊ plangere debet christum dnm/sibi mortuū. Mortuū inq̄ a corde suo/in quo habitare ꝑ fidem ⁊ viuere debuit. Ipsaq̄ presentia sua/ vitam anime sue viuificare. Instar igit marie magdalene stare debet penitēs pctōr ad mo numentū plorans. Monumētum autem si ue sepulchrum ipa fouea: siue profunditas vi tiorum ⁊ peccatorum est. Ad hanc debet sta re/eamq̄ attentissime oculis cordis intueri. Ibiq̄ plangere semetipsum mortuum/⁊ chri stum dnm vt p̄dixi tibi. Hoc ē a corde suo mor tuū. sicut legit̄ de maria magdalena Job̄. xx.

Quintū est gemitus/ hoc est resonantia ex
x intimo dolore· ꝓpter quod dixit Gregoriꝰ· qz
veraciter orare/ est amaros in compunctiõe
gemitꝰ/ nõ verba cõposita resonare· Sex=
y tum ẽ suspiriū· ⁊ ẽ quasi fatigati animi/ spira=
tio debilis ad formationem vocis non suffici=
ens· vnde suspiriū dictū est· quasi modica vel
diminuta spiratio· Et videt eẽ ex vehementi
desiderio aliqd obtinẽdum: siue qd amissum
siue quid aliud· ꝓpter quod vniuersaliter di=
cit suspirare qs/ vl aspirare ad aliud ¶ Sep
z timū ẋo est singultus qui inuehemẽter diuqꝫ
dolentibus excitari solet· Concutit vehemẽ=
tia doloꝛ: quousqꝫ viscera/ dolẽtiū/ ac singul=
tus in eis ꝓpter hoc generetur in ventre/ nã
inuenit plerũqꝫ in eis q cũ dolore magno pe=
nitent: ⁊ est in ventre peccatoꝝ vera designa
tio quedã penitudinis· de hac etiã qꝫ idem be
ne dolet cogitauit· vel eoipo tunsionibꝰ duro
rũ supplicioꝝũ dignũ se confiteꝰ· Fiũt aũt iste
ꝓcussiones pectoꝝũ ꝓ eo qꝫ coꝛ humanũ sede
re habet in pectore· Publicanꝰ ille euangeli=
cus Luce· xviij· percuciebat pectus suũ dicẽs
Deus ꝓpitiꝰ esto mihi peccatori· Et de iã di=
ctis septez manifestũ ẽ vnicuiqꝫ/ qꝫ ad oõnẽ
adiuuant: ⁊ per ea deuotio eiꝰ occasionaliter
augeꝰ· Percussiones vero pectoꝝũ: gr̃am pe
nitudinis prouocant/ similiter ⁊ augent· Im
primit eñ vehementer qꝫ coꝛ talia cogitauit·
qꝫ talibus consensitqꝫ talia dignuꝫ voluit sibi
esse duris ac diris ꝓcussionibus· Insinuãt eti
am ipsum peccatorẽ iam rediisse ad coꝛ suum
⁊ ꝓpter hoc in uenire se/ ⁊ videre in illo qꝫ di=
gnum sit ꝓcussionibus· Et hic quidẽ finẽ fa=
cio ꝑtis prime tractatus istius: in qua agitur
de oõne/ put ipsa est quodãmodo oratio re=
thoꝛica: ⁊ partibus assimilantur eis·

¶ Qꝫ oratio sit quasi nuncius ad deum mis=
sus· Capitulum XXXVIII

APost hec igitur ꝑsequamur alias similitudines/
⁊ compationes oõnis· Dico igit
in primis: quia ipsa oõ que est ad deum: ve=
lut quidã nuncius est/ qui ad deũ mittit: ⁊ ad
ipm intrat· sicut dicit bt̃us Augꝰ· superverbo
isto ps̃· Intret oõ in conspectu tuo· Dñe· di=
cit inqꝫ his verbis· Mira inqꝫ virtus oõnis:
que illuc intrat ad deũ· quo caro ꝓuenire ne=
quit· Eccĩ· xxxv· Satis ipam esse euident nũ
cium fidelem/ ac diligentem exprimit: vbi le=
gitur· Oõ humiliãtis se/ nubes penetrabit:
⁊ donec ꝓpinquet nõ consolabit: ⁊ nõ descen
dit donec ꝑspexerit altissimus: vel obnubilã=
tium cogitationũ· vel nubes ipas sanctoꝝ
penetrabit/ ad modũ nunciꝭ ingerentis ac i=
pingentis in mediũ turbarum: ⁊ irrũpentis
eas vt appropinquet ei ad quẽ mittit· Et hoc
sonant illa verba· donec appropinquet nõ cõ=
solabit· Instar fidelis ⁊ strenui nunciꝭ q nec
requiẽ nec consolationẽ habet: donec ꝓuenit
ad illũ ad quẽ mittit· Quẽadmodũ ille Elia=
zar dispensatoꝝ domus Abrae: qui comedere
noluit donec locutus eẽt sermões suos· sicut
legit Geñ· xxxiiij· Et hoc est qꝺ sequit in ser=
mone ꝑdicto· Nõ descendet donec aspexerit
altissimus· Hic igit cõsideranda sunt nunciꝭ
qui sint boni· oñia eñ hmõi req̃runt in oõ=
ne· Et primũ illoꝝũ ponam/ agilitatem ipsi B
us nunciꝭ· Nemo eñ sapiens in longinquam
regionẽ mittit nunciũ: qui nõ valeat ambula
re· Hic aũt est vel qui iam infirmitate ꝑmitur
vel facile lassatus deficit in via· quod euiden=
ter apparet in illo qui difficultate magna/ ⁊ co
natu magno ⁊ multo: vix tota vna septimana
oõnẽ dñicam dicere poterit· ita vt in vnaq̃qꝫ
die septimã ꝑtem ipsius· Hoc est vnã de petiti
onibus septem/ que in ea cõtinent cum ma=
gna difficultate etiam diceret· Et hoc narra=
uit mihi sacerdos cuiꝰ prochianus erat ⁊ qui
ab eo vix istud potuit extorquere vicꝫ qꝫ saltẽ
septimam ꝑtem oõnis dñice vna quaqꝫ die
diceret ⁊ sic totã oõnẽ dñicam in septimana
vna complerꝫ· Cui similes multi sunt quivix
incepta oõne statim ab ipa desistunt ⁊ defici
unt: ipm oõnis laborẽ importabilem reputã
tes· ⁊ velut onus grauissimũ/ illud statĩ proij
cientes· Quibus quo ad ipsos ꝑtinet ⁊ q̃ꝑtũ
in eis est· hoc est dicere ex ꝑte ipsoꝝũ· hoc solũ
video remedij vt paulatim assuescãt/ ad ora=
tiones breuissimas: ⁊ deinde ad largiores· co
nantibus eñ ad se/ put ꝑmittit eoꝝũ infirmi=
tas/ nunq̃qꝫ deerit auxiliatoꝛ deus· Quemad
modum ⁊ in illo de quo ꝓximo feci mentionẽ
factũ est: qui paulatim intm̃ robur ad penitẽ=
tiam agendã conualuit: vt ab ipo suo sacerdo
te peteret: qꝫ ei penitentiã q̃ꝑtũ cunqꝫ grauem
⁊ durã vellet iniungeret· Non eñ solũmodo
leuis ad portandũ facta erat ei ꝓnia oĩs: sed
etiã desiderabilis ⁊ iucunda· Qꝺ siqs q̃rat L
vñ nobis ista infirmitas orandi· qui bñ ꝓdiez
integrã fabulantes nõ fatigamur/ in ꝼmoni=
bus ociosis vel etiã noxijs/ ⁊ etiã in ꝼmonib²

oronū qui vtiqꝫ salutares ⁊ iucundissimi sunt tanto labore affligimur: tamqꝫ facile fatigamur· Rñdeo in hoc/ q̄ sicut ascēsus corpalis ad modū laboriosus ē nobis: ⁊ tam facile nos fatigat: ꝓpter grauitatem corporū nostrorū sic etiā oro que ascensus spūalis est in deum ꝓpter originalis corruptiōis grauitatē: nos tm̄ fatigat/ ⁊ deijcit in defectum· Assuetudine tm̄ ⁊ leuiter leuigat: hmōi grauitas p̄sertim cum adiutorium gratie dei semp assit orantibus: ⁊ orare conātibus· Et est nunci⁹ hmōi qui in via spoliat a latronibus: interdū autez occidit· Latrones intelligo/ improbas cogitationes/ que se oroni ingerūt: ⁊ eam lachrymis pijs ⁊ sanctis desiderijs/ etiā ipis cogitationibus ⁊ attentione spoliant· Ipamqꝫ suauitatem vngenti: de qua in p̄cedentibus audiuisti/ subripiunt vel etiam rapiunt violēter Et hec sunt bona ipsius oronis/ quibus in celesti consistorio ꝓcurare debet/ ⁊ expedire negocium orantis· Heu quot nuncij sic spoliati intrant/ celeste illud consistoriū: ꝓpter qō et minus bene ibi recipiunt: ⁊ difficilius expediunt negocia ipsorū: a quib⁹ mittunt· Depauperatus em̄ nuncius: a paupe missus videtur Nec apparet etiā missus p̄o magnis vel arduis negocijs· negligit etiā negocium vel negocia sua: qui talem ⁊ taliter mittit· Cui em̄ sunt cordi negocia: que deferre debet iste nunci⁹ ad celestem curiam: solemnē mittit nuncium ad illam: nō paupem/ vel pannosum: ⁊ q̄ nulli honori vel gr̄e ibi habēdus videat· Hec aūt est solennitas nuncij istius: apparatus scz/ et ornatus: quem tibi p̄dixi vicz intentiōis ⁊ attentionis desideriorū ⁊ aliorū/ p̄ que in p̄cedentibus audiuisti oronem adiuuari· An vero negocia ista ꝓrationem gerenda ⁊ expedienda sunt: tam ardua tanqꝫ magna sint: vt solennitatē nuncij merito requirant· Manifestum est ex his que petunt p̄ eam· ⁊ ex ipso a quo petunt· Nulla nāqꝫ negocia compabilia sunt negocijs veniarū/ gratiarū/ ⁊ gloriarum/ ⁊ hec p̄ oronem p̄ncipaliter intendunt· Negociū vero pacis reformande inter deum altissimū/ ⁊ eos ꝓ quibus orat: q̄tuz sit quis ignorat: Quid dicam de negocio salutis: de negocio in quo tantis accusatiōibus ad mortem orātis agit· qualem aut q̄ta oporteat ee nunciū/ vel ꝓcuratorē: p̄ quem tantis accusatoribus/ ⁊ sup̄ tantis accusationibus: responderi oporteat quis ignorat: Est em̄ accusator in negocio isto ipe diabol⁹ ⁊ oñes angeli eius qui non cessant nos accusare die ac nocte· sic legit Apocal· xij· Cui⁹ astucia nulla iuris peritorum prudentia compari potest· Q̄ siqs dixerit· quia postqꝫ causa orantis criminalis ē q̄m̄ in ea in multis criminibus agit: cōtra ipsum: nō potest agi seu expediri p̄ nunciuz seu ꝓcuratorē· Dico quia p̄m illam cōmunē ac regularem intelligentiā: verū est quod dixit· q̄niam p̄m hoc ꝓcurator/ nec vox/ nec verbuz/ nec responsio eius est contra quē agit crimina liter· Oratio aūt ⁊ vox/ ⁊ verbū/ ⁊ responsio est orantis: qua ꝓpter psonaliter compareti celesti ac diuinali consistorio· cui⁹ oro ibi ē/ ac psonaliter/ ac p̄ semetipm se defendit: qui per oronē in illo consistorio accusationib⁹ resistit voce nāqꝫ ꝓpria verbo ⁊ responsione sua ꝓ pria causam suā ibi defendit: ⁊ ibi est personali p̄sentia: vicz in cōspectu dei altissimi: vbi ⁊ ipsi ⁊ coram ipo loquit· Si vero quereres a me: vñ ⁊ vbi accipiet ista solennitas nuncij/ et vnde habebit nuncius iste solennis· Rñdeo tibi/ quia pater ipse miscōiarū: qui toti generi humano tam misericorditer/ tāqꝫ mirabilit prouidit de aduocato ⁊ ꝓpugnatore/ atqꝫ interpellatore sempiterno: vicz de charissimo ⁊ bñdicto vnigenito suo deo: vicz ac dño nr̄o ie su christo: puidebit ⁊ tibi de nuncio isto: ⁊ nūcij solennitate: nisi ignauia ⁊ negligentia tua hoc impediuerit· De ignorantia quippe vl̄ impericia circa ea que oronis sunt nō erit excusatio: postqꝫ que p̄cesserunt in hoc tractatu vel audiueris vel inspexeris· Adiuuaberis q̄q̄ nō parum ad impetrandū a patre misericordiarū/ nunciū istum solennē: si verbis potentibus ⁊ ad dep̄candū compositis quorū multa supra tibi in precedentibus aggregata et congesta sunt: vsus in conspectu eius fueris: ad petendū ab eo mun⁹ ⁊ gr̄am oronis hui⁹/ q̄m̄ in eo ⁊ per ipm oñia salutaria tribuuntur qua ꝓpter toto studio inuigilandū est: totisqꝫ cordis conatibus exposcendū est: mun⁹ gratē deo oronis· Ipse em̄ est qui ⁊ sol⁹ docet orare quos vult: ⁊ dat tam p̄ciosum munus oronis/ Qua ꝓpter in ipso principio oronis: q̄tū ipse pater miscōiarū adiuuare dignabit: dicēdum est ei· Dñe deus pater miscōiarū q̄ scis: ⁊ mihi magno munere gratie tue scire dedisti nō esse auctorē: nō esse effectorē: nō esse largitorem alicui⁹ boni: nisi te· Dedisti etiam mihi scire donū oronis tante ⁊tutis/ tāteqꝫ gratiositatis esse apud te/ vt in eo ⁊ cum eo oñia salutaria dona largiaris· oñibus illis quibus

donū illud prestare: fuerit pietatis ⁊ dulcedinis tue dignatio· Largire mihi donū istud in eo placere in ea pfectione quibus tibi illud ⁊ suscipere placeat: ⁊ oīa alia salutaria q̄ per ip̄m petere mihi donaueris/ cōcedas· sic mihi tribue orare miscōiam tuam: vt audire me tibi placeat: ⁊ in omnibus q̄ a miscōia tua petiero exaudire· Scio eīm te docente: q⁊ nec alio nec aliū de potest mihi/ vel eē vel venire tam placitū tibi/ tanq̄ efficax apud miscōiam tuā donū· Debes etiam scire· quia fidelis ac per
6 oīa laudabilis nuncij ē nō solū instare apud iudicē/ vel curie dīm: ꝫ etiam sollicitare accessores eiusdem: ⁊ assistentes oīes eidem dño p negotio seu negotijs/ pro quib⁹ ad curiam illam missus ē/ maxime aūt illos qui maioris gratie/ maioriscq̄ potestatis in curia illa eē cognoueris· Super aūt oīem admirationē et mittentib⁹ ⁊ nuncijs de quib⁹ agit/ ⁊ salubriter atq̄ vtiliter p̄uisum est in curia illa celesti: vbi q̄ maxime possunt necessitatib⁹ miseror⁹ subuenire et oīm negotia ibi habentiū: maxime prompti atq̄ parati sunt ⁊ nūcios istos introducere ad regez/ ⁊ dīm curie illi⁹/ eosq̄ p oīa et in oīnibus adiuuare· Tales habet omnis orans aduocatos ⁊ mediatores: quos nō venalitas/ sed mera liberalitas/ ad interceden
h dum iclinet: vtpote quos taliter charitas et pietas possidēt ⁊ qui orantib⁹ occasiones inuenire desiderēt adiuuādi· Accedit ad hec ⁊ aliud dei collaudatiōe ⁊ admiratiōe dignissimū: quia nullus ē qui cōtradicat vel aduersetur negociū p̄p̄riū/ vel aliene salutis agentibus vel agere volentib⁹· Oīes eīm idip̄m ⁊ solum volunt: q̄ sciūt velle regē ac dīm omniū seculo⁹: qui vult oīes hoies saluos fieri ⁊ ad cognitionē v̄itatis venire· Hanc eīm concordiā facit sublimib⁹ suis oīnipotentissimus ille dīs seculorū sicut legit Job· xxv· Accedit etiam ⁊ illud bonū: ad obtinēdū fiduciā securissimā impetrandi: q⁊ nullus ē ibi qui nō tot⁹ ardeat charitate: tot⁹ nō diffluat pietate· Accedit ⁊ aliud q⁊ nullus est ibi cuius intercessionē vel dep̄cationē possibile sit ab altissimo repelli· Et p̄pter hoc in eadem mensura: necesse habent/ precibus et supplicationibus nr̄is semp ānuere· Illud quoq̄ non est hic p̄tereūdum: quia maiori cōfidentia: qui maiores ibi sunt exorari possunt/ ⁊ debent: non solū quia humiliores/ ꝫ etiam quia charitate ⁊ pietate semp in oīes p̄p̄ensiores atq̄ profusiores·

Quēadmodū igit̄ i curijs magnatū: qui nō omnes sollicitant qui p̄moueri negociū possunt ⁊ volunt: ac parati sunt/ pro quo nunci⁹ est tibi: merito ignarus ⁊ negligens aut infidelis reputandus est· Sic nuncius est de q̄ agitur: si vel vnum ex tot⁹ tantis adiutoribus in curia illa dei altissimi· sollicitare pro negocijs orantis obmiserit: de negligentia aut infidelitate merito arguendus erit: Docet nos et ip̄a ecclesia celesti īmo diuino magisterio erudita ⁊ edocta sic orare· quod est dicere/ talem hmōi nuncium ad celestem curiam mittere: qui omnes deo altissimo astantes/ ⁊ singulos pro nobis sollicitet· Ipsa nāq̄ orationib⁹ suis plerūq̄ letanias adiungit: que sunt singulorum sanctorum inuocationes· similiter et omniū· propter quod ⁊ multi ex eis sigillatim inuocantur· multiuero in generali· quoniam non ē possibile ecclesie dei: nominare tot sanctorū milia sigillatim· Sollicitudo quoq̄ ⁊ k
diligentia gerendi negocij in nuncio hoc potissimū requiritur: quod ipsa arduositas/ periculositasq̄ negocij euidenter oīndit· Quid ergo dici potest de nuncio: qui circūquaq̄ vagat atq̄ discurrit varietate cogitationū huc illucq̄ distractus/ ac ventilatus· ac de ipso negocio pro quo mittitur: nec curat nec etiā cogitat: sed nūc in hyspania castra edificat· nūc in britaniam rapitur: nunc in almaniā dissilit ⁊ velut palea: variarum cogitationum flatibus dispergit· Heu quot ⁊ quanti sunt sic orā tes· Caue igitur tibi omnis qui orare intēdis a nuncio hmōi cuius negligentie similis aut compabilis vix aut nunq̄ in vitijs litteralib⁹ inuenitur· Est ⁊ nuncius hmōi qui ⁊ anteq̄ l
ad celeste consistoriuz proueniat: īmo statim cepto itinere/ vl̄ ad modicum progressus: in via moritur· Hic est/ orario cuius intentio in ipso orandi tempore vel momento extinguitur: ⁊ irruens alia intentio vel affectio: ad aliud agendum ⁊ intendendum cor rapit· Exempli gratia· accidit interdum· vt cum orare quis ceperit: incidat cordi eius cogitatio de pulchritudine mulieris: profunderetur q̄ in eo quousq̄ ipsum in consensum turpitudinis inclinet· Et eodem modo se habet de alijs concupiscentijs· Nullum eīm genus concupiscentie· quod per cogitationes eousq̄ in cordib⁹ orantium profundari non possit· Obsecrandus igitur est omnipotens ⁊ misericors deus vt dirigat nuncium istum ante conspectū suū

Capitulum

custodiat sanum ⁊ incolumẽ in ipso itinere: et etiã coram se. Nunciũ istum totis astutie sue conatibus interficere intẽdit diabolus. vtpote ꝯ negociũ nostre salutis implacabiliter ꝓ odit atq; persequit. Nec solum in via vt ꝑdixi tibi: sed etiã in ipso dei aspectu. ¶ Plerũq; eñ ipsa oratio que ante dei conspectum iam intrauit: modo quo predictũ est ibi extinguitur. de quo memini meipsuz exclamasse multotiens ad dominuz: vt saltem in cõspectu ei⁹ atq; presentia esset oꝝ oni mee pax atq; securitas: ⁊ ne ꝓmitteret vllo modorum coram se illam occidi: ꝑsertim cum nunciꝫ qui ad illũ destinantur: protectiõe eius atq; custodia gaudere debeant. non solum ante illum: sed etiaz in itinere siue in via. Petebat hoc satis euidẽter propheta cum diceret. Dirigat oꝝ o mea sicut incensum in conspectu tuo. Cum eñ petebat eam dirigi ante conspectum dei: petebat etiam eam ⁊ in via custodiri. Similiter cũ ipsi dei conspectui eam orare t dirigi. Orabat etiam ⁊ cum hoc: eam ibi custodiri: ne intorqueretur vel distorqueret a rectitudine intẽtionis. Debes etiam scire cum his omnib⁹ quia inuenit nuncius hmõi excõmunicatus interdum. ⁊ propter hoc in celeste consistoriuz nullatenus admittetur. sicut legit ꝓuerb. xxviij. Qui declinat aures suas ne audiant legem: oratio ei⁹ erit execrabilis. Quapꝑ tet nec in celum sacratissimum admittet: nec a sacratissimis ciuibus celestibus recipietur. ꝺn potius vt execrabilis excludetur ⁊ repelletur cum indignatione ⁊ execratione. ꝓpter hoc aũt nõ ĩmerito a verbis eius aures dei auertunt. Alibi etiam scriptum est. Maledicti qui declinant a mandatis tuis. quapꝑ pter maxime maledicti qui maxime declinãt ab illis. Hi aũt sunt: qui nec etiam ꝓpinquare volunt vt illa audiant. Maxime eñ se longe faciunt a mãdatis dei: qui nec illa audiũt nec faciunt. Qui vero illa saltem audiũt nec faciunt: non tam longe a mandatis dei sunt. Cum ergo manifestum sit tibi: quia nunci⁹ excõmunicatus non impetret nisi sup excõmunicatione manifestũ est ⁊ tibi. quoniam cum celeste illud consistorium: latere non possit talis excõmunicatio talis nunciꝫ: quia omnino iste nũcius ibi nec aliquid impetrabit nec audiet. Caue ergo tibi: ne deus eum pro excommunicato habens: verbis eius auditum communicare recuset. tunc eñ est necesse: vt ipse te excõmunicatum habeat. ⁊ ꝓpter hoc auditus sui vel audientie sue cõmunionem nõ immerito tibi deneget. vtinã aũt auertãt q̃ formidãda sit/ q̃q̃ horrifica excõmunicatio ista: per quam nec verbum suum quibusdam cõmunicat misericors de⁹: cum oñi generi peccatorum verbum dei cõmunicandum sit. Exceptis illis dũtaxat quos canes/ ⁊ porcos vocat veritas Matth. vij. vtinã attendant ⁊ illi quibus tam studiose tanq; abundanter communicatur verbum dei: q̃ta largitate gr̃e dei hoc ipsis fiat. Non eñ facit taliter oñi nationi: presertim cum expresse legatur Actꝫ. xvj. Quia prohibiti fuerunt apostoli a spiritusancto: verbum dei predicare in asia. Cauendũ est a fatuitate ⁊ stultricia nunciꝫ istius. Fatu⁹ eñ est atq; stultus nuncius/ qui petit qđ non est petendum: sicut dicit beatus Augustinus de illo qui petit a deo/ vt occidat inimicũ suũ Stultissime enim petit cum velit se esse iudicem inimici sui. Deum autem suum tortorẽ. Judicem eñ se gerit inimici sui: dum ip̃m reũ mortis diiudicat. proculdubio deum vult habere tortorem illius. Hoc autem q̃ inconueniens sit/ quis non videat: dum in tam vili officio deum sibi seruire vult: officio vicz carnificis seu tortoris. semetip̃m autem in tam sublimi/ tanticq; honoris officio/ facto ipso collocat vicz iudicis presidentis. ¶ Est ibi ⁊ alia stultricia sicut ibidem dicit idem Augustinus. quia vult homo huiusmodi: frangi pontem misericordie diuine: ne habeat inimicus eius/ ꝑ qđ reuerti possit ad deum. Hoc enim per mortez agitur impatis ⁊ improuisis peccatoribus: vt redire nõ possint ad dei misericordiam ⁊ gratiam: quam cum possint inuenire: quererе cõtempserunt. ¶ Considera ergo arduitatem multitudinem/ ⁊ magnitudinem negociorũ: que agenda habes in illa sublimi curia: et ne mittas verba tua per nuncium stultum. Expresse nanq; legitur ꝓuerb. xxvj. Claudus pedibus / et iniquitatem bibens: qui mittit verba per nuncium stultum. Manifestuz est tibi. quia claudus pedib⁹ nec ad bona currere/ nec ambulare. nec a malis fugere / nec declinare potest. Et propter hoc necesse habet bibere iniquitatem. hoc est penam iniquitatis sue. Hmõi autem nuncius cum sapiens fuerit/ ⁊ bona/ procurat atq; impetret mittẽti se: ⁊ auertit mala ab eodem. Indulgentiaz quoq; ⁊ culparum ⁊ penarum / nihilominus

obtinet· Inuenitur ꝛ alia stulticia in nũcijs hmõi: qui cum ire debeant ad illam rhomam veri·ſ·nominis ſublimẽ atq; dominantem: celeſtem ſcilicet curiam: vadunt alias·ꝛ ad alios q̃m ad ipm regem ꝛ dñm ſeculorum·et petunt ab eis que ab illo ſolo obtineri poſſunt· Propter quod dicitur Eccĩ·vij· Noli quere re ab homine ducatum: nec a principe cathedram honoris: a deo eñ iſta ſolo obtinẽda ſũt Nemo nanq; aſſumit ſibi honorem: ſed q̃ vocatur a deo tanq̃ aaron: ſicut dicit Apoſtol'· Nec dico iſta ꝓpter hoc q̃ a deo petenda ſint alicui talia·viris eñ bonis: ꝛ petenda ꝛ ꝓcuranda ſunt honorum ꝛ poteſtatum ſublimia· Clerũtñ non ab ipſis ſed ab alijs· Impudentiſſima nanq; preſumptio eſſet vnicuiq;: q̃te cũq; excellentie viro atq; preſumptuoſa turpitudo ꝛ intolerabilis dicere deo ꝛ petere: fac me regem·fac me epiſcopum· Cum officiorũ hmõi tanta ſint: tãq; periculoſa onera: vt nemo ſapiẽs ſit qui nõ ea poti⁹ reformidet q̃ deſideret·viri nanq; ſanctiſſimi: non niſi tracti ſiue coacti illa ſuſceperunt·vnicuiq; ergo eccleſiarum eſt deſiderandus ac tota deuotiõe ꝛ inſtantia appetendus: ꝛ a deo petendus paſtor bonus· Et quoniã ab hoĩbus plerũq; petunt: ꝛ a ſolis hominibus: atq; per eos ſolos obtinere ſperantur·fit per iram dei maximaz atq; ſemper iuſtiſſimam: vt deo permittente ꝛ approbãte: mali ꝛ apõ ipm reprobi loca ſublimitatũ obtineant: ꝓpter quod ipſe dic̃ Oſee vltimo· Dabo eis regem in ira mea: ꝛ auferã in indignatione mea· In penã igitur grauiſſimam ꝛ in vindictam iuſtiſſimam: preeſſe pmittuntur: qui prodeſſe nullo modo curant· Et ꝓpter hoc/ per eundem propheram dictũ eſt· Regnauerũt ꝛ non ex me· Principes extiterunt: ꝛ non cognoui· hmõi ergo dij opera manuũ ſunt: ꝛ idola ſurda ꝛ muta atq; vaniſſima: ꝛ reputantur ꝛ vocãtur·ſicut expreſſe legitur Zach·ij· Reperitur ꝛ nũci⁹ hmõi qui cum debeat volare in celum: currit ad terram· Et hec eſt oratio: que cuz debeat petere celeſtia: hoc eſt ſpiritualia bona ꝛ eterna· terrena ſolũmodo petit· Illuc eñ tendit omnis oratio: vbi eſt quod per eam petitur: et obtinieri per eam intenditur·propter quod dixi/ nuncium hmõi ad terram pergere: qui proficiſci debebat ĩmo volare ad celum· Inuenit ꝛ alia ſtulticia in nũcio hmõi: quia adeo ignarus ẽ ꝛ inſcius vt celeſtis curie vires prorſus ignoret: ꝛ an habeat ibi contradictores ꝛ aduerſarios nec videat nec attendat·ſed ꝛ ipas voces aduerſantium ꝛ contradicentium ſibi nec audiat nec intelligat· Heu quot ꝛ q̃ti ſũt qui nob orantibus: ꝛ veniam atq; gloriã petẽtibus aduerſant quorũ vnuſquiſq; clamat in aures dei oñipotentis· Contradico· In his primi atq; fortiſſimi contradictores atq; aduerſarij noſtri: ſunt ipa noſtra vitia ꝛ peccata quorũ clamor vſq; in ſublime celorum extollitur·ſicut Geñ·xvj·legitur·vbi ex perſona dei oñipotentis dicitur· Clamor ſodomorũ aſcẽdit ad me· Fortiſſimi iſti contradictores· qñ primi ꝛ radicales ſunt in aduerſationibus et contradictiõibus iſtis·ꝛ eis ceſſantibus atq; tacentibus: oñes alij tacerent ſiue ceſſarent penitus ab aduerſationibus/ contra nos·

Secundi contradictores ꝛ aduerſarij ſunt oñes exercitus pulcherrimarum ſublimiũq; militiarum celeſtium· Similiter ꝛ omniũ ſanctorum/ necnõ ꝛ animaruz/ que occaſione vitiorum noſtrorum ꝛ peccatorum in ignẽ purgatorij/ vel in inferno etiam detinentur/ totiq; curie celeſti inimici ſumus: q̃diu vitijs et peccatis vel etiam mundo amici ſumus·ſicut legitur Jacobi·iiij·Quicũq; voluerit eẽ amicus ſeculi huius: inimicus conſtituitur dei· Merito igitur tanti amici dei/ inimici noſtri ſunt: q̃diu inimici dei ſumus· Amicus eñ inimici dei·inimicus eſt dei·quibus vero occaſionem/ vel peccandi vel perditionis dedim⁹: ꝛ ꝓpter hoc in purgatorij igne vel flãmis gehennalibus detinentur· Quis dubitat quin die ac nocte clamant contra nos ꝛ dicant/ vindica dñe ſanguinem noſtrum·ſicut legit Apoc̃· viij· Que etiam ſi voce tam naturali q̃ ſpirituali tacerent: ibi tñ cruciatus eorũ acerbiſſimi ipa veritate clamant vt predixi· Luz eñ redemptio anime vnius proprie diuicie ſunt· ſicut legitur Prouerb·xiij· Qualiter putas vel putare potes non clamare animas cõtra clericos ꝛ ſacerdotes qui redemptionem eorum comedunt ꝛ in luxurijs ſuis infigunt nec pro liberatione earum a tormentis ꝛ cruciatibus in quibus ſunt ſatagunt· Tertij aduerſarij noſtri atq; contradictores contra nos in curia illa ſunt ipſi ſancti / quibus iniuriamur vel iniuriati ſumus·ꝛ hoc vel in perſonis eorum/ blaſphemantes contra eos nepharijs iuramentis: quibus nec ipſi glorioſe dei genitrici a multis nec pcit̃ in aliquo/ nec defertur vel in eccleſijs ipſorum· Et hoc duobus modis: ſiue cum ipſi miniſtri dei qui in illis deſer-

uiunt iniurijs quibuslibet/molestantur· Vel etiam ipsa loca deo dedicata ⁊ sanctis ipsis violantur· Vel ipsa bona temporalia ad sustentationem ministrorũ/deo ⁊ sanctis illis oblata ⁊ consecrata vel diripiunt: vel ab ipsis mõquolibet minuuntur· ¶An est aliquis adeo insipiens: vt deum ac dei filium opinari possit blasphemias glorioseac charissime genitricꝭ negligere ita/vt eas vt dignum ⁊ iustũ est nõ vindicet: Quis hominum iniurias ⁊ contumelias matris sue equanimiter toleret· et si possit nõ vlciscat: quod nõ omniũ aliarũ matrum iniurie ac contumelie tolerari quoquomodo possint· Istius tñ benedicte semperꝙ venerande matris blasphemie: oñi gladio ⁊ igne: oñibus studijs ⁊ viribus exterminãde ⁊ vindicande sunt· Vle illi quicũꝙ sit: q̃ ignorat dei matrem in eo amore ⁊ honore apõ bñdictissimum filium suum esse: vt honorantes eam honoret· ⁊ inhonorãtes digna animi aduersione puniat· Nõ presumat aliquis deum vel dei filium/se posse habere propitium ⁊ beniuolum: qui benedictam matrem suã offensam vel aduersariaꝫ habuerit· Sic nec de dei gratia vel propitiatione cuiusꝙ eorum / quicius filio in celo vel ministrant vel assistunt: aliquis ꝑsumere debeat vel sperare· Quarti aduersarij ⁊ contradictores nostri in curia illa celesti· demones ipsi sunt· sicut legit Apocal· xij· Proiectus est accusator fratrũ nostrorum: qui accusabat nos die ac nocte· Quintus ⁊ maximus atꝙ fortissimus: deus ipse est qui semper accusat eos qui seipsos negligũt accusare· ⁊ semp excusat illos q̃ seipsos in conspectu ipsius: studiose ⁊ incessanter accusant Boni igitur nuncij ⁊ fidelis/ac diligentis ꝓcuratoris est/aduersantes sibi ⁊ contradicentes in curia ista vel placare sibi ⁊ ꝓpitios efficere: vel eis silentium imponere vel illos congruis responsionibus atꝙ defensionibus repellere: ne contra ipm vllatenus audiantur· Et primis quidem ⁊ radicalibus aduersarijs ⁊ contradictoribus: silentiũ imponit: cum occidunt siue mortificantur· ⁊ hoc in sola dei curia nobis nõ solum ꝓmittit: ĩmo etiam concedit̃ur/atꝙ remunerat· acceptatur in alijs curijs cum sub conducta ⁊ protectione iudicis litigantes sunt· Absit aũt vt vitia et pctã sub dei ꝓtectione sint· cũ per Aplm oñibus dicit ad Col· iij· Mortificate mẽbra vestra/q̃ sunt sup terram· ¶Amplius ꝓhmõi nũcium/orationem ad hoc directe intendit: vt ꝓ ipsuꝫ ad uersarij ⁊ contradictores contra nos non solum audiant̃/vel admittant̃ in isto spũali iudicio: sed etiam vt inibi moriant̃· Jpa eñ pia oratio: cum ꝑfecta fuerit: mortificatrix ẽ omnium vitiorũ ⁊ peccatorũ· sic orantis· mortificatio aũt eorũ est ꝑ modos ⁊ vias quas totiens audiuisti· Ipsa nãꝙ discretio ipsoꝝ mors est eorundem· cum recedit ab eis anima humana/seꝙ eisdem subtrahit̃/necesse habent ruere vel cadere· cũ sustentamentũ aliud nõ habeant/q̃ miseram animã ipam: que illa in semetipsa sustinet ⁊ supportat· Et nõ est opus vt enarrem tibi ⁊ enumerem hic modos destructionis/⁊ mortificationis ipsarum· ¶Si vis igit̃ vt clamores nõ audiant̃ vel admittãtur contra te· clama tu ex aduerso/⁊ exalta in fortitudine vocem tuam contra ea· quãto eñ fortius ⁊ altius contra ea clamaueris: tanto debilior erit clamor ipsorũ: ⁊ minus exaudibilis/donec penitus obmutescẽt· Obmutescẽt aũt prorsus/⁊ sine oñi voce erunt: cum toto corde clamaueris· Magnificandi igit̃ multiplicandi exaltandiꝙ tibi sunt clamores orationum/⁊ confessionum: si vis aduersarijs istis ⁊ contradictorib⁹ silentiũ imponere· Clamores eñ ipsorũ: validis clamoribus hmõi non solũ retondunt̃/vt nõ audiant̃: sed oñino exterminant̃· Quapter manifestum est q̃tũ valide/q̃tũcunꝙ audibiliter ĩmo exaudibiliter apud deũ clamant/contra illos: qui coraꝫ eo tacent a clamoribus oroniũ ⁊ confessionũ· Validissime nãꝙ sunt corã dño deo accusationes aduersariorũ hmõi: contra illos q̃ non seipsos iugiter/confessionib⁹ in cõspectu ei⁹ accusant· Nulle aũt prorsus· i· nulli⁹ vigoris ⁊ virtutis cõtra eos sunt qui se studiose in cõspectu dei increpare ⁊ accusare non cessant· qõ expressit nobis spũs per os Dauid dicens Dixi confitebor aduersum me iniusticiã meã dño: ⁊ tu remisisti impietatẽ peccati mei· Attende anima mea ⁊ admirare ⁊ lauda ex totis intimis tuis: supabundantissimã pietatis dei dulcedinem· qui solo ꝓposito hui⁹ accusationis/vicꝫ que fit in confessione corã ipso: remisit statim impietatem peccati mei· Et ꝓpter hoc nõ solũmodo silẽtiũ imposuit vitijs ⁊ peccatis cõtra ipm Dauid: sed etiam remisit ea: deleuit/prorsuſꝙ exterminauit ¶Qꝛ si quis dixerit· nõ ẽ mihi potestas aut ꝛtus ad clamãdum sic: vicꝫ orationibus ⁊ confessionib⁹: cuꝫ adhuc corde mortu⁹ sim· Et scriptum sit· qm̃ non est in morte qui memor sit tui· in inferno

aũt quis confitebitur tibi? Mors autem ⁊ in fernus: ꝓculdubio status est peccatoris in ꝓ fundo peccatorum suorum sepulti: ⁊ adhuc in eo iacentis/ ac putrescentis. Sicut euidẽter legit Eccĩ. xvij. ante mortẽ inquit confitere mortem inq̃ hmõi quã ꝓdixi. ꝓpter quod et cõuenienter sequit. a mortuo eñ quasi nihil erit confessio. Oñino enim insensibilis corde peccator efficit/ ꝓ mortem istam. Et ꝓpt hoc nec videt nec sentit illa/ in quibus tot sepultus est. Quid igit facto eius opus est? quod est illi consilium salutare: hoc est indubitãter vt procuret qui clamẽt pro eo. Et horum clamatorũ duo sunt genera. Primum est opa ipsa misericordie. sicut expresse legitur Abacuc j. quia lapis de pariete clamabat/ ⁊ lignum qđ est inter iuncturas edificiorum/ respondebat quod ⁊ in bono ⁊ in malo intelligi potest. Piorum eñ edificiorũ ⁊ ligna ⁊ lapides clamãt/ in aures dei oñipotentis: pro edificatoribus quẽadmodũ de rapinis ⁊ male acquisitis: edi ficationes fiunt contra edificatores suos/ ad dñm. sicut dicit Jacob in. iiij. c. epl'e sue. Aurum vestrum ⁊ argentũ eruginauit/ ⁊ erugo eorum vobis erit in testimoniuz. Alĩ aũt vox bonorum operũ/ ⁊ etiam malorũ: ⁊ magna ⁊ valida sit. expresse legitur Sapiẽ. iij. Ex iniquis oñes qui nascuntur testes sunt nequi tie eorum interrogatione sua. Et alibi. Ipse ĩterrogabit opa nostra. De hoc etiã alias au diuisti in precedentibus. Bona igit opa no stra ⁊ inter ea opa pietatis/ nõ solum clamãt pro oratoribus suis coram dño ⁊ ad ipsum. ꝙ etiam pugnant sup scutum ad protegendum ipsos. Elemosyna nanq̃ exorat ab omni ma lo: ⁊ super scutum potentis/ ac super lanceaz aduersus inimicum tuum pugnabit. Sicut legitur Eccĩ. xxix. Alij clamatores efficacissi mi atq̃ validissimi intercessores sancti siue q̃ hic militant: siue qui iam cum christo domino regnant. Et hi inter eos validiores in conspe ctu dei altissimi gratiosiores sunt. Propter hĩ igitur ⁊ commutatione bonorum temporali um virorum sanctorum qui adhuc in mundo isto sunt: preces procurande tibi sunt. et etiaz precibus et obsecrationibus emendicande. Quanto fortius igitur eorum qui cum chri sto domino regnant ⁊ gloriãtur. Cn times ne tot et tantis clamantibus pro te: clamo res vitiorum et peccatorum tuorum audiat prelargus miserator deus? Absit. cum nihil odiat miserator deus prelargus / nisi vitia ⁊ peccata. Absit/ vt ea audiat contra te: ⁊ tam caros tãq̃ gratos intercessores tuos repel lat. Sancti quoq̃ qui contra nos clamant: ꝓpter iniurias ⁊ cõtumelias. placãdi sũt emẽ datiõe cõtumeliaz ⁊ iniuriarũ/ q̃s eis irroga uim. Et nihilomin pcibus ⁊ supplicatiõibus qualib ⁊ q̃tis possum. Hoc aũt docemur in exemplo beati Genesij. qui priusq̃ orare pre sumeret ꝓ archidiacono/ quẽ in vita ista dile xerat: placauit inclitã v̄ginẽ ⁊ martyrẽ agne tam: ⁊ quendã alium sanctũ: quibus ablatio ne possessionũ quarũdam/ iniuriatus fuit ar chidiaconus ille in ecclesijs eorũ. Cde aia bus vero que tam in inferno q̃ in purgato rio contra nos clamant: quid aliud nobis fa ciendũ est: nisi vt ⁊ per nosmetipos q̃tũ nob datur: pro liberatione ipsarũ satagamus. Et etiam per alios ad hoc ipsum laborem: emẽ dicantes eis aliorũ suffragia: qui nostra illis subtraximus. nec intelligas in hoc sermone meo/ q̃ pro liberatione animarũ que in infer no detineri sciunt: preces faciende sint. ꝗ dũ hoc ignoratur: non est pigritandũ q̃n pro eis ⁊ cõiter ꝓ fidelib defunct oĩb/ suffragia fiãt Scit eñ de op̃s qb ꝓdesse vel possint vel de beant. nec patietur aliquẽ eoz defraudari a fructu/ qui ei cõpetere potest ex huiusmodi suffragijs. Caue aũt tibi tota diligentia. ne beatam ⁊ intemeratã dei genitricem aduer sariam habeas vllo modo: cuz impossibile sit te placatum aut propitiuz habere benedictũ filium eius: ipsa tibi offensa vel aduersante. Ipsa quoq̃ tibi propitia vel fauente: impossi bile similiter sit/ vllum ex omnibus militibus celestibus/ vel quẽq̃ ex tota illa ecclesia san ctorũ nõ eẽ ꝓpitiũet fauẽtẽ: Ipsa etiã apien te/ os sacratissimũ/ os gratiarũ/ os bñdictũ suum/ ad loquẽdũ misericordissimo filio suo pro te: omnis iniquitas tua/ ⁊ aduersariorum suorum opilabit os suum. Omnes eñ obmu tescent. totaq̃ illa celestis curia: incipiente ea loqui pro te: loquetur benignissimo mise ratori filio eius. Qualiter autez placandus sit ipse iudex vniuersorũz/ ⁊ dominus noster iesus christus: iam audiuisti in precedentib Et vnus modus eum placandi est: vt tuipse placatus sis proximis tuis. Memor igit esto eius. quod legitur Eccĩ. xviij. Homo homini seruat iram: ⁊ a deo querit medelaz. De hoc ⁊ in eis q̃ pcesserunt. Et in tractatu de opib ⁊ mirabilibus virtutũ. Et in capl'o de misc̃dia multũ audiuisti. Matth. xvj. expsse legit ex

Ab

Ac

verbis dñi·serue neq̄ oñe debitum dimisi tibi/quoniã rogasti me·Ex quo expresse colligitur q̄tũ possunt ꝛ valent apud misericordiam dei preces etiaz peccatorum·cum ex toto corde ad ipsum clamauerint· Numerat etiam ꝛ nõ imerito inter stulticias ꝛ fatuitates nuncij isti⁹:q̄ ipsis negocijs licet arduissima sint:nec curat nec cogitat/nisi hoc soluz q̄ petitionem nudam porrigit ꝛ offert deo omnis ignorans·quid illa contineat/ꝛ quid per eaz petat·Et hec manifesta sunt in oñibus orantibus/qui labijs suis strepunt/ꝛ tumultuant in ecclesijs sola inania/prorsus ab eis que desiderare ꝛ per cr̃onem petere deberent contraria cogitantes:ꝛ de his que verba orationum signant nihil oñino intelligentes/q̄uis aũt ista magne stulticie ꝛ intolerabiles sint:nõ sunt tamẽ orationes hmõi contemnende vel abijciende·Iste eñ sunt/quẽadmodum laici litteraum·s·ignari/porrigentes ꝛ offerentes summo pontifici petitiones suas in scriptis· cum oñino ignorent quid in illis contineat: ꝛ quid in ipsis vel per ipsas petatur·Sũmus vero pontifex/nõ ad ignorantiam ipsorum/ sed ad petitionem respicit ꝛ attendit·Nec parum vel leue est q̄ per ignorantiam istam interdum/ꝛ oroni deperit ꝛ oranti:¶Oñi eñ modo ꝛ studiosius ꝛ obnixius q̄ illud qđ etiã non cogitatur·inuenitur:ꝛ cum eis que audiuisti in nuncio isto/quam orationem dixi/duplex est peruersitas·Prima est·quia sibimet contradicit·Est eñ rectitudo orationum cõuenientissima:vt orans eum/oñis/ manum porrigat ad capiendum quod petit:ad quez dirigat sermonem petitionis·Et ita faciunt oñes mendicantes ꝛ elemosynaria beneficia petentes·Manu eñ ꝛ voce in eum intendunt/a quo beneficij sibi petunt·Tibi autez notissimum est:quia manus in eam partez extenditur/in quã tendit ꝛ opatio·Qua ꝓpter qui tantundem agit nisi opa diaboli:ad eum habet extentam proculdubio manum suam· Ab eo igitur petit impleri manum suam:cui illam porrigit·Qua ꝓpter contrarius est sibi ipsi·Deuote ꝛ a deo petit beneficium:manuz vero ad diaboluz tendit qua peruersitate qđ intolerabilius estimari potest·¶Secunda peruersitas est qualis in ludo fieri consueta est· ludo inq̄ qui vulgariter vocatur ludus asinivbi ad ipsum emptorem dorso verso sermo dirigitur:ꝛ de precio asini cum eo tractatur·Dico igitur quia ad eam partem/ꝛ ad eas res/ facies mẽtis obuersa est:ꝛ ad eas respicit q̄s cogitat/vel de quibus·Ipsa eñ cogitatio siue cogitatus:mẽtis intuitus est siue aspect⁹· qua ꝓpter q̄ ipso momento orationis ad alia mente intuetur/vel aspicit:quasi dorso verso ad deum:loquitur ipsi·quere vt ita dicat asinum·Oratio igitur hmõi ꝛ ridiculosa est/ꝛ ipsi deo contumeliosa·Quis eñ fortasse iocose aut illusorie cuiq̄ homini sic loquitur:vt dorsum ad ipsum habeat/ꝛ faciẽ ad alia·Iste igitur peruersitates in oratione sunt contrariãtes·seu contradictio eius ad semetipsum·et ridiculositas illusoria contra deum·que ambe/in oñi nuncio ꝛ procuratore/q̄tũ dedecet:q̄tũq̄ ipsum impediat: nemo intelligens ignorat· Defectus quoq̄ vocis ꝛ loquele/ q̄tum noceat negocijs que per nuncium gerenda sunt:manifestum est tibi·ꝛ iam audiuisti in precedentibus:quia vox orationis desiderium est·Et quia muta est oratio:quevoce caret hmõi·Debilitas vero in desiderio/ siue cupiditas:raucedo est in voce orationis· ¶Quarta ergo stulticia/est nuncium mutũ aut raucum ꝛ sine voce audibili existentẽ/ad eam sublimẽ curiam mittere·presertim ꝑ tot ꝛ tantis/tanq̄ arduis negotijs:vt sunt negotia animarum·Et quoniã iam edoctus es/ꝑ dei gratiam/de oratione·quia ipsa est precio sissimum desiderabilissimum atq̄ magnificuz dei donum:presertim cum depurata est:ꝛ immunis ab imperfectionibus/ꝛ alijs impedimentis que audiuisti·perfecta vero dispositionibus q̄s per me in hoc tractatu audis: Nõ relinquitur tibi ignorare: q̄ a deo studiosissime deuotissimeq̄ ac obnixe petenda est·cum ipse solus auctor ꝛ doctor ipsius est/atq̄ inspirator est·

¶De cantico peccatricis aïe·La· XXXIX

Post hec prosequar tertiam perfectionem orationis·per quã est cantio/canticuz ꝛ cantilena·Manifestũ ẽ eñ·qz psalmi ꝛ cantica ꝑm plurimuz sui/oñones sunt·Preterea Esa·xxiij·expñsse dr ad aïam peccatricẽ/ sume citharã circui ciuitatẽ meritrix obliuioni tradita·bñ cane/frequẽta cãticũ vt memoria tui sit·Eo nãq̄ ipo q̄ vocat eã meritricẽ:ipam eẽ peccatricẽ clamat apte Que ãt ẽ cithara quã sumẽ iubet:nisi cor hũilitate excauatũ ac ꝑfũdatũ:ꝛ bonaꝝ cogitatõnũ ꝛ affectõnũ cordis

ſuperius intẽſum:ac preparatũ ad reſonãdũ concentũ quem audite·Et dixi cogitationuz ſeu affectionum:non audens dicere virtutũ: cum illas anima peccatrix non habeat·nec libera poteſtate ipſius ſit/vt illis tendat ꝛ preparet os ſuum tanq̃ citharam· humilitatem vero intellexit·De qua dicit Bernardus·q̃a eſt humilitas quã veritas parit·Et ẽalia humilitas quã charitas parit· Facile eſt autem vnicuiq̃ peccatori deprimere coꝛ ſuum/ac ꝓfundari ſub mole vitiozum ꝛ peccatozum ſuorum:ꝛ euacuare ipſuz atq̃ exinanire a bonis virtutum/ꝛ bonis meritis·quod non eſt aliud q̃ cognoſcere vel recognoſcere vacuitatem ſuam ꝛ paupertatẽ:atq̃ ſentire vacuum a bonis/quibus deberet eſſe pleniſſimum·

¶Proinde cogitatiões bonas quibus ſe accuſet peccatoꝛ:miniſtret ei conſcientiam/ fideſq̃ etiam moꝛtua ſacrate doctrine· cui⁹ noſtris temporibus tanta copia eſt Affectiones quoq̃ bonas/quales ſunt timoꝛ/pudoꝛ/ira/ ꝛ doloꝛ/de quibus in precedentibus/ decem numerate ſunt ipſa vitia ꝛ peccata:ea intueri volentibus copioſe miniſtrant·Et hoc declarabo tibi:licet per occaſionem hoc faciam Sunt nanq̃ huiuſmodi cogitationes ꝛ affectiones de benedictionibus dulcedinis: quibus deus preuenit illos/quos ad gratiam pe
B nitudinis illuſtrat ꝛ preparat· Si queratur cuiuſmodi cantionem vel canticum/cantare iubetur meritrix iſta·Reſpondetur q̃ cantio iſta vt plurimum habet lamẽtationem/ꝛ veparum aũt ꝛ vel modicũ carminum·Decem eñ ille affectiones/quas prenumeraui tibi/ lamentatoꝛie tantũ ſunt/ꝛ maloꝛum que peccatoꝛes in ſeipſis ſpiritualiter patiuntur:expreſſoꝛie·Et quoniã peccatoꝛ/vere ſpiritualiter moꝛtuus eſt/ꝛ malis ſuis obſeſſus et oppreſſus:que vox decet eũ niſi lamentaria/ et maloꝛũ ſuoꝛũ expreſſoꝛia:magnum autẽ initium vite eſt peccatori lamentari/ꝛ lugere ſeipſum·Et magna ſperatio atq̃ appropinquatio ad reſurrectionem ꝛ vitã:ĩmo vite nouitatem que eſt vita gratie:qua·ſ·deo grate ſiue gratioſe viuitur·Et debes ſcire/quia quẽadmodum in citharis ꝛ alijs inſtrumentis/magnitudo concauitatis atq̃ profunditatis:reſonantiã adauget atq̃ dulcoꝛat·Sic in citha ra coꝛdis:humilitas quã predixi·q̃to eñ ſiue cogitatiõibus ſiue affectibus magis ſe humiliat ꝛ deprimit peccatoꝛ coram domino:tanto ipſi gratius ꝛ acceptius reſonat in oratiõe coram ipſo·Quẽadmodũ dicit beatus Ihiero· Nihil adeo deo diſplicet in peccatoꝛe:vt ceruix erecta poſt peccatum·ita nihil ei gratius in eodem/q̃ curuatio vel humiliatio eiuſdez ſub mole peccatoꝛũ·ſicut legitur Baruth·j· Anima que teſtis eſt magnitudine mali ꝛ incedit curua ꝛ in infimis ꝛ oculi deficientes/ ꝛ anima eſuriens:dat tibi dñs gloriã ꝛ iuſticiã· Qui ꝛ tũ eñ pro peccatis ſuis ſemetipm humiliat/ſub potenti manu dei:tm̃ ſup ſeipm ſiue in ſeipſo deũ exaltat·Qui ꝛ tũcũq̃ ſemetipſum in eis ꝛ pro eis deſpicit atq̃ viuificat·tantũ in ſemetipſo deũ honoꝛat·Similiter ꝛ quãtum ſe C
metipſum confundit in peccatis ſuis/ꝛ pro illis:tantũ deũ glorificat:tantũq̃ gloriam dat deo in ſemetipſo·Dat ei ꝛ iuſticiã:cum ſe iniuſte contra ipſum egiſſe fatetur/ꝛ recognoſcit Dat ei ꝛ iuſticiam/cũ vitia ſua ꝛ peccata ſibi ſoli attribuit:non facto / nec conſtellationi / nec ipſi deo contra eos qui naturã malã eum creaſſe blaſphemant·Et quoſdam planetas malos creatos fuiſſe/infauſtoſq̃ ꝛ infoꝛtunatos/ꝛ ad nocendum naturaliter·id eſt·ipa natura ſua potentes ꝛ prodeſſe nõ valentes delirant·Quẽadmodũ de Saturno et Marte aſtronomi fatidici/mentiti ſunt ꝛ ſcripſerũt Dat deo iuſticiã qui ſe iuſtificatione ꝛ vltiõe diuina/dignũ eſſe confitetur·ipſumq̃ deũ iuſte acturũ ſecũ predicat:ſi vitia ſua ꝛ peccata placeat vindicare·Curua incedit ꝛ in infimis anima/que nec etiã audet oculos leuare ad celũ pre confuſione·quia celo ſpreto eiuſq̃ felicitate/infernum ꝛ eius tormenta eis pretu- D
lerit·In hac eñ reſonãtia·Prima chorda debet reſonare/fides·Et primum quattuoꝛ ſonos ſiue voces de ĩmẽſitate incogitabilis largitatis ꝛ benificentie dei:vbi primus ſonus ẽ recogitatio beneficioꝛũ/ſeu donoꝛum nature Secundus recogitatio veniarum:quibus remiſſe ſunt nobis tam culpe q̃ pene· Tertius recogitatio gratiarum/per quas ad decoꝛez diuine ſimilitudinis reformati ſumus·Quartus/recogitatio gloriarum / ſeu hereditatis eterne:in qua ius hereditarium nobis in baptiſmo collatum eſt·Muta ſine voce atq̃ ſono eſt/vel debilis ꝛ pene rupta chorda fidei: que ſonos iſtos inceſſanter non reſonat· / et ĩdubitanꝫ in eis et apud illos ſic reſonat choꝛda fidei:quibus data eſt ſcientia ſalutis·Poſſibile ẽ tm̃ tibi ꝛ aliter diſtinguere ꝛ aſſigre ſo-

nos fidei·vt primũ ponat recogitatio singula
ris illius ac stupendi beneficij/vicz incarnati=
onis ac passionis charissimi ac benedicti vni=
geniti filij dei· ¶Deinde beneficiorum/que
pẽr sacramenta nobis incessanter vel collata
sunt vel tribuuntur·In quibus sup omnem
admirationem/ẽ sacratissime eucharistie sa=
cramẽtum· ¶Tertius recogitatio beneficij
doctrinarum ⁊ reuelationum/quibus erudi
ti ⁊ docti sumus de secretis sapiẽtialibus / de
quibus non fecit deus taliter omni nationi·
¶Quartus sonus est recogitatio diuitiaruz
patientie ⁊ longanimitatis dei:per quas tam
magnatos ⁊ malos/in tot ⁊ in tam malis/tã=
diu tam benigne/tam misericorditer/tã dul=
citer sustinet/⁊ expectat:miriscz ⁊ ineffabili=
bus sibi soli notissimis vijs ⁊ modis:ad miseri
cordiam suam ⁊ gratiam reuocare ⁊ reduce=
re/q̃z tũ in ipso est non cessat·Interdum autẽ
obstinatissimos ⁊ durissimos/⁊ obduratissi=
mos/⁊ oñino rebelles:conuertit ad se·id est
iustificat·Quidputas coraz deo cogitat:qui
ista negligit cogitare:Licet igitur chordam
vnam istius cithare fidem dixerim:non incõ=
ueniẽter tamẽ psalterium decachordum dici
potest·Decem vero ille affectiões que tibi su
perius nominate ⁊ numerate sunt:psalteriũ
decachordum rectissime nominatur·in quo
tanto iucundius deo psallitur: quãto maiori
angustia cordis/decem illi soni resonãt in eo=
dem·Et ne mireris si fracta cithara/et nerui
debiles ⁊ non bene tensi:debitum ⁊ perfectũ
concentum non reddunt vel resonant·Cor
confractum cithara fracta est·Confractum
inq̃z fractione de qua legitur Eccl̃i·xxj·Cor fa
tui quasi vas confractum/⁊ omnem sapienti
am non tenebit·Nerui debiles ⁊ pene rupti/
gratie preparatorie ⁊ benedictiones dulcedi
nis:quidem quibus preuenit ⁊ preparat nos
dominus·preparat inq̃z ad gratiam peniten=
tialis iustificationis·Et sunt reuera initialia
quedam adiutoria ad illam· Ibi quattuorde=
cim soni/cum de cithara cordis sonuerunt: li
cet debiles/licet exigui:auribus tamen mise=
ricordie dei/iucundum sonant:⁊ ad ipsuz im=
petrant:vt memoria sit meritricis obliuioni
tradite·Cũ vero perfecta fuerit cithara cor=
dis:⁊ neruis omnibus debitis conuenienter
preparatis ⁊ ordinatis:erit cor humanũ psal
terium iucundum/simul cũ cithara/ resonãs
ab inferiori·hoc est pro liberatione a malis/⁊
etiam pro condemnatione impiorum/gratia
rumactiones / benedictiones/ collaudatio=
nes/⁊ glorificationes·A parte vero superio=
ri:pro omni largitione beneficiorum· Hec ea
dem vel resonans a pte inferiori/dei iudiciuz
iustissimum ac per oñia laudandum·A par=
te vero superiori misericordiam·Misericor=
dia nanq̃z dei super oñia opera eius est· sicut
legitur in ps̃·Et misericordia superexaltat i
iudicio·sicut legit Jacobi·j·propter hoc ergo
dictum est in ps̃·misericordiam ⁊ iustitiã can
tabo tibi domine·In penitentibus ⁊ etiaz ad
penitentialem gratiam conantibus/ conue=
nientissime sunt: omnibusq̃z pijs viribus au=
ditu iucunde·Septem resonantie exteriores
quas preaudiuisti·scz gemitus/suspiria/eiu=
latus/⁊ planctus/clamor qualis est vlulatus
deinde singultus/atq̃z rugitus/an putas/su
per oñem cogitationem ⁊ ãmirationem mi=
seratorem largissimum/deum continere pos
se aures suas/aut auertere ab hmõi concen=
tibus:An putes aliquem in oñibus illis exer
citibus/pulcherrimarum sublimiumq̃z mili=
tiarum celestium:continere posse vocem ora
tionis ⁊ deprecationis/q̃n q̃ eã emittatur vt
prosit orantibus: Sciendum autem est tibi
quia quẽadmodum chorde seu nerui littera=
les/in cithara litterali/seu alio quocunq̃z mu
sico instrumento:binatim ordinãtur atq̃z ten
duntur·⁊ ꝓpter hoc bini ⁊ bini resonant·Sic
⁊ in cithara ista spirituali/virtutes omnes bi=
ne ⁊ bine inuicem connexe sunt:sibiq̃z inuicẽ
adiuuant/sicut legitur de alis animalium se
inuicem tangentibus Ezech·j·Exempli gra
tia amor bonorum ⁊ odium malorum:spes et
timor·continentia ⁊ abstinentia·magnificen
tia ⁊ humilitas·⁊ ad hunc moduz se habet de
alijs·Et attende concordiam ipsarum ad in=
uicem·quia vnaquecz discordaret ⁊ male per
semetipsam sonaret/imo dissonaret nisi alte=
ra alteram moderaretur ac temperaret vl̃ ad
iuuaret·Manifestum est enim tibi qualiꝫ ab=
stinentia continentiam adiuuet· rumpiꝫ eiñ
neruus continentie aut vehementer debili=
tatur et deprimitur sonus eius:si abstinentia
illum non adiuuet et confortet· Notum est
vnicuiq̃z nostrum qualiter comessatio et ebri
etas repugnent continentie / aut interdum
extinguunt·Venter enim mero estuans/ vt
dicit Hieronymus·Facile spumat in libidinẽ
Similiter ⁊ spes in presumptionem eleuaret

sonum suū: nisi eā timor repmeret ⁊ moderaretur. Timor vero in desperationē rueret: nisi illū spes ab imo fulciret ⁊ sustentaret. sic humilitas in vilitatem abiectionis semetipsam abjiceret nisi illam magnificentia sustētaret. Ipa q̄ magnificētia: ne nimis i altū prosiliat ⁊ in supbiam se eleuet: ab humilitate pmitur ⁊ in rectitudine sui ordinis retinet. sicut inuenies in amore ⁊ odio. Nō em̄ est possibile bona laudabiliter p oīa facere/ custodire/ nutrire/ atq; defendere p oīa amore bonorū nisi contra mala pugnet assidue: nisi eis resistatur viriliter: qđ ppie ac p se odij est malorum. Eodem modo nec mala impugnabunt fortiter/ nec resistet eis viriliter: si amor bonorum ad hō non adiuuerit. Si em̄ bona nō amētur: p que malis resistit/ ⁊ mala repelluntur: nō est possibile vt contra ea laudabiliter pugnetur. Q; si querat quis de ipa fide: quam virtutē habeat sociā ⁊ cōnexam: ac si quereret de neruo fidei/ quis ei neruus alius in ista cythara associet? Eidem rīdeo in hoc. q; discredulitas erroris et impietatis/ est chorda: q̄ fidei cōiungit in cithara ista vt ex hac tam horrifica detestatione/ nō solum declinant errores hmōi. sed etiam abijciunt. Et oīs error impietatis/ tanq̄ venenū mortiferū abijcit p virtutem istam atq; declinat ⁊ fugit ⁊ etiam abhorret. ¶ Si quis aūt obijcere voluerit. quia contrariorū eadem est disciplina/ ⁊ idem sensus. Rīdeo in hoc/ quia alius motus est persecutio erroris ⁊ impietatis/ ⁊ odiū. alius insecutio salutarium credulitatū/ ⁊ amor ipsarū. Et possibile est vt aliquis peritus sit in procurandis ⁊ educendis egritudinibus: omnino inscius sanitatis procurande vel inducende sicut manifestū est in bellatoribus multis/ q; vulnerare ⁊ occidere doctissimi sunt. Sanare aūt ⁊ a morte suscitare prorsus ignorant. Sic quoq; possibile est vt aliquis de veneficis acquirendorū: conficiendorū acuendorūq; venenorū habeat peritiā/ eorūq; porrigēdorum astuciā: sanādi aūt a lesionibus earū nō habeat licentiā. Causa aūt in hoc indubitant esse potest/ vt animo solo nocendi vel vni vel pluribus studuerit/ vt in talibus fit. Et aliud de venenis scire nō curauerit. possibile nāq; est vt solo odio alicui⁹ psone vel aliquarū inductus fuerit ad hoc: vt talia fieri vellet. Cuz aūt psalmi cantiones vel cantica sint. Manifestū est q; qui psallunt/ vel psallentes audiunt saltare debent. quēadmodū lasciui hoies ⁊ mulieres/ ad auditum cantilenarū turpiū saltant/ id est gestulationibus corporū suorū rīdent modulationibus quas audiunt. sicut dicit veritas Matth. ij. Decinim⁹ vobis ⁊ non saltastis. lamentauimus vobis/ ⁊ nō plorastis. Saltationes igit iste sunt motus spūales: quibus moueri debemus/ ⁊ ipi psallentes et ps̄ ab alijs audientes. Exempli gr̄a cum psalmi districtionē diuine iusticie ⁊ vltionis resonāt: timore debet concuti cor ⁊ deorsum poni. Cū aūt misericordiam: debet spe erigi sursum. Cū aūt honorē ⁊ glorīā dei resonant: gaudio dilatari vt de beatitudine p̄missa dilectorū ⁊ electorū ipsius: desiderio ⁊ amore illius cor accendit. Et p viam istā currit res in oīnibus psalmis ⁊ psalmodijs. vt quid em̄ in ipso p̄incipio psalmi nominat tibi beatitudo/ cū dicit. Beatus vir nisi vt desiderio ⁊ amore in illam saltes vel insileas. Deinde ppter similē causam denominat tibi virilitas. vt a puerilitate animi dissilias: ⁊ virilitatem tanq̄ pfectionē tibi debitam concupiscas. Sic ppter eandem causam subsequēter dicit tibi. Qui nō abijt in consilio impiorum. miseria est quā beatitudo ⁊ virilitas a se procul expellunt. Nominat ergo tibi sub negatione: vt ab ea declines ⁊ fugias animo atq; proposito: qui beatitudine ⁊ virtute tanq̄ inseparabiliter annexum ipsis/ diligas ⁊ tenеas. Nec dubites q̄n cor p oīa bñ dispositum ⁊ a seruitute corruptionis plene ⁊ pfecte liberum ad auditum psalmodie congruentibus illis motibus moueat. Alioq̄n qui vel psallūt vel psallentes audiunt onos lyros sunt. id est asini ad lyram. qui cōcentui lyre vel cithare nullo motu gesticulationis respōdere norūt. Causa autem in hoc est quia ipsam suauitatē concentus huius non sentiunt. Heu q̄t onos lyros/ et asinos insensibiles habet hodie sanctus Dauid: īmo spiritussanctus ad citharaz suam ⁊ psalterium. qui nihil prorsus spiritualis armonie ibi sentiunt. Nihil de his que per psalmos spiritussanctus omnibus loquitur/ intelligunt vel etiam cogitant. Et quod ē maioris absurditatis / ipsas voces psalmorum ita ruditer: adeoq; inepte resecant et vociferant: vt voces eorum a rudibus asinis differre valde modicum videntur. Quod ē de his qui milicie clericalis stipendia tam auide cupiunt: q; districte exigunt et quanta diligentia nūmos ipos bladū ⁊ vinū q̄ rōne hmōi milicie sibi debere: īpudētissime aptissimeq; mētiunt; q; nō solū voce psallere negligunt cor-

dño: sed etiam psallentes impediunt· ⁊ pro sacratissimis psalmis fabulis in choro resonant vtinã attendant/ quia fures ⁊ latrones/ ⁊ cõtra deum ⁊ contra aias quibus psallendo suffragari debuerant se exhibent: dum sine causa stipendia pcipiunt/ vel quod maiꝰ est rapiunt· Propter hanc causam vicz qz psalmodia thesaurus est/ contines aurũ ⁊ gẽmas diuitiarum spiritualiũ· Et apotheca spũssancti est contines aromata omniũ donorũ vtutũ ⁊ gratiarũ· Statutũ est in ecclesia dei/ vt super oñes scripturas/ liber psalmorũ frequentet· Nulla eñ scriptura de veteribus/ que mentẽ humanã ita ditare ⁊ replere sufficiat· Nulla ẽ medendis animarũ languoribus/ consolandis/ confortandis/ ⁊ delectandis animabus humanis adeo potens aut efficax· Sũt ⁊ multe spũales virtutes ⁊ ppie: que alibi ⁊ docende ⁊ discende sunt· Thesauri igit tam precios/ tanqz nobiles/ a spũsancto p psalmos et in psalmis ostendunt· puocemur ad amorem ⁊ desiderium ipsorũ· Apotheca sanctispũs coram nobis in eis apit ⁊ exponit: nõ solum ad medelas vt pdixi: sed etiaz ad delicias/ quas illi solum norunt quibus datur eas sentire·

Quid intelligat p vitulos labioꝝ· La· XL

Post hec prose

quar de oro fm qđ ipsa est vitulus labiorum· Nihil eñ aliud posse videt vitulus labiorũ in vltimo Osee vbi dicit· Reddemus vitulos labiorũ nostrorum Cui cõcordat Aplus in vltimo ad Heb· dicẽs Per ipm ergo offeramus hostiã laudis semp deo· i· fructum labiorum confitentiũ nomini eius· Abusiue nãqz vltra modũ intelligentur vituli labiorum / vituli labijs promissi· Dico igit quia in vitulo intimũ est medulla/ omniꝰ alijs q̃ vituli sunt gustu suauior· Deinde carnes· tertio ossa· quarto pĩguedo· ꝗnto pellis· Et similiter in oro ne intimũ deoqz placitissimum ipsa pietas/ orantis/ intentio siue volũtas ꝓncipalis obtinendi quod porationẽ impetrari intendit· Et ꝓpter hoc qui absqz intẽtione oronẽ dicit vel recitat/ ipsam potissima sua pte mutilat ⁊ detrũcat· Cogitare igit debet apud semetipm atqz formare/ quid ei per oronem querendum vel petendum sit· Ad hẽ eñ orandus est deus/ vt veniam ⁊ gratiam/ ⁊ gloriam/ ⁊ cetera bona data sua ꝓut ipse nouit expedire largiat orantibus· ⁊ his pro quibus orat· Q si quis nihil horũ intendat p vociferationem oronis: strepit indubitanter et tumultuat in ecclesia dei oño a deo nihil petens· Qua ppter nec orans est homo hmõi: cum oñis oro petitio sit/ sicut in pcedẽtibus audiuisti· Intende aũt quia non est necesse/ vt oñis orans intendat certe ⁊ determinate aliquid istorũ que predixi· Multi eñ vniuersaliter vel generaliter / intendunt p orones bona data dei· nõ cogitantes singulariter de venia aut aliquo aliorũ: qto autẽ feruentior fuerit intentio hmõi tanto erit medullata magis oro/ ⁊ ossa eius medulla pinguiori referta· Ossa vero in oro ne/ fortitudines sunt q̃ bus sustantari ⁊ defendi habet oro· Difficillimum quippe est muscas irruentiũ cogitationum/ ab oro ne abigere: eãqz impedimentis oñibus depurare/ depuratãqz seruare· Manifestum aũt est tibi contra oñem difficultatem/ fortitudinem esse necessariã· sicut dicit Aristotel· quia virꝰ ⁊ ars circa difficilima sũt Necessaria est vt alia fortitudo/ contra tedium ꝓlixitatis: a quo multi ex orantibꝰ vincuntur: qui vix inceptam oronem consũmare sufficiunt:· Interdũ aũt ⁊ a cepta stati desistunt· Est ⁊ alia fortitudo necessaria/ contra dilationem doni quod petit· Differt enim deus interdum dare quod postulat ipsa dilatione cor preparantis ⁊ aptans ad recipiendũ sicut dicit Augꝰ sup illud ps· Concupiuit aia mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore dicens ibi/ ꝗ vt tu voles implere sacum vel ventrẽ/ aliquo bono vel pcioso: distẽdis illum atqz dilatas vt capatiorem ipsum efficias· Sic deus volens implere cor tuum/ distendit illõ atqz dilatat longo desiderio: vt capatius id/ eius quod petitur efficiat· Contra moram igit ⁊ dilationẽ istam: necessaria ẽ fortitudo quedam: que ꝓprio nomine longanimitas appellat· Est ⁊ alia fortitudo necessaria contra iram quãdã ⁊ ipatiẽtiam: qua multi eousqz exagitant ⁊ deficiunt: vt vix ꝓstrati ad oronẽ/ ab ea statim exurgãt: ꝓ eo ꝗ gratia oronis ⁊ deuotionis eis nõ statim tribuit: dicentes quid facerem hic aridus ⁊ frigidus corde duro ⁊ vacuo ab oñi gratia deuotiõis· Hi ꝓculdubio ignorant oronem ⁊ deuotionẽ dona gratuita esse dei· ⁊ vt hoc ipsuz addiscãt nõ statim eã cũ volunt obtinent· Insinuatur igit eis p hoc: vt ea petere discant ⁊ assuescãt Interdum aũt ⁊ ꝗta difficultate obtineant· ipsa expientia edocent· quasi eñ preda q̃daz

gratia orationis ⁊ deuotionis interdum rapitur a deo/ ⁊ de medio irruentiũ cogitationum duricieq; cordis in quadã violentia eripitur· sicut dicit Seneca· vix datum predam putato· Improbitate igitur ⁊ importunitate vult a se eripi grãm oronis misericors deus/ ⁊ vt obtenta gratior ⁊ carior habeat· iuxta illud· Gratior est fructus q; spes ꝓducior edit

Est ⁊ alia fortitudo oronis/ ⁊ est quasi grauitas quedam cõtra leuitatẽ cordis· que tanta est in aliquibus stultis ⁊ indoctis: vt nõ permittat eos ea/ vti/ nisi ad modicũ ⁊ breue/ cũ illam adepti fuerint· tũc eñ ab oróne surgũt cum in ea potissimũ esset ĩmorandũ ⁊ potissimum insistendum eidẽ· Hoc aũt est quia cum dat eis gratia oronis abundans deuotione ꝑ pinguis ⁊ lachrymis irrigua: cũ tantis bonis eis vtendũ esset: ĩmo cũ tam bono sic impatientes sunt tanti boni: quod proculdubio est quedam felicitas· tunc nãq; datus est eis aduocatus gratiosissimus ⁊ eloquentissimus: de quo nõ ĩmerito sperare possunt q; obtineat eis quicqd petunt· Ipsi aũt tunc imponũt silentiũ/ ⁊ voc̃ eius interrũpunt: ⁊ cum gratiosiorem ⁊ magis ꝑpitiã habet audientiam/ atq; cũ efficacius allegat cãm ipsorũ: os eius obstruunt/ ĩmo quod deterius est/ ipm mortificant ⁊ extinguunt· Qui eñ tunc orare desinit cum ei bñ est in oratione ⁊ deuotiõe ⁊ lachrymis: orationẽ indubitanter mortificat et extinguit· etiã eo tempe quo vtilius ⁊ efficacius eidem insisterẽt· Ille vero qui sentiens in semetipso/ pauptatem oñimodam ⁊ defect⁹ deuotionis ⁊ lachrymarũ· ⁊ ꝓpter hoc orare desinit/ vel desistit: insanissimus paup est/ qui mendicare/ ⁊ panẽ ceteraq; sibi necessaria q̃rere differt· Diues eñ indubitanter est q̃ gratia deuotionis ⁊ lachrymarum abundat·

Ihmõi etiã homo est ea stulticia laborat: vt quia videt hauritoriũ suum vacuũ: ad fontez vel fluuium pro haurienda aqua ire contẽnit paratus ire vt dicit ⁊ haurire cũ hauritorium eius plenum viderit/ aut senserit· Proculdubio stultus hmõi spñscñ esse fontem oronis atq; deuotionis ⁊ omniũ gratiarũ nescit: ipm esse flumen cuius impetus letificat ciuitatem dei· Ignorat insipientissimus cor suũ eẽ hauritorium quod orando in fontem istum ĩmergitur vel mittit̃: vt inde gratiarum muneribꝰ impleat̃· Non videt q; orando ad fontem istũ vel fluuiũ accedit̃: vel venit̃: vt potius ad cor iste fons vel fluuius attrahit̃· sicut ipse spũsanctus ꝑ ps̃· nos docuit dicentem· Os meum aperui ⁊ attraxi spm̃· Et ẽ tertia stultitia/ huius qui frigiditatẽ cordis sui sentit/ ⁊ ad caminum appropinquare non vult· Donec illud sentiat calefactum: Ignorans proculdubio spñscm fornacem esse ⁊ caminũ spũalis ardoris/ vitalis ⁊ viuifici caloris· Ignorat etiã/ quia orando ad fornacem istã ⁊ caminum propinquat̃· Et in appropinquatione ipsius vicz/ ĩmo presentia corda primũ tepescũt/ deinde calescũt tertio vero flãmescunt· Quis adeo stultus ẽ qui dicat sustinebo frigus istud mortiferum/ longius a fornace· nec appropinquabo ad illã donec plene fuero calefactus· Cum aũt perfecte calefactum me videro: appropinquabo ad illam: Et est quarta stultitia hois huiꝰ· Ip se eñ est quẽadmodũ stultissimus q̃ videt se ventre vacuum/ ⁊ refectione admodũ indigentem/ mensamq; refertissimã in conspectu suo positam ⁊ paratam· ⁊ dicere nõ erubescit nõ accedã ad mẽsam istam/ donec ventre plenus fuero ⁊ opipare saturatus· Quid eñ aliud est homo/ cor habens gratia deuotiõis vacuũ: nisi homo ventre spũali ab escis ⁊ potibus spũalibus vacuo· Quis aũt ignorat/ nisi insipientissimus/ in oróne ventre hmõi cibis ⁊ potibus repleri spũalibns: ipmq; hoiez ibi spũaliter satiari· Qua ꝓpter manifestũ ẽ/ quia miserrimus erroneus est qui ꝓpter hoc ad mensam refectionis spũalis/ que ẽ opulentia spũssancti/ ad eam p oronem accedere negligit/ quia se vacuũ ab hmõi alemẽtis sentit similis est stulto qui fame se perire sentiens/ ad mensam opiparã vt in ea comedet ⁊ reficiatur accedere cõtemnit· Est ergo negligẽtia hec ⁊ torpor infirmitas hmõi que etiaz viros religiosos interdũ reuocat/ ⁊ auertit/ ⁊ ĩ paupertate ꝑnominata detinet· Irrũpenda igit̃ est aliqua fortitudine ista infirmitas· Quia q; iste fortitudines quas nominaui tibi oratiõi necessarie sunt vt eam sustentent ⁊ fulciant: eamq; fortem ⁊ robustã efficiant: nõ ĩmerito ossa oronis vituli nominantur· Hec sunt ossa medullã pie intentionis ⁊ oronis continẽtia/ fortiq; ꝓtectione custodientia· Carnes vero istius vituli/ intellectus sunt ⁊ cogitationes/ que verbis oronis signant̃· Pinguedo vero carnium hmõi deuotio est/ nec obsistit qõ dic̃ Greg⁹· sup verbum illud ps̃· holocaustum tuum pingue fiat· dicens· quia holocaustũ pingue fit/ cum bonũ opus quod agit̃ etiã lachrymis irrigat̃· Lachryme nanq;/ nõ deuotio ipsa sunt: sed ex deuotione ꝓfluunt ⁊ ꝓcedunt Cpellis aũt vituli istius/ ipe ꝓtext⁹ ⁊ series

verboꝝ oꝝonis est/quib⁹ alia que dicta sunt
continenꝫ/ꝛ tanꝯ a pelle exteriori operiunꝫ
Pili quoꝯ in vitulo isto/ strepit⁹ est vocalis
exterior· Tales reddere debem⁹ vitulos la-
biorū nr̄oꝝ· ppr̄ qđ dcm̄ ē· Reddem⁹ vitulos
labiorū nr̄oꝝ Osee vlt⁹· vt p̄dixi· Nō em̄ p-
prie reddiꝫ nisi quod debeꝫ Apparet igitur de
om̄ibus que p̄cesserunt/de vitulo isto/ꝙ iniu
riosi sumus deo/etiā in illis p quę iniurias ir-
rogatas eidem emēdare debem⁹· Quis em̄
nō videt/innumerabiles in ecclesia clericoꝝ
tam seculariū ꝙ etiā claustraliū/nec etiam pi
los vituloꝝ istoꝝ dño reddentes/nec ea vo
cali strepitu in ecclesijs resonant· sed tanꝯ in
dormitorio medias matutinas/aut etiā inte-
gras dormiunt· nunꝯ eas postmodū domio
reddentes aut restituentes· Multi p vocib⁹
oꝝonis/vocibus inutiliū fabulationū/aut eti
am secularium negociorū in eis strepunt et tu-
multuanꝫ: tractātes sibi inuicē sua secularia/
ꝛ interdum negociationes· faciētes ꝓculdu-
bio domū oꝝonis/domū negociatiōis· Exe-
crabilius aūt est/ꝙ p laudibus ꝛ hymnis dei
turpiloquijs/ pphanant ꝛ polluūt: ꝛ ip̄m dei
seruitiū/ ꝛ chorū diuinis honoribus ꝛ laudi-
bus consecratū· Sunt ꝛ alij qui vt pellē vi-
tuli istius deo reddant: totū in hoc studiū suū
cōferunt: nec vnā syllabā vel vnū iota de tota
integritate verboꝝ oꝝonis negligi p̄mitten-
tes· Et hoc vtiꝯ bonū est/ ni si deū potiorib⁹
vituli istius defraudarēt· sed dū intellectus ꝛ
signata verboꝝ oꝝonis/ vel nō habēt vel nō
curent· ꝛ si in altera pelle vicz deo satisfacere
videant: in reliquo tm̄· i· in carnibus nō modi
cum sacrificiū laudis detrahunt ꝛ detruncāt·
¶ Multi delinquunt circa adipē siue pingue
dinem/ om̄imode aridi ꝛ indeuoti oratēs· cū
offerre debeāt vitulū saginatū· Clerici quoꝯ
de medulla istius vituli nō curant/ ꝛ forsitan
curare nō norunt· Multi nec pellem verboꝝ
nec pilos exterioris vociferationis offerre cu
rant/vel dignanꝫ· Dicit aūt Dauid ex psona
recte offerentiū· Holocausta medullata offe-
ram tibi· Quis ex magnatib⁹ hmōi fraudes
vel rapinas vl̄ iniurias sibi fieri sustineret/ vi-
delicet vt p vitulis medullatis ꝛ pinguibus·
exmedullati/excarnati/macilentissimi/ꝛ per
oēm modū pinguedine carētes/exossati/de-
coriati/ꝛ nec pilos etiā habētes offerrentur?
An nō vides congregationes hmōi orantiū
ꝛ tam apte vitulorū hmōi sacrificia deo sbtra
hentiū: ne dicā spelūcas esse latronū: ꝙ magis

acies vel cuneos raptoꝝ? Quis ignorat· qꝙ si
ne cā accipiūt stipendia oratorie militie: imo
tanꝯ fures ꝛ raptores· Et ꝓpter hoc ad resti
tutionem omnium sic perceptorum teneri?

Quare per fumum thuris signaꝫ oratio· ꝛ
quid per puluerem pigmentarij· Ca· XLI

Docet nos spi- t
ritussanctus p Johem euangeli-
stam Apocal·ij· vbi dicit de vigin
tiquattuor seniorib⁹: qui habebant singuli ci
tharas ꝛ phialas aureas plenas aromatoꝝ
que sunt oꝝones sanctorū· Et iterū eiusdem
viij· Stetit angelus ante altare habēs thuri-
bulum aureū in manu sua/ ꝛ data sunt ei incē
sa multa: vt daret de oꝝonibus sanctorum su-
per altare aureū: qđ ē añ thronū dei· ꝛ ascen-
dit fumus incensoꝝ sanctorū/ de manu ange
li coraꝫ deo· Per Dauid quoꝯ docemur orati
onem incensum esse vbi dicit· Dirigaꝫ oratio
mea sicut incensum in conspectu tuo/ qua di-
rectione ꝛ ascensu ipsa quoꝯ anima orantis
ascendere dicit in lib· canticoꝝ· c· iij· vbi dicit
Que ē ista que ascendit p desertū sic virgula
fumi: ex aromatib⁹ mirrhe ꝛ thuris: ꝛ vniuer
si puluer⁹ pigmētarij· Virgula igiꝫ fumi oꝝo ē
qlē eē indicāt aromata mirrhe ꝛ thur⁹ ꝛ vniū
si puluer⁹ pigmētarij· veteri ꝙ lege Exo· xxxj
thimiamata fieri iussit sibi dns ex q̄ttuor aro-
matibus stacte: onica: galbani boni odoris: ꝛ
thure lucidissimo· Quia igiꝫ hec quatuor tm̄
aromata noiaꝫ vt ex eis cōficiaꝫ thimiama:
p quod oꝝo rectissime intelligiꝫ· Ibi vo noiaꝫ
mirrha ꝛ thus: ꝛ deinde exp̄sse vniuersi pul-
ueris pigmētarij· Colligiꝫ euidēter quia ora-
tio pfecta ex om̄ibus modis suis· Virgula fu
mi est: qualez describit lib· Cantico· Quattu
or vero illa aromata: que moyses noiat quat
tuor virtutes que in oꝝone necesse valde sūt
indubitanter signant· sic apparebit tibi ex pro
prietatibus aromatū illoꝝ· Habet aūt que
stionē quid intelligi debeat· hic puluis pigmē
tarius: Virtutes em̄ nec frangende nec con
terende sunt nec in puluerem redigende· qn
potius in om̄i integritate sua querende· In-
tegritas nanꝯ carū ꝛ pfectio a deo plus dili-
gitur: ꝙ minutie vel fragmenta ipsarum· pul
uis aūt pigmētarius: vnde erit nisi ex pulmē-
tis virtutū cōfractis atꝯ cōtritis· Cōfractio
vero ꝛ contritio virtutū q̄d ē nisi mortificatio
carū· ¶ Q si forte quis dixerit: quia cōtritio

ista cordis ē·aut intelligit ꝫ de corde nouo qđ in se creari petebat Dauid·qđ vtiq; ē bonū ⁊ scm̄·ppter hoc oñi custodia seruãdum·sicut ꝑcepit Salomon ꝓuerb̄·iiij·Nō est igitur frangendū aut conterendū· Si ꝫo intelligit hoc de corde veteri qđ totū est ex mēbris vitiorum ⁊ pctōrū·qualiter cor hmōi contritum erit puluis pigmētarius:q̄n potius puluis fetidissim⁹ ⁊ odoris pessimi·C Debes igit scire in hoc quia contritio nō ē sicut cōfractio aut contritio corpalis:que indubitanter destructio est eius quod confringit aut cōterit·sed est subtilis examinatio ⁊ p singula discussio q̄ examinat/qualiter ipsa eloquia sacra ⁊ ꝑfringi ⁊ conteri dicunt·cū subtiliter ⁊ p singula discutiunt examinant ⁊ exponunt: integra tm̄ remanent ⁊ oñino nihil lesionis passa·cū sic cōfracta ⁊ contrita fuerint·C Vitia vero ⁊ peccata/malleo verbi dei sic confringunt ⁊ conterunt/vt penitus destruant ⁊ anihilant·C Cū eñ nō solum volūtas peccandi/sed ipa cogitatio etiā peccati/sic confringit ⁊ conteritur ⁊ nihil eorū prorsus remanet in eis/qui vere penitent·C ontritio vero ista nihil lesionis infert/vel suffert cordi contrito:q̄n potius lesiones vitiorū ⁊ pctōrū in eo sanat·Nō frangitur igit cor/sed fractum integrat ⁊ sollidat/⁊ fractiones ipsius atq; contritiones omnino curat·C ōtritio igit ista diligens ē ⁊ subtilis examinatio ac preparatio cordis:qua seip̄m sic pscrutat:vt q̄cq̄d deo displicere in se inuenerit atq; cognouerit:conterat atq; confringat vt p̄dixi/malleo verbi dei semetip̄m duriter i oñibus ⁊ singulis male actis pcutiens·qđ est dicere vsq; ad mortificationē/ oñimodamq; destructionē eorū que in se punienda cognouerunt·C or igit contritū dicit ꝼm duas intentiones/vicz ꝼm se/vel ꝼm ea que in ipso cōterenda sunt ⁊ mortificanda·C or eñ intelligit sensus ⁊ voluntas·⁊ sensus cū erroneus est tanq; periculosus cōterendus ē ⁊ mortificandus in pte ista·Silr voluntas improba siue puersa est conterenda ⁊ mortificanda ē vita vt nihil de puersitate sua viuere ꝓmittatur in ipso·Nō igit essentialiter cor·i·ipsa aīa conterenda est/sed ꝼm ea que in ipsa sunt/ vicz intellectū erroneū ⁊ puersam volūtatē· Hmōi nanq; cōtritio nec frangit nec ledit in aliquo aīmā humanā:q̄n potius lesionem ei⁹ ⁊ plagas grauissimas/que sunt vitia ⁊ pctā/sanat Juxta modū igit hunc dictū est illud· C or cōtritum ⁊ humiliatū deus nō despicies· C el dictum est ꝓpter hmōi contritionē/que procul dubio deo acceptissima est·C st eñ sacrificium spūs contribulatus/cum nō aliud sit contribulatio spūs/q̄ contritio cordis·⁊ hoc est dicere ꝓ vitijs ⁊ peccatis ipsis·Possibile nanq; est ex zelo rectitudinis vel alia compassione/ dolore vehemētissimo cōtribulari spiritu cor alterius·Puluis igit pigmētari⁹ dictus ē spiritus·quia quēadmodū in puluere pigmētario ipsa puluerisatio/nihil saporis vel odoris ꝓmittit latere in aromatibus·Sic pscrutatio ⁊ examinatio/nihil latere sinit vel in sacrm̄ eloquijs vel in ipsis virtutibus·Tunc eñ totus sapor ⁊ totus odor/virtusq; aromatū istorum sentit/cum iuxta qđ p̄dixi eorum intimi ⁊ diligenti pscrutatione examinant/ quod in singulis est euidenter videre virtutibus·sic̄ doctus es p me in tractatu de opibus ⁊ mirabilibus virtutū·In expositionibus vero sacrorū eloquiorū:vides euident quod dixi/ put eñ edicta ⁊ scripta sunt sacra eloquia/ aromata integra sunt·Subtili aūt ⁊ pscrutata inuestigatione exposita/aromata cōtrita sunt atq; puluerisata·Si q̄s aūt dixerit ipsa vitia ⁊ peccata/ contritione ⁊ mortificatione quā p̄dixi puluerem pigmentariū fieri/sapidumq; et odoriferū/ ꝓpter hoc vicz: quia indubitāter placita est deo mortificatio vitiorū ⁊ pctōrū/ merito quis intentionē eius approbet·C ōbus sit quoq; Moyses vitulū conflatilem contriuitq; illum/⁊ redegit in puluerē/ ⁊ ipsum puluerem sparsit in aquā·Sicut copulatio seu fabricatio vituli ⁊ integritas ipsius/ deo displicuit·sic cōfractio ⁊ contritio ipsius vt puluis/ eidem placuisse nō īmerito dici pōt· Puluis aūt vitiorū ⁊ peccatorū in aquā ꝓfessiōis semper mergendus est:tunc eñ aqua confessionis vitia ⁊ peccata lauat ⁊ diluit:cū iuxta modum ante dictū contritione fuerint contrita ⁊ in puluerē redacta· Mortificationes igitur vitiorū odorē suauitatis ad nares dei dirigūt que vita sua ⁊ integritate odorem mortis in mortē facientiū ⁊ cōsentientiū spargēt·C odorem aūt abominabilē ⁊ odibilez deo altissimo C ua ꝓpter p viam istā/sicut animaliū mors in sacrificijs erat ei in odorē suauitatis·Sic vitiorū ⁊ peccatorū contritio est puluis·Jā igit declaratū est tibi p hoc/ quia oro odoramentum est suauitatis/nō solum ex parte aromatum vtroq; nominatorū/sed ex parte vitiorū ⁊ peccatorum·Experientia nanq; docet oro nibus instātes q̄ nunq; subtilius/nunq; per-

scrutacius examinant sacra eloquia ⁊ vtutes nusq̃ melius/nusq̃ intimius sapores eorum ⁊ odores sentiunt: q̃ in or̃one ⁊ etiã p illam. Sic dico de saporibus qui sunt amaritudies vitiorũ ⁊ peccatorũ. Et de fetoribus q̃b⁹ omnes bone nares offendunt. Dico inq̃/qz uusq̃ melius pigmenta ista vel examinantur vel sentiunt/q̃ in or̃one ⁊ p illam. Ostendit aũt ⁊ hoc miserator deus miraculo euidẽtissimo/vicz̃ q̃ or̃o deuota/odoramentũ suauitatis ẽ/in quadã sancta muliere ⁊ inclusa. que cũ dabat se in or̃onem/cella eius flagrantia oratiõis/tota efficiebat aromatisans. Et hoc narrauit mihi socius eius qui multoties odoris istius flagrantiam sensit. Nec mirũ si de cõtritione aromatũ spũalium: spirat odor spiritualis suauitatis: ppter presentiã spũssancti: quinõ solum apotheca est omniũ or̃onũ spũaliũ sed etiam est apothecarius omnium hmõi pigmentorum/⁊ aromatũ auctor vnicus/⁊ largitor benignissimus atq̃ largissimus. Ipe etiam est pigmentarius/contritor hmõi aromatum/⁊ confector hmõi pulueris. qua ppt̃ nõ est mirũ/si de p̃sentia illi⁹ tota domus in qua hmõi pigmenta conterit aromatisans efficit q̃ñ ex presentia vnius solius angeli/multotiens dom⁹ aromatisasse legunt in libro de miraculis sanctorum. Q aũt virtutes in oratione motus suos opantur ⁊ aromata vtutũ. odores suos pulueri illi pigmẽtario ingerũt. ⁊ imiscent. Nec dubitandum tibi est fidem siue fidei vtutẽ odorem suauitatis inestimabilis/ad nares dei imo ad nares omniũ ⁊ singulorum qui sunt in curia illa celesti semp spargere. Scriptum est em̃ in Eccliastico. q̃ bene placitum est ⁊ mansuetudo. Primũ quoq̃ sacrificium humani cordis/mactatio est sensus humani ⁊ sapientie mundane. Fides autem intellectum omnẽ extollentẽ se aduersus scientiam dei: aut mortificat penitus: aut saltez in captiuitatem illũ redigit seu captiuat. Q si mors animalium innocentium: odorem suauitatis spirabat apud deum altissimũ de sacrificijs hmõi animalium: qũo nõ potius de morte tam venenati animalis: ⁊ de sapientia humana nõ ascendit odor suauissimus ad nares dei altissimi: de corde hmõi animalis imolante: Et de captiuatione ista legis exp̃sse. j. Corinth̃. x. In captiuatione inquit Aplus redigentes omnem intellectuz extollentem se versus scientiam dei. redigentes inq̃ in obsequiũ christo. Nec ẽ tibi pretereũdũ q̃ tuz in sacramẽto altaris maxime odorifera ẽ in pte ista fides ⁊ maxime victoriosa. Septẽ em̃ sacrificia offert tibi: tanq̃ septem ibi animalia mactans atq̃ mortificans. ne contra scientiã dei que est ipsa fides in nobis ibi se erigãt vel extollant. ⁊ primũ ipsos quinq̃ sensus corporis. Cum em̃ visus ipe corporalis q̃tum in eo est paratus esset contradicere ⁊ asserere panem purum esse: pureq̃ materialem solũmõ in altari. Et negare ibi esse verũ ⁊ viuificum panem/qui de celo descendit. aut esse ibi verum corpus aut verũ sanguinem dei. ac deuz ac saluatorem nostrum. Fides ita deo mortificat vel saltem captiuat vel conculcat: vt omnino ab hmõi cõtradictione obmutescat. Et si forsitan obmurmurat: murmure tñ debilissimo/pressoq̃ sub pedibus fidei/atq̃ fortiter calcato hec faciat. Similiter se habet de audito de gustu. de olofactu. ⁊ tactu. q̃ eadez fortitudine atq̃ victoriositate mactat eos fides atq̃ conculcat. Et ppter hoc mortificatos ipsos/offerte illos. In illo sacrificio corpis ⁊ sanguinis dei mactat ⁊ imolat/calcat ac captiuat sensum humanũ interiorem qui est intellect⁹ Mactat inq̃ ⁊ captiuat cum oñibus contradictionibus suis/⁊ rõnibus/quibus contra illud murmurat sacramentũ/et contra fidem eiusdem. C Secundo vero mactat errorem omniũ philosophorũ ⁊ hereticorũ cum omnibus contradictionibus ⁊ rationibus rõnabilissimis ipsorum. Propter qđ dixi/quia multiplici flagrantia. s. septem sacrificiorũ aromatisat ibi fides. ⁊ tam multiplici victoria coronatur ⁊ glorificat̃ in sacramento isto. Facilis autem est tibi via similis inueniendi ⁊ agnoscendi in alijs virtutibus/in ipsa or̃one cũ perfecta fuerit ex oñibus suis. Cum em̃ or̃o pro inimicis ad deum fundit̃/placabilissimo sacrificio paternum in eo odium/ab ipsa fraterna charitate in ipsa mactat̃ atq̃ calcat̃: sic mansuetudo ⁊ patientia nostra ibi mortificant/cũ in or̃one incurrunt iniurie/q̃s passus ẽ orans ⁊ extinguit eas inibi mansuetudo seu patientia ne iracundie incendiũ in anima orãtis inflammet̃. Sic humilitas contra contumelias quas sibi irrogatas orans in ipsa or̃one recogitat. pugnãs ipsas eousq̃ mortificat: vt cor vindicandi simul cum eis captiuet/simul etiã mactet. Eodem modo se habet ⁊ de aliorum vitiorum cogitationibus/quibus antiqu⁹ bo

stis tanq̄ viperis seminibus seminare ⁊ ingi
gnere illa in ipsa oīone molitur· Vides igit̄
q̄ oratio est multiplicis laudis sacrificium: et
multiplicium sacrificiorum odoramentum·
Hoc est cum perfecta fuerit ex omnibus mo-
dis/non est autem possibile subitam orationē
atq̄ breuissimam hec omnia habere· Colli-
gis autem euidēter ex predictis testimonijs
lib· Apocal· q̄ tantus placor est sanctis omni
bus/⁊ angelis· s· ⁊ animabus: q̄tus amor est
eis in orationes sanctorum/⁊ q̄ta delectatio
eisdem ex ipsis/cum phialas odoramentorū
istorum plenas in manibus suis teneāt· Od
vtiq̄ facere videnť inter orandū/tanq̄ illi in
cessanter vel crebro nares illas purissimas at
q̄ sanctissimas suas porrigētes ad odoramē-
ta hmōi· Vel ipsas phialas ꝓpter suauitatez
odoramentorum crebro suis naribus applicā
tes/in quo mira virt⁹/magnificaq̄ laus ora-
tionis apparet/que de corde orantis tanq̄ de
apotheca spūssancti/tanq̄ de cella pigmēta-
ria/sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe
⁊ thuris/⁊ vniuersi pulueris pigmentarij fla
grantia/aromatisans ascendit in conspectu
dñi/⁊ totam illam curiam suauitate sua reple
at/⁊ nares omniū inibi astantium reficiat et
delectet/quod est super omnia hec· Ipsis au
tem naribus oīnipotentis atq̄ sublimis dei/
delectabilem se ingerat ⁊ placorem· Juxta il-
lud quod legitur Esā· viij· de sacrificijs noe/
quia odoratus ē dñs odorem suauitatis· De-
bes aūt scire/quia benedictiones/gratiarūa
ctiones/collaudationes/glorificationes/et
cetera que hmōi sunt: odoris nomine in scri-
pturis frequentius signari solent· Fama q̄q ⁊
opinio cum bona est: odor vite in vitam· Cuz
vero mala: odor mortis in mortem interdum
dicitur· sicut legitur expresse ad Corinth· vbi
legitur· quia christi bon⁹ odor sumus· Odor
vite in vitā: alijs odor mortis in mortem· At-
tendendum autem est tibi solerter ac studio-
se· quod audiuisti in p̄cedentibus de lib· Apo
cal· vicz quia stetit angelus iuxta aram tem-
pli: habens thuribulum aureum in manu sua
⁊ data sunt ei incensa multa: vt daret de ora-
onibus sanctorum super altare aureum: q̄d ē
ante oculos dei· Hec est tibi dubitandum: qa
angelus iste est magni consilij angelus: q̄ chri
stus dominus intelligitur· Et ipe est habens
thuribulum aureum in manu sua· id est· cor

omni excellentia dōnorum ⁊ gratiarum pre-
ciosissimum· ceterisq̄ omnibus supereminen
tissimum: vt aurum ceteris metallis superē-
minet· Hic iuxta aram templi stetit· Cū tem-
plum in illa celesti ciuitate non sit: sed potius
dominus deus est in ea templum: sicut dicit
Johannes euangelista Apocal· vltimo· Et
templum non vidi in ea: dominus enim deus
omnipotens templum illius ē: et lucerna ei⁹
est agnus· Cum inq̄ templum non sit in ea:
per verba ista signatur nobis sedulum ac iu-
ge interpellandi officium: cui pro nobis inces
santer assistit ipse sacerdos noster et pontifex
christus dominus noster· Huic data sunt incē
sa multa· id est· dona gratiarum multa· id est·
multitudine preeminentia: vtpote illi qui so-
lus sufficit interpellatione sua impetrare no-
bis omnia· Talem enim decuit timo necesse
erat propter inscrutabiles abyssos miseriarū
nostrarum: nobis esse pontificem: cuius pla-
cor et gratiositas per se sufficeret nobis impe
trare omnem veniam· omnem gratiam· om-
nem gloriam· et omne aliud bonum· contra
quem nihil possent offensiones nostre· nihil
omnes accusationes vel allegationes diabo
lice· Propter hoc sunt data christo domino:
incensa multa flagrantissimarum virtutum ⁊
gratiarum: vt tam sublimi pontificio seu sa-
cerdotio idoneus esset ac sufficientissimus·
Sacerdotium ipsius vniuersale est: quod
est dicere super totam vniuersalem ecclesiam
absq̄ exemptione vlla· talem decebat etiam
tanto gregi pastorem pfici: qui tanta preemi
nentia omnibus alijs precelleret: vt compa-
ratione ipsius oīnes alij essent grex: qui adeo
corruscans: adeo aromatisans: adeo placatu
rus per omnia: adeoq̄ gratiosus ad patrem
misericordiarum accederet: vt eo aperiente
os suum sacratissimum· os benedictum· os
gratiarum· eoq̄ dante vocem interpellatio-
nis pro nobis· obmutescerent omnes accusa
tores et aduersarij nostri· eo prestante patro
cinium cause nostre: nullus auderet ex adu-
so consurgere: eoq̄ stante pro nobis: nullus
contra nos se presumeret erigere· Quan-
tum ⁊ quante suauitatis odoramentum pa-
ras ex illa apotheca spiritussancti: q̄ ipsemet
christus domin⁹ est: p os ipsius sacratissimuz
ad nares p̄ris miscōiarū ascendere: quotiēs
pietatis ipsius dignatio est: illud ꝓ nobis ad

interpellandum apire· Interpellatio nanq; ipsius thimiama est incogitabilis suauitatis: vrpote tota apotheca spūssancti flagrantissima· Quid ergo nobis cogitandum est/cū ipsa gloriosa dei genitrix/oīmq; illo milium beF atissimorum scz angelorum ⁊ sanctarum animarum consortio/⁊ felicitate/ aperiunt ora sua ad orandum pro nobis· q̄stus est fum⁹ tot ⁊ tantorū aromatum: q̄sto suauissimorū odorum flagrantia replet tota illa aula celestis: An putas patrem miscōiarum attendere illa hora ad fetores vitiorū/⁊ peccatorū illorū pro quibus orat: An putas illum velle respicere ad abominationes eorundem: cum tot ⁊ tanti gratiosi vultus militiarū/ac sanctarum animarum quas predixi apparent ante eum: An putas ipsum posse auertere oculos misericordie sue/⁊ vultū clementie sue ab ipsis: q̄ ꝓpter beatus indubitanter/cuius orationis odoramentum tante suauitatis est/vt oīnes nares curie celestis/ad id se aperiant: ⁊ ex illo reficiant· Beatior aūt si virgule fumi sui/ de qua in p̄cedentibus audiuisti/addūtur innumerabiles illi ⁊ī mēsi odores celestiū odoramētorū/que predixi: vtinā innotescat orā̄tibus q̄stos ⁊ q̄les adiutores/tāq; promptos ⁊ paratos/⁊ p̄ omnia voluntarios adiuuādū habent in curia illa sūmi regis: sed ⁊ quā placorem: sic est ipsius altissimi dei narib⁹ ⁊ omnium ciuium celestium odoramentum pie ac deuote oronis· q̄sta putas studiositate: q̄ntis conatibus/⁊ si venalia essent q̄sto p̄cio ⁊ sumptibus/exquirerent ⁊ comparent aromata/ de quibus odoramentū illud confiteretur·

¶ Vides igitur q̄s pnicioſa sit ignorantia hec que tm̄ bonū imo nos tāta negligere ⁊ amittere facit· Quod aūt sequit ī textu Apocal· vt daret de oronibus sanctorū/daret materiam ipse christus dūs odoramentum proprium quod est laudis ⁊ gratiarū actiōis de orationibus sanctorū· Ipe eñ est cui⁹ os sacratissimū atq; bñdictum/sicut nō cessat a pyssimis ⁊ sp efficacissimis interpellationibus pro nobis: sic nec a gratiarū actionibus de omnibus bñficijs/q̄ p̄stant nobis a patre misericordiaꝝ·

¶ Quid signat per altare aureū· Ca· XLII

6 Quod autem sequitur/sup altare aureum· ornatus est parabole· Vel altare aureum ipsemet est· quoniā ex ipso tanq̄ ex altari placabilissimo/suscipit pater misericordiarum orationes ⁊ sacrificia sanctorum· Aliter etiam altare aureum/ipsa misericordia patris accipitur· Altare eñ ꝓpitiatorium est: vnde accepta efficiunt oblata· Et ipa misericordia summi patris est/ex qua ⁊ p quā accepta sunt ei/ quecunq; placabiliter ⁊ remunerabiliter eidem offeruntur a nob̄/p̄ ⁊ illud· Data sunt ei incensa multa/aliter ⁊ nō incōuenient intelligi/vicz vt accipiat/data pro eo quod est attributa· Hanq; dño/ q̄cunq; recte sapiunt totaliter attribuunt: quecunq; habent bona vel faciunt· Et ꝓpter hoc ipsi viri sancti ipas ones suas christo dño attribuunt· confitentes humiliter se ⁊ dono ⁊ impetratione eius accipe illas· ¶ Aliter etiam satis congruent intelligitur· Data sunt ei incensa multa: videlicet q̄ recta ⁊ oblata ei tanq̄ mediatori· ſ· vt ipe in quo soli patri· ſ· misericordiarū cōplacitum est offerat· De cui⁹ ore vel manibus recusari nō possunt· Tanta quippe est gratiositas ipsius in conspectu dei patris· etiam fm quod homo est mediator dei ⁊ hominum: vt quecunq; patri p ipsum offerunt: a nobis eidem grata sint ⁊ accepta· ¶ Quod attendēs ⁊ cognoscens omnis ecclesia/in oīnibus orationibus quas ad deum patrem dirigit/adiūgit semp/p dñm nostrum iesum christum· quasi diceret· ⁊ si nō p merita nostra/ placere tibi potest oratio nostra vel deprecatio· ꝑ placeat tibi per ipsum quem inter te ⁊ nos mediatorem constituisti· vt per ipsum placita tibi fiēt ⁊ accepta: que per nos tibi placere non possunt· Est igitur hic quemadmodum in curijs magnatū· sicut est videre in curia summi pontificis· quia cancellario vel vicecācellario offeruntur vel dantur petitiones: vt ipse porrigat eas sūmo pontifici: atq; promoueat apō eum vel coram ipso· quoniam in hoc constitutus est mediator inter petentes ⁊ summum pontificem· Sic christus dūs mediator cōstitutus est inter totam vniuersalem ecclesiam ⁊ patrē miscōiarū· Et ꝓpter hoc tradit ei omnis ecclesia sanctorum: oēs oīones siue petitiones suas: offerendas deo patri miscōiarū et promouēdas apud ipm· Est igit dicere in oīonibus ecclesie: cum dicit· Concede nobis hoc p ipm iesum christū dūm nr̄m· i· eo impetrāte: quoniā istud impetrare merita nr̄a nō sufficiunt: sed gratiositas eius in q̄ solo tibi bñ complacuit: hoc impetrare potest ⁊ sufficit· ¶ Nihilominus tamē ab ipo christo dño nr̄o omnia

bona petenda ⁊ peti debēt ⁊ sperari· Siliter a spūsancto: qm̄ trinitas hec vn⁹ sol⁹ ac ver⁹ deus ⁊ dn̄s est: omniū seculorū vn⁹ ac verus auctor: vnus solus et verus effector: vnus verus ac solus largitor largissim⁹ ac benignissimus est omnū bonorū· Et si pater honorat in hoc / q̄ orat a tota ecclesia sanctorū· in hō q̄ orat q̄ prestet que petunt: honorat ⁊ filius in hoc q̄ p ipm̄ exorat pater vt largiat· Ita honorat inq̄ filius vt mediator: ⁊ impetrator eorum· Nihilominus tn̄ ⁊ honorat et exorat vt vnus auctor· vnus effector: vnusq̄ largitor largissimus ac benignissimus· cum ipso patre ⁊ spūsancto· qm̄ cū illis ⁊ cum vtroq̄ illorum ⁊ etiam p se: ⁊ in se est vnus sol⁹ ⁊ verus deus Qm̄ vero factus ē hō p nobis: factusq̄ nobis in eo q̄ homo· mediator· pontifex· ⁊ aduocatus: p ipsum tanq̄ mediatorem· pontificem ⁊ aduocatum nostrū· apud patrem ⁊ semctipm in eo q̄ deus ē ⁊ spm̄ sc̄m petimus nobis oīa bona prestari p ipm· Qua ppter dant ei incē sa multa orationū· s· omniū que fiūt a tota ecclesia sanctorū· Dant inq̄ ei sicut p̄dixi tanq̄ mediatori pōtifici ⁊ aduocato· vt ipe eas porrigat ⁊ offerat patri miscōiarū: ⁊ promoueat apud ipsum gratiā exauditionis impetrādo· Quia vero thimiama Exod· xxxj· oro aroma tisans intelligit· Expedit ⁊ cōueniēs ē vt docearis hic: quā ob causam in cōfectiōe thimiamatis: quattuor tn̄ aromatice species in confectione seu in cōpositione ipsi⁹ assumi iubent Ille aūt sūt stactes ⁊ onica galbanū boni odoris atq̄ thus lucidissimū· Stacte aūt gutta ē arboris mirrhe sicut dic̄ in illo loco expositor· In p̄s· quoq̄ dicit mirrha ⁊ gutta ⁊ casia· q̄re igit p expositionē cum dixit mirrha addidit ⁊ gutta: cuz noie mirrhe lignū arboris mirrhe q̄s intelligeret: ac si diceret· Mirrha nō vtiq̄ lignū sed gutta que est gūmi arboris illi⁹· Ja aūt didicisti alibi: quia gūmi istud qō mirrha dicit· consumptiua est putredinis ⁊ vermiuz· Et ppter hoc corpa mortuoꝝ vt a putredine ⁊ vermibus cōseruent illesa: mirrha condiuntur· Quia igit gratia compunctionis: ⁊ totā fetulentiā siue spurciriā p̄terite vite exterminat: vermesq̄ vitiorū ⁊ peccatorū mortificat ⁊ cōsumit· Ipm etiā odorē suauitatis spirat: ī odoramento isto scz oronis· s· merito p̄mo ponitur gratia compunctionis· que offensas vitiorū ⁊ peccatorū tollit: ⁊ irā dei placat: q̄ nusq̄ exaudit orantes donec eis placatus sit· Et q̄ mirrha litteralis odorem suauitatis habe-

at: expresse legit Ecc̄i· xxiiij· vbi dicitur: quasi mirrha electa dedi suauitatem odoris: ex persona Sapientie· Onica vero astreola parua est ad vnguis humani magnitudinez: ppter hoc ⁊ onica dicitur quasi vnguina: onis nāq̄ grece vnguis dicit latine· vnde ⁊ sardonix de quo alibi· Sardonicē faciunt duo noīa sard⁹ ⁊ onix· est em̄ vere loquēdo onix lapillus qui apud sardos repitur· melius ergo onix diceret q̄ onica· Et est onica vl onix boni odoris vt dicit sicut ⁊ nōnulli pisciculi· In onice igit intelligit nō imerito gratia humilitatis q̄ magnum locum in oro̅ne tenet· sicut Ecc̄i· xxxv· Oratio humiliantis se nubes penetrabit ⁊c· Et est ordo congruentissimus: vt gratiam cō punctionis in qua est viua recognitio vitiorū ⁊ peccatorum comitet humilitas: quia nihil adeo displicet deo sicut dicit Ihieronymus· sic ceruix erecta post peccatum· Galbanum vero idcirco potissimum boni odoris inde dictū videtur: quoniā mirifice virtutis est odor ipsius· Extinguit em̄ omnia venena draconū ⁊ serpentes arcet ⁊ diffugat· Ubi nihil rectius q̄ gratia beniuolentie seu benignitatis intelligitur· Venenata nanq̄ peccata ⁊ vitia venenosa: vel potius venenata vitia ⁊ peccata malignitatis intelligūtur· Ihoc autez est pro animo vel studio nocendi: sine qua nunq̄ sūt qualia sunt odium / ira / inuidia ⁊ supbia / que sine iniuria ⁊ lesione proximorū nunq̄ in aliquo est· Auaricia que amore lucrorum adeo excecat eos quos possidet: vt aliena detrimēta nec considerent nec reputēt· quapropter noxia animalia siue maxime venenata reputandi sunt merito vel habendi· Causa autem in hoc euidentissima est / quoniam tanq̄ pestilentes siue pestiferi alijs hominibus sunt· Quia igit manifestū ē / beniuolētiā siue benignitatē non solū studiū nocendi ꝫ etiā omne alienum exterminare ab his: in quibus merito galbanum ipsa intelligitur· ¶ Debes etiām scire quia peccata huiusmodi ⁊ vitia cruenta siue sanguinolenta dicenda sunt: ⁊ dicūtur ab eis qui in sacris doctrinis eruditi sunt· Nec mirum tibi videatur: si gratia ista locum habet magnum in oratione· Necesse est enim benignos benignitatē apud deum benignuz inuenire· quēadmodum ⁊ misericordes misericordiam· scriptum est preterea Ecclesiastici primo· quia quod beneplacitum est deo: fides est et mansuetudo· Benignitas autem non est nisi mansuetudo· licet ex alia causa

benignitas·ex alia aũt mansuetudo nomine=
tur·Hoc etiam nouit Hester que in oratione
sua dicebat ad dñm·Tu dñe cui mansuetorũ
t humiliũ semp placuit depcatio·sicut legitur
AH Hester·xiiij··Solum errorem pietatis vene=
num intelligit: t venenata animalia heretici
consueuerunt haberi·Et intelligo hereticos
nõ simpliciter nec per imperitiã seductos / et
in errores hereticorũ prolapsos: tales em̃ nõ
animalia venenata dicendi sunt: sed magis a
venenatis veneno pcussa·Heretici vero qui
venena errorum mortiferorũ predicãdo t su
gerendo diffundũt: animalia venenata t ser=
pentes nequissimi cẽsendi sunt / t merito no=
minandi·qua ppter fides ipsa merito· id est·
galbanũ spũale accipiendum est / que t oñia
venena hmõi t ab alijs in quibus est extermi
nat: t in alijs etiã viuere t regnare q̃tũ põt p
hibet t auertit·Q̃tũ aũt locum fides in ora=
tionibus teneat / iam didicisti in epla Jacobi
iiij·t eiusdẽ·c·j·Ubi dicit postulet aũt in fide
nihil hesitans·Pietas aũt ad oñia vicz bona
impetranda / t mala auertenda seu exterminanda / recte intelligi potest galbanũ spũale:
t orantibus pietate siue misrdia pditis ꝓmit
titur Matth·v·Non em̃ nisi stulte sperare vl̃
petere misrdiam a deo potest: qui misericors
in alios nõ fuerit·sicut legit Eccli·xviij·Ho=
mo homini seruat iram: t a deo petit medelã
Et Matth·xviij·Non igit oportuit te misere
ri conseruis tuis: Ipsa quoq veritas in euã=
gelio Luce expresse dic·quod superest date ele
mosynam / t ecce oñia munda sunt vob·Et
oñis ecclesia sanctorũ cantat·sicut aqua ex
tinguit ignem / ita elemosyna extinguit pctm̃
Et est galbanum istud spũale·id ẽ·misericor=
dia valde boni odoris / nõ solum a pte erogã
tis elemosynas: sed etiam a pte recipientium
qui miro affectu t deuotione bñdicunt largi
toribus t misericorditer deũ exorant pro eis·

De deuotiõe q̃ req̃rit in orone·La·XLIII

Q Varta species aromatica que in compositione ve
nit thimiamatis istius: thus lucidis
simum est: quod vocat clibanum quod est di=
cere incensum album·vocat t incensum ma=
sculum·qm̃ in forma seu figura similitudinẽ
habet testiculi humani: vel potius masculum
thus dicit / id quod fortius est t maioris vtu=
tis cum in oñibus aiantib9 mascula sint po=
tiora t fortiora·vnde t virgili9 verbenas ado
le pingues t mascula thura·vñ t masculabi=
lis a persio dicit Intellexit ergo moyses thus
lucidissimũ·id est·purissimum qm̃ de purita=
te est ei luciditas·Thus istud nihil rectius in
telligi põt / q̃ in oro̅ne deuotio·Nec tibi dubi
um est q̃tum valeat / t q̃tũ condiat / q̃tũ cun
q̃ p oñia meliorat orationẽ deuotio·Cum di
cat auctoritas / quia qui indeuotus orat iudi
cium contra se postulat·In ipsa vero deuoti=
one puritas / quid aliud intelligi potest: q̃ in
thure luciditas:·Et iam audiuisti q̃ noxia sit
in oratione impuritas: que est admixtio voli
tantium cogitationum / que sunt muste mo=
rientes / t perdunt suauitatẽ vngenti·sic̃ au
diuisti in precedentibus ex verbis salomonis
in ecclesiastico·Et ista suauitas iucunditas ẽ
qua viri sancti in orationibus iucundantur·

De breuitate orationis·La· XLIIII

P Ropter hoc di=
cit beatus Berñ·quia oro debet
esse breuis t pauca / nõ q̃ prolixi=
tas t longitudo oronis deo displiceant: nisi
vbi ipsa prolixitas alijs impedimentum etiaz
pstat orãdi·sic̃ notũ ẽ de q̃busdaz sacerdotib9
cereoz q̃ sũptoribus q̃ missas adeo longas faci
unt q̃ tedio ꝓlixitatis sue corda circũstantiũ
a gr̃a deuotiõis arefaciũt·Et ipam refectio=
nem spũalem quã in missis pcipere debẽt / in
molestie amaritudinẽ cis vertũt·De his igit
põt cõqueri plus missis circũstans t dicere /
dederũt in escam meã fel·Stulticia igitur
huiusmodi hoim hec est·vt qui p pugillo de=
uotionis quod eis in missis tribuit totius po
puli deuotionẽ deo auferũt·Et p tribus vel
quatuor vt ita dicam lachrymis compũctõis
vel deuotiõis: vasa magna·i·cor deuote ac la
chrymose orantiũ effundant·Ubi igitur bre=
uis debet esse oratio / vbi breuis eius deuotio
aliorũ orationum / militat t deseruit / possunt
etiã et alie cause abbreuiẽde oratiõis fieri sic̃
infirmitas corpalis·multi em̃ in amẽtiã t mor
bum melancolicũ / ppter orationes vel plõga
tiones nimias inciderunt·Infirmitas etiam
spiritualis / causa fuit apd aliquos / qr ipa ve=
hemẽtia deuotiõis adeo affliguntur / vt post=
modũ octo vel q̃ndecim diebus vel pluribus
languere necessario habent·Interdũ aũt et
adeo rapiunt / vt mors·i·totalis sepatio aiaz
suaruz / a corporibus non immerito timeat·

P Abbreuianda etiam oratio est publicis personis: hoc est platis: t curam aliorũ siue temporalẽ seu spũalem gerentibus. Plerũq; eñ nõ sine iniuria t detrimento graui subditorũ prolongari nõ potest oro platorũ. Causa aũt in hoc est: quoniaz debitores sunt subditis in multis: ratione officiorũ suorũ. Interdũ eñ iura sunt reddenda subditis. nec pñt eis differri sine graui dispendio vel spũali vel tẽporali. Qua ppter illa hora: tempandum est a prolixitate oronis. sicut debeñ eis sacramẽtatio: t alia innumera. que sicut aufferri nõ pñt eis sine iniuria eorũ: ita interduz nec differri. Vidi multos prolixitate missarum adeo obstinatos: vt potius eligerent missas hmõi nõ audire: q̃ prolixitatis tante molestiã sustinere. Hic igiñ videñ mihi intellectus: t ista intentio sermonis istius beati Bernñ. Quẽadmodum eñ dicit Tulius/ quia nunq̃ nimis dicit q̃ nunq̃ satis dicit/ mihi videtur q nunq̃ nimis ꝓtendit seu ꝓlongat oro. quia nunq̃ deuota t pinguis oro mihi videt nimia posse eẽ nisi in casibus antedictis. Nunq̃ eñ mẽs humana familiarius cum deo est: nunq̃ artius ei coniũgit in vita ista. nunq̃ lauri⁹ ex eo reficitur: q̃ in orone. Nisi forsitan eiusdẽ speciei contemplationis/ de qua t alias/ si deus dederit vitam t spatium t gratiam ad hoc necessariam/ desiderio est mihi t proposito scribere. Post hoc aũt absoluam me a promisso illo quod in precedentibus promisi/ vicz de merito oronis/ vbi dixi: quia muste morientes perdunt suauitatem vngenti nõ aũt substantiã/ vel meritũ ꝑncipale. hoc tñ ꝑmisso/ quia oro t vngentũ est. t ꝓpter hoc habet virtutẽ sanatiuam. Ad medicinã eñ conficiunt vngẽta ista hmõi t multarũ infirmitatũ sanitas p ea ꝑstat. Nõ est aũt morbus vel vulnus vel lesura vlla spũalis/ cui p vngentum oronis de⁹ nõ medeat. Conficiunt t vngẽta ad sanctificationem. sicut exꝑsse legit Exo. xxxj. de oleo vnctionis/ qđ ex quattuor aromaticis speciebus t oleo oliuarũ confici ꝑcepit dñs. Hoc aũt sunt species ille vicz/ mirrha prima electa/ cinamomũ/ calamus/ t casia. Et intelligo quia casia ista est lignea/ vicz que est rubij coloris/ boni saporis pariter t odoris. Hoc igiñ oleo vnctionis caput aaron in consecratione ipsi⁹ ꝑfundebat. sicut crismate t oleo scõ ꝑfunduntur manus t capita pontificũ hodie in ecclesia dei. Nihil eñ efficacius ad prestandũ gratiam sanctificationis/ q̃ oro/ p illam eñ sanctificat in ecclesia dei/ quecũq; in ea sanctificant. Qua ppter ad ipsas aias orantiũ ẋtuosissimam illã esse efficacissimãq; manifestũ ẽ. Si eñ in ea que foris sunt/ hoc est extra animam/ ministri sanctificãtis/ eousq; põt oro: vt oñia sanctificata p illã sanctificent/ quãto fortius in aiabus/ in q̃bus est t ex quib⁹ exijt t ꝓcedit ad deũ: in gratiã sanctificatiõis efficax erit. Conficiunt vngenta ad nitorem et candorẽ corporũ. quis aũt ignorat qui vt ad modicam virtuositatem oronis apprehenderit: q̃tus nitor/ quãt⁹ ve decor/ p virtutẽ oronis prestet digne t deuote orãtib⁹. Que anima humana adeo tenebrosa/ adeo deformis ẽ/ vt illam oratio nõ splendificet t decoret? R

Fiunt t vngẽta ad cõseruationẽ corruptionis. sicut apparet euidẽter tibi in his vngentis quib⁹ condiunt corpa mortuorũ. Ad hoc eñ vngentũ hmõi fit/ vt a putredinib⁹ t vermibus illesa conseruent. Manifestũ est autẽ oronẽ frequẽtantibus/ t gratiã deuotiõis in eadẽ habentibus/ ẋtutẽ istã consumptiuã spiritualiter oronẽ nõ abesse. Nõ eñ possibile ẽ assidue orantibus/ vermes vitiorũ t peccatorum putredinẽq; corruptionis spũalis nocere posse. Similiter nõ est dubitãdũ/ quia nec durare in eisdem pñt. Et si q̃q; in eos irruãt virtute oronis extinguunt. Conficiunt et vngenta ad odorẽ suauitatis atq; flagrantiã. Et iaz audisti ex testimonijs lib. Apocal. q̃t⁹ odor suauitatis flagrat in aula celesti ex oronibus sanctorũ/ etiam q̃ adhuc in terra peregrinant. Quãta igiñ credenda ẽ flagrãtia eẽ ex oronibus sanctorũ/ qui iã cũ christo dño regnant: quib⁹ tanta est affluentia aromatum spũaluum/ ex quibus odoramenta oronũ conficiunt. Potissimũ aũt ex oronib⁹ dei ac saluatoris dñi nri iesu christi. qui ꝼm qđ est homo: apotheca est omniũ aromatũ/ omnia alia donorum vicz t gratiarũ atq; virtutũ incogitabili ꝑcellentia transcendentiũ. Qualem aũt q̃tãve putas esse flagrantiã oronis gloriose genitricis eiusdem: quotiens pietatis t dulcedinis eius dignatio est exorare christuz/ ac bñdictũ suũ filiũ ꝓ nobis. Qz si p singulos scõs angelos t brãs aias cõsiderationẽ hmõi feceris/ inestimabilẽ t incogitabilẽ flagrãtiã/ ex aggregatione omniũ celestiũ oronũ certissime esse vel aspirare certissime cognosces. S

De merito vero oronis de quo mentionem feci/ sciendũ est. q duplex ẽ vicz ꝑncipale t secundariũ. Et ꝑncipale quidẽ ẽ remuneratio- T

nis seu felicitatis eterne. Et intendo illō pn̄cipale esse: quia ad ipm̄ t ppter ipm̄ oīa alia merita tribuunt. Et ad h̄ ipa charitas: q̄ radix ē oīm meritorū p̄ncipaliter donat. Cū ergo oro ē ex hac radice: merito isto nunq̄ fraudat sed ei semp debet. Hui⁹ nāq̄ radicis ratione meritoria est oro p̄ncipaliter t ppie felicitatis eterne. Scōaria vero merita sunt conseruatio gr̄e: augmentū ipsius: t remissio vel diminutio pene merite: oīaq̄ alia bona data: que in oro ne ab vniuersali datore bonorū obtinent. Et h̄ sunt que p̄ncipali merito: fervor oronis: puritas t deuotio lachrymarūq̄ p fluuia supaddunt. Quia igit volutantes t irruētes muscę i cogitatiōes praue: in oratiū cordibus cām t radicē meriti principalis quā p̄nominaui nō extinguūt siue mortificāt Jōo nec p̄ncipale p̄miū auferūt. Causa em̄ p manente illesa t integra hmōi: necesse est et ei⁹ effectum pmanere. Sciendū est etiā tibi: quia de secundarijs meritis: ex affectib⁹ oronis est diffugatio demonū: t diminutio potestatis ipsorum.

De deuotionis. La. XLV

Quare viri sancti difficile habent gratiaz

Quod si quis interroget quare viri sanctissimi vix et tam raro: gratiā deuotionis t piarum lachrymarū irriguū habēt. Pctōres vo spurissimi t īmanissimi: facile habēt eas interdū. Rñdeo in h̄: qm̄ admiranda ē mirabiliterq̄ laudanda dei nr̄i miscōia. que tam indignis: tam promptā tāq̄ paratā se exhibet. atq̄ adiutoria quib⁹ tanti pctōres ad gr̄am iustificationis siue conuersionis adiuuent: tam benigne eisdē tāq̄ facile largit. Hāc puto eē cām: vicz vt carioza illa habeāt t soli gr̄e illa attribuant. iuxta sermonē beati Augustini dicentis: quia christū non nouit q̄ alij q̄ gr̄e dei aliquid attribuit. Debes tm̄ scire cū his: quia immanitas scelerū: t monstruositas pctōr̄: occasionē nō modicā dat timori dei t erubescentie t alijs q̄busdā donis. Puritas vo p sciētie t vtutū fiducia: securitatē interdū generat electis. Et ppter hoc nō nunq̄ gaudiū tribuit. De gaudio certū est tibi: quia merorē cordis t luctū excludit. Nec p̄tereundū ē tibi exemplum qđ ad hoc inducere cōsueui: vicz de piris t pomis: alijsq̄ fructib⁹ q̄busdā vmes ī se habētib⁹. quia maiorē suauitatis odorē spirant q̄q fruct⁹ suauissimi t illesi. Vermes em̄ calore suo adiuuant calorē naturalē in eis: propter qđ facili⁹ matureścūt: t odorez debitum spargunt verminosi fructus. Sic t aliquotiens horrifica atq̄ monstrifica vitia t pctā adiuuant timorē. horrorē t verecūdiā: t irā ipaz ad irascendū contra semetipm̄: ex q̄b⁹ gr̄a interne penitudinis t odoramentorū oratiōis non modicum adiuuantur.

De merito illius orationis in qua non cogitat actu quis de deo. La. XLVI

Si quis autem quesierit qualit fit vel durat meritum oronis: q̄ agminib⁹ muscaz morientiū refertissima est: t strepitu earundē tumultuosa: qualiter eterne remunerationis p̄miū p oronē aliqs mereri pōt: In q̄ nec de deo nec de p̄mio hmōi cogitauit/ aut actu etiam curat. Rñdeo in h̄/ quia si cū pegrinatiōe qua q̄s visitat limina scōr̄/ meret suffragia eorum/ de q̄b⁹ in ppōsito solo vel initio cogitauit. Nō em̄ facile ē/ nec vnq̄ credo euenisse/ aliquē ex hmōi pegrinantib⁹ p passus singulos de suffragijs scōr̄ ad quorū ecclias vl̄ memorias pegrinant cogitasse. Possibile aūt ē vt nec vno pūcto tpis de eis cogitet ex illis. Occupant em̄ t labore itinerationis/ t sollicitudine necessariorū ad illā. t alijs irruētib⁹ t emergētib⁹. Vcrū quia volūtas siue intentio obtinendi suffragia hmōi/ causa ē t radix totius pegrinationis illi⁹: tota meritoria ē illis pegrinatio ipsorū. Et exemplū euidentis similitudinis/ in lapide qui iacit/ vel sagitta q̄ trahit arcu. Nō em̄ cogitat iaciēs de singulis ptibus spacij/ qđ lapis ille vl sagitta trāsierit: Sic igit vni impulsui/ debet totius illius spacij trāsit⁹/ t singulariū ptiū illi⁹: cū nec de illis actor vel tractor nec de aliq eorum cogitauit Sic vni impulsui volūtatis siue intentionis/ ei⁹ q̄ pegrinat/ debet totus mot⁹ pegrinationis/ t singule ptes ipi⁹/ licet neq̄ de illis neq̄ de aliqua earū pegrin⁹ ille cogitauerit. Et propter h̄ tot⁹ mot⁹ ille meritor⁹ ē eidē. Sic dico de oro ne t ptibus ipsi⁹/ qm̄ p̄me ac p̄ncipali voluntati/ ex qua oro cepta ē: licet mēs oratis ad alia euageť. et alia in cor ei⁹ irruant vl̄ īmergāt: p̄ter intētionē ipsi⁹ t cogitatū. Oro tm̄ tota p̄me volūtati t intentioni attribuitur t ei⁹ ē. Et ppter h̄ ex illa/ t p illā meritoria iudicat. Omnis em̄ opatio ex radice voluntatis

ex qua est: vel bona vel mala: vel meritoria vl' alterius modi iudicanda est. Juxta ꝓmones Amb̄. dicentis. quia nō attendit de⁹ ꝯtuz ꝑ ex quāto. ⁊ ꝯtū intendis tm̄ facis. Qui ꝓmones intelligendi sunt in eis opibus: que extra dicibus intentionū ⁊ voluntatū mutari pñt: quod dico ꝓpter illas que in semetipsis male sunt. sicut est fornicari. furari. adulterari. que nulla bonitate radicis bene effici pñt. Fac̄ ad hoc idem sermo beati Gregorij quo dixit. ḋa nihil habet viriditatis ramus boni op̄is: nisi ꝓcesserit de radice charitat is. Debes aūt reminisci eorū que dixi tibi de cogitationibus: ⁊ alijs in corda orantiū irruentibus: quia nisi radicem: hoc est p̄ncipalem voluntatē: ⁊ hec est intentio: mortificauerint ⁊ ipam oīonem sibi rapuerint: ita vt ex eis tab eis ꝓcedat meritum oīonis p̄ncipale. s. aufferre nō possunt Cā aūt in hoc ē: qm̄ radix ⁊ cā meriti: que p̄ncipalis voluntas est: siue intentio illesa ꝯtuz ad essentiam suam permanet cum ipsis.

De igne ⁊ gladio qui debet esse in sacrificio orationis. La. XLVII

POst hec quoniam oīo est sacrificium ⁊ oblatio deo acceptissima: que deo in oīni ecclesia sc̄ō offert̄: ad ip̄m placandum ⁊ reconciliandū ei totū dei populū. Prosequar de ipsa dispositione ⁊ pfectione que sunt conuenientes ei: p hoc ꝙ ipsa est sacrificium. Et iam quidē notū est tibi ex alijs: quia sacrificiū est oblatio deo sacrata atq; dicata sacrans siue sanctificans etiā ip̄m offerentē: que etiam hac intentione semp offert̄. vicz vt ipse offerens: p illam deo sacret̄ siue sanctificet̄. Q; si quis querat: quid p hmōi sacrificiū deo sacretur vel sanctificet̄. Rñdeo ꝙ cor humanuz siue mens humana in primis ⁊ maxime: ⁊ intēdo hic de oīone que ad placandū deū offert̄ a quo atq; ad hoc vt ipe offerens reconcilietur ei per illam. Juxta illud qđ dictū est. Sacrificiū deo spūs cōtribulat⁹. De oīonib⁹ que pro alijs sacrificandis offerunt̄ licet pecētissimū atq; congruentissimū sit interduz: vt cum sacrificio cōtribulati spūs offerant̄. Possunt tñ a viris sanctis q̄ cōscientiā nō habent ꝙ sit in eis aliq̄d mactādū siue mortificanduz solo desiderio ⁊ intentiōe impetrādi sanctificationē: offerri sanctificationē earū rerū quarum sanctificatio p oīones illas intendit. Et querit̄ vtrū ab his que mactāda vident in se vitia q̄cūq; vel peccata nō satis ꝓuenienter offerunt̄ absq; sacrificio qđ p̄dixi: quo scz mactētur illa ⁊ mortificent̄ vel in ipsis oīonibus vl' ante. Neq; eñ ad sacra mysteria cuiq; tali accedendum ē absq; p̄paratione hui⁹ sacrificationis ⁊ sacrificij. Propter h̄ dictū ē in ps. Dirigat̄ oīo mea sicut incensum in cōspectu tuo Similiter ⁊ illud. Eleuatio manuū mearum dñe sacrificiū vespertinū. Que reuera sacrificium ē: sicut cotā te sacrificiū vesptinū: qđ i lege veteri pinguius erat sacrificio matutio. Et qm̄ animalia in lege veteri in oīnibus sacrificijs mactabant̄ igne ⁊ gladio / volens offerre sacrificium oīonis / necesse debet habere ignem ⁊ gladiū. sicut legit̄ Gen̄. xxij. q; imolaturus abraā filium / portabat secū ignem et gladiū. Mactatur⁹ igit̄ cor tuū / qđ est dicere mactatur⁹ animalia vitiorū ⁊ animalium brutalium in corde tuo / accinge te gladio: adhibe tibi ignē. Et intelligo ignē spūalē q̄ vel ire vel desiderij est. Q; si quesieris a me: vñ vel vbi accipiā ignem istum: Stultissimā dico q̄stionē istā. Hoc eñ est ac si quereret / vñ vl' ob quā cām irascaris animalib⁹ venenatissimis atq; nocentissimis atq; pestilētissimis. Quis vidēs colubrē vel bufonez / quesiuit vnq̄ hoc vñ irascar isti colubro vel bufoni / p̄sertim si ab ipso vl' morsu vel veneno vsq; ad mortem lesus est. Quis vnq̄ ad hanc inopiam deuenit vt ita ira deesset ei cōtra hec? Miser atq; stultissime irascer is vnicuiq; pulici vel musce pro lesione p̄modica atq; leuissima / que nec etiaz lesio dici pōt. Et p lesionib⁹ mortiferis ⁊ mortem eternā irrogātibus: nō vides vñ vel qua de causa miserendū sit tibi / tam noxijs tanq; pestilētibus beluis. Quis vnq̄ defectū istum passus ē nō solū miserabiliter sed inauditū et intolerabilem saltē / vt ira ei deesset in hostes suos seuissimos ⁊ īplacabilissimos? Quis vnq̄ auditus est mēdicans irā hmōi: qn poti⁹ cōtraria audient̄ ⁊ videant̄ incessanter / implacabiles ⁊ p modū oīnem inexecrabiles inueniunt̄ hoīes in hostes suos. Et si qñ audient importabili difficultate ⁊ laborib⁹ interceden tium grauissimis vix īduci pñt ad pacē. ꝯuis illi hostes sunt vilissimorū ac vilipendendorū nocumentorū. Isti aūt hostes spūales super oīnem compationē imo sup oīnem cogitatuz maiorū lesionū ⁊ nocumentorū sunt cōtra te. De his p̄cepit tibi dñs deus / per Apl̄m in. iij. Col'. vt ea mortifices dicēs. Mortificate mē-

Capitulum

A bra vestra que sup terrā sunt/ fornicationem imundiciā·ꝛc· Ecce aūt cum tam iustā cām habeas vicz dei p̄ceptū distrctissimū: queris vñ vel ob quā cām irascaris tā atrocibus / tanq̄ seuis hostib⁹ tuis: Stupenda patientia tua/ si ea videre / vel de ipsis cogitare potes/ et nō totus statim excandescere in eos / tātoq̄ furore iracundie tue irruere in ipsos· Jsta p̄culdubio est diabolica patientia/ꝛ sol⁹ diabolus illā te docuit· vt beluas hmōi seuissimas/ que die ac nocte a deuoratione eius non cessant absq̄ vlla rebellatione ꝛ contradictione sustineas· Vñ tibi ista pax maledicta/ vt continuum bellum ꝛ capitale hmōi/ hostiū cōtra te ferre potes· Et qō ē supadmirationē atq̄ stupore: vt eas ꝛ hospitio foueas: ꝛ ipenetralibus atq̄ intimis domus tue· id est· cōscientie hospitio foueas: pascas: nutrias: ꝓtegas· ꝛ defendas: oñibus inimicis eorū factus inimicus· Jstud nāq̄ generale est/ vt amatores oim vitiorū ꝛ pctōrū: inpugnatores ipsoruz/ vicz doctores/ predicatores / implacabiliter odiāt ꝛ inorabiliter psequētur· An accepisti hoc ex sacratissimo illo mandato euangelico vicz Matth· v· diligite inimicos vr̄os/ bñfacite his qui oderūt vos· Hoc indubitanter tu facis de inimicis/ qui gladio oñi· ꝛ igne p̄sequēdi ꝛ exterminādi sunt· Jsta patientia ꝛ bñficentia alijs inimicis debet· Jstis vero nihil/ nisi ignis ꝛ gladi⁹/ ꝛ oñioda extermiatio Auerte pacē/ patiētiam/ ꝛ beneficētiam istā ꝓ omnem modū hmōi inimicis tuis: in eis em̄ nutris/ in eis cōseruas/ custodis/ ꝛ protegis mortem tuaz· Quēadmodū ligna arida q̄ de ipa substantia sua nutriūt/ ignē deuorātē illa: Respice miserrime ꝛ insanissime: ad damna inestimabilia q̄ iam pass⁹ es ab eis· Et primo ipam exheredationē tuam a p̄claro ac inclito regno celorū· ꝛ a p̄desiderabili gloria hereditatis illius: a sublimitate taz nobilis regni: in illud exiliū pauptatis ꝛ miserie deiecerūt te/ et pastorē porcorū fecerūt te· Ipsi nāq̄ porci infernales sunt/ quos incessanter de sanguine tuo pascis ꝛ morte· Hi sunt de quibus dicit Job· Quicomedunt/ non dormiūt· Respice miser ad cōtumelias ꝛ ignominias· spectaculum em̄ obprobrij te fecerūt oñibus inimicis tuis: ꝛ assiduis derisiōib⁹ eoꝝ te exposuerūt· Hi sunt demones qui irridere te se ꝛ subsanare nō cessāt q̄ ab altitudie tāte glie· In ignominiosissimam vilitatē deiccerunt te: q̄ eras adunatus collaudatiōi ꝛ adiurationi omniū

B militiarū celestium· nunc pareas obprobrijs ꝛ irrisionibus vilissimorū infernaliū canum· Attende stultissime qualiter depauperauert te: qui etiam nudū atq̄ miserrimum te fecerunt vestimentis p̄ciosissimis atq̄ speciosissimis: imo regalibus: quibus in sacramēto baptismi te deus vestierat: decorauerat: ꝛ exornauerat spoliauerunt· turpitudine vitiorum ꝛ ignominia abominabili atq̄ horrifica totū operuerunt atq̄ repleuerūt· Recordare miser quotiens ꝛ in q̄tā iracūdiā exarsisti cōtra iniuriatores tuos· ꝛ hoc ꝓ vilissimis ac vilipēdissimis iniurijs ꝛ damnis· Nec ad modicum irasceris his qui tibi grauissimas ꝛ intolerabiles iniurias has intulerūt· vbi meruerūt apō te istam grām vt ingrassari eis liceat in te: vsq̄ in extremas iniurias ꝛ cōtumelias: ꝛ vsq̄ i extrema dāna ꝛ supplicia· vñ tibi in ea: siue erga ea deo tā odibil: tibi dānabilis tāq̄ mortifera patientia· Jrascaris inquit Aug⁹· seruo tuo ne peccet amplius· Jrascere igit ꝛ tibijpsi ne pecces amplius· Q; si iniurie ꝛ cōtumelie damnaq̄ ab amicis illata grau⁹ ferri ꝙsueuerunt: q̄to grauius ferenda sunt mala tot ꝛ tanta: que tuipse tibi irrogasti· Amplius q; nemo potest adeo debitor vl̄ obligat⁹ eē tibi: vt tuipe es/ debibor inq̄ pacis ꝛ amoris· Nemo igit adeo inimicosus eē pōt tibi q̄unq̄ ꝛ q̄tacūq̄ mala irriganda/ vt tuipse es tibi· q̄to nanq̄ qui maior debitor est/ alicui ī bonis q̄buscūq̄: tanto magis iniuriosus est eidē irrogādo cōtraria· Qua ꝓpter ver; est qō dixi quia nemo potest eousq̄ iniuriosus esse tibi: vt tuipse es· Nemo igit pōt te magis ꝓuocare contra te q̄ tuipse ꝓuocaueris te cōtra te· Jnsurge igit insanissime contra teipm: ꝛ irascere tibijpsi· Jrascere inq̄ vsq̄ ad mortem· i· vite mortificationē ꝛ extinctionē: qui tam iniuriosus: tam damnosus: tam pestilens contra temetipsum vixisti· Exurge igit ꝛ extermina penitusq̄ consume in teipso: q̄q̄d ē vite istius tam neq̄: ꝛ p̄sertim ipsos fontes ꝛ radices sicut sunt vitia ꝛ peccata· irascere igitur ipsis de quibus nihil cogitare potest aliud: nisi q; ira oñi ꝛ vltione dignissima sunt· Amplius cū nihil te adeo prouocare possit: adeo tibi nocere: vt ista tibi nocuerunt: quibus vel qualibus reseruas iram tuam: si ista in pace dimittis· Aut igit exterminа ea incendio: ne aut ipsa incendia sua eternis flāmis exurant te· Jpa em̄ sunt pabulum ꝛ nutrimenta ignis eterni sibimet· Quid loquar de demonibus

qui phmõi satellites suos/te in abyssos miseriarum in quibus es deiecerũt: ⁊ te in ipsis captiuũ detinent/ ⁊ oppressum: atq; miserabiliter deuictum atq; conclusum/ tam durum tanq; dirum bellũ ab eis sustines: tanta damna/ tãtas iniurias ⁊ cõtumelias: nec ab eis q̃cq̃ speres potes/ nisi eterna supplicia. ¶ Attende q̃ta dementia tam ꝓpitius es eis/ tam pacificus ⁊ patiens in eos ĩmo tam sedulus tam officiosus seruitor eor: tam promptus obeditor oĩbus mandatis ipsorum: ⁊ vt ad vnũ dicã tortores tuiipsius ⁊ carnifex ĩmanissimus. ꝰ ẽ seruiciũ q̃ a te iugiter expetũt. Hec sunt iussa que cõtinue tibi imperant: vt nõ solũ quascunq; inimicitias ipsorũ contra teipsum exerceas: sed etiã crudelissimã carnificinã tuiipsi⁹ vt de sanguine tuo viuo de teipso/ mẽbris tuis/ ⁊ mẽbrorum officijs ipsos assidue pascas: cum voracitas eorum insatiabilis ⁊ inexplebilis sit. ¶ Cõsidera q̃s palpabiles sunt tenebre tue q̃ta insania tua: q̃ oĩem brutalẽ desipientiam incompabiliter excedis. Q̃ ẽĩ animal brutum inueniri põt morti sue ꝓpitium/ ⁊ deuorantibus se vt ei possibile est/ nõ irascens: eidem/ ꝓ viribus nõ rebellans. Si tot ⁊ tante ꝓuocationes: ignẽ iracũdie contra semetipsas ⁊ contra ꝓuocatores/ ignẽ ire in te nõ accendunt/ ⁊ illum tibi copiose nõ subministrãt Nõ solum hoĩs sed etiã bruti animalis nomĩnatione indignus habẽdus es. Neq; ẽĩ vis irascibilis in te esse putanda est: nisi vel penitus exterminata/ vel adeo oppressa ⁊ suffocata/ vt de salute ipsius nõ ĩmerito desperetur.

De igne sacrificij orationis. La. XLVIII

IGnis vero sacrificio isti necessarius/ ignis ẽ diuini amoris/ siue cuiuscũq; boni ⁊ sancti amoris: siue sit charitas depurata illa vicz viuifica atq; dei dilectio/ que nihil mortiferũ/ nihil peccati mortalis secũ patit in ꝑprio subiecto. siue sit alius sanctus ac bonus amor/ quo bona diligunt ⁊ mala odiant. Hoc aũt dico/ quia charitatem istam que est vita/ lis atq; viuificus calor/ gelitudinem vitiorũ ⁊ peccatorũ dissoluens penit⁹/ ⁊ oĩno exterminans. nõ in oĩbus/ qui se ad gr̃am iustificationis preparant: statim inuenit: q̃n pot⁹ ꝓcedit illum amor quidã ꝓparatori⁹: parans ei viã/ ⁊ aptans cor humanũ ad recipiendum ipsum: quẽadmodũ quedã calefactio ꝓcedit arsionem. Nec dubiũ est q̃n calefactio hmõi ligna ꝓparat exiccando: ⁊ frigiditatem ab eis fugando: atq; vtcũq; calefacienda. Sicut vides in lignis viridibus vel aqua aspersis: que nõ statim vt in struẽ componunt/ ⁊ igni adhibent ardent. sed postq̃ phmõi calefactiones vt p̃dixi ꝓparata fuerint ⁊ aptata: ⁊ eousq; calefacta vt arsionẽ recipiant. Sic euidẽter ẽ videre in illis: qui consiliũ beati Gregorij sequẽtes: faciunt quicq̃d boni possunt: vt deus illustret corda eorũ ad penitentiã. Quapropter amor est eis ⁊ desiderium penitentie: cũ eam tam studiose querant. ⁊ ad illam obtinendaz se ꝓparent vt possunt ⁊ a dei misc̃dia adiuuantur. Huius autem dilectionis ignis: q̃cquid mortiferi in anima humana est: virtute sua cõsumit atq; mortificat. Et de ipsa fornace spũs sancti solius emicat benignitas ipsi⁹ largitione sua gratuita saluberrima ac ꝓ oĩnia liberalissima. quapter ab ĩmensitate ⁊ benificẽtia eius petenda est totis viribus: totaq; deuotione: cum aliunde obtineri nõ possit. Ceterũ amores alij: qui ⁊ si nec vitales nec viuifici. ad vitam gratie tamen preparãt ⁊ aptãt corda in quib⁹ sunt: ac multipliciter adiuuãt inidipsum procurari posse facili⁹ videri pñt. Et primũ quidem inspectione ac meditatiõe sacrarum scripturarum. Ignitum enim ẽ eloquium dei vehementer ⁊ carbones desolatorij: sunt sacra eloquia. nec potest diu ĩ eis versari cor humanum: q̃n ab eis amore dei vtcũq; calefiat. Et hec debet esse potissima intentio meditantium in lege dei: vicz vt inde saltẽ ꝓparatorie recalescant. Tandem vero et finaliter ⁊ inardeant ⁊ flãmascant. Ex quo manifestum est multos scholares ⁊ doctores theologos: qui tanto numero annorum iactantes se sacris studijs inundasse: ⁊ in scolis theologicis cõmoratos: corda non in sacris eloquijs habuisse. sed aurib⁹ vt ait Apulei⁹ philosophus: ⁊ non anima philosophatos fuisse: ad similitudinem serpentum qui quotiens in aquis natant: caput extra aquam semper teneant: licet toto residuo corporis dimersi natant. Hi sunt salamandre diabolice: que tantis sacrorum eloquiorum ignibus: nec admodicum calescere possunt: ne dicaz ardere. In hos igitur frustra tantis assiduisq; doctrinarum sacrarum flatibus insufflent sacri doctores: quẽadmodum enim in carbones extinctos: ⁊ ligna viridia ⁊ aq̃s aspersa frustra sufflatur: cum in eis nulla scintilla subexistat san

ctitatis· Possibile tamen est ꝛ plerūq; fit gratia dei faciente: vt hmōi homines vel meditatione sacrorum eloquiorum: vel auditu calescant ꝛ inflammentᵉ· propter quod dictū est· carbones succensi sunt ab eo· Carbones inq; qui prⁱ extincti ꝛ gelidi erāt· Insufflauit eī christus dns in apostolos dicēs· Accipite spiritum sanctum· Sicut narrat Joh· in vltimo ca· liᵇ· sui· Nec dubitandum est illos in suffla-tione hmōi: vel calefactos fuisse: vel calorem sancte dilectionis in eis fuisse· Manifestum igitur est ex his oībus· quia intendentibus calefieri calore isto salutari: ea de scripturis sacris ad medicinam ipsis eligenda sunt: q̄ maxime igne spiritussancti flammescunt· Et hoc est quod docet Gregorius sup Ezechᵇ· dicens quia cum ad charitatem incendendam accēdendam ꝛ inflammandam aut in nobis aut ī alijs incendimus: verba in nobis ad hec eligenda sunt: cui oīe quo loquit igne charitatis vaporatur·

Que valeant ad accendendum vel nutriendum ignem orationis p̄dictū· Ca· XLIX

5 Valet permultū ad hoc consideratio iugis atq; rememoratio incogitabilis largitatis ꝛ bīficentie creatoris infatigabili continuatione imo semper profusissima· Manifestū eī est id esse beneficia ad calefaciendum corr amore benefactoris quod sūt torres ꝛ ignes oīaq; ignita ad calefaciendum corpus calore corporali· Quis eī eousq; obfriguit vt vl leui ac modico beneficio in largitorem ipsius aliquo amore nō calescat· Quis igit abscōdere se pōt a calore dei· i· miscōia ipsius qui cognoscat se incessāter obrui bīficijs eiᵒ presertim intellecta īmensitate illoꝝ· Primū igitur recogitāda sunt calefieri vel alios calefacere cupientibᵒ ꝛ intendentibus/ beneficia nature qualia sunt esse ꝛ vita atq; ea ex quibus viuimus ꝛ sumus· Que q̄to amplius diligunt: tanto in amore sui largitoris maiori dilectiōe calefaciunt cognoscētes· Quia igitur super bīficia naturalia oīa ista diligunt / vl amore pregrandi amari faciunt deum datorē omniū ipsorū: vel peuldubio ignoratur/ deus eē dator eorum· Ex quo manifestū est/ q̄ modica vel nulla sit fides et scientia dei/ in maiori pte hominū· Nō eī potest stare ista fides vel scientia dei/ qua cognoscitur vel credit actor ꝛ dator/ esse ipsius/ esse nostri· ꝛ vite cum isto mortifero gelicidio: quod ex minoribᵒ beneficijs oīmode solueretur· Si enim non ē possibile alicui credere vel scire q̄ aliquis alterū oculorum ei vel dederit vel reddiderit: q̄n caleat amore magno datoris vel redditoris huiusmodi: qualiter possibile erit vt tanta puersitas cor humanum peruerterit: vt tam lōge magnorum beneficiorum: vt sunt esse ꝛ vita: deum auctorem ꝛ datorem cognoscat ꝛ ipsuz non diligat· Amplius cum vnusquisq; hominum non sit nisi quasi quidam aceruus ꝛ congeries quedam donorum ꝛ beneficiorum dei proculdubio non est vnusquisq; nostrum nisi aceruus ignium ꝛ rogus ardentissimᵒ/ ex tot ꝛ tantis ignibus/ quot ꝛ quāta sunt beneficia dei/ congesta ꝛ aggregata in nobis ꝛ ex ignibus sunt eē ꝛ vita ꝛ mēbra singula ꝛ vires naturales/ bonaq; anime naturalia· similit bona corporis· Quapropter flammis ꝛ ignibus maior est rogus iste in vno quoq; nostrum: q̄s fuit fornax illa babylonica/ maior inq; sup omnem proportionem ꝛ comparationem· Inuenit igitur vnusquisq; in se fornacem incomparabiliter maiorem ignium ꝛ flāmarum: q̄s fuerit illa babylonica· Quapropter in semetipo inuenit vnusquisq; non solū vnde caleat amore largitoris tantorum bonorum: sed etiam vnde totus ardeat et flammescat· Et intēdo ardore naturalis amoris: q̄s recognitio bonorum naturalium petit· attende hic frigiditatem diabolicam: quia rogus totus frigidᵒ ꝛ tanti ignes ꝛ flamme existunt in vno quoq; homine: qui amore creatoris adhuc frigent· Quid vlterius dicam tibi o homo / inaudite pene ꝛ incogitabilis peruersitatis· Tuipse ignis es totaliter/ ꝛ fornax īmensarum ignium ꝛ flammarū/ ꝛ tamen frigidus· Quis vsq; ad h tempora audiuit/ vel cogitauit/ ignem congelasse· Factum igitur est in te diabolicū istō miraculum· ex quo apparet· q̄ sicut ex luce visibili est/ vel procedit calor sensibilis· sic ex luce spirituali/ que est fides seu scientia dei: qua creditur et scitur actor ꝛ largitor vnicus esse bonorum omnium/ est vel procedit calor ille spiritualis/ videlicet amor in deum/ ꝛ intēdo amor naturalis· Q̄ si consideraueris ipa beneficia dei gratuita: remissionem videlicet penarum debitarum· remissionem culparum cōmissarum· emundationem ab inquinamētis vitiorum ꝛ peccatorum· reformationem ꝛ decorationem animarum humanarum/ per do-

na virtutum·que sunt pulchritudines ⁊ per=
fectiones animarum nostrarum· gratiã qua
nos te imo/ imo de extremo vilissime turpis=
simeq; seruitutis/ in sublimitatem tante nobi
litatis inaltauit: vt filios dei nos efficeret ⁊ he
redes· Ipsam quoq; hereditatem eternam/
que est regnum preinclitum ⁊ preclarum· In
uenies vnumquodq; istorum esse maius in=
comparabiliter bñficus omnibus antedictis
Si alijs omnibus calere amore creatoris
forsitan non potuisti ab his tot ⁊ tantis igni=
bus: ⁊ incomparabiliter maioribus qua frigi
ditate vel gelicidio te defendes vel absconi=
des? Sed in hocipso eandem dico causam eẽ
huiusmodi/ tam mortifere congelationis tue
videlicet extinctionem lucis fidei/ et scientie
dei/ siue defectuz· Non enim possibile est hãc
lucem fidei ⁊ sapientiam dei/ radiare sup cor
humanum/ ⁊ non inflammare illud ardorib⁹
saluberrimis· Ad hec igitur totis studijs inui
gilandum est nobis/ totis virium animarum
nostrarum conatibus petendum: vt illa luce
fidei atq; scientia dei perfundamur/ ⁊ irradie
mur· alioquin in medijs tot ⁊ tantis / frigore
morimur· Et quod magis est stupendũ ⁊ dia
bolicum miraculum congelamur· Quid di
cam de donis ⁊ beneficijs dei que omnem esti
mationem nostram omnemq; humanum et
etiam angelicum exuperant cogitarum· An
non est ipse dei filius donum dei ⁊ beneficiuz
incogitabili largitate diuine misericordie et
gratie/ nobis singulis ⁊ omnib⁹ datũ· Quot
autem modis ⁊ quibus/ et ad quos fructus ⁊
vtilitates: audiuisti in precedentibus· An nõ
ipse spiritussanctus donum est/ et quãtuz est
in misericordia ⁊ largitate omnibus nobis et
singulis donans· Similiter ⁊ ipse pater mise
ricordiarum semetipsum dedit nobis ad om=
nem vsum necessarium· Semetipsum dedit
nobis in creatorem ⁊ in conseruatorem ⁊ pro
tectorem/ in deum ⁊ patrem: que sunt dona
excedentia omnem estimationem· Similiter
in regem ⁊ rectorem/ in refugium ad omnem
necessitatem· Dedit seipsum nobis finaliter
atq; nouissime obtinendum/ ad plenam gra=
tie fruitionem· Non enim modica aut leuis ẽ
promissio illa quam fecit nobis per Ezechie=
lem prophetam dicentem· Ero illorum deus
Pregrandis enim gloria est ipsum habere de
um: sicut habere patrem· habere nanq; ipsuz
deum/ est habere sponsum/ ⁊ spirituali matri
monio illi esse cõiugatum· Unde alibi debes
esse edoct⁹/ quia tota illa gloria semperq; ad=
oranda ⁊ veneranda trinitas/ merces est ac
premium totum/ quod ⁊ solum bonum omni
um scientiarum intelligentium quantũ in ea
est· Quod dico propter illas q̃ iustissime sem
per ac per omnia laudanda iudicia ipsius tr̃i
donũ non adi piscuntur? Vides igitur evi
denter quia non prunarum minutijs neq; ig=
nium scintillis/ sed montibus igneis· hoc est
ingentibus ⁊ vniuersis beneficijs te non so=
lum circũdedit diuine largitas bonitatis: sed
etiam ex illis te condidit mirabiliter ⁊ struxit
Et vt predixi rogum imo fornacem imensaz
tam grandium flammarum ⁊ ignium te fecit
Et tu queris a me dicens vnde accipiam ig=
nem vel calorem: quo caleam dilectiõe in de=
um· Et ego viceversa interrogo te: qualiter
effugies ardores istos/ ⁊ flammas tam gran=
des beneficiorum dei: vbi te abscondes a tan
tis istis ardoribus? Nec enim effugere potes
temetipsum/ nec elongari a temetipso: quivt
p̃dixi rog⁹ tã grãdis es/ imo fornax immẽsa·

De memoria beneficiorum diuinorum· Capitulum L

Et quoniã bre= k
uis forsitan intellectus tu⁹/ eousq; vt altitudinẽ ⁊ imensitatẽ tan=
torũ beneficiorũ attingere forte plene nõ pos
sit: faciam rememorationẽ minorũ beneficio
rũ: que quidem quiuis intellectus facile ap=
p̃hẽdat· Respice igitur ⁊ attende in obsequio
creaturarũ: que tam officiose tam sedule in=
numeris obsequijs tibi seruiũt· Et primũ scõ
rum ⁊ beatorum angelorũ· quorum officia et
obsequia que nobis incessanter impendunt:
in tractatu singulari de ipsis declaraui nomi=
naui et numeraui tibi· Et vt de alijs taceam:
quis satis admirari laudare q; sufficit fortissi=
mam vigilantissimãq; custodiam· qua nos in=
cessanter custodiunt: malignos spiritus arcẽ
tes a nob⁹ ⁊ cõpescẽtes eos: ne p voto sue ma
lignitatis in nos seuiant: absterrentes eos et
disfugãtes a nobis: interdum aũt religantes
Deinde q̃s adeo iniuri⁹ est adeoq; negligẽs
salutis sue q̃s adeo ingratus ⁊ indeuotus: qui
nõ attendit beniuolentiã ipsorũ erga nos: p
quã ⁊ or̃ones nr̃as offerre deo altissimo/ et su
as ip̃is adijcere nõ cessant· Quis inq; h̃ attẽ=
dens/ nõ aḡscat incogitabil⁹ pietat⁹ ⁊ dulcedis
creatoris diuicias erga nos· qm̃ tam fideles

tam induſtrios: tam diligentes mediatores inter ſe ⁊ nos: nobis dedit. Nec eñ ceſſat ſollicitudo eorum apud deum pro nobis nec circa nos in omnibus que ⁊ nobis neceſſaria eē vel ſalutaria conſpiciunt. Et idem de ſanctis ⁊ beatis animabus tibi eſt ſciendum: et
L q̄tum ad officium interpellationis pro nob. Unde quis cauſe ſue periculum ⁊ negociorū que expedire habet coram deo arduitatem ⁊ multitudinem aduertens: tam neceſſariorum tanq̄ ſalutarium auxiliariorum: datorem deum exinde non amare poſſit? Quis deniq̄ ſanctorū labores: ſtudia ⁊ dolores: quos pro nobis ad dei gratiam adducentes ſubierunt ⁊ ſuſtinuerunt: apoſtoli ſancti martyres ⁊ cōfeſſores: omneſq̄ doctores meditando. ſcribendo. predicando. ⁊ multi ex ipſis: tormēta imania paſſi ſunt: vel leuiter cogitet: ⁊ non in ipſum datorem tantorum adiutorum ⁊ adiutoriorū ſaltem amore debite gratitudinis vt cunq̄ caleſcat: et hec ſpiritualia beneficia ſūt

Et propterea procedā ad temporalia: quo-
AB rum amor tā facile attrahit. alligat. captiuat. inebriat. ⁊ interdum vſq̄ ad inſaniam concitat. Attendat qualiter miſericordiſſimus creator totum celū inclinat in obſequia tua. Et hoc manifeſtiſſime ꝓſpicitur in obſequijs ſolis ⁊ lune: que tibi die ac nocte lumen miniſtrant aliaq̄ tam multa ſeruicia: que philoſophis naturalibus ſolis nota ſunt. tamen tibi inceſſanter impendunt. in ſole velut ſeruum ſtrenuiſſimum. ſeruum per omnia impigrum tam mane ſurgentē ſingulis diebus ad illuminandum. ⁊ intēdo mane ſumme diluculo ad miniſtrandum lumen tibi in greſſibus et in omnibus operatiōibus tuis. ſimiliter ⁊ equo tuo ⁊ omnibus animalib⁹ tuis. Seruit igitur tibi ſol euidenter: quaſi ſeruus lucernam preferens ante te: oſtendens tibi diſcrimina viarum: ne in eis ceſpites aut corruas: veletiam offendas: ad regendas ⁊ dirigendas vias operibus tuis. que nec bene nec recte niſi in lumen fieri poſſunt. Preterea occulta beneficia. que per ſtellas ⁊ planetas nobis inceſſanter preſtantur. que pauciſſimis etiam ſapientibus nota ſunt. Reſpice in aera: ⁊ cogita de
M ventis: qualiter aera interdum ſerenant. Nubes interdum inde diffugantes: ⁊ nubila. Interdum autem nubes aggregant tanq̄ vaſa aquatica: et aquis plena quaſi circūuertentes ea humeris ſuis: ad miniſtrandum aquā ⁊ ad irrigandum agros tuos ⁊ vineas ortos ⁊ prata. necnon ad ipſum aera humectandū ⁊ tempandum: qui inde ſalubrior fit homini-bus: et ad expirationes ⁊ reſpirationes conuenientior. Ipſa etiam commotione ⁊ exagitatione ventorum: aer ipſe depuratur. et ad vitam hominum animaliumq̄ ſpirantium ⁊ reſpirantium conſeruandam fit aprior. Nec pretereas vtilitates quas venti preſtant nauigijs: tam marinis q̄ fluuialibus. ſed ⁊ molēdinorum que ſolo vento molunt vtilitas negligenda non eſt. Deinde reſpice in aquas. ⁊ primum in fluctus qui ſunt piſces: ⁊ non ſufficies numerare vel eſtimare comoditates et vtilitates que per aquas tibi preſtātur in fluctibus antedictis. Deinde reſpice vtilitates euectionum. naualium. ⁊ molendinorum aq̄ticorum ablutionum. irrigationum. porationum ⁊ condimentorum in pulmētis. ⁊ occurret tibi tanta magnitudo tāta multitudo vtilitatum quibus tibi ſeruiunt aque: vt in numeratione ⁊ mēſuratione earum deficere neceſſe habeas. Poſt hec conſidera terram et videbis tanq̄ quoddam creatoris promptuariū ⁊ theſaurarium. diuiciarum innumerabilium ⁊ imenſarum. Ex ea enim vt ex quodam promptuario creatoris: ⁊ victus ⁊ veſtitus: et inhabitatio ſiue tectum nobis aſſidue miniſtratur. Ex ea enim ſunt ⁊ fruges ⁊ fructus olera herbe legumina. Ex ea eñ ſunt et carnes animalium quibus veſcimur ⁊ nutrimur. Ex ea eñ ſunt linū ⁊ canapium ad nos veſtiendos. Ex ea generant animalia quorū lana ⁊ pellibus plumis induimur: Ex ea ſunt lapides ⁊ ligna ⁊ ſabulum de quibus nob habitacula fabricātur. Quis autem medicinas que de terra gignuntur enumeret. Quis innumeras metallorum gemmarum lapidum precioſorum marinorumq̄ eſtimare ſufficiat Quis olei liquores. balſami. lacteſq̄ ⁊ vini ⁊ omnia genera gumi memoriter teneat? Quis multitudinem venarum terre. varietatemq̄ lapidum earum: vel diноſcere vel numerare potuerit? Merito igitur terrā dei promptuarium ad eſcas ⁊ veſtimēta que nobis inde adminiſtrat nominem. Quātum vero ad diuicias auri ⁊ argenti: gemmarum ceterorumq̄ omnium que homines diuicias vocant: non minus recte theſaurum diuiciarum eiuſdem creatoris vocaui: cum in ea tot et tanti diuiciarum huiuſmodi theſauri repoſiti ⁊ abſconditi ſunt ab ipo creatore. Nec tibi ꝓtereā dū ē
Q q̄t ⁊ oꝑtis yſibus ⁊ vtilitatibus humanis aia-

lia deseruiũt · t talia/ q̃dã euectionibus/ alia equitationibus · alia agriculturis/ t alia in oĩbus t p oĩa in vsibus hominũ t vtilitatibus t viuunt t moriunt̃ · Ita vt carnes · lane t pelles cornua t dentes · t ipe etiã supfluitates: a variis vtilitatibus nõ vacarent · Quis enim nõ videt ex dentibus elephantoꝝ t cornibus
R bubulorũ mira ornamenta t instrumenta fieri · Ulides de lignis t arboꝛib⁹ q̃ꝫ multiplicit̃ cedunt̃/ dolant̃/ sculpant̃/ in varias vtilitates t vsus hominũ · t alia quidem cxuruntur ne frigorũ supfluitas noceat hoĩbus · Alia apt ant̃ in edificia/ vt sint nobis in tectum habitatiõis t in munimẽ ptectionis a pluuijs t vẽtis niuibus atq; grãdinibus · Tantis igit̃ torm̃entis suis/ laceratiõibus scilicz/ exustiõibus/ ad oĩes iniurias/ aeris expositionib⁹/ nobis seruiũt ligna; siluarũ · Ligna vero domestica tanta varietate fructuũ · Ligna ẏo t arbusta aromatica tãta virtuositate medicamentorũ
S ac odoramẽtorũ · Hec eñ oĩa diligẽti t intuenti cõsideratiõie considerãti/ apparet evidenter prelarga bñficentia creatoris/ que tã ta ĩmensitate a multitudine beneficioꝝ t donorum suorum ex oñi pte nos obruit/ pascit · vestit · circũdat munit t protegit contra oĩa incomoda t nocumẽta: vulnerũ/ egritudinũ t infirmitatũ corporaliũ · t despũalibus incomodis taceam · Si quis rex magn⁹ regnũ totum t singulas regni partes · oĩesq; magnates/ alios q; vniuersos subditos suos/ tuis obsequijs onorasset · Ita vt oĩa et singula que de regno ipsius sunt · oĩesq; t singuli subditi sui/ obsequijs tuis die ac nocte inuigilarent: An possis te continere ab amore illius · Et sic facit t fecit vnicuiq; nostrũ inceſſanter dominus deus noster · Nec eñ cuiq; de his que in celo vel de celo sunt in pte ista pepercit · Nihil omniũ istorũ que eius sunt a seruitijs nostris voluit esse ĩmune: quia nullũ exangelicarum militiarũ exercitu · Nullã ex sanctis t beatissimis aĩabus · nullam ex stellis luminarib⁹ · Ad hunc modũ curre p oĩa/ quicq̃d est a sũmo celo vsq; ad deorsum/ seruire nobis facit · si tñ hoc dignamur · Ipse etiã infernus nõ ẽ exemptus a seruitute nostra/ vel seruitijs/ dñi t nobis suit terrorẽ t horrorẽ incutiens a malis innumeris nos custodit/ atq; bona nostra nob conseruat: que si nõ esset timor ipius minime durarent in nobis · Alias etiã tortor noster ẽ/ t vindex omniũ iniuriarũ t cõtumeliarũ nobis irrogatarũ vindictas in oĩes iniuriato-
res nostros tam iustas tãtasq; exercẽs: vt nihil sit qd̃ vltra eas de inimicis nr̃is req̃rat iusticia · neq; ctiaz ira nostra: Que non seruicia nobis impendat purgatorius ignis/ vel loc⁹ ipse noĩe suo ipemet indicat evidenter · dum quicq̃d purgandũ inuenit in aĩabus hinc exeuntibus/ t ad patrie celestis felicitatẽ pgentibus/ purificat t elimat: mũdans illas clarissimas lucidissimasq; deo repsentans remuneratori · De terris ventis t maribus/ t alijs eo compẽdio tibi satis factum ẽ: vt sup hoc q̃cq̃ vlterius nõ req̃ras · Quid dicam et de ipso creatore/ qui est trinitas gloriosa/ vn⁹ verus T
ac solus deus/ pater filius t spũsanctus/ qui nec sibijpsi in pte ista vel pepcit vnq̃/ vel pcit qd̃ evidenter apparet in spũalibus bñficijs: q̃ sunt illuminationes/ iustificationes/ mũdationes/ decorationes/ custoditiones/ ptectiones t defensiones animarũ nr̃arũ: a q̃b⁹ nũq̃ vacat incogitabilis pietatis sue dignatio · An potes; aliquid cogitare/ quod cor humanum in amorẽ benefactoris inducere posset: qd̃ diuina bonitas erga nos negligat/ vl̃ obmittat
Addam aũt t aliam cõsiderationẽ: que vtinam nunq̃ recedat a memoria tua · Respice U
in vniuersitatem t apparebit/ quia ipa est innumerabilis multitudo ministrorũ/ seu seruientium varia dona t xenia/ tanq̃ ex ꝓmptuario quodã diuine largitatis t benificentie/ tibi deferentium t offerentium atq; p̃sentantium · Que quia vt p̃dixi t ostendi/ ignes sunt t flãme ad calefaciendũ cor humanũ/ amore largitoris ipsorum · Si interrogaueris vnde veniunt/ vel quo vadunt · quo tendunt vl̃ q̃d intendunt ipsa · In veritate respondebunt tibi/ quia nos sumus innumerabilis multitudo miserationum dei/ portantes ignem t flãmas/ ad calefaciendum cor humanum/ frigore mortifero congelatum/ t penitus extinctum · nec tamen tot t tanti ignes flamme: gelicidium eius adhuc dissoluere sufficiunt ·
Addam t aliam considerationez in qua nõ X
modicum est ammirationis nostriq; doloris et confusionis · Dico ergo/ respice mundum vniuersum/ et videbis ipsum totum ardentem atq; flammantem largitate t benificentia creatoris · C Ex omni parte illius micant flamme donorum t beneficiorum creatoris: sicut evidenter vides ex precedentib⁹ · Qua propter manifestum est totuz mundum/ siue vniusuz creaturarũ oiuz/ etiã cũ ipo creatore fornacẽ esse totaliter ardentẽ t vndiq; flãmã

tem· Qua ꝓpter de mirabilibus diabolicis ꝑ grande miraculuz nõ solũ ꝙ tanta fornax nõ te calefacit: sed etiã ꝙ in medio ei⁹ posit⁹ non totus ea conflagras· Attende igit̃ insanissimum cor humanũ tibi dici põt· quia tot muneribus ꝛ tantis obruit te deus ex oñi pte ꝛ tñ tu non admittis vel capis vt te attrahat/ ꝛ ad se trahat· Interrogo te etiã adhuc: q̃d peccauit deus aduersum te/ vt eum diligere vel nõ velis vel nõ valeas: nec tanta fornace tot ꝛ tantorum igniũ calefieri posses amore ipsius· ℨz vt de donis ꝛ bñficijs istius taceã: qualiter defendas te ab imensitate bonitatis ꝛ pulchritudinis ipsius: illa velut camin⁹ incogitabilis ardoris/ totã ciuitatẽ celestem inflãmat atq; conflagrat· Inde ardet oñis exercitus miliciarũ celestiũ/ ꝛ oñis sc̃ꝫ ecclesia· i· beatissimarũ aiarũ que ibi iam recepte ꝛ glorificate sunt· Attende ꝙ bonitatẽ ꝛ pulchritudinem dei tibi predicat incessanter vniuersitas creaturarũ· quẽadmodũ ꝛ in ipsa ecclesia canitur Quẽ terra pontus ꝛ ethra colũt/ adorãt p̃dicant· Dic queso que mulier adeo refrigidata vel maleficiata esse põt: vt iuuenẽ sponsuz diligere nollet: si die ac nocte p̃dicaret̃ sibi bonitas ꝛ pulchritudo ipsius? Vide igit̃ q̃ mortifera est infrigidatio tua: q̃ stupendũ gelicidium/ vel vt verius loquar/ q̃ validũ diabolicũ istud maleficium quo ita maleficiat⁹ es: vt tot ꝛ tantis dei bonitate ꝛ speciositate incessanter nullo amore in eum caleas p̃sertim cũ innumerabilibus ꝛ inestimabilibus bñficijs vt cor tuum iugiter se ingerat ꝛ impugnat· Dic interrogo te/ si venalis est amor tuus: quem emptorẽ aliũ queris q̃ deum? expectas: quicquid mundus dare potest ꝓ amore tuo· Hoc est dicere vt amet̃ a te/ compatione eorum q̃ iam dedit deus/ ꝛ iam cõtinue dare nõ cessat/ atq; eorum que promittit ꝛ ꝑparauit diligentibus se: nulla sunt· Si vero liberalis atq; gratuitus est amor tu⁹· An est aliquid amore tuo dignum/ vel bonitate vel pulchritudine: comparatione dei? imo vt vulgariter loquar/ in oñibus alijs perdit̃ amor/ in eo solo digne et per oñia laudabiliter collocatur· Q; si amor tuus nisi ꝓ vim ꝛ violentiam extorqueri põt a te: nec sic fugere vel abscondere te a calore ipsius· Attende minas· considera/ errores· vide ipsum gladio euaginato supereminẽtẽ capiti tuo: ꝛ mortẽ anime ꝛ corpis intonantẽ· vide eterna supplicia ꝛ ardores sempiternos quibus te traditurum cõminatur: si non eum amaueris· Que mulier si talia ei fierent vel interpretarentur/ cum allegaret violentiam ꝛ per illã nõ se excusaret si quis de amore illi⁹ culparet eam· Omnibus autem huiusmodi violentijs longe fortior est assidua predicatio bonitatis ꝛ pulchritudinis dei: largitate beneficentie ipsius ꝛ infatigabili continuatione in vnũquenq; nostrum profusissima· Accedunt ꝛ ad hoc non parue virtutes efficacie: diuine patientie ꝛ longanimitatis ipsius/ quib⁹ tam malos ꝛ ingratos in tot ꝛ tantis malis vitiorum ꝛ peccatorum tamdiu tam benigne tam misericorditer tã dulciter sustinet ꝛ expectat Abiriscq; ꝛ ineffabilibus sibiq; soli notissimis modis/ ꝛ vijs: ad miscordiam ꝛ gratiã reuocare ꝛ reducere non cessat· Aggrega igitur h̃ omnia· ꝛ inuenies per hoc: quia nullum patet tibi refugium ab amore dei· Non etiam est excogitare latibulum/ vbi te abscõdere posses a calore eius· Et quia cuiuscunq; modi vł cõditionis sit amor tuus: necesse est vt in euz te inclines: ꝛ ei te conglutinet ꝛ vniat· siue eniz liberalitas sit quod est ad donandum: siue venalis quod est dicere ad vendendum: siue ꝓ extorsiones ꝛ violentiam suam acquisibilis: non potest ipsum auertere a deo· Cum oñes accusationes ꝛ omnia prouocatoria siue incẽtiua amoris incomparabiliter maiora et fortiora sint/ pro eo: ꝙ vix alia cogitari possunt· Non est igitur tibi effugium vel euasio· nisi effugium vel euasionem huiusmodi ab amore scilicet ipsius/ extremum vocas periculum· Et est simile/ si quis dicat illum euasisse/ qui extremum atq; supremum incurrit periculuz et latronem euasisse cum perferat suspendium· Ad vltimum autem ponam quod est omnibus procuratorijs atq; omnib⁹ incentiuis illis fortissimũ· Et h̃ indubitãter ẽ amor ille nimius ꝛ incogitabilis: quo ipse prior dilexit nos· Omnium eñ incentiuorum ꝛ calefa

ctiuorum: maximum est ignis. Amor autez q̄ dilexit nos ignis est. Qua ꝓpter ad calefaciē da ⁊ inflāmāda corda nostra cōueniētissimus Ignis eñ igne ⁊ longe cōueniēti⁹ ⁊ longe efficatius/ q̄ alijs accēdit. Ego docebo te amatorium subaudis medicamentū/ sine carmie sine veneficio. Si vis amari: ama. ꝓpter h̄ ipsum dicebat ad eum Dauid. Exurge dñe de⁹ in p̄cepto quod mādasti. qđ est dicere. Adimple tu illud. Et hoc ē p̄ceptū charitatis siue dilectionis. ⁊ tunc synagoga ꝑlorū circūdabit te. Cū eñ ostēdit ⁊imo exhibuit euidentissime in semetipo: quia diligebat gen⁹ humanum. tūc fact⁹ ē ⁊ ille dilect⁹ hoīb⁹ ⁊ aggregati sūt ad eū. eiq̄ vniti vnitione amoris/ h̄ ē ignis/ a quo neq̄ hō neq̄ aliud aīal se abscōdit. Omnes eñ hoīes diligūt diligētes. ⁊ oñe aīal diligit a quo diligit. Et h̄ ē qđ ipemet dicit in euāgelio luce. Ignē veni mittere in terrā. q̄d volo: nisi vt accendat. Ignē istū/ h̄ est singulare istud ⁊ stupendum beneficium: ne separes illud a corde tuo. Ipo nanq̄ aduētu suo/ ignē sue dilectionis erga nos ostendendū misit in
Ac corda hoīm. Et licet hocip̄m omni largitate bñficentie sue/ sicut p̄dixi fecerit ⁊ faciat incessanter. hoc tñ in singulari ⁊ incogitabili ⁊imēsitatis bñficio/ incarnationis sue vicz passionis ⁊ mortis. hoc incompabiliter ⁊ incogitabiliter ⁊ magnificenti⁹ fecit ⁊ efficaci⁹. hunc ignē igit̄ applica cordi tuo/ iugi recogitatione ipsius: ⁊ tene incessanter p̄ memoriā tenacissimam in corde tuo/ ⁊ nō effugies ne dicā calorem/ sed etiā hui⁹ sancti amoris ⁊ saluberrimi viuificū ac iucūdissimū incendiū. He proijcias a corde tuo cito ignē: sicut moris ē stultissimis hoībus. Sed quēadmodū cuz vis vel lignum vel candelā accendere/ tādiu cōiūctū igni tenes illud/ vel in ipso igne donec accensum fuerit. Nō eñ tamcito tactu ligna ignis vel calent vel ardent. Sic nec cor humanum q̄cito cogitat/ flāmā ⁊ istā diuine benificētie: tā cito calere ex illa necesse habet. ⁊ p̄ morā/ h̄ ē p̄ morosam applicationē/ paulatim calefit ⁊ tādem incendit. Causa aūt in hoc/ qñ necesse ē ꝓfundari in intima cordis credulitatē huius bñficij/ donec illud inhereat ⁊ quasi radicet ⁊ ipsis. Debes etiā hic attendere magnitudinē ignis istius/ de quo ip̄a veritas in euāgelio dixit/ maiorē hac dilectionē nemo habet. Qua ꝓpter isto igne dilectiōis/ nullū mai⁹. Igit̄ manifestū ē/ quia facile calefit vel etiā accendetur ⁊ cor humanū: si diu illi applicaret atq̄ cōiungeret. Et intendo si diu p̄ cogitatum et memoriā in illo teneret. Ex quo manifestū tibi esse debet. q̄ salutaris/ q̄ necessaria ē iugis recogitatio diuine passionis/ incarnationis/ ⁊ mortis. ⁊ similiter sacratissime eucharistie. Quāq̄ efficax rememoratio iugisq̄ recogitatio ipsius. Q̄tū nos diligat/ q̄ tam crebro singulis diebus cū tantis munerib⁹ nos visitat intelligētibus euidēter ostendit. Et ꝓpter h̄ in illo tam venerādo mysterio: ignē sacratissimi amoris sui mittere venit in terrā. Pro magnitudine nāq̄ bñficij/ imo p̄ imensitate in illo tam venerādo mysterio/ ignē imensuz siue dilectionis cordibus nostris ingerit ⁊ imittit.

De gladio spirituali q̄ debet mactari anima in oratione vel meditatione. Ca. LI.

Post hec autez a
Op aggrediar etiā gladium tibi dare: vel poti⁹ illum vnde accipias ministrare. Gladius igit̄ iste spiritus est siue spiritualis/ vicz verbum dei. sicut legit̄ ad Eph̄. vltimo. Gladius iste penetrabilior est oi gladio ancipiti. sicut legit̄ ad Hebr. iiij. Hui⁹ acumen ⁊ penetrabilitas ex dolore penitudinis ⁊ ꝓfundatione ipsius cognoscit̄ atq̄ sentitur. Qua ꝓpter de sacris oñib⁹ eloquijs/ illa ad transfodiendū cor conscindendū ⁊ ad lacerādum eligēda sunt: que cor maxime penetrāt ⁊ conscindūt: maximeq̄ dolorē intimū penitudinis ingerūt. Hec autem quātum capio/ efficatius hoc faciunt: que mala vitiorum ⁊ peccatorum nostrorum ostendunt et aggregant. Et intendo mala et que ipsa sunt/ vel ꝓpter illa nobis iam irrogata sunt: vel imināt ex ordine diuine iusticie in futuro iudicio.

Inter mala igitur: hoc primum tibi nomino: mortem pessimam peccatorum/ que vitam ipsam extinguit gratie/ vel potius ipsa ē extinctio gratie eius. Et hec que animam humanam a deo separat: qui est vita beatissima animarum humanarum/ que tanto pernitiosior est: quāto gratia prestantior est q̄ natura tantoq̄ magis timenda: quāto ipsa vita gratie amabilior est q̄ vita nature. Sacra igitur eloquia: que mortem istam tibi indicant vel ostendunt: proculdubio istam mortem pessimam ac pernitiosissimam ingerunt ac impingunt in penetralibus cordis tui. Unde igitur dolor cordi tuo incuti vel ingeri potest: si mors ista cordi tuo dolorem non ingerit.

Capitulum

Presertim cum mors etiã corpalis q̃ nec vera mors est/nec mortis nomine etiam digna. Q̃ euidens iudiciũ ẽ/extinctũ in eis esse vitalẽ atq; viuificũ calorẽ bone dilectiõis cũ flã me turpiũ desideriorũ cor eorũ totaliter occupauerint atq; repleuerint. Qua ppter verũ est q̃ dixi tibi. quia semiuiui hmõi sunt hoies & vnusquisq; eorũ ẽ hõ q̃ incidit in latrones/ q̃ spoliauerũt eũ. & plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. q̃q̃ & vita hmõi dici nõ possit/ q̃ mortẽ in aĩa humana secũ patit. Cõparatiõe tñ eorũ q̃ obcecati sunt oñino vl̃ ignorantia vel incredulitate/ hmõi hoies quãtũ ẽ ex pte ẏtutis intellectiue nõ ĩmerito viuere dicendi sunt. Cogita igit̃ & recogita mortem istam/ & opare cũ auxilio diuine virtutis & gr̃e p mortẽ istã mortificans eã in semetipa. & per semetipam. de morte ipsa vitã eliciens. Illaq; eñ inuenies nõ solũ mortẽ tuã/ sed etiã mortem suiipsius. Dic igit̃ in te ipso/ vicz in corde
B tuo. Dñe deus vita mea/ non solũ dator vite mee: q̃s ẽ reus mortis mee tam male tam turpis? quis intulit mortem tuã: nisi ego? Quis me separet a te/ nõ eñ tu discessisti a me prior sed ego discessi a te. Nõ eñ deseruisti me/ sed ego deserui te/ vita mea. Abiẽs aũt post ḡuitatem cordis mei pessimi/ verti ad te dorsum et recessi a te/ abiens post cõcupiscentias meas turpissimas atq; vilissimas. Ego ipe feci diuisionem ipam mortis/ vel poti⁹ mortẽ int̃ me & te. Ego interposui chaos tetrũ & horriferum inter me & te/ & vitã meã/ abyssum. s. vitiorũ & pctõrũ meorũ. Ego sum q̃ me auerti a lumine tuo viuo: & a luce viuifica tua/ & immisi me ĩmo me ĩmersi & ingessi potius in vmbra mortis/ & in tenebras vitiorum & pctõm meorum. Ego sum q̃ in me extinxi vitã gr̃e tue/ & mortem ẏtute baptismalis sanctificatiõis/ in me mortificatam/ viuificaui. ĩmo sepissime p sensus mortiferos/ q̃b⁹ ꝓsensi subiectiõib⁹ mortiferis/ ego mortẽ istã deletã/ de solio liberi arbitrij mei/ & de regno q̃ regnabã me p̃cipitãs exaltaui/ & restitui in regnũ p̃stinũ. Ego sum q̃ pstratã illã erexi/ & exurgere feci in resurrectionem diabolicã. Ego sum qui hausi voluptates venenatas: quarũ hastu vita gr̃e tue nõ mirũ si extincta ẽ in me/ nõ solũ hauriebam venena hui⁹/ sed etiã inebriabã me illis/ & sepe vsq; ad nauseã replebam me illis. Ego sum qui instar apri insanissimi irruẽtis in gladium venatorũ/ impingebam me in gladios transfodientes aĩam meã. Omnia nãq; ꝓcupiscibilia gladei flãmei & igniti sunt: ad trãsfodientes aĩas hoim insensatorũ. Quotiẽs quesiui & vt videre tõcupiscibilia/ q̃tiẽs exquesiui gladios istos vt in eis me impingerem/ & in eos tanq; aper insanissim⁹ toto impetu me darẽ: imo p̃cipitarẽ. Scio dñe de⁹ meus scio nũc te reuelante & docẽte: linguas hoim esse plenas veneno mortifero. sicut docuit aplus tu⁹ Jacobus. Scio eas esse gladios acutissimos iacula & sagittas mortiferas. sic̃ docuisti me p Salomonẽ Prouerb. xxvj. Dñe deus me⁹ q̃tiens exposui me sagitt̃ istis gladijs & iaculis cõfodiendũ. Mors inq; corpalis vl̃ carnalis carorũ tuorũ tñ dolorẽ tibi ingerat vt vir ide ꝓsolationẽ recipias: qua insensibilitate mortẽ istã spũalẽ ac pessimã absq; sensu doloris intimi sustines? Dices vtiq; mihi: quia mors spiritualis ista adeo mortificat cor humanuz: vt sentiri seip̃m nõ sinit. Et ppt̃ hoc nõ videt̃ eẽ mirum: si mortuũ cor: morte ista spũali: nec ip̃az mortẽ nec aliud de incõmodis spũalibus sentiat. Vere vtiq; dicis & verũ dicis. sed reminisci debes: quia ẏba dei spũs & vita sunt. sic̃ dic̃ ẏtas Joh. vj. Audiuisti etiã in p̃cedẽtibus q̃ illa ẽ ẏtus mirifica verbi dei: vt etiã mortui illud audiãt. lazar⁹ illud audiuit q̃ quadriduanus putrescebat in tumulo: Ea ẽ impiositas vocis dei vt mortui illi obediant. sicut apparet de ipso Lazaro: qui vocat⁹ noĩe saluatoris cũ eẽt mortuus obediuit eidem. Jussus nãq; venire foras de tumulo statim prodijt ex illo: q̃ manus ligat⁹ pedib⁹ & manib⁹ institis. Q̃diu igitur mortu⁹ ẽ hac pessima morte pctõr: vocem dei nõ audit. qñ aũt audire incipit illũ. tãcito & aliq̃ modo viuit. Nõ aũt vita gratie: q̃ mortem oñino extinguere & exterminare sufficiat. Et ꝓpter hoc semiuiuũ hmõi pctõrẽ: vocat dñs in euãgelio Luce. x. Habet eñ indubitãter aliq̃d vite q̃ mortẽ suã in qua fuit: vel etiã ẽ adhuc vtcũq; videt & cõspicit. Plus ãt habet vite si vel ad modicum dolet de morte hmõi. Pl⁹ etiã si de ea etiã vl̃ leuit̃ erubescit. plus etiã si morti hmõi irascit̃. Plerũq; eñ p̃ us lumẽ aliqñ salutaris cogitatiõis respicit vi sus interior q̃ affect⁹ recipiat aliq̃d vite spũalis. Et h̃ ẽ qñ dicit Aug⁹ sup ps. vicz q̃ ꝓuolat intellect⁹. & sequit̃ tard⁹ affect⁹. Et intẽdo q̃ ꝓuolat intellect⁹ ad vidẽdũ mortẽ istã vitioꝝ & pctõꝝ vtcũq; iacet aũt adhuc mortu⁹ affectus. Et in ipso tyro q̃ renouat̃ & iuuenescit: & cũ ipso spolio pelli sue vetustatẽ deponit. verũ circa oculos incipit ei fieri ista renouatio.

quoniam pellem vetusta m de circa oculos p̄=
mum eijcit ꝛ deponit· Sic fit etiã in mltis pec
catoribus/ quia renouatioꝛ sanitas spiritua=
lis/ vel vita potius incipit eis in oculis coꝛdis
Et de illa vidua quam petrus Aplus suscita=
uit in actibus apostoloꝛũ/ vicz doꝛcas/ q̄ ipsa
p̄mum aperuit oculos/ ꝛ viso petro resedit·
Euidens est autẽ in multis litteratis: littera=
tis inq̄z in sacris litteris/ vt videtur q̄ aliquid
vite spiritualis habet in oculis coꝛdis/ cũ vi=
res motiuas ·i· affectus/ coꝛruptissimos ha=
bent p̄ꝛsusq̄z mortificatas· Neq̄z eñ scintil=
la vitalis caloꝛis: qui ẽ amoꝛ honestatis ꝛ ali=
oꝛũ que ꝓpter deũ diligẽda sunt· nec aliq̄ etiã
minima scintilla calet in eis: cũ nihil omnino
diligãt de his/ que ad honestatẽ ptinẽt· Con=
traria vero ·i· vitioꝛũ suoꝛũ voluptates ꝛ tur
pitudines/ totis desideꝛijs cõcupiscant: ꝛ to=
tis studijs acq̄rũt· Adijciũt etiã ad cumulũ
maloꝛ suoꝛ: vt ꝛ honestatẽ ꝛ decoꝛẽ moꝛũ lau
dabiliũ· quã in se extinxeꝛt atq̄z radicit⁹ extir=
pauerũt/ tãto in alijs odio p̄sequẽt̃ur: vt nec
vẽrbũ de illa audire nisi molestissime possint·
Quotiẽs scire volui ꝛ inquisiui etiam quid
de me dicerẽt hoies· nesciebã dñe quia f̄mo=
nes laudãtiũ molliti erãt sup oleũ/ nũc aũt te
reuelãte scio q̄ hui⁹ f̄mõis iacula sũt mollita
sunt trãsfigẽtia coꝛda stultoꝛ· Scio dñe ꝛ nũc
te docẽte· qꝛ f̄mões detrahentiũ iacula fellita
sunt· Ista iacula ꝛ illa nõ declinaui/ f̄ etiã eis
trãsfodiẽdũ coꝛ meũ insanissime ꝛ vicib⁹ inu=
merabilib⁹ exposui· ꝛ iacula hmõi q̄b⁹ aĩa nr̃a
trãsfigeret q̄tiẽs exq̄siuerã· tu scis dñe de⁹ me
us· Scio tñ te docẽte/ qꝛ f̄mões adulationuz
ꝛ detractionũ: flat⁹ vẽtoꝛ pestilẽtissimoꝛum
sunt validissimi/ ad extinguẽdũ lucernã scĩta
tis ꝛ gr̃e tue/ q̄tiẽs exposui eam flatib⁹ hmõi·
Quid ḡ mirũ si extincta ẽ/ plerũq̄z flat⁹ istos
vt coꝛ meũ pflarẽt ꝓcuraui ꝛ q̄siui· Ego igit̃
egoip̄e sum reus/ tot ꝛ tãtaꝛ extinctionũ vite
mee q̄ viuebã ex gr̃a tua· ve mihi q̄ aflat⁹ istos
vel vnq̄z exq̄siui/ vel vnq̄z amaui/ vel sustinui
mihi extricrõnẽ viuifice lucerne gr̃e tue· i· moꝛ
tem spũalẽ aĩe mee· docuisti me dñe de⁹ me⁹ p
Salomonẽ ꝓuerb· xvij· qꝛ sic in igne ꝓbat̃
aurũ/ ꝛ in cõflatoꝛio argentũ· sic hõ ꝓbat̃ oꝛe
laudãtiũ· Hoc igit̃ docuisti me q̄ ignis vehe=
mẽtissimi ardoꝛis sũt ꝛba laudãtiũ· ḃ dñe ne=
sciebã· ꝓpt̃ ḃ ad instar furiosi vel pot⁹ de=
moniaci/ in ignẽ istũ q̄tiẽs poterã initiebã me
Quid igit̃ mirũ si miserrima aĩa mea/ in tãtis
ardoꝛib⁹ sepe incẽdio perijt· Si oĩa bona mea
tãtis ardoꝛib⁹ exusta sunt ꝛ ꝓsumpta sũt/ nõ
tã mihi ad iracũdiã: q̄ vt ait Greg· a teipo edo
ctus/ velut pestis totã mẽtẽ degraduat· Et ō
q̄ verissime dici potuisset/ qꝛ velut icẽdiũ aĩaz
totã vastat nihil ex bonis gr̃e tue p̄ꝛsus re=
linquẽs· Quid ꝓseq̄r de singulis vitijs meis
ꝛ pctis q̄b⁹ velut ĩmanissimis beluis deuoꝛã=
dũ me tradidi: q̄ eñ ex hmõi beluis de misera
aĩa mea nõ ẽ satiata· Ego miserrim⁹ ꝛ ĩsanissi
mus q̄si oẽs iuitassem oĩbusq̄z ꝓuiuiũ p̄paras=
sem· Et q̄si dixissem vbis tuis/ q̄ posuisti i oꝛe
Esa· ꝓphe· vniũse bestie silt⁹ cõuenite ad de
uoꝛandũ· Sic oĩb⁹ ꝓcurationẽ opulẽtissimaz
de aĩa mea ꝛ p̄paraui ꝛ feci· Hec q̄dẽ dicenda
sunt ab hoĩe hñte ꝓsciam: q̄ oĩ genere vitioꝛ
ꝛ pctõꝛ se maculauerit· Dixi aũt ẽ pctõꝛ q̄tũ
capio: qui nõ multas catheruas demonuz de
aĩa sua spũali⁹ pauerit· mltaq̄z eis ꝓuiuia de il
lis fecerit· Dũ me laudabant: q̄d faciebã dñe
de⁹ me⁹? Nũquid nõ flatu oꝛis mei lucernam
scitat̃ tue extinguebã· ꝛ coꝛ meũ lãpadẽ· s· q̄n
dã spũsci/ ipemet iflans extinguebã· An moꝛ
ti nõ sp̄ patuerũt fenestre dom⁹ mee· i· oculi·
siliꝛ ꝛ aures· Q̄ꝛ pata fuit lingua mea ad stulti
loq̄a ꝛ malíloq̄a q̄b⁹ aĩa extingueret· Q̄ꝛ pa=
rate man⁹ mee ceteraq̄z mẽbꝛa coꝛpis mei ad
exhibẽdum se arma iniq̄tat̃ pctõꝛ? Q̄ꝛ plenuz
fuit os meũ sp̄ amaritudie ꝛ dolo? Quis vnq̄z
mihi q̄d displiceret locut⁹ ẽ/ ꝛ nõ paratissimũ
ac copiosissimũ me iuenit ad rñdẽdũ ei deteri
oꝛa· ac si ad vsuras grauissimas recipem/ q̄cũ
q̄z mihi bona vl̃ mala dicebãt vel fiebãt· Dñe
de⁹ me⁹ q̄sto maioꝛa q̄sto plura q̄sto deterioꝛa
reddidi maledicẽtib⁹ mihi ꝛ malefacientib⁹ si
reddẽ potui talia· sin aũt volui? Dñe de⁹ me⁹
vñ mihi tãta p̄nitas· tãta mihi p̄mptitudo in
oĩ genere moꝛt̃ aĩe mee· vñ mihi amoꝛes ꝛ de
sideria cuiuscũq̄z moꝛt̃ aĩe mee· cui furiosa fu
it tãta volũtas· fuit inq̄z trãsfodiẽdi se in oẽm
ignẽ ꝛ aquã/ ꝛ in oẽ moꝛt̃ piculũ· Dñe de⁹ me
⁹ vita mea ꝛ sal⁹ mea q̄d videbã in te vel sen
tiebã ex te/ vt tãtis studijs/ tãtis ĩsanissimoꝛũ
desideꝛioꝛ ardoꝛib⁹ q̄rerẽ discedere a te/ ꝛ in
moꝛtẽ meã ire· Dñe de⁹ me⁹ delicie tue sũt eẽ
cũ filijs hoĩuz/ delicie tue erãt eẽ mecuz· Ego
vo discedebã ac fugiebã ac si moꝛs mea eẽt eẽ
tecũ/ ꝛ moꝛtifera inseq̄bar/ ꝛ ad ea currebam
eiscz adhuc ihereo si ipa vl̃ eẽnt vl̃ sint adhuc
in vita mea· Clamabat ad te scũs Dauid· Ne
discedas a me· ne discesseris a me/ ne elonge=
ris a me· ꝓculdubio cognoscebat te eẽ vitã
suã/ cui⁹ discessum ꝛ elongationẽ sic se foꝛmi=

Capitulum

dare dñdebat·Si ꝓpt qđ dicebat ne discedas a me·An ē ḣ possibile vt imēsitas pietat⁊ dulcedinis tue ꝓmittat ḣ/vt discedas a q̄cūq; vl deseras ipm·tu eñ dixisti iā pluries ego ꝑm⁹ ⁊ nouissim⁹ in decessu·Prim⁹ es eñ in diligendo ⁊ adherēdo atq; appropinq̄ndo nob·Non eñ deseris nos/nisi ꝑus desert⁹ es a nob:ꝫ solūmodo postq; nos elongauerim⁹ a te·sic dixisti ꝑ os Dauid·Ecce qui elongāt se a te pibūt Quid g̈ q; clamat scūs Dauid·ne discedas a me:ne discesseris a me·⁊ ne elongeris a me: Cū ḣ nunq; sit pissime volūtatis tue/vicz vt nos alij deseras vel relinq̄s·ḣ inq; clamabat: vt tu ipm ꝓfuares:⁊ vt ipm se abijcere nō permitteres·Ac si diceret·Conserua me mihi/et me tibi·Nisi eñ custodieris ciuitatē:frustra vigilat q̄ custodit eā· Quid g̈ dñe de⁹ me⁹ decepit me·qđ illusit mihi·qđ suasit mihi tā infelix cōmertiū/tā mortiferā cōmutationē/vt te vitam ⁊ gloriā cōmutarē/in mortē pessimā istā· vt·s·te vitā meā ⁊ salutē desererē/⁊ mortē istā vilissimā atq; turpissimaz amplecterer: Dñe de⁹ me⁹ non erat voluptas nec illa vtiq; veri nois ac v̄e rōnis:ꝫ fallax ⁊ fallacia/⁊ ab ebrio dormiēte somniata·Ꝑri⁹ igit inebriauit me/⁊ soporauit cogitatio tēptatiōis:iebriatū v̄o et dormientē·facile fuit in istud tā fantasticū tā noxie illusionis illicere:ꝓpt ḣ vigilātissime ꝓcepisti dñe de⁹ me⁹·Parū differt dormiens a mortuo·Nihil eñ sensus habet aut viriū·ligatus ē sensus iterior ⁊ oēs vires corpis Dñe de⁹ in istā ipotētiā duxi me/vt nihil possim horā dormitiōis ⁊ somniatiōis ist⁹ ꝓtra hostē vl aduersariū meū·Vires q̄s ex v̄tutib⁹ ⁊ donis tuis habebā/⁊ arma etiā ꝓieci:nec auxiliū tuum īuocaui/q̄ ꝑmptissim⁹ adiutor es oīb⁹ īuocātib⁹ te in v̄itate·Hoc vtiq; facē debuisseꝫ ⁊ añq; irrueret in me ista tēptatio/⁊ in ipo etiam tēptatiōis initio·Ego v̄o miserrim⁹ atq; vilissim⁹ ⁊ oī bono īdignissim⁹:oñi dānatiōe ⁊ morte dignissim⁹:oīno me aūti a te ⁊ in istū infernalē letheū/fluuiū voluptatis mortifere me īmersi/dñe de⁹ me⁹ ac si v̄a voluptas esset q̄ me ad lethargiā spūalē istā īduxit In illa cōparatiōe suauitatis tue/⁊ cōpassiōe iucūdissime ac viuifice societat⁊ ⁊ habitatiōis tue· Absit eñ vt ait tāt⁹ ⁊ sapiētissim⁹ Aug⁹·vt tanta delectatio sit in vitijs/q̄ta in v̄tutib⁹·Si placuit voluptas:vbi cā insanissim⁹ q̄rebā:vbi q̄rere illā debebā:nisi in te fontevnico suauitatis incogitabilis·Miserrim⁹ ego ⁊ īsanissim⁹ corrupi palatū cordis mei·infeci ipm/⁊ īdui ipm spurcitia somneitat⁊ ist⁹:⁊ illusorie voluptat⁊·Desijt g̈ mihi sape v̄a/ac pura ⁊ ꝑpetua bonitas:desijt mihi sape multitudo dulcedis tue dñe·Quia sic dic btūs Aug⁹ v̄bū ḣ exponens/ei soli sapit q̄ palatū cordis nō ꝑdidit:ꝺ febre iniq̄tat⁊·In ḣ ꝓfundū mort⁊ mee dimersi:⁊ nō ꝓcipiebā q̄ in eis sūt·Cū spū ꝑdit⁹ erā: ⁊ de illo viuebā:spūalis existebā:⁊ diiudicabā oīa·tūc nō erat carni vel diabolo loc⁹ decepti onis vel illusiōis·Tūc eñ v̄e vigilās crā interi⁹·Vigilia v̄o:somnia nō solū nō admittit:ꝫ etiā prorsus ex⁊mīat ⁊ excludit·tūc certissimū erat mihi:verissimā purissimā viuificāq;:⁊ super oēm cogitatū eē bonitat⁊ tue suauitatem ⁊ oēm aliū etiā si v̄a eēt abominationē eē horificā·Sic me īsanissim⁹ ipe in mortē dedi:extinguēs in me spm̄ vite·i·inspiratiōnē sanctissimā:q̄ ex te viuebā·Et ex hinc factū ē mihi vt mors ipa mea delectabilis mihi sit:⁊ placeat mihi:Clera vita q̄ tibi ꝓiūctissim⁹ adherebā: mihi nō solū molesta ꝫ intolerabilis sit·q̄ puersitate q̄ maior insania cogitari possit:dñe deus me⁹· Si supbia mors mea ē:ꝑ quēcūq; extra mis ipi⁹·q̄ mors turpior ⁊ vilior ē aut ridiculositate ei compabilis:Cū eñ sola vita hūiliationis nr̄e sub oipotēti manu tua/ nos tibi sola ꝓiūgat ⁊ societ·Proculdubio supbia ē q̄ nos a te sepat:q̄ vita v̄a ac btā es aīax nostrarum Quid eñ supbire ē nisi supire:qđ ē de imo fui tutis:vltimeq; subiectiōis q̄ deo subesse debe m⁹ in sublime v̄issimū ac falsissimū q̄ alijs hoībus supeē volum⁹ ac ꝑesse·q̄ qđ ridiculosi⁹ cogitari pōt·ꝓpt qđ sapiēter ait sapiēs Seneca dicēs·Si videres murē vnū dñari ceteris murib⁹ risum teneres·Qua ꝓpt cū nihil ampli⁹ hz vn⁹ hō:q̄ tū ē ex natura ⁊ cōditiōe sue speciei q̄ aliq̄s alior:ꝓtra ius ⁊ legē nature ē: vt velit⁊ alijs hoīb⁹ dñari·Q; si qđ sciētie vel prātis vel alteri⁹ cuiuscūq; excellentie cuiq; a creatore donatū ē ei:alijs in eo fuire tenetur ⁊ nullaten⁹ appropriare sibi illō debet·Quare manifestū ē:furti illū reū effici:q̄ tale donū qđ īdubitant publicū ē:sibi soli appropriare ꝑsumit·Chui⁹ aūt exēplū euidētissimū ī visu auditu·⁊ in vno quoq; officior alior q̄b⁹ mēbra singula ꝑdita sunt·Nō eñ licet vel possibile ē naturaliꝫ oculis appropriare visum sibi q̄ vtiq; dat⁹ ē eis vel poti⁹ īposit⁹ tanq; officiono ꝓpt se ꝫ ꝓpt totū hoiem atq; totū corpus vt dic Greg⁹ ·sup Ezech·Quia sic hz ⁊ de lumine scie·qz nulli ex sapiētib⁹ ꝓpt se solū datū ē:ꝫ ꝓpt corp⁹ ecclesie dei·Dispēsatio igitu

sola luminis isti⁹ tradita ē vnicuiq; ex doctoribus sacrꝭ. Qua ppt̄ mãifestũ ē q̄ti furti ĩmo tam execrabilis sacrilegij rei sunt. q̄ lumẽ scie
I diuinalis sibi appropriare p̄sumũt. Puto ãt hãc eẽ cãm ppt̄ quã perijt plerũq; sapiẽtia a sapiẽtib⁹. ⁊ ĩtellect⁹ prudẽtiũ vel prudẽtie potius abscõdit⁹ / qz benignissim⁹ de⁹ in oĩb⁹ donis suis / vult hr̄e prudẽtes ⁊ largos atq; liberales dispensatores: nõ sacrilegos ⁊ auaros raptores. Nõ igit̄ mirũ ē si furib⁹ ⁊ latronib⁹ tã p̄ciosa dona sua cõicare vel credẽ non vult de⁹. Jã eñ cdocti sum⁹ ex pabolis euãgelicꝭ: qz suis fidelib⁹ multiplicat dñs talẽta tradita. Manifeste igit̄ video te illuminãte dñe de⁹ me⁹: q̄ iuste deseris supbiẽtes in donis tuis: ⁊ vtentes his tanq; suis. Desereris ab eis pro eo q̄ supbiũt ꝓtra te. supbiũt a dispẽsatiõe donorũ tuor̄ sibi tradita. In dominiũ ĩmo in rapinã vsurpare appropriatiõis: in q̄ nõ solũ tibi iniuriant̄ mysteriũ tue dispẽsatiõis abijcientes: ⁊ etiã toto corpi ecclesie / cui⁹ bona oĩa p rapinã sacrilegã sibi vsurpãt ⁊ appropriãt. Ibi in abbatia dei in q̄ christ⁹ dñs de⁹ abbas ē. in q̄ scõr̄ cõis regula ē ⁊ cõicatio scispũs vniẽdi officiũ. Proprietarij sunt effecti. ⁊ nõ cõicãtes bona oĩa: ⁊ sic excõicatꝭ tã ipie cõicãtes: excõicati sunt ⁊ a cõione viui corpis mystici tui / qõ ẽccl̃ia seipos sua puersitate reddũt alienos Et ppt̄ hõ vitã quã de cõione sanctissimi corpis hui⁹ accipiebãt / ⁊ pticipabãt: sibimetipsis auferẽtes. mẽbra q̄z a ppꝛio corpe sepata: ipa sepatiõe moriunt̄ ⁊ arescũt. Et a te igit̄ vita ẽa aiarũ de⁹ me⁹ / ⁊ a corpe sacratissime ecclie tue / quã spũs tu⁹ viuificat ⁊ regit me separauit ista supbia / piter ⁊ auaricia. Qua p-
K pter dñe de⁹ me⁹ si feci istud: ⁊ si ẽ iniq̃tas hec in manib⁹ meis. Ego solũ sum actor mortis mee ⁊ ver⁹ homicida meipsi⁹ / q̄z iusta ē dãnatio dñe de⁹ me⁹ dãnatio supbor̄: ⁊ q̄z rectũ et q̄z equũ / q̄z q̄z p oĩa laudãdũ iudiciũ tuũ de ipsis. Q̄z iusta desertio: q̃ eos deseris ⁊ sibimet ipsis relinquis. Q̄z magna ē ira tua / dũ eos sibijpsis dimittis: neq; eñ sanior põt eẽ furiosus inimicis: q̄z ipe sibi sit. Nõ põt ei eẽ furiosior insidiator nec vigilãtior ꝓcurator mortis / q̄z ipe dñe de⁹ me⁹. Nõ põt furiosus carnifici crudeliori tradi: q̄z ipe sic suis mãib⁹ pessimis seuissimisq; tradit⁹ ē / furiosus sibijpsi sic relictus. Domine de⁹ q̄s vidit vel videre potest insanias deserentiũ te: ⁊ recedentiũ a te: nisi cui tuipse illuminaueris. easq; reuelaueris: dñe de⁹ me⁹ q̄z amara ē mors ista / q̃ sc̃a te vi-

ta abrũpit: tã obcecatissima aĩa furiosa: cuius amaritudo si sentiret̄: nemo in illã se inijceret Nemo a te iucũdissima vita abrumpe sevellet vel etiã se posset. Quis eñ gustare põt vt ait scũs Job qõ gustatũ afferat mortẽ. Talia sũt mortifere voluptates / aliaq; venena / q̃ insipientissimis aĩab⁹ ꝓpinat diabol⁹. Dñe deus me⁹ si sentiri põt amaritudo mortis q̄s eã nõ horret: q̄s eam virũ suarũ conatib⁹ nõ declinaret ⁊ fugeret. Dñe de⁹ me⁹ si sentiret̄ pre L
sentie tue suauitas / ⁊ inhabitatiõis tue / ĩ aĩabus in q̄b⁹ es viuifica iucũditas / q̄s se a te abrumpe ⁊ separi pateret̄: Hec igit̄ ẽ mors pctõrum pessima. q̄ q̄sq; aĩas peccantiũ mortificatas vt sensus in eis spũales / ⁊ ppt̄ hoc seip̄az cũ amarissima sit atq; durissima / sentire non sinat. Dñe de⁹ me⁹ credũt se suauiter viuere q̄ tã amara acerbissimaq; morte hmõi vl̃ mor- AB
tui sunt vel moriunt̄. Dñe de⁹ me⁹ ista mors me trãsfigit atq; trãsuerberat / gladi⁹ viuific⁹ x̄bi tui ⁊ mẽtis viscerib⁹ meis illã infigit: dum ipam in cor meũ tã patenter impungit. Dñe de⁹ me⁹ q̄z desiderabiliter oĩ potẽtis x̄tutis ⁊ p̄dulcis miscõie tue ẽ miraculũ / cũ gladio x̄bi tui mortẽ istã p eandẽ ipam mortificas / expellis / atq; diffugas ab aĩabus / q̃s supabundantissime pietatis tue dignatiõi placet viuificare. Sufficere deberet ⁊ supabũdare etiaz mors ista ad abstergendos ⁊ diffugãdos pctõres. Sufficere deberet gladi⁹ acutissim⁹ ac viuific⁹ x̄bi tui: ad trãsfigẽda ⁊ digladiãda corda sic mortua. Vex q̃m docuit ille scũs ⁊ sapiẽ M
tissim⁹ Greg⁹. qz gr̃am cõpũctiõis ꝓuocat̄ at q̄z ꝓcurat / ꝓuisio inferni. tẽptabo gladiũ tuũ acuere morte illa / ⁊ malis illis nouissimis penalitatis illi⁹ incogitabilis. Dico igit̄ o insanissime pctõr / q̃ nõ dũ discedis a morte ista tua pessima: nõ dũ reuerteris ad deũ / beatissimam vitã / iu cũ dissimãq; salutẽ tuã: q̃ demẽtia nõ times a fãcie gladij / quã vibrauit sup te oĩpotẽtissim⁹ / q̃ capiti tuo ĩpẽdit: A q̃ nõ ẽ possibile ꝓtectiõis armaturã eẽ / neq; vllũ effugiũ. q̄re te nõ trãsuerberat / ⁊ in frustra concidit cor tuũ / timore horribili ⁊ terrore inassecurabili: An oblit⁹ es qz ex ore sedẽtis in throno vel regno oĩuz seculor̄ / ꝓcedit gladi⁹ abvtraq; pte acutus. qõ ẽ dicere / ⁊ aĩam ⁊ corp⁹ morte ꝑpetua trãsfigens. Procedit inq̄z iam digladiatur⁹ siue cesurus. Hic est gladius elimatus vt splendeat ad instar fulguris. ⁊ acutus vt cedat victimas. Jux̄ sermonẽ Ezech. Procedit igit̄ incompabiliter maiore rapidi-

Capitulum

tate/ q̄s fulgur: descēdit sup te vibratiōe oīpo tentis dei/ manus dei feriētis. Et nec duz ti/ moze cōcideris: ne dū dolore scinderis: q̄ au= datia vl̄ securitate spectas sagittas arc⁹ diui= ni iudicij/ contra te extētissimi vl̄ intētissimi. Siq̄dē arcū suū tetendit dn̄s de⁹/ z parauit il lū: z in ea pauit vasa mortis eterne: q̄ sunt sē= tentie iustissimi iudicij ipsi⁹/ mortē irrogātes ei⁹nā/ oñib⁹ illis q̄ nō fugerūt a facie arc⁹ isti= us. Siq̄dē metuētib⁹ se/ dedit signationē vt fugiāt a facie arc⁹ isti⁹. Ego eñ clamo tibi q̄s= tū possum: declina/ fuge/ sagittas istas/ ꝓtra q̄s nulla est armatura ꝓtectiōis: a q̄b⁹ sola de clinatiōe z fuga effugit. Quis hoīm vl̄ etiaz aīaliū eousq̄s vsq̄s desipuit vl̄ insaniuit: vt tā= q̄s signū ad sagittā positū/ sagittas expectare auderet: Quis gladiū capiti suo impēdēs nō expauit: z p̄sertim gladiū tā fortē feriētis dei/ tā dire cōcidētem nō expauit: An ignoras o miser/ oñi dānatione z morte dignissime q̄z nō ē tibi defensio vl̄ euasio/ vl̄ adiutoziū con= tra dei feriētis vindictā. Et q̄z nō tibi ꝓtectio vl̄ refugiū ē cōtra irā ip̄i⁹. An ignoras q̄s hoz= rendū sit incidere in man⁹ dei viuētis z irati/ iuxta ꝓmonē Ap̄li: Nō times ignē illū eternū flāmas inextinguibiles/ z ardores sempiter= nos: de q̄b⁹ dicit dn̄s p Esaiaz. Quis ex vob̄ habitare poterit cū ardozib⁹ sempiternis: ter ribilis nanq̄ ē expectatio iudicij: et emulatio ignis q̄ cōsumptura ē aduersarios. sicut dicit Ap̄ls ad Hebr. xvj. Si terribil'q̄ z vnde ē tibi ab ea securitas. aperi oculos cordis tui o mi= ser/ z vide q̄z nō solū minat' tibi infern⁹ inten tas tibi oñia tormēta sua. ꝑ etiā oñipotēs dc⁹ minat' z de se et de creatura sua z etiā de toto mūdo Sapiēn. v. Ubi eñ expresse legit' de om nipotēti deo. q̄z accipiet armaturā scel⁹ illi⁹/ z armabit creaturā ad vltionē inimicoz. indu et ꝓ thorace iustitiā: z accipiet ꝓ galea iudici um certū/ scutū inexpugnabile/ eq̄tatē acuit diram. irā in lancea: cū pugnabit cū illo orbis terrarū cōtra insensatos. Et multa alia ibi de his euidēter minat'/ vicz de creaturis q̄ ad vl cisc̄das iniurias z cōtumelias q̄s insensati z impij irrogauerūt creatori. Creature arma= būtur. z excādescēt aduersus eos. sicut legit Sapiēn. xvj. vbi dicit. q̄z creatura tibi factori seruiēs: excādescit in tormētū aduersus impi os. Hec ē pluuia belli/ de q̄ dixit sapiēs z sāct⁹ Job. donec pluat sup illū deus bellū suū. Ti= mes a scintilla pmodica ignis corpalis: z non times ab ardorib⁹ imēsis et sempit'nis. times a morsu pulicis vni⁹: z nō times ab ira que cō sumptura ē aduersarios. Huc miser time z fu ge/ dum z timere saluberrimū ē z fugere tibi possibile. Et patet tibi ille copiosissim⁹ miseri cordie dei sinus/ aut tutissimū dei refugium. Q̄z si dixeris mihi: nō possuz timere/ vbi vl̄ vnde accipiā vl̄ inueniā. Rñdeo tibi z repli= co cōtra te. vbi inueniſti vl̄ vbi accepisti secu= ritatē q̄si liber/ z imunis sis a vetusta ira. Cū ista maxime terribilia sunt iter mala penalia: q̄ demētia dicere potes q̄z nō tibi timor ē a fa= cie illoz: An nō innatū ē hom̄ib⁹/ z alijs aīali= b⁹ timere z fugere a facie maloz sibi iminētiū z p̄sertī mortis/ z mortē iferētiū: Hec eñ vis nature ē/ q̄z vicz natura oīnia aīalia docuit ti= mere/ scz fugere a noxijs atq̄ penalibus/ z a morte potissimuz. Q̄z si adeo penalia adeoq̄ noxia mala: timorē tibi incutere nō sufficiūt: icuriāt tibi pudorē saltē/ ob ꝓbriū illud sempi ternū/ q̄d nulla obliuiōe delebit. Ingerat ti= bi cōfusionē spectaculū illud ignominie/ z cō= fusiōis vniūsal': in q̄ oñes sceditates tue/ om= nes turpitudies tue/ oīa pudēda tua/ q̄d ē di= cere oīa ea q̄z aspect⁹ tibi erubēscēd⁹ ē pate= būt/ oīm viuoz z mortuoz oculis. Erubesce saltē i cōspectu iimicoz tuoz appere taz vilis: tā ignomiosus z despectabil'. Quid loquar de curia toti⁹ celestis cōspectui/ z inumerabi liū exercituū. ꝑ z toti⁹ eccle scōz q̄ cū christo regnaturi sunt. Miser z insanissime/ q̄ ip̄udē tia ferre poteris/ p̄ cōfusiōe tm̄ z tāte ignomi nie spectaclm. Ip̄m vo aspectū terrificū oñi= potētis iudicij qualit' poteris sustinere: q̄ mō vir ferre potes facie sacerdotis vni⁹: audien tis in cfessiōe pctā tua. In aspectu nāq̄ iudi= cis illi⁹ euidēter videbīt imēsitatē magnitudi= num/ abominationū/ iniq̄tatū z iiusticiarum mōstrificasq̄ z horribiles voluptates z fedi= tates tuas: q̄ in nocte p̄fūdis vite etiā a diligen tissimis pscrutatorib⁹ suis inq̄site sunt. Tāta nāq̄ erit tūc claritas iudicij: vt p̄ immēsitate sua: oīa pctā nr̄a z vitia lucidissime videātur. Denicq̄ attēde q̄ꝑtū erit torm̄tū ītueri vul tum illū terrificū irati iudicis. qñ ip̄e scissim⁹ z sapiētissim⁹ Job: petebat absc̄ōdi i iferno. do nec ꝓtrāsierit furor. ira vicz q̄ apparebit i vul= tu illi⁹: dū sederit in iudicio: ferēs sn̄ias ei⁹ ne dānatiōis in ip̄ios z reprobos. A facie ei⁹ pe= tebat abscondi iob in iferno: vel ne vidēt ad o terrificū vultū ei⁹: vel ne videret' ab eo. Eius aspect⁹ oī fulmīe incompabilit' terribilior est. sic dr̄ ꝓ ꝓphām Malach. Et q̄s stabit ad vi=

vendū eū· Ignis sīq̄dē in cōspectu eī⁹ exarde scet ⁊ in circūitu eī⁹ tēpestas valida/ rapiens in abyssū certissimā infernalē/ ⁊ submergēs ī mari amaritudinū eternarū/ oīes illos q̄ in pte sinistra cor̄ā iudice repient· Ihis et hmōi· tātis malis ⁊ iam iāq̄ q̄ hora nec scis nec pu tas tibi imminētib⁹: exacue ẋba dei/ q̄b⁹ oīa ista reprobis oīb⁹ cōmiant· Ihis iugit cōtēde cōcide ⁊ digladia duriciā cordis tui· Oblatu rus igit pie ⁊ scē oronis sacrificiū ignē et gla diū tibi assume ex his ⁊ hmōi/ sine q̄b⁹ vix aut nunq̄ cremat aut mactat in orone cor̄ huma num· Forsitan aūt ⁊ alio pcutiēte alioq̄ īflā mante ⁊ facili⁹ ⁊ citi⁹ imolab hmōi sacrificiū· Sūt eī sacri doctores q̄ norūt dire ⁊ dure p cutere in gladio isto: ⁊ istos ignes accendere in cordib⁹ auditorū· Cōsilio aūt meo tuipe p temetipm faciens in pte ista q̄ poteris: ⁊ ni hilomin⁹ auxiliis sacrorū doctorū ⁊ p̄dicator̄ iuxta quod dixi veteris·

De lucta anime in oratione· Ca· LII

POst hec prose q̄r ī orone q̄ ei accidit: p h̄ q̄ ipa ē lucta cū deo seu p̄ra deū· Et h̄ in sinuatū ē nob in lucta Jacob: q̄ luctat⁹ ē cū vi ro seu angelo in q̄ ei apparebat de⁹· sic legitur Gen· xxxij· q̄ lucta extorsit ab eo si fas ē dicere bn̄dictionē· ppt q̄ dr̄ ibi· qr dixit de⁹ ipi iacob Q̄ si aduersus deū fortis fuisti: q̄ tro magis ad uersus hoīes pualebis· Nec ptereū dū est tibi q̄ lucta ista de nocte facta fuisse scribit· ppter q̄/ cessante aurora dixit angel⁹ ad iacob· Di mitte me qr iā aurora ē· Cā aūt in h̄ ē· qr nox siue nocturnū tps cōueniēti⁹ tps ē oroni siue lucte: q̄ luctādū ē q̄si cū deo in orone· Et hui⁹ due sunt cause· s· q̄es/ ⁊ solitudo· Quies q̄dē qr oro cor liberū/ ⁊ q̄etū req̄rit ab alijs actib⁹ ⁊ occupationib⁹· sic scptū ē de rege Josaphat q̄ timore pterrit⁹ totū se p̄tulit ad orādū dn̄m Nō eī corde dimidio aut q̄libet modo ptito/ orād⁹ ē de⁹· ℔ exēplo Salomonis Sapiēn· ca· viij· Ex totis p̄cordijs meis dixi/ da mihi sedi um tuam assistricē sapiam· Et Dauid· Clama ui ī toto corde meo exaudi me dn̄e· Neq̄ eī fortissimū p̄ra deū luctari nisi totis viri⁹ cō ueniēs ē· Nec tu ignoras/ qr ad compationē fortitudinis dei altissimi: nulle sunt vires hu mane· Nō eī ē fortitudo p̄ra deū· sic dic Sa lomō ī lib· Prou· Tote igit vires tue colligē de atq̄ corrigēde tibi sūt si vis fortē ī lucta hmōi cōtra deū· Sic ⁊ solitudo lucte isti: vicz oīs cōueniētissima ē· Jpe eī h̄ docuit ī euā gelio Matth· vj· Ubi docet nos orare in ab scondito ⁊ clauso cubiculo· nō solū ppt h̄ vt inanis gloria declinet: ℔ etiā ne corda nr̄a ra piant ad se/ q̄ circūstāt ⁊ nos nob excutiant· Sic dic Seneca de seipo· Ihodie inq̄t miscēbie sunt· nemo pulsat ad ostiū meū/ nemo cortī nam meā trahit· Nihil q̄pe nobis facili⁹ ex cutit: q̄ nosipsi: nihil relinq̄t nos facili⁹: nihil p̄trariat nob/ q̄ cor nostrū· Ihic g̃ reminiscen dum ē tibi/ eor q̄ audisti de luctandi pitia seu astutia ⁊ de ipa fortitudine· Quidā eī in ista lucta ⁊ vix ea cepta statim cadūt/ ⁊ deiciunt deficiētes: nihil laborios⁹ ⁊ molest⁹ ruputā tes q̄ ipm orare· Causa aūt in h̄ ē/ leuitas et lubricitas cordis eor: ignorātiaq̄ pauptatis atq̄ defectus: necnō ⁊ bonor̄ q̄ p orōnē obti nent atq̄ malor̄ q̄ p illā auertūt· Quib⁹ ma lis accedit ⁊ illa alia ignorātia: qua nesciunt impiti: deū paratū ee ad audiēdū desideria ⁊ voces supplicantiū· Quis eī eousq̄ fatuus vel īdignās ē/ vt deo p̄bēte aures/ nō ei tota auiditate loq̄ vellet· Saluberrimū aūt p̄silium ē/ oroni assuescere/ ⁊ cor suū ab hmōi leuita te ⁊ lubricitate auertere· atq̄ ad stabilitatem reducere· Jpa nāq̄ luctādi assuetudine/ mi rabiliter adiuuat gr̄a luctatiōis ist⁹· Presta tur etiā robur p ea ad luctandū· In p̄cedēti bus ẋo vbi de orone inq̄tū vitulus labiorū ē locut⁹ suz/ ⁊ exposui tibi sex fortitudines oro nis: tanq̄ q̄dā vi ossa vituli hui⁹· De pitia q̄ ⁊ astutia luctādi tria didicim⁹ a sensu ⁊ expe rientia· Quorū primū est eleuatio aduersarij sup humeros ppr̄ios· Cū eī luctator cousq̄ potuit/ vt aduersariū suū sup humeros leua uit: facile ē ei portare ipm atq̄ deicere· Ihoc aūt nō fit nisi p humiliationē: q̄ semetipm sup ponit luctator aduersario siue supponit eundez sibi· Quo artificio sp vtendū in lucta ista· pro pter h̄ igit videt dictū· humiliamini sub potē ti manu dei/ h̄ artificio vsus fuit rex Achas: audita cōminatiōe dei p̄ pphetā: q̄ cōminat⁹ fuit ei/ q̄ dimitteret posteriora ei⁹ ⁊ nō relin queret de stirpe ei⁹ mingentē ad parietē· Re currebit igit statim ad artificiū illō q̄ humili tatis ē ppriū· humiliauit eī se in p̄spectu dn̄i Et ppt h̄ si fas ē dicere/ in lucta oronis vidit dn̄m· ppt q̄ dixit dn̄s· qr hūiliat⁹ ē in p̄spectu meo rex achas: nō inducā malū h̄ q̄ locutus sum p̄ra achā in dieb⁹ suis· Ihāc astutiā insi nuauit nobis Eccs· in ℔ mōe quē in p̄cedenti-

bus audiuisti/quo dcm̃ ē· ofo humiliāt⁹ se· ꝛc·
Sic igit nosmetipsos exaltādo ruim⁹: sic deū exaltādo ꝛ nosmetipos humiliādo: q̃si sup ipsum in lucta ista exaltamur: ꝛ victores ei⁹ efficimur· Nō em̃ alia via ē vel artificiū subijciēdi nob deū: q̃ subijciēdo nos eidem: qđ ad subiectionē obediētie nō incōueniēt refert· Efficit em̃ deus oēs obediēs obediētib⁹ sibi sicut scriptū ē· de Josue in libro eiusdē· Steterunt igit solet luna deo obedienti voci hōis· Ipsa etiaz veritas in euāgelio· dic· In qua mēsura mēsi fuerit⁹· metiet ꝛ vob· Et exp̄sse btūs ac sapiētissim⁹ Amb· qz nulli⁹ vnq̃ erit de⁹ possessio nisi q ip̄i⁹ dei fuerit possessio· Ampli⁹ nōne expresse dic Ap̄lus ad Rhoma· ix· dico christū ie suz fuisse mīstruz circumcisiōis iudaici p̄ꝛi ꝛc· Quid āt ē dicere alio mīstrū / q̃ seruū vl̄ fuiē tem/ ꝛ defuitijs ip̄i⁹ qb⁹ ꝛ fuiuit nob ꝛ officiosissime fuire pat⁹ est· In fmonib⁹ exhoztationū ad p̄l̄os sepe oñdi / ex ip̄is testimonijs scp̄turaz: qz nō ē fuitium spūale / q̃ indigere possum⁹: qđ ip̄e nob impēdere dedignet· q̃n poti⁹ ꝛ interdum remittētib⁹ multa iugit ac q̃si violēt impigit· Scđa astutia in ope luctatiōnis/ ē suppl̄tatio· p quā vl̄ pes elubzicat: vl̄ sb stramētum siue sustētaclm cui pede vl̄ vtroq̃ vl̄ altero initebat sbstrahit· Cū g cōtra te vitijs tuis / ꝛ pctis solis initat cōtra te: ꝛ aduerset tibi dñs de⁹: subtrahe illi suppodiacl̄a ista ꝛ cadē ncce habebit· Qua ppt mānifestuz est / qz q̃cūq̃ in oīone sic cum christo luctat/ vt vitia ꝛ pctā inibi deserat: suppodiaclm ei subtrahit: ꝛ ppt̄ h̄ ip̄m cadē cogit· Nō habet em̃ vt stet: nō habz fulcimētum q̃ sustētet cōtra nos cū ista ei defuerint/ q̃ q̃dē statim vt volum⁹ ea desūt· Ipa em̃ vitia nr̄a ꝛ pctā: si ea nos ei subtraxerim⁹: statim nō solū ruunt sed etiā pereunt· Nō habet em̃ fundamētū vel sustētamētum/ nisi nosipsos· Accidēs em̃ nō stat/ nisi p subiectū vel sustinēs ip̄m· ¶ Tertia astutia i opatione luctatiōis ē ip̄a fatigatio aduersarij ꝛ astutia ista vtunt plerūq̃/ qui agiles ꝛ expediti corpe: ꝓtra corpulētos ꝛ ponderosos corpore luctatores sunt· Et hmōi astutia nō quidem p defectū lassitudinis valet/ cōtra fortissimū deū: ꝑ quādā sll̄itudinē· tanq̃ em̃ fatigaret clamorib⁹ orantiū· tanq̃ deficeret quasi nō valēs eis resistere/ cedit ꝛ succūbit eisdē ¶ Exi inq̃t cito dñs ad loth de sodomis· Non em̃ potero ibi q̃cq̃ facere· donec exiueris inde· tanq̃ p̃ntia sua oīnipotētissimā x̄tutē crea

toris ligatā teneret· Et etiā oz̄āti moysi/ p̄ populo q̃ peccauerat oz̄ādo vitulū: dixit dñs/ dimisi eis iuxta x̄bū tuū· tanq̃ ip̄m x̄bū tuū eēt mihi regula opandi quā mihi trāsgredi nō liceret· vl̄ mādatū vzgentissimū qđ p̄teriri nō possem· Silr aūt cauendū ē tibi in lucta ista: ne debili aut fragili fundamēto aut fulcimento imitaris· qđ ille p̄culdubio facit/ q̃ de meritis suis cōfidit· ꝛ tanq̃ meritis suis debita petit/ in oīone dona dei· Et hic ē i dubitāter pes supbie/ de quo petebat David dicēs· Nō veniat mihi pes supbie· quo null⁹ fragiliozaut firmioz inueniri potest· Si vis g firmiter stare ꝛ indeiicibilis in lucta ista: innitere dño· cōfide in ip̄o· qz vt mons syon q̃ habitat in hierusalem nō cōmouebit ineternū· sic q̃ cōfidit in dño· amplius etiā subleuant· sic dicit Salomon in p̄zoū· Qui cōfidit in diuitijs suis coz ruet· Himirū qz vanitas ꝛ mēdaciū sūt· Qui aūt sperat in dño subleuabit· Quis em̃ speravit in te ꝛ cōfusus ē· sic dicit Eccs· Job x̄o admirāde cōfidētie· si occidit inq̃t me / sperabo in eo· verūtn̄ in cōspectu illi⁹ vias meas arguam· Et ip̄e erit saluator me⁹· David x̄o beate ac fortissime spei/ dicebat· Dñs firmamentum meū· Et itez· Si exurgat aduersum me p̄liū in hoc sperabo· Per modū igit oīem sibi caueat a ruina ꝛ lapsu: q̃ totū se i deū p̄jicit ꝛ totus ei pondere ꝓfidētie sue incūbit· Propter qđ dicit Aug⁹· Solus vincit q̃ de se nō p̄sumit· Necesse ē vt de victoria nihil sibijpsi arroget/ vl̄ ascribat: q̃n poti⁹ ncce ē vt solū deū actorē ꝛ largitorē illi⁹ cōstituat· Accidit etiaz plerūq̃ in certamīe luctatorio: vt alter luctātium/ alterum etiā suo pondere solo deijciat· Fit aūt ꝛ in ista spūali lucta ad silitudinē ꝛ p portionē illi⁹ hoc ip̄m· quēadmodū em̃ q̃ solis viribus suis aut meritis innitit: dei auxilio et virib⁹ seip̄m p̄uat atq̃ ōstituit· Si q̃s ō seipso totaliter diffidit ꝛ soli gr̄e atq̃ miscōie dei adiutoriū ꝛ x̄tutez in se aduocat/ ꝛ trahit: ita vt deus ei deesse nequeat· ppt̄ h̄ dixit sapiens ꝛ scūs Aug⁹· Secure p̄oijce te in deū· nō enim crudelis ē/ vt seip̄m tibi subtrahat/ ꝛ te cadere p̄mittat· Sicut igit nō ē possibile misericordissimo deo: crudelē esse in aliquē/ q̃ in misericordia ipsi⁹ sperat· Sic nō ē possibile vt se sbtrahat alicui/ q̃ se in illū p̄oijciat· Jacta inq̃t Dauid cogitatū tuū in dño· Et iterū· j· Pet· j· Oīem sollicitudinē vestrā p̄oijciētes in eū scientes q̃m ip̄i cura ē de vob· Per hāc igit viā

erit dñs tecũ in lucta ista·ipossibile igit erit te cadere sub eo·Si eñ q̃cq̃ habeas viriũ / t te adiũctis sibi dei adiutoriõ t virib⁹:nc̃ce est vt eo fortior efficiaris·Qui si etiã nihil habuerĩ viriũ a pte tua:nõ tñ eo eris infirmior/cũ eedem vires t tibi t illi sint· Nemo aũt dubitat cuiq̃ a pte sua aliquid viriũ eẽ ꝺ est a pte libe ri arbitrij·Et ꝑ ꝺ oĩs ecclesia sc̃õrũ/ celesti magisterio erudita t instituta:dicit·deus adiuua me:q̃si nihil de se possit· Nõ adiuuari pe teret de ꝺo ꝺ pot⁹ totũ ab ipo fieri q̃ ꝺ fieri vel let·Et ꝺ hẽ q̃ ꝺ dicit Aug⁹·sup lib· psalmorum Qui petit adiuuari:aliquid de se facit·alio q̃n diceret ꝑculdubio totũ fac de⁹·nihil prorsus mihi refuãs siue relinquẽs faciẽdũ· ꝑ q̃ ꝺ dicit Apl̃us·Oratores dei sumus·valet t in ista lucta dei mirabili⁹ astutia vel prudẽtia pot⁹ ꝟtutis humiliãtis:q̃ dum a se totã victo rie gl̃iam prorsus excutit/t nihil in ea iurĩ ha bere se sincerissime cõfitet coram illo se deo to tũ attribuit t ascribit·Et ꝑ ꝺ totũ certamẽ in ip̃m impigit·idẽ eñ ex nc̃citate debet labor certamis/t honor victorie·Qua ꝑ dñ dic· gl̃ia t honor victorie isti⁹ tua ẽ:dicit eidẽ p cõ sequẽs igit t ꝟt⁹ certamis tua ẽ labor ipi⁹·Et hoc ẽ dicre·luctare g̃ t vince ipe cũ tibi soli de beat gl̃ia victorie:t tua sit iure plenissimo et singulari/tibi soli debet t ipa victoria/t tua ẽ iure plenissimo t singl̃ari·Qua ꝑ et ipa lu cta ·luctare igit cõtra temetip̃m mecũ et pro me·Q̃ si diceres·q̃d ergo tuipse facis de te siue p te/si lucta ista tota mea ẽ:Rñdeo ĩ hoc q̃ ipa coopatio mea q̃ est coopatio liberi arbi trij dr̃ etiã donũ tuũ ec̃·Oñe nãq̃ bonũ/siue gr̃e/siue nature/siue glorie/siue fortune siue corpis donũ tuũ ẽ·ꝺ etiã ip̃m q̃ ꝺ gr̃e tue appli co meũ liberũ arbitriũ:t q̃ eo vtor/t ipa tua impat/donũ silr̃ tuũ ẽ t op⁹ atq̃ bñficium· Qua ꝑ nõ ĩmerito dixi/quia lucta ista tota tua est/totaq̃ eius victoria·

¶ Quomodo deus per luctam oratiõis vin citur·La· LIII

POst hec autez ꝓpedã ad ꝓsequẽdũ ꝺ oone/ fm q̃ ꝺ ipa ẽ pugna cõtra armatũ om nipotentissimũ atq̃ inuictissimũ deũ·Et faci am te scire/q̃ oone vinc̃t capit̃ ligat̃ arma q̃ sua oñia ei auferunt̃·t ab ipso oãte capti uus inde ducit̃ t q̃diu vult ipeiorans/ut vin culis ab eodem tenetur ipe fortissimus deus Quia igit̃ iam audisti ex p̃cedentibus in lib· Sapieñ·quia ipse acuet diram irã suã in lan ceam·Manifestum est tibi quia vna ex arma turis eius·dira ira eius est·Et quia ipsa est lancea ipsius·In ista igitur pugna ꝓmũ frã genda est lancea ipsius·Q̃ ꝺ qualiter fiat do cet te Salomon in ꝓuerb̃·xv·vbi dicit̃ tibi Quia responsio mollis frangit iram· Que autem responsio mollior excogitari posset / contra iram ipsius:q̃q̃ reatus confessio:q̃q̃ pe ne mínate siue vindicte laudatio:q̃q̃ miseri cordie humilis et deuota postulatio·Qua ꝓpter qui sic in oratione se habet:sicutq̃ lo quitur ad dominum:proculdubio frangit irã ipsius·Ipsemet nanq̃ dicit Matth̃ xvj·Ser ue neq̃/ nunquid omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me:Quis autem dubitat remissionem/omnimodam fractionez ire cẽ iudicis quãtumcunq̃ irati·Non enim potest ex ira siue per iram quicq̃ contra peccatores postq̃ totum remiserit eisdem·Sicut neq̃ p lanceam confractam siue contritam·Addi sce et pone in intimum cordis tui / peritiam istam et prouidentiam: per quam diram dei lanceam/et confringere scias et possis·

Alia armatura eiusdem·torax est·t hec est iusticia·sicut legitur in eodem capitulo vbi dicitur·Accipiet pro thorace iusticiam·hanc etiam armaturam eidem auferre potes: si iusticia te indueris/vel armaueris contra eũ Jam autem edoctus es ex his que precesse runt:quia penitudo siue penitẽtia iusticia est t q̃ iusticia q̃dã ẽ p quã penitẽs semetip̃m iu stificat/accusando se t alligando contra se/t testificando contra se/et sententiando con tra se:quod est dicere condemnando se/t re um eterne dãnatiõis ꝓnũciãdo se·Deinde torquẽdo se cruciatib⁹ penitudis/ t doloríb⁹ cõpũctiõis·Te igit̃ in oone/thorace iusticie isti⁹ armato:nc̃ce ẽ deũ iusticiã suã ꝺponẽ:t in ermẽ abhuiusmodi iusticia se penit⁹ exhibere Nihil eñ habet iusticia eius cõtra sic iustifica tos·Et si quid cõtra eos aggrederet̃/t iuste et inique hoc facẽt·Quoniaz fm hoc iusticia sua iustos inpugnaret et iusticie pro viribus impendentes et operam dantes molestaret· Amplius potest iste salua iusticia iustis non fa uere:Ampli⁹ fm ꝺ iusticia bellũ hr̃et cõtra se: Justicia nãq̃ quã ꝓnominaui / studiosissime pugnat cõtra iiusticias:quoniã et ꝓtra oñia vitia t pctã/q̃ sunt t inimica maxime iusticie

Capitulum

dei·Quare in ꝓte ista/ex ꝓte iusticie ē ista iu=
sticia/ꝛ ꝑpugnatrix illi⁹ ꝯra capitales inimi
cos ciusdē·Non pōt igit iusticia dei pugnare
cōtra illā/neq; aduersarij vllo modo ꝟ eiusdē
Qua ꝑpt nō pōt eē armatura aliq; ꝯra illam
Dis em̄ armatura ꝯra illuz ē illūq; pugnat/
cui⁹ hostē armat· Tertia ꝟo armatura dei iu
diciū rectū ē·ꝛ galea ē ipsi⁹·sic in eodez capło
legit vbi dr̄·Et accipiet ꝑ galea iudiciū rectū
Tu g diiudica teipm/iudicio recto de q̄ dr̄ in
pz̄·Justicia ꝛ iudiciū correctio sedis tue·Et
itez·i·ad Corinthꝫ·xj·Q; si nosmetipsos diiu=
dicarem⁹/nō vtiq; diiudicaremur·Assume ti
bi igit iudiciū rectū istud·ꝛ tunc ocioſe vel su=
peruacue assumet illō sibi dr̄is: qō neq; decet
sapientissimā ei⁹ bonitatē·Neq; etiā possibile
ē q̄q̄ ociosum vel inutile eē apō ipm·Ampli=
us te assumēte hmōi iudiciū nihil ei iudicādū
relinquit in te·sic audiuisti ex testimonio apli
j·Ad Corinthꝫ·xj·dicēs·Q; si nosmetipos di=
iudicarem⁹/nō vtiq; diiudicaremur·Qua ꝑ
pter te facientē de temetipo hmōi iudiciū·ne
cesse habet ipm deponere in ꝓte ista officium
iudicātis/seu iudiciū rectū·Quare q̄cito as=
sumis tibi iudiciū hmōi faciēdū tibi de temet
ipso:tācito aufers ei galeā istā suā· Quarta
armatura eiusdē ē eq̄tas·sic in eodē capło le=
git·Sumet scutū inexpugnabile eq̄tatez·Si
igit vis ei auferre scutū istud:depone iniq̄ta=
tes tuas·qō est dicere desere eas/ꝛ abstuliſti
deo scutū istud vbi em̄ nulla ē iniquitas·nul=
la ē ꝟo armatura nccria ꝯra iniquitates·Q;
igit eq̄tas nō armat eū nisi ꝯra iiq̄tates:nec
possibile ē vt armet ꝯra eas nisi equitate: q;
equitas nō armat eū nisi contra iniquitates·
Manifestū ē depositis iniquitatib⁹ tuis:deū
nō posse hr̄e scutū hmōi ꝯra te·Qua ꝑpt in
ista pugna oronis absq; scuto illū facies:si ab
iniquitatib⁹ tuis auersus fueris·Ex ē qō di
cit sanct⁹ Job de eo·Iniq̄tatē ꝑponit contra
me·De cōfidētia innocētie ꝛ bone ꝓscie sue h̄
dixit:intelligēs deum nō posse scutum eq̄ta=
tis sue abscōdere vl ꝓponere:nisi ꝯra iniq̄s
ꝛ iniq̄tates eoz/a q̄b⁹ īmunē penit⁹ ꝛ nuduz
se sentiebat sanct⁹ iste·Ac si g intēderet quia
scutum istud deerat deo ꝯra ipm dixit· eq̄ta=
tem ꝓponat ꝯra me·q̄si dicēt·armet se scu=
to hmōi si habet· Quia ꝟo gladium ꝛ phare
tram ex vtraq; ꝓte acutuz in pz̄ legit habere
Et arcum ipm tetendisse/gladium vibrasse:
exp̄sse legit:nō sunt ꝑterennde h̄ iste due ar=
mature·Sciēdum igit tibi arcuz dei/nō ē nisi
iudicium ipi⁹/ꝛ in eo velut chordā eē mīam si
ue pietatē ipi⁹·lignum ꝟo fortissimum: recti=
dinē iusticie ipsi⁹·Quē admoduz g in arcu lit=
terali siue materiali ꝑ chordā/lignum a recti=
tudine sua flectit̄ et curuat̄:sic iusticie diuine
rigor/a meritis penis siue vindictis vltra q̄z
cogitare sufficiam⁹:tpat̄ atq; lenit̄·Sagitte
āt q̄ ex arcu isto emittunt̄ siue trajciunt̄·sūie
iudiciarie sunt·nulla armatura protectionis
repellibiles seu retrorsuz reuersibiles·Sic le
git de sagitta Jonathe·q; nunq; ꝯuersa ē re=
trorsum·Et ītelligo de nouissimis iudicij sen=
tentijs:ꝯra q̄s/nec appellatio/nec supplicatō
q̄cq; poterit·Alie nāq; h̄ plīmum sūie vel eli=
dunt̄ vel euacuant̄·Et modis q̄b⁹ he fiunt in
p̄mōib⁹ exhortationum populariū īcessant̄
ꝑ me audire potes vt de alijs taceā·Et quēad
modum arc⁹ q̄to magis ꝑ chordā curuat̄:tā=
to forti⁹ sagittas trajcit/ꝛ duri⁹ ꝑcutit·Sic ī
illos q̄b⁹ maior fit miscōia/siue tolerādo/siue
alias bñ faciēdo:intēsa ē:duriores sūic iudicij
emittunt̄·Quia g vt p̄dixi/arc⁹ iste ē iudici=
um·ꝛ iā audiuisti q̄lit̄ eidē auferas arcum su=
um·Q; si ad h̄ intēdere sciueris ꝛ voluer⁹ vt
arcum istum ꝯfringas·h̄ ꝑculdubio facies:si
tibi iusticie rectitudinē ꝯra teipm assumpse=
ris·Ec em̄ rigorē iusticie ꝯra temetipm ex=
ercente:nihil ei de rigore illo reliq̄sti·Quare
vel arcum istum cōfregisti/vel ipm deo abstu
listi·Chordā siq̄dē miscōie ipi⁹ nō ē op⁹ tibi vt
vel rumpas/vel minuas/vel aliquatenus le
das·Illa ē em̄ q̄ in pugna ista te maxime adiu
uat/ꝛ ꝑ quā solā in ea stas ꝛ pugnas· Gladi⁹
ꝟo ex ore sedētis in throno ex vtraq; ꝓte acu
tus exiens:sūia ipa quā ore suo sacratissimo
locut⁹ est:in extremo iudicio rectissime ītelli
git·Que ꝑpt h̄ gladi⁹ ex vtraq; ꝓte acut⁹ dr̄
q̄m ist̄ar gladij acutissimi/ꝛ aīam ꝛ corp⁹ mor
te et̄na pemptur⁹ ē·Hunc igit gladiuz eidem
aufers:si gladium penitudis/aut disciplīne
ꝯra temetipm assumis:ꝛ vindicare in temet
ipso:q̄s irrogasti deo iniurias ꝛ ꝯtumelias vi
rilit̄ ꝑponis atq; disponis·Neq; em̄ habebit
q̄ te ꝑcutiat·si te ꝑcutiētē viderit ex zelo pnia
lis iusticie temetipm·Cōfident̄ igit dic ei:mit
te gladium in vaginā tuā· q; ego euaginaui
meuz·Potes ꝛ ꝑ aliā viā auferre eidē gladi=
um istuz:dicēs ei:q; gladi⁹ vltiōis siue dānati
onis:gladi⁹ ē soli⁹ iusticie·Nec in eo potes ꝑ=
cutere·ꝛ nisi ꝛ vbi potes·Fortāt siue iudiciuz
pniale:fortē ꝛ iudiciuz mie·Ego āt in h̄ foro
ꝛ iudicio certo experior·ꝛ Qua ꝑpt nihil ad

te ex vindicta vel vltione exercenda in me: et nihil ad te de gladio aduersum me. Alberito igit tibi dicē pōt miscōia mitte gladiū tuū i vaginā. qz nullꝰ ē locꝰ gladio corā me: nulla enim ex ore meo ꝓcedit vndicq; sntia ꝯdēnationis: ꝫ absolutiōis. remissiōis. ⁊ liberatiōis sp. Alia etiā via auferes sibi gladiū vindicte ⁊ vltiōis Et hꝫ idubitant si gladiū tuū hmōi a teipo abstuleris. Et intēdo si vindicare iniurias tuas ⁊ ꝓtu melias n alios nolueris. In ea q̄pe mē sura: q̄ mēsus fueris remetiet tibi. Et iterum Bti misericordes: qm ipi miscōiam ꝓsequent. Qui xo vindicari vult: a dño inueniet vindictam. sic legit Eccī. xviij. Et itez Abat. xxvj. Oēs q̄ gladiū accipiēt gladio pibūt. Quicūq; em gladiū iniuriarū ꝓpriaz vindictā accipiunt: gladio diuine vltiōis pibūt. Curialit g ⁊ q̄stū videt satis pacifice iducit ops deꝰ: ad deponēdū gladiū vltiōis: cū sola depositione gladij tui ad hꝫ iducit. In q̄ ⁊ oibꝰ alijs manifestū ē: q̄z benignū q̄z pacificū q̄z beneficū habere deū si tria ista in nob obtuarem. sic em xe dictū ē ad ipm. Cū scō scūs eris: ⁊ cū viro i nocēte inocēs eris. Ita cuz pacifico pacific. cū benigno benign. cū bnificis sp bnificētissimus ē dns. sic ⁊ cū misericordib misericors. Juxta modū istū dico tibi: ⁊ de lancea ipi. qz lanceā tuā: q̄ vtiq; ira tua ē: in teipo ꝓfregeris: vt q̄libet mō ipotentē reddideris irā dei: q̄ iustissime vibrabrat ꝓtra te ꝓfriges. Et si ꝓprie ire incēdiū in teipo extinxeris. facies idez ⁊ pꝫ de ira dei. Nūquid ait ps. Exardescit velut ignis ira tua. Exardescit vtiq; si nostrā nō extinxerim. Et reminiscere: qz istis duob mōis: bella potissimū agunt circa hoies: igne vicz ⁊ gladio. Qua ꝓpt inermes ⁊ ad bella penit ipotētes sūt: q̄b desunt ignis ⁊ gladi. Si vis igit oipotētissimū deū inermē prorsus efficē: ⁊ imbellē oino ꝓtra te reddē: aufer ei ignē istum ⁊ gladiū: p vias q̄s oīdi tibi. Et intēdo aufer a temetipso ignē ire: ⁊ gladiū q̄ idē ē: ⁊ vtrūq; a deo abstulisti: inermis apparebit: ⁊ inermē se exhibebit in ofone aduersum te: si inermis ei hꝫ ē hmōi armis oino carēs occurreris. Quappt nō iminebit tibi bellū ꝓtra eū: ꝫ frui pace ⁊ beniuolētia ipi tibi licebit. Debes aūt reminisci: q̄tiēs officiū ofonis vel aggrederis vel assumis ꝓtra deū: te intrare cāpū certaminis ⁊ ꝑliū te cū eo siue aduersus eū cōmittere. propter qđ q̄cūq; bellū ineūt siue ꝑliari volunt: dei adiutoriū ꝑmo iuocāt: sciētes q̄ ō celo fortitudo ⁊ victoria ē. Et ob hāc etiā cām hore diuini officij: q̄ ⁊ ofones sunt: idubitant icipiūt ab inuocatiōe diuini adiutorij. q̄ ē. Deꝰ i adiutoriū meū intēde. Ex q̄ euidēter apparet: qz q̄cūq; in diuinis officijs hmōi qđ ē dicere laudib ⁊ sacrificijs oblatiōib ⁊ obsecratiōib cōsecrati sunt: bellatores ꝓtra deū: ⁊ ꝓpugnatores ꝓ toto dei ꝓpl'o siue ecclesia ipsius ꝓstituti sūt. qđ ⁊ ipa tonsura clericalis euident oīdit: cū manifesta tonsura pugilū sit ⁊ ꝓpugnatorū. Est etiā signū ⁊ insigne corone: q̄ ꝓ victoriam certaminū hmōi pia fiducia sp debet ꝑsumere. nec diffidere: nec desperare de ea: propter ifirmitatē suā: ⁊ oipotētissimā creatoris fortitudinē: cū ipemet sp vinci vult i hmōi certaminib: ⁊ adiutorē fortissimū se ꝑbeat: fortiter ac legittime in eis agētib. ꝓpt qđ mira fiducia petit vnusquisq; eoz ⁊ dic. Deꝰ in adiutoriū meū intēde. ac si diceret: in ista hora: vel oratiōe: in hꝫ ipo certamine qđ ꝓtra te aggrediar vel ineo. Scio em me in illo certamīe nihil posse ꝓtra te facere: nisi adiutorio tuo aggrediar pugnā cōtra irā iustissimā tuā ꝓ ꝓpl'o tuo vel vnoq; ex illo. Scio scꝑtū ee: veracissime de te ꝓ scm ⁊ sapiētissimū Job dicētē. Deꝰ cuiꝰ ire nemo resistere poterit. Scio me non posse in certamine isto victoriā adipisci viribꝰ meis: ꝫ ꝓsolat me scūs ⁊ sapiēs Greg dicens q̄ ire dei tūc resistit cū ipe q̄ irascit opitulatur. Qua ꝓpt vacue eēnt ⁊ prorsus iutiles oēs ofones q̄ ois eccl'ie scoz ꝓ placāda ira dei iustissima fiūt. Qđ siq̄s q̄sierit: cuiusmodi adiutoriū a deo petit cū ei dr. Deꝰ in adiutoriū meū intēde. Rndeo in hꝫ: qz gra deuotiōis et ofonis. Hoc em ē adiutoriū q̄ deꝰ ꝓtra semetipsum maxime adiuuat orantē. ⁊ hꝫ ē scutū inexpugnabile: q̄ deuote orātes: ⁊ se ⁊ illos ꝓ q̄ bus orāt ab ira dei ꝓtegūt ⁊ defendūt. Propt qđ ofo dr scutum in lib. Sapiē. xviij. vbi legitur. q̄ parās hō sine q̄rela propositōes fidei siue scutū ofonū ⁊c. proinde igit ⁊ circūspecte incipit eccl'ia ofones hmōi. petēs in ꝑmis gratiā sic orādi: vt deꝰ nccē habeat exaudire. hec aūt nccitas nō ē violētie: nō ipulsiōis/aut coactiōis: ꝫ inundātis gratuita largitate bnificētie. Apparet āt tibi ex his q̄sta sit stultitia. q̄sta ignauia q̄sta negligētia clericorū: q̄ cū officio orandi ꝓsecrati sunt/ ⁊ addicti: orare addiscere ⁊ scire non curant. Silis q̄z ignauia vel negligentia in nullo genere hoiuz inuenit. Nemo em profitet aliqđ officiū cuiꝰ nō velit ⁊ studeat hre pitiā: ꝑter clericos solos/ q̄ clericalis officij. tāq; salutaris tāq; honorabilis ignorā-

tiam nec verent nec metuũt nec erubescunt
Quo clerici regulares ꝑmittũt oronẽ dñicã
cã in hꝫ ẽ/ vt formã orãdi in euãgelio traditam
fuĕt·sic reuera dignũ ⁊ iustũ ẽ/ vt alijs oronibus ea se petere oñdãt/ q̃ ipa orone dñica petere diuino magisterio edocti sunt· ¶ Admonendi igit̃ sunt ⁊ modis oñib⁹ exhortãdi/ atq̃ docendi/ q̃ clerici sunt vl̃ fieri volũt: vt sue professiõis officiũ discãt agere ⁊ ꝓpria laudabiliter adiplere· Quis em̃ pugil siue propugnator pugillatoriã artẽ ignorare nõ erubescat ⁊ addiscere nõ studeat· vt hora⁹· Ludere q̃ nescit cãpestribus abstinet armis· Quis etiã vellet eẽ patron⁹ ⁊ aduocat⁹ in causis vilissimis tpaliũ/ ⁊ rethoricã illã secularẽ ꝑ quã sciat cãs hmõi allegare/ se ignorare nõ doleat· Leges q̃ q̃s ad defensionẽ ⁊ iustificationẽ cãq̃ hmõi q̃s suscipit adducat/ nõ studiosissime exq̃rat: Et q̃dẽ leges hmõi/ arma sua vocant aduocati seculares: ⁊ inermes etiã se fatent̃ si legib⁹ istis armati nõ fuerint· Sic legibus ⁊ allegatiõib⁹ ꝑscriptis armat⁹: pugnam istã aggredere ꝓtrã deũ quẽ tã fortiter armatũ eẽ ꝓtra te audis· Et sic ꝑdixi depone tu arma ire atq̃ vindicte ꝓtra iniuriatores tuos: Depone ignẽ ⁊ gladiũ añdictos/ ⁊ inuenies inermẽ deũ/ ⁊ ad pugnãdũ cõtra te impatuz
k ac prorsus imbellẽ· Quid restat tibi de deo faciendũ/ nisi vt ipm inermẽ ia ⁊ victũ vincas si ue liges ⁊ in vinculis teneas/ arctissimeq̃ iuasibilẽ apd̃ te custodias: ꝓpone igit̃ temetipm in vinculis illi⁹ in q̃b⁹ ẽ alligatura salutaris· si cut dic̃ Ecclĩastic⁹· Ligate funiculis adã/ ⁊ vinculis charitat̃ illi⁹ q̃b⁹ te trahat ad se ⁊ p⁹ se· Et ecce ia ipm ligasti ⁊ posuisti in vinclis tuis Usualit̃ em̃ ⁊ vulgarit̃/ dr̃ mulier hr̃e virũ in vinculis suis/ q̃ eã fortit̃ amat· ⁊ cuz amor solus vinculũ sit q̃ cor humanũ ligari ⁊ teneri ꝑt Sic ẽ vinculũ q̃ sol⁹ de⁹ ligari põt atq̃ teneri propt̃ hd̃ dic̃ lex in lib̃· Deut̃· Dñs de⁹ tu⁹ ꝯglutinat⁹ ẽ pr̃ib⁹ tuis ⁊ adamauit eos· Q̃ si vis scire cũ te de⁹ habuerit in vinculis suis: habebis eũ ⁊ tu in vinculis tuis· Testificat̃ tibi ipemet ꝓuerb̃· viij· Ego diligẽtes me diligo· Quid aũt aliud ẽ hꝫ nisi q̃ in vinculis meis habuero: Q̃ si q̃ris a me/ q̃lit̃ hꝫ efficere vel procurare potero· ia satisfeci i eis q̃ ꝓcesserũt vbi docui te de igne sacrificij oronis/ vñ illũ conq̃reres ⁊ accipies/ q̃q̃ nõ solũ stulta ꝫ etiã insanissima merito videri dz q̃stio ista· sic ⁊ ibidez dixi tibi· Incompabilit̃ em̃ magꝫ difficile videri dz vnicuiq̃· q̃lit̃ se teneri poterit ab amore creatoris/ vicz q̃ min⁹ eũ diligat· qñ· vñ vl̃ q̃lit̃ ipm amet· Nec em̃ timẽdũ ẽ/ vt dic̃ Augꝫ· i lib̃· de doctrina christiana· vt de⁹ agnit⁹ nõ diligatur· si em̃ ista minuta· imo etiaz extrema atq̃ vilissima bonorũ dei/ q̃ vtiq̃ tpalia sũt sua· illa minima bonitate atq̃ pulchritudine ita inflãmãt amore suo/ eos q̃ ea vl̃ ad modicũ cognoscũt/ ⁊ rapiũt ea totaliter in se· qd̃ putandũ ẽ facẽ creator optim⁹ vel pulcherrim⁹ de cognitiõib⁹ ⁊ ispectiõib⁹ suis· Postq̃ ãt ad hãc tã nobilis triũphi gloriã/ tã inclite ꝑdecaptionẽ se diuina gr̃a extulerit: adhibe oẽm custodiã ne euadat/ ⁊ ne effugiat ꝑda ista man⁹ tuas· Qui fuat fic⁹ comedet fruct⁹ ⁊ custos dñi sui gl̃iabit̃· Tene igit̃ nec dimittas/ sic dicit sp̃osa in cãtic̃· tenui nec dimittã· In eo q̃p pe effugiet a te oẽ bonũ· quẽadmodũ sole recedẽte ab hemisperio nr̃o/ cum eo recedit et tota radiositas ⁊ tot⁹ calor serenitas cordis tui· totaq̃ pulchritudo gr̃a ⁊ virtutũ/ q̃b⁹ mẽs tua illustrabat̃ euanescit/ ⁊ nox sola tenebrosa atq̃ in mẽte tua relinquit̃ ¶ Q̃ si dixeris ñ possuz tenere fortissimũ ⁊ oipotẽtissimũ/ etiã pictũ oculi inuitũ· vere vtiq̃ dic̃· ꝫ ipe q̃ capi voluerit a te ⁊ teneri vult a te Nec reputat captionẽ carcerariã/ ꝓtuberniũ tuũ/ ⁊ cohabitationẽ suã imo delicias suas/ sic ipemet testatur ꝓuerb̃· viij· dicẽs· Delicie mee eẽ cũ filijs hoim· Nõ artat eũ vl̃ molestat ligatura hmõi cũ nihil adeo ei placeat ĩ nob̃ vt vinculũ amoris q̃ ei astringimur· Oia q̃p pe alia bona nr̃a ei placẽt/ ⁊ oia amat custodit ꝓfuat adauget atq̃ remunerat ꝓpt̃ istd̃· Oia em̃ bona q̃ fec̃ nob̃· oia mala q̃ ꝓ nob̃ sustinẽ dignat⁹ ẽ: fec̃ et sustinuit ꝓpt̃ istd̃· Qua ꝓpt̃ mãifestũ sit/ q̃ ꝫ to fortior fuit ligatura hmõi: ꝫtoq̃ astrictior tãto erit ei acceptior· Caue igit̃ totis studijs ⁊ viribus/ ne rũpas vinculũ istd̃: q̃m fractura ista nõ ipm ligaret ꝫ potiꝰ fugaret a te ⁊ auferret illũ tibi· cũ tota seq̃la bonoꝝ q̃ debet̃ i habitatiõe ⁊ pñtia ipi⁹· Assume igit̃ icessant̃ vinculũ istd̃/ ⁊ ꝓstrige illd̃ arti⁹· Hec ãt facies ampli⁹ ⁊ ãpli⁹ meditãdo i mirabilib⁹ ei⁹ q̃ fec̃ ⁊ facere nõ desistit· p illã em̃ inotescat/ potẽtia/ sapiẽtia/ bonitas/ pulchritudo/ ⁊ ꝑlarga bñficẽtia ipi⁹/ q̃b⁹ oib⁹ amabilẽ se exhibet· ⁊ calorẽ vitalẽ dilcõnis sue diffũdit ĩ oẽs itelligibiliter coḡscẽtes ipm Ampli⁹ aũt ⁊ ꝑpẽsi⁹ i eos q̃ studiosiores sũt iuestigatõe maḡliũ ⁊ meditatõe mirabiliũ ipsi⁹· Nonne enim sine causa dicebat ꝓpheta de se/ meditabar in omnibus opibus tuis ⁊ adinuẽtionib⁹ tuis exercitabar

Et alibi: dilectasti me dñe in factura tua· Et
eñ si pulchritudo ⁊ mirificētia plīmū habeat
in seipso admiratiōis ⁊ dilectiōis: ⁊ ꝟ tñ maxi
me dilectabilis ē q̄ ineffabilis ē suauitatis cōcē
tu velut carmē q̄dā pulcherrimoꝝ gestoruz
diuinoꝝ tota resonat creatorē· Silr in ꝟ ma-
xime speciosa ⁊ interi⁹ aspectib⁹ iucūda q̄ pul
chritudinē vtcūq; creatoris q̄ lz incogitabilr si
militudinē repñtāt· Dñe de⁹ ⁊ saluator meus
quē nō reputares dirū ac crudelissimū: in quē
si qs q̄tūcūq; gr̄auiter peccasset: si offerret se ca-
ptioni ⁊ vinculis ipsi⁹: vt in captiuitate hui⁹
torq̄ret ipm q̄tū ⁊ q̄liter vellet· si inq; ꝟ recusa-
ret: Hoc igit Dñe miscḋie cogita de temetip-
so· Scio siq̄dē me grauissime peccasse cōtra te·
cū offero me captiuitati tue ⁊ vinculis: vt ibi
me ponas ibi me detineas atq; custodias nec
solū offero ꝟ horror ⁊ peto· Absit a te misera-
tor ⁊ misericors dñs: vt nō benigniorē te mihi
exhibeas: quā multi duri ⁊ crudeles hoīes se
mihi exhiberēt· si in eos peccassez ⁊ hmōi eis
satisfactionē offerrē· nec abijcias mihi ꝺ capti
one ista ⁊ vinculis istis q̄cq;· Scio nāq; igit q̄
captio ista ⁊ vinculatio sunt tibi oīb⁹ alijs grā-
ores· Nō igit dz obeē mihi ad iueniēdū mīam
tuā q̄ talē captionē eligo Sic nec ipa ꝓpt ꝟ re
pelli nec recusari debet a te qñ tibi placatissi-
ma ē· In hac captiōe ⁊ in hmōi vinclis me po
ne ⁊ detine: ibiq; tracta q̄ dire vel dure volue
ris· Ibi me torque ꝓ oñi beneplacito volūta
tis tue· Q̄z si dixeris mihi: qr in astutia loq̄r
ꝟ vicz qr scio mihi ñ posse eē bonū nisi i captio
nib⁹ ⁊ vinculis tuis sim: ⁊ qñ scio ꝟ mihi face-
res: ⁊ ego captū te hr̄em ⁊ tenerē silr in vincu
lis meis: Nñ deo dñe miscḋie vez ē qḋ dicꝭ: q̄
q̄ prudētia: q̄q; astutia vocāda sit scīa q̄ sic lo
quor pr̄tim cū vtrūq; istorū placeat bonita
ti tue· Accedit aūt tertiū gl̄ia tua siue honor:
q̄ tāta mirificētia tue miscḋie me reuocas ad
te ⁊ liberas pctōres· Et tuipse testis es q̄ oīa
intueris ad nudū ⁊ lucidissimū· qr gl̄ia tua et
honor in intentiōe mea ē in ꝓte ista· Et ego iā
in proximo dixi tibi q̄ delicie tue sunt captio
ista ⁊ alligatio tua·

De mirificētia ⁊ v̄turib⁹ oīonis· Ca· LIIII

Post hec iuxta
ꝓ pmissa ⁊ ordinē pmissum loq̄r aliq̄
de mirificētijs ⁊ v̄turib⁹ oīonis: vt
ꝟ ad amorē ⁊ studiū oīonis ⁊ accēdaris ar-
tius: ⁊ puoceris efficaci⁹· Debes igit remini
sci illoꝝ q̄ in ipo tractat⁹ illi⁹ initio audisti vicz
q̄ oīs scificatio· oīs bñdictio· q̄ ꝓviros scōs fit
ꝟ oīonē fit· Jpa etiā mirifica trāsmutatio pa-
nis ⁊ vini in corp⁹ ⁊ sanguinē dñi ac redēpto-
ris nr̄i: ꝟ oīonē fit· q̄ oīs eccl̄ia scōz petit dicēs
vt nob corp⁹ ⁊ sanguis fiat dñi nr̄i ihesu xp̄i: q̄
p̄die q̄ pateret ⁊c· ¶ Sanctificatio q̄ baptis
malis q̄ ē regeneratio ⁊ renouatio aiaz q̄ ni-
hil in mūdo mirabili⁹ vel salubri⁹ vel magnifi
cēti⁹ aīe vl̄ gl̄iosi⁹ in tota rerū vniūsitate fieri
pōt ꝟ oīonē indubitant fit· Hec eñ forma v̄-
borū q̄ dic baptisator· Baptiso te in noīe p̄ris
⁊ filij ⁊ spūssci· Oīo hñs intētū vel intētionez
baptiso te noīatim inuocatis p̄re ⁊ filio ⁊ spi-
rituiscō ad te regenerādū ⁊ renouādū· Et sci
endū q̄ illorū q̄ppe soloz ē ista v̄t⁹ ⁊ ptās· q̄ si
volueris intelligere in noīe illoz· i· v̄tute· rc-
ctus ē ⁊ christianissim⁹ intellect⁹· Et erit sen-
sus hic· Baptiso te a· in noīe· i· in v̄tute ipsius
p̄ris ⁊ filij ⁊ spūssci· Neq; eñ in alia vel ꝓ alia
v̄tutē fieri pōt tā mirifica mutatio· Siue autē
intelligas in v̄tute inuocata siue inuocatorum
p̄ris ⁊ filij ⁊ spūssci rectissime itelligas i vtroq;
sensu forma illoz v̄boz oīo ē vl̄ inuocatio vel
ipi⁹ trinitat⁹ vel v̄tutis eiusdē· Juxta moduz
illū cōsidera singula sacramētoz ⁊ q̄d mirificē
tie ⁊ v̄tutis habeat bñdictio ⁊ absolutio sacra
mētalis q̄ vtiq; oīo tēplū ē in ipo sacr̄o ꝓfessio
nis ⁊ sentiunt cōfitentes et signis euidentib⁹
hec sepius experiunt sacerdotes· Et hec est
virtus christi clauium ⁊ manuū sacerdotali
potestas mirifica quā in consecratione sua ꝓ
ipsam sacram vnctionem olei sancti percipi-
unt ꝓ ipsam orationē pontificalē que est hec·
Consecret quesumus dñe manus ista et san-
ctificeris ꝓ illam vnctionem ⁊ nostram bene-
dictionem vt quecūq; recte benedixerint be
nedicta sint· ⁊ quecūq; sanctificauerint san/
ctificentur· Amen· Et est alia mirificentia v̄-
tutis oīonis qua ire dei resistit cui nemo resi-
stere potest sicut audiuisti in p̄cedentibus ex
sermonibus sancti Job de qua dicit ⁊ ps̄· quis
nouit potestatem ire tue ⁊ p̄ timore tuo iram
tuam dinumerare· Cui etiam ⁊ aliud mirificū
quia non solum virtute oīonis placatur ira
illa omnipotentissimi dei sed etiam impetrat
ab ipso ⁊ gratia quā nobis concedat deus tri-
nus ⁊ vnus ꝓ infinita secula seculorū· Amen·

¶ Explicit Rethorica diuina de ora
tione domini Guilermi parisiensis·